

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 22.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 782. Kiadóhivatal 708.

születtel felkérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek lehetőleg gyorsan intézkedni, hogy a lap küldése fönnakadást ne szenvedjen.

A nyilvánosság és a sajtó

Írta: Mezei Ernő.

A parlamenti tudósítók kérvényét tárgyalta ma a képviselőház. Ez a kérvény azt jelentette, hogy a hírlapírók éppenséggel nem kérnek, hanem kikérnek maguknak valamit. Tudniillik azt, mintha ők megfigyelői és tudósítói feladatukat, amely a Ház tanácskozáisaival szemben nem könnyű és nem is kellemes tisztük, csak afféle házi vendégjog, sőt ahogy Rakovszky István ur elnöki kitérője szólott, csakis vendégszeretet alapján gyakorolhatnák. Az ilyen állítás persze szemcsuró képtelenség. Az illetékes parlamenti bizottság könnyen találhatta is meg az olcsó formulát, a mely az elméleti igazságot helyreállítsa, anélkül, hogy a hírlapírók panaszának gyakorlati, konkrét vonatkozásait érintenie kelljen. A bizottság ajánlata szerint a Ház kimondotta, hogy a képviselőház tanácskozásainak nyilvánossága olyan törvényes jog és a törvényhozás olyan elengedhetlen kelléke, amelyet megvédelmezni a képviselőháznak mindenkori kötelessége. Jól van, ezt mindenki elfogadhatja és a panaszos hírlapírók is jó arcot vághatnak hozzája, habár nem tudják, változtat-e a neheztelt helyzeten. Wekerle miniszterelnök az

ő világias könnyedségével talált még külön flastromot is a fájó sebre. Nem kell azt az elnöki kiszólást, amely az akkori viták forró levegőjében esett, olyan érzékenyen venni. Igaz is! Rakovszky ur ismert száguldó temperamentuma az ő nyilatkozatainak speciális egyéni mértéket biztosít. De van ennek is bibéje. A hírlapírók sokszor, rendszeresen, állandóan tapasztalták — a mit kérvényekben el is mondtak — hogy a mostani képviselőház bizonyos elemei szörnyen görbe szemmel nézik hivatásuk gyakorlatát és csak ebbe a folyton fűtött ellenséges hangulatba ütött bele oly robajjal az az elnöki kiszólás is. Sajnos, a mai vita is csak ennek a majd lappangó, majd feltörő áramlatnak bizonyosságait gyarapította.

Nevezetes kérdés került ma a vita homlokterébe. Voltak, akik nem akartak megnyugodni a kisebbség által ajánlott szenteltvíz-formulában sem. Nagyon vitáztak, hogy a sajtó a nyilvánosságnak csak oly tényezője, mint a közönség bármelyik más része és itt semmi disztingválásnak helye nincs, a külön karzat is csak helyzeti előny. Ezt a tételt a kérvény-bizottság előadója is hangsúlyozta. Megengedjük, elméletileg ez meg is állhat. Csakhogy más képe van a dolognak a kétségtelen tények világában. Igenis, nem lehet a parlamenti tanácskozásra nézve disztingválni a sajtó és egyéb nyilvánosság között, de nem lehet azért, mert csak a sajtó útján jön létre a szervezett, az öntudatos és hatékony nyilvánosság. Annak az alkotmányjogi ellen-

őzésnek, amely a törvényben biztosított nyilvánosságnak igazi és mellözhetlen rendeltetése, van-e más szerve, mint a sajtó, a parlament és a közvélemény folytonos eleven összeköttetésének van-e más csatornája, mint a rendszeres hírlapi tudósítás? Nélküle a parlamentáris közönséges lokális látványosság volna, önkényesen kiválogatható közönséggel, talán elővételi jegyekkel is. Ugyan mit jelentett Magyarországon a régi pozsonyi országgyűlések annymennyi nyilvánossága, mielőtt Kossuth Lajos dicső sajtóbéli kezdése ezt az elzárt Aeolusz-barlangot fel nem nyitotta és belőle a közvélemény szeleit az országba szét nem bocsátotta. Viszont a szabad Angliában a megerősödött sajtó egyenest a maga számára vivta ki a nyilvánosság jogát. Formailag ma sincs eltörölve az ősi századok törvénye, amely minden nyilvánosságot kizárt a parlament terméből. Üldöztetések és büntetések árán, folytonos csempészési kísérletekkel kellett a 18-ik századbeli angol hírlapoknak a törvényhozás előtt világossá tenniök, hogy az idők és a közszükség változásai ezt a kezdetben a parlament védelmére rendelt tilalmat alkotmányjogi képtelenséggé és egyben gyakorlati lehetetlenséggé alakították.

Mindenütt a világon elemi köztudattá vált, hogy az állami hatalmakkal, különösen a parlamenttel szemben sajtó és nyilvánosság egyet jelent. A sajtó nemcsak a nyilvánosság egyik különálló tényezője, hanem igazában a nyilvánosság

A Polin problémája.

Írta: Fényes Samu.

(Utánnovomás tilos.)

Polin bájos fitosorru, gömbölyű lányka volt, hosszú selymes pillái szinte beárnyékolták az arcát, minek folytán ragyogó szemein mindig ott lebegett a szemérmesség fátyla, mi olyan ellenállhatatlan varázst kölcsönöz ilyen piczi gömbölyű, gödröcskés orcán ragyogó nagy szemeknek.

Polin gyönyörű leányból megennivaló asszonyka lett, de csak miután megélte a maga regényét. Ez a regény egy gyönyörű, szőke sugárbausz, nagyratörő fiatal legény volt, kinek férfias tulajdonaiból csak az az egyedülálló hiányzott, hogy nem volt elég vagyona, hogy ily bájos madárkának, mint amilyen Polin, megfelelő pelyhes fészket tudott volna vetni. Volt tehát sirás, elbusulás, esküdözés, a szőkebajszu legény elment külföldi alkalmazásba és Polin férjhez ment egy harmincz esztendő barnabajszu, kevésbé regényes uri emberhez, akinek férfias sajtóságából az az egy sem hiányzott, aminek hiával a szőkebajszu ifjú ur szükkölködött.

Mindezekben különben nincsen semmi problémátikus, sőt még az sem probléma, hogy Polinl megesett néhány hónap mulva az a nem hallatlan dolog, hogy beleszeretett az urába. És éltek egymás szerelmében boldogan három, csak a fegyenczeknek hosszú, de boldog embe- reknek igen rövid évig.

Ekkorára a szőkebajszu legény újra visszakerült a hazába. A külföldi alkalmazás ugyan nem nagyon tollasította meg, de időközben egy aranyeres nagybátyja jobblétre szenderülvén, oly vagyont hagyott neki örökre, hogy immáron semmi férfias sajtóság hián nem szükkölködött. Csak a szíve volt szegény szegénynek, mert még egyre szerette Polint és nem mulasztott el alkalmat, ahol vele összekerülhetett. Valósággal ostrom alá fogta.

Polint izgatta s aggodalomba ejtette a dolog és egyre nyugtalanabb lett, de sokkal becsületesebb lévén, semhogy megsejtsa az urát, egész őszintén feltárta előtte a helyzetet, elmondta a regény előzményeit s elmondta azt is, hogy ő a menekülés, a védekezés szükségét érzi, mert fél, hogy nem lesz elég erős ellentálni a kísértésnek. A férj okos ember volt és ahhoz a módhoz fordult, amely nem a legvitézesebb megoldás ugyan, de a legokosabb. Megszökött a szőkebajszu regény elől és magával szöktette Polint is Egyiptomba, ahol az egész telet töltötték. Azaz, hogy töltötték volna, ha a regény két hét mulva utánuk nem toppan.

Megkísérelte ezt a szökést többször, többfelé, de mindig ugyanazzal az eredménnyel, az unádó minden furfangját ki tudta játszani. Polin egyre nyugtalanabb, izgatottabb lett, az izgalom átragadt a férjre is, úgy hogy tarthatatlanná kezdett lenni a helyzet. A férj ekkor heroikus kurára határozta magát, megismerkedett a szőkebajszu tulajdonosával, megbarátkozott vele, házához hívta és megmondta Polinnek, tanulmányozza kettejüket s magát és válaszszon őszin-

tén. Ha Polin ennek nyomán arra a meggyőződésre fog jutni, hogy vele nem boldog, ellenben boldogabb lenne a szőkebajszussal, ő törött szívvel lemond és enged.

A férj eme elhatározása kétségen kívül okos volt, mert az okosabb enged, de a kerekorczáju, nagy ragyogó szemű, gödrös poácskájú nőcskéknél nem mindig az okosabbnak van igaza. A gyakori együttlét a szerelmessel Polint arról győződttette meg, hogy szíve eddig csak aludt, de felébredett és jogát kérte és mikor a szíve eme kérését megértette, őszintén elmondott mindent az urának. Az ura gentleman volt, ura maradt adott szavának és rövid válóper tövises útján keresztül visszaadta Polin szabadságát, aki végre egyesülhetett szőkebajszu regényével. Újra éltek három boldog évet. A férj pedig — immáron exférj — külföldre vonult, hogy hegedést szeressen sajtó sebeire.

De Polin sokkal edesebb asszonyka volt, semhogy egykönnyen el lehetne feleltetni. Aztán meg a barnabajszu gentlemannek nem is olyan fából vannak faragva, semhogy egyszerűen napi-rendre tudnának térni ily természetű kérdések fölött.

Mi sem természetesebb tehát, mint hogy a férj még szerelmesebben tért meg külföldi utjáról és — kitalálják ugy-e bár? Most ő folyamodott ugyanama eszközöz, melyet ellene vettek annak idején alkalmazásba. El nem mulasztott egyetlen alkalmat sem, ahol találkozhatott Polinnal. Zsur, bál, matinée, mind kedvező alkalom volt e célra, egyszóval valósággal ostrom alá fogta Polint.

képviselő. A szabályozott és ágakra szétszételt folyam azért csak igazi folyam. Ekkép ne is tessék közöttük disztintíválni.

Ne tessék azt sem elfelejteni, hogy a hirlapi tudósításnak viszonya a parlamenti nyilvánossághoz egyáltalán nem tartozik bele abba a rovatba, amelybe a mi sajtóviszonyaink egyik-másik kinövését, talán egészben egészségtelen fejlődését is foglalni lehetne. Ha sajtónk terén már az élősdiség sok fajtája felbujánzott, ez nincsen semmi vonatkozásban azzal a nélkülözhetlen és nemesebb tartalom közszolgálatával, melyet a parlament hirlapirói karzata összefoglal. Ha talán jobban kellene gondoskodni arról, hogy a szenzációhajhászás czéda közegei ne hurczolják a piac szennyén végig azt, ami nem tartozik a nyilvánosság fóruma elé: viszont a sajtó a parlament felé csak a nyilvánosság levegőjét áraszthatja, csak az ellenőrzés örökké éber szemét fordíthatja. Teljességgel nem történhetik meg az sem, hogy általánosságban véve a hirlapi tudósítás a parlament irányában a nyilvánosság ferde optikáját teremtsen meg és közös tendenzia színével a közvéleményt meghamisítsa. Minden politikai irányzatnak, mindenféle nézetnek van sajtóbeli képviselője, de még a politikán túl is szétbontja a sajtóvállalatok bármilyen szolidaritását az üzleti verseny éles ösztöne. Másképp van parlamentünkben. Itt csakugyan gyakran előforduló bajja, szinte ragályos jelenséggé fejlődött a közel-látás. Vannak biz elegenden, akik a hirlapirói karzat felől sehogysem látják a fáktól az erdőt. Ők ott nem a nagy országos közvélemény személytelen képviselőjét látják, a hirlapirók jelenléte örökkön csak egyéni hűségük emlékeztetője és mérges ellenszennvel telnek meg az egyes személyek iránt, kiket a kívánatos szolgálatokra fel nem használhatnak. Alapjában hát épp az a bajuk, hogy a ujságíróban a nyilvánosságnak nemcsak egyik elemét, hanem teljes képviselőjét látják, sőt ebben a minőségében

Polint ez a dolog újra izgatta és nyugtalanította és amilyen őszinte volt, újra elmondott mindent az urának és kérte őt, hogy segítsen őt megvédeni és meneküljön vele. A szöke bajusznak határozott ellenszennve lévén Egyiptom gulabarnító napja ellen, Skócia vadregényes völgyeibe menekült. De Baedeker nem hiába Baedeker és a skót szállodások se hiába élmelek, ennek a révén a fekete bajusz is mihamar ott termett a nyomukban és egy kirándulás és hajótörés egy fjordszerű skót öbölben szerencsésen egymáshoz is hozta mind a hármat. A régi barátság megújult, a férfi végre belátta, hogy ezt a dolgot dülőre kell hozni.

De ez elhatározásában alattomosan arra számított, hogy Polin ki fog ábrándulni előbbi szerelméből. Polin napról-napra nyugtalanabb és izgatottabb lett, hiába akart áthatatos maradni, szíve újra felébredt és kezdte elég hangosan visszakérni előbbi jogát. Annyira fejlődött pedig a helyzet, hogy mikor újra visszatértek hármában kies hazánk szép fővárosába, Polin meg volt arról győződve, hogy immár az urát szerette meg. És a milyen őszinte volt, újra elmondott az urának mindent. De a szöke regény nem azért volt regény, hogy engedékeny és okos legyen és kijelentette, hogy ő semmiképp sem egyezik a válásba, ami úgy őt, mint Polint nevetéssé tenné a világ előtt, mert elválhat az ember a szeretője miatt az urától, de a szeretőjétől az ura miatt elválni kész nevetés.

Meglehető heves jelenet keletkezett, mely azonban csökönözönbe fult bele. Polin arra a furcsa fölfedezésre jutott, hogy ő a szökét és barnát egyaránt és egyformán szereti és kicsi

sokkal hatalmasabbnak is vélik, mint a dolgok természetének megfelel. Igen, a tulhajtott érzékenység a baj, igaza van Wekerlének. Csakhogy ezt ne a hirlapirók oldalán tessék keresni, a kikre aligha lehet ráfogni, hogy felette elvannak kényeztetve. Az érzékenység forrása ott buzog oly bőven, ahol annyi az üres hűség, sok is a megbolygatott lelkiismeret és tompa reczéhártyák is vannak, amelyek a nyilvánosság sugarait nem bírják befogadni.

Nem igen remélhetjük, hogy a mai vita tanulságai az összegyűlemlétt és folyton sürített hangulatfelhőket egyszerűen el fogják oszlatni. De mégis a sajtóhoz való viszonyban bizonyos fegyelem lésszen urrá az ellenséges áramlatok felett is és Rakovszky ur is jobban fogja meg gondolni elnöki kiszólásait. Ahogy ránczba szedte az obstruáló horvátokat, akiket a terembiztosokkal akart kivezetetni, bizonyosan ismeri s eszébe tartja a bécsi mondást is: *Der Mensch ist kein Krovot*. A magyar ujságíró a közvélemény nyelve és nem horvát kereplő.

Budapest, január 11.

A képviselőház legközelebbi ülését hétfőn, e hó 13-án, délelőtt 10 órakor tartja meg, amelynek napirendjén vannak a stajerlaci és aninai iskolák elhelyezési költségeinek fedezéséről szóló törvényjavaslat harmadszori olvasása, a kiegyezési javaslatok és a tárgyalásra kész vasuti javaslatok és miniszteri jelentések.

A házszabályrevízió. Ismét előtérbe nyomul a házszabályrevízió kérdése. A kormány részéről az erre vonatkozó hírekkel szemben, amelyek már ismételtén fölmerültek, mindig azt hangoztatták, hogy egyoldalú házszabályrevízió nem lehetséges, hanem annak, ha már meg kell történnie, a politikai jogok kiterjesztésével kapcsolatban kell megtörténnie. Ezt a junktimot általános helyesléssel fogadta a politikai világ, abból a fölfogásból indulva ki, hogy az általános választói jog alapján összeülő népparlament házszabályai csakugyan tartalmazhatnak olyan intézkedéseket, amelyek kizárják az obstrukció lehetőségét. Most azonban bizonyos oldalról azt a hírt terjesztik, hogy ez a junktim nem zárja ki azt, hogy magának a választási reformnak a meg-

fejében sehogy se tudta tisztába hozni, hogy miért is lenne lehetetlen szeretni a férjét és amellett hűségesnek lenni a szeretőjéhez.

De a férfi halthatatlannak maradt és így a helyzet is változatlan maradt egy ideig — hármában. De végre negyedikül beavatkozott egy szép derűs délutánon az ördög épp akkor, amikor a szökebajuszu férfi valami országos dologban távol maradt, a barnabajuszu azonban annál közelebb volt.

Furcsán esett, de megesett, hogy Polin a férje szeretője lett és így attól fogva a viszony eképp hármában még inkább megszilárdult. És éltek egymással mind a hárman zavartalan boldogságban számlálatlan éveket.

Bolond história ez kétségtelenül és az a novellairó, aki ilyet kitalálna, kétségtelenül szintén rászolgálna a bolond címre, de ezt a históriát minden bolond novellistánál bolondabb novellista gabalyította így össze — az élet.

De ezek után arra lehet kíváncsi a nyújas olvasó, hogy hol van e históriában a probléma, a Polin problémája?

Hát ez a probléma magában a históriában nem igen van meg, de annál élénkebben motoszkált Polin göndörüirtős, gyönyörű fejcskékjében, ahol is megfogamzott.

Mert Polin a négy szerelmes kar e boldogító s váltakozó ölelései közben csak az egy kérdés aggasztotta:

— Most már igazán szeretném tudni, vajjon a szeretőmet csalom-e meg a férjem kedvéért, vagy a férjemet a szeretőim kedvéért?

És e kérdésre sem ő nem találta meg a választ, sem ő

alkotása is ezen az uton biztosíttassék. Vagyis a házszabályrevíziót már most és pedig a választói reform előtt akarják megcsinálni. Hogy ez hogyan, miként történjék, — mondják, — annak megállapítása magának a parlamentnek, a képviselőháznak a földadata. A kormány ennél fogva nem is tesz semmiféle előterjesztést a házszabályrevízió iránt, hanem annak előkészítését maguk a pártok vállalják magukra. Ebben a munkában természetesen az országgyűlés tanácskozási rendjének biztosítása mellett főszempont az lesz, hogy a szólásszabadság biztosíttassék és a nemzetellenes támadások — bármely irányból jöjjenek is — visszaverhetők legyenek. Mindezek azonban a mi véleményünk szerint csak az általános választói jog megalkotása után kerülhetnek szóba, addig a házszabályrevízióról szó sem lehet.

A bankbizottság megalakulása. A képviselőház mai ülésén megválasztotta az önálló nemzeti bank előkészítésére kiküldött bizottságot, amelynek tagjai azok lettek, akiket a pártok előre kijelöltek. A képviselőház ülése után a bizottságnak jelenlévő tagjai az I. számú teremben összegyűltek, hogy a bizottságot megalakítsák. Elnökké egyhangulag gróf Batthyány Tivadart, előadóvá pedig Holló Lajost választották meg. Gróf Batthyány Tivadar megköszönte a megtiszteltetést, amely elnökké történt megválasztásával érte a bizottság részéről. Indítványozta, hogy a munkaprogramm megállapítása céljából bizzák meg az elnököt és előadót, hogy ez irányban már a jövő héten a bizottságnak előterjesztést tegyenek. Holló Lajos kijelenti, hogy a bizottság minden tagjának bizonyára megvan a bank kérdésben megállapodott és rég leszűrt meggyőződése, amelynek bizonyára érvényt is fognak szerezni, mindazonáltal az ország felvilágosítása céljából szükséges, hogy az előkészítés minden irányban megtételek és a kérdés helyes mérlegeléséhez szükséges adatok beszereztesse. Buzáth Ferencz arra kéri az elnökséget, hogy a jövő héten ne hívja össze a bizottságot, mert annak nagy része delegátus is, akik akkor a delegátusok tengeri kirándulásán lesznek elfoglalva. Elnök kijelenti, hogy a bizottság tekintettel lesz a delegátusok tengeri útjára és éppen ezért már most jelzi, hogy az első érdemleges ülést a tengerészeti kirándulás után fogja összehívni. Ezek után az alakuló ülést bezárta.

Nemzetközi egyezmények. A képviselőház közgazdasági bizottsága gróf Batthyány Tivadar elnöklésével ülést tartott. A bizottság tagjai közül jelen voltak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Szerényi József államtitkár, Varga Gyula és Teleszky János miniszteri tanácsosok és Hennyey Vilmos postagazgató. A bizottság a ezukorra vonatkozó törvényhozás tárgyában 1902. évi márczius hó 5-én kötött nemzetközi egyezményhez tartozó pótegyezmény és jegyzőkönyv becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot Bernáth István szakszerű előadása, Ságh Manó és Emőd József hozzászólása és Wekerle Sándor miniszterelnök felvilágosításai után általánosságban és részleteiben elfogadta. — A Rómában kötött egyetemes postai szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot Ságh Manó előadása és Nagy Ferencz hozzászólása, valamint Hennyey Vilmos postagazgató felvilágosításai után egyhangulag elfogadták. Végül Szmeccsányi György előadása mellett a statisztikai központi hivatal 1908. évi munkatervét tárgyalta a bizottság és az előadó javaslatára elhatározta, hogy a munkatervet a bányá- és kohóművek, valamint a vadászati bünyügyi statisztika kiegészítésével ajánlja a Háznak elfogadásra. A bizottság a jelentésbe a birtokegyezményre vonatkozó jelentés ügyét is felvételre határozta el. Az ülés végén Bernáth István azon kívánságának adott kifejezést, hogy az adótörvényjavaslatok, valamint az uszora-javaslat a közgazdasági bizottságnak is tárgyalás végett kiadassék.

Gróf Zichy Aladár Budapesien. Gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter, tegnap este kilenc órakor Budapestre érkezett és ma délelőtt megjelent a képviselőházban.

Tót nemzetiségi jelölő gyűlés Tréncsénben. A Baross Jusztin lemondásával megilresedett tréncsényi mandátumra a tót nemzetiségi párt is pályázik. Holnap vasárnap Tréncsénben a tót párt jelölőgyűlést tart, amelyen Ivánka Milán képviselő is részt vesz. Valószínű, hogy Sztura Károly tréncsényi ügyvédet fogják jelölni.

Események küszöbén.

Budapest, január 11.

Ma egész Horvátországban báró Rauch Pál a legérdekesebb személyiség. A távozó bán feltűnés nélkül végzi bucsuzkodását, a tegnapi napon már ki is költözött a báni palotából, minden figyelem az érkező jövevény felé fordul. A Rauch Pál koponyájában már ott van az egész kibontakozási tervzet; de ez a koponya — rövid, szűkszavu programon kívül, amiből következtetni alig lehet, még ez ideig megőrizte a maga titkát. A várakozó közvélemény csak cselekedeteiből fogja megismerni az új bánt s addig, amíg a tettek megszületnek, találgatásra és sötétben való tapogatózásra kénytelen.

Eddig össze-vissza két tény van, amire támaszkodni és amiből következtetni lehet.

A magyar kormány beható megvitatás után alkalmasnak találta Rauch programját arra, hogy Rakodczay sikertelen próbálkozása után új kísérleteket tegyen az összekuszált horvát gombolyag kibonyolítására. Ez az egyik. Ebből azt lehet következtetni, hogy a Rauch fejében forrongó tervek reálisak s reményt nyújtanak a helyzet rendezésére.

A másik tény pedig az, hogy alig múlt el pár nap, az osztályfői állások több exponált főispáni pozícióval egyetemben már is betöltettek. Rauch tehát nemcsak készen kidolgozott tervvel jön, de ami ebben az esetben még fontosabb, ugylátszik, az összes személyi motívumokkal tisztában van s olyan ember, aki elhatározásait gyorsan és tétovázás nélkül szokta megvalósítani. Rakodczay a forrongó tartomány közepette meglehetősen izoláltan állt, a látszat azt mutatja, hogy Rauchnak vannak hívei, akikre, mint hűséges segítőtársakra bátran számíthat.

Az ügyek mai állása szerint még korai dolog volna jóslásokba bocsátkozni, de ezek a jelek még is azt mutatják, hogy az új próbálkozás nincsen auspicziumok nélkül s hogy a horvátországi események ezuttal valóban fordulóponthoz jutottak.

És ha így van, ennek valóban a legfőbb ideje volt. Mindig ovakodtunk attól, hogy túlságosan tragikusan fogjuk fel a horvát okvetetlenkedést. Tudtuk, hogy az a nagyzási hóbort, amit a rezoluzionisták a magyar törvényhozás házában képviseltek, nem az egész tartomány hóbortja, csak néhány tulzó agitátor büne volt, akik ezen az uton kerestek érvényesülést. Tudtuk azt is, hogy a harci zaj nem olyan veszedelmes, mint amilyennek látszik, mert a handabandázók szava mindig tulharsogja ugyan a komoly tömegét, de végeredményében a tömegek sorsát a komoly és munkálkodó elemek intézik. Ezért mi kezdettől fogva tisztában voltunk azzal, hogy az ijesztő zürzavar csak átmeneti állapot, amikor erre a tragikomédiára az utolsó fölvonásban a kortina legördül, a régi rend s a zavartalan horvát-magyar harmonia kerül ki győztesen. Csak az volt a kérdés, hogy meddig tart ez az átmenet?

Nos hát, most már éppen elég ideig tartott! Csaknem egy egész esztendő rabolt el a magyar parlament munkaidejéből a „visoki sabore” bohózkodás, most a komoly munka ideje következik, hamarosan el kell tisztogatni a szinterről a bohócsapkás csepürágókat. A Ma összes apró problémáit imponáló súlylyal törpíti el a jogokat köve-

telő Holnap. A választóreform már előre küldte névjegyt, ma ennek a korszakot nyitó eseménynek a jegyében sűrűg-forog az egész politikai világ. Ki elég léha, ki elég üres-fejú ahhoz, hogy ilyen perspektívával szemel előtt nyugodt figyelemmel hallgassa meg, hogy akármelyik kimondhatatlan nevű ur Banovajarugán, vagy Dolni-Miholjaczon szerzett nézetei szerint mik az államkormányzás alapelvei?

Ki velük! Ki az egész társasággal! Rauch Páltól elvárja a magyar közvélemény, hogy erélyesen kezelje a nagy seprűt. Hogy ha jó kilátásai vannak ebben a tisztogatásban, annál jobb! Amikor a történelmi tettek ideje következik, férfiakat akarunk látni a színen, nem pedig kifestett képű, nyegle hisztriókat!

A horvát kormány megalakulása.

—Rakodczay bucsuja.—

Budapest, január 11.

A horvát kormány megalakítása gyorsan halad előre. Ma délután már fölküldték a három osztályfőnök és a négy új főispán kinevezési okmányait, amelyeket az uralkodó valószínűleg a holnapi nap folyamán intéz el. Ilyenformán hétfőre a személyi ügyek befejezéséhez jutunk s a bán minden energiáját a pártalakításra és a választások előkészítésére fordíthatja. Báró Rauch Pál ma egész délelőtt a képviselőházban tartózkodott, ahol már jóval 10 óra előtt megjelent. Elsőben is Justh Gyula elnöknel tett látogatást, akinál mint horvát bán ezuttal jelent meg első ízben. Ezután Náva y Lajos alelnököt látogatta meg, majd felkereste gróf Apponyi Albertet, akivel hosszabb ideig tanácskozott a horvát kérdésekről. Apponyitól a bán Günther Antal igazságügyminiszterhez ment, majd Josipovich horvát miniszterrel konferált. A tanácskozások tisztán adminisztratív ügyekre vonatkoztak. A kormány tagjai ma déli egy órakor a képviselőházban miniszteri tanácskozást tartottak, amelyben báró Rauch Pál horvát bán is részt vett. A tanácskozásban a bán előterjesztette a horvát osztályfők és új főispánok névsorát, amelyet a kormány elfogadott. A kinevezésről szóló előterjesztéseket a kormány már ma délután a kabinetirodába küldte, valószínű, hogy a kinevezés hétfőig megtörténik. A tanácskozás fél óra hosszat tartott.

Zágrábból jelentik: Dr. Rakodczay Sándor, a távozó horvát bán tegnap költözött ki a báni palotából. Ma délelőtt 10 órakor pedig elbucsuzott a kormány hivatalnoki karától, amelynek élén a belügyi osztály ideiglenes főnöke, Jakšics Nikodém báni tanácsos, a volt bannak belső titkos tanácsossá történt kinevezetése alkalmából a hivatalnoki kar szerencsekívánatait tolmácsolta és egyuttal mély sajnálatát fejezte ki a bán távozása fölött, aki a tisztviselők iránt mindig igazi jóakarattal viseltetett. Rakodczay köszönetet mondott a rokonszenvek ezen megnyilvánulásáért s azon reményét fejezte ki, hogy a tisztviselők ismert buzgóságukkal ezentul is azon munkálkodnak, hogy a haza javát előmozdítsák. A volt bán beszédéből minden politikai célzat hiányzott. Rakodczay a napokban hagyja el a horvát fővárost s egyelőre pozsegamegyei birtokára megy.

A horvát sajtó úgy igyekszik feltüntetni az új bánt, mint akinek pártja nincsen, mert pártját csak privát barátai képezik, a közfelfogásban azonban mégis szemmel látható a változás. Amit rövid néhány héttel ezelőtt még lehetetlenségnek tartottak, hogy sikerülhetne valakinek az adott körülmények közt tekintélylyel bíró kormányzatot Horvátországban létesíteni, azt most nyíltan beismerik, mert sem báró Rauch, sem az általa választott osztályfőnökök és főispánok személye ellen a közvéleményben semmiféle visszataszító hang nem emelkedik. Általában azt mondják, hogy a helyzet ma egészen más, mint volt 1906-ban, mert az akkori választásnál, mely a nemzeti pártot kisebbségbe juttatta, első sorban arról volt szó, hogy e gyűlölt rendszer embereitől szabadítsák meg az országot. Ma azonban mások a viszonyok és ha báró Rauchnak si-

kerül a nyelvkérdésre vonatkozólag kielégítő expedienst találni, akkor nem lesz nehéz mindazon elemeket maga köré csoportosítani, kik a Magyarországhoz való jó viszonyt már a geográfiai helyzet által parancsolt szükségből óhajták. Tomasic pártjának ellenzésétől a bannak tartania nem kell, mert Tomasic egyedül áll és néhány híve, kik a nemzeti párt legutóbbi gyűlésén részt vettek, kétségkívül Rauchhoz fog csatlakozni. A horvát-szerb koalíció a legnagyobb erélylyel készül a választási küzdelemre és egyes kerületekben ugy a kormánypárt, mint a Starcsevics-párt jelöltjeivel szemben tényleg heves küzdelemre van kilátása. A koalíció legközelebb közzéteszi jelöltjeinek teljes névsorát és ha a kormány a választásokat kiírta, külön manifestummal fog a néphez fordulni, melyben különösen a nyelvkérdésben esett sérelmet fogja tárgyalni.

Kosztajniczán a koalíció Sztojanovic Bogdán zágrábi ügyvédet, Vinkovczen Turkovic volt főispánt és a szlunji kerületben dr. Mazura Simont jelölte. Tomasic altábornagynak, ki a mult ülésszakban a főrendiházba küldetett, erős ellenfele akadt Starcsevics Dávid tiszta jogpárti személyében.

Az újságírók nem vendégek.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, január 11.

Alig fogott munkájához a Ház ebben az esztendőben, az újságírók ösmeretes kéréséről kellett határozni. Az egyik alelnök olyasfélért mondt, hogy az újságírókat csak mint vendégeket türik meg a Házban: — a parlament nyilvánosságának ezt a flagrans módon való megsértését tették szóvá kérésükben az újságírók.

Herman Ferencz volt ennek az ügynek az előadója. Hosszan okolta meg a kérvényi bizottság álláspontját, mely abban a nagy általánosságban kulminál, hogy a Ház nyilvánosságának egységes és oszthatatlan s ezt a negyvennyolcadiki törvények biztosítják. Suciú János elfogadta a kérvényi bizottság javaslatát, de egy-két erős megjegyzéssel jellemezte a megdondatlan alelnök eljárását. Még nagyobb precizításra törekedett Gaál Gaszton. Szerinte az újságírók nem élveznek ugyan vendégjogot, de előjogot sem; mindössze helyzet-előnyük van a rendes nyilvánosság fölött. Indítványt is nyújtott be ebben az értelemben. Kelemen Samu azt fejtegette, hogy ez a „helyzet-előny” nem fizikai, hanem közjogi. Bródy Ernő, Szász József, Rátkay László: mind a három körülbelül ezt a föl fogást magyarázták. Az újságírók nem vendégek, hanem a kötelesség állítja helyükre és a nyilvánosság nagy ügyét szolgálják. Ezeket a szónokokat a Ház feszült figyelemmel hallgatta, csak éppen a néppárt nyugtalankodott.

De elszlott minden félreértés, mikor Wekerle miniszterelnök néhány mondatban megvilágította a disputa magvát. Azt bizonyította be, hogy a kérdés lényege tekintetében — abban, hogy a nyilvánosság joga törvénybe van iktatva és hogy ezt a jogot respektálni kell — alig van nézeteltérés. Hiszen a sajtó óriási nemzeti munkája előtt csak tisztelettel hajolhat meg mindenki. S különösen a magyar sajtó előtt, melynek elévülhetetlen érdemei vannak. A szóbanforgó affér puszkaporos levegőben születte meg s így el kell felejtetni. Annál is inkább, mert hiszen azt, hogy a sajtót a Házban külön jogok illetik meg, senki sem meri kétségbevonni.

„Tehát nem vendégek!” — vonta le a miniszterelnök beszédjének konkluzióját Farkasházy Zsigmond.

Wekerle felszólalását élénk tetszéssel fogadta a Ház.

A szavazásnál kitünt, hogy a Ház a kérvényi bizottság javaslatát fogadta el.

Az újságírók kérvényének tárgyalása előtt

megválasztották a bankbizottság huszonegy tagját. A pártliszta sehohsem szenvedett korrekurát. A napirend másik tárgya a gazdasági bizottság egyik javaslata volt. Azt javasolta ez a bizottság, hogy a Ház sajtó költségvetésének keretében tízezer koronát szavazzon meg a Petöfi-ház céljaira. A miniszterelnök — hódolván Petöfi zsenijének — azt indítványozta, hogy a Ház utasítsa a kormányt a tízezer korona kiutalására — miután a Ház csak a maga büdcséjét állapíthatja meg. A Ház elfogadta a miniszterelnök indítványát.

A legközelebbi ülés hétfőn lesz.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula.
Jegyzők: Szentkirályi Zoltán és Vertán Endre.
Az **elnök:** Megnyitja az ülést.
Észrevétel nélkül hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét. Felolvasták az indítvány és interpellációs könyvet. Samassa János indítványt jegyzett be a vándor cigányok letelepítésére és fölöttük való kivételes bíraskodás tárgyában.

Az „önálló nemzeti bank kérdésének tanulmányozására“ kiküldendő bizottságot választották meg ezután.

A gazdasági bizottság két jelentésének tárgyalása következett.

Gróf Üchritz Amadé Emil ismertette a bizottság első jelentését, amely szerint a Ház a magyar jogász-egyletnek Szilágyi Dezső siremléke költségeihez való hozzájárulás iránti kérelmét teljesíti és nyolcezer koronát ad a siremlék javára.

A Ház a jelentést elfogadta.

Petöfi.

A gazdasági bizottságnak a Petöfi-Ház költségeihez való hozzájárulásáról szóló jelentését tárgyalták ezután.

Gróf Üchritz Amadé Emil ismertette a jelentést.
Wekerle Sándor miniszterelnök: Oly tüneményeszerű alak volt Petöfi, aki a nép lelkiéletét és érzelmét vitte be nemcsak a magyar irodalomba, de az egész magyar közéletbe. Azt hiszem, hogy midőn egy ilyen ritka tüneményeszerű alakkal állunk szemben, akinek történelmi jelentősége is van, akkor mindent el kell követnünk, hogy emléke iránti tiszteletünknek és kegyeletünknek kifejezést adjunk. Ez indít engem arra, hogy a gazdasági bizottság javaslatával szemben a következő ellenindítványt nyújtsam be:

Utasították a kormányt, hogy a Petöfi-ház céljaira az állam által eddig nyújtott támogatáson felül tízezer koronát adományképpen tegyen folyóvá.

A Ház elfogadta a miniszterelnök indítványát. Minden felszólalás nélkül elfogadták a stájerlaci és aninai elemi iskolák felállításáról szóló törvényjavaslatot.

A sajtó dolga.

Hermán Ferencz, a kérvényi bizottság előadója: Ismerteti az újságírók kérvényét és a kérvényi bizottságnak ismeretes határozatát. Elmondja, hogy huszonöt budapesti politikai napilap parlamenti tudósítói együttesen adtak be kérvényt a nyilvánosság jogainak elismerését kérve s azt, hogy az ellenük történt támadások ellen a Ház védelemben részesítse őket, még ha a támadás az elnöki székből történik is. A kérvény szerint az utóbbi időben az újságírók ellen bizonyos ellenséges hangulat nyilvánult a Ház tagjai körében. Konkrét tény nem hoztak fel a támadásokról és így azok tárgyában a bizottság nem foglalhatott állást. Polemizál Kelemen Samuval, aki egy felszólalásában a nyilvánosságról azt mondotta, hogy az újságírókat igenis, külön jog illeti meg. A bizottság konstatálta, hogy a nyilvánosság kérdése oszthatatlan és egységes, a közönségre és a sajtó képviselőire nézve. Már 1848-ban kifejlődött sajtó volt, de a sajtó és közönség egy elbírálás alá tartozott. Magas és modern parlamentáris szempontok vezették a bizottságot határozatában. Elfogadásra ajánlja a bizottság javaslatát.

Suciu János: Elfogadja a bizottság javaslatát, bár azt kissé gyanusnak tartja. (Mozgás.) Emlékszik azon esetre, amelyből kifolyólag az elnök valóságos rácsapott egy hírlapíróra, amikor az egy képviselővel beszélgetett. Nem az újságíró, a képviselőt kellett volna figyelmeztetni. Ő maga és elbarátai nem akarnak kedvezni a sajtónak, sohasem keresték a parlamentben ülő sajtó kezét, de azt jelentőségénél fogva fölébe kell helyezni a hallgató közönségnek. Emlékeztet arra, miocsoda fontos közege volt a nyilvánosságnak a sajtó már 1848-ban. Azért, mert egy-két arcél nem tetszik az elnöknek, azért nem lehet gorombáskodni. A maga részéről sajnálatának ad kifejezést a történet felett, mert a

parlament és a sajtó közt teljes jó viszonynak kell lennie. Nem fogadja el a bizottság javaslatát.

Különvélemény.

Gaál Gaszton: Az első szótól az utolsóig helyesli és hozzájárul az előadó indoklásához. Kifogásolnia kell azonban a határozatot, azt, hogy az nem kategórikus és nem válaszol konkrétan és olyan egyenesen, mint a kérvény iránya volt. Nem kellett volna jogi fejtegetésekbe bocsátkozni, elég lett volna a javaslat indoklásában egyedül a törvényre utalni. Ezért, bár teljes mértékben osztja a kérvényi bizottság előadójának okoskodását, mégsem fogadja el javaslatát s helyette külön indítványt ajánl elfogadásra:

A képviselőház tanácskozásai nyilvánosak. A nyilvános ellenőrzés gyakorlása a magyar nemzet egyetemének joga, amely azt részben közvetlenül gyakorolja azáltal, hogy az e célra fentartott karzatokon hallgatóként megjelenik, részint pedig közvetve a Ház feleketett gyorsírói által jegyzett és a hivatalos lap mellékleteként közreadott hítelei alapján is, amelyek igazolt tudósítónak a házszabályok 283. szakasza munkájuknak zavartalan és könnyebb végzésére elkülönített helyet, tehát helyzeti előnyt biztosít. A hírlapíró tudósítói kar jelenléte és előnyösebb elhelyezése tehát a tárgyalásoknak törvényben biztosított nyilvánosságán s nem valamely külön vendégjogon vagy előjogon alapszik.

Ami magát a panaszolt elnöki figyelmeztetést illeti, kimondja a Ház, hogy az alkalmazott elnöki figyelmeztetés a Ház tanácskozásainak törvényben biztosított nyilvánosságát nem korlátozta, annál kevésbé akadályozta meg.

Kelemen Samu: Az ilyen kérdések, t. képviselőház, ha már ide kerülnek a Ház elé: elvi szempontokból bírálendók el. Ami ezeket az elvi szempontokat illeti, én abban a meggyőződésben vagyok, hogy akkor, amikor a közszabadságnak biztosítékairól van szó, a lényeg a törvények szellemében s nem azok betűszerinti magyarázatában van. Az 1848-as törvények a nemzet életét az alkotmányosság alapjaira helyezték. Az alkotmányosság elválaszthatatlan a szabadságtól, a szabadság elválaszthatatlan a nyilvánosságtól. (Zaj.) A nyilvánosságnak lényege azonban nem pusztán abban áll, hogy a közönség törvényadta jogánál fogva a képviselőház tárgyalásain megjelenhet. A nyilvánosság abban is áll, — amit az 1848. évi XVIII. t.-cz. biztosított — hogy a képviselőház tárgyalásairól hiünetlenül tehetők közzé a tudósítások. A sajtónak ez a joga, joga a törvényhozásnak is, mert a sajtó számára biztosított ez a jog teszi lehetővé a törvényhozás számára is azt a nyilvánosságot, hogy ami a törvényhozás termében történik s ami ott elmondott, az szabadon terjeszthető ebben az országban.

Szmrecsányi György: Híven és igazán.

Kelemen Samu: Ezen a ponton kapcsolódott be tehát a sajtónak a joga és általa maga a sajtó is a törvényhozás organizmusába, az alkotmányosság tényezői közé is. Helyes az az elv, amely megállapítja, hogy a sajtónak nyilvánossága a törvényben van biztosítva, tehát a sajtó nem vendégszeretettel élvez és nem a képviselőház pusztá egyoldalú szívessege alapján foglal itt helyet (Ugy van! balfelől.) és helyesen vonja le belőle azt a további következtetést is, hogyha előfordulna olyan eset, amikor ez a jog kétségbevonatnék vagy támadásban részesülne, akkor ez a jog mint törvényen alapuló jog, a képviselőház részéről védelemben is kell, hogy részesüljön. Mint-hogy tehát helyes a tétel és helyes a következtetés is, elfogadom az előadó ur javaslatát. (Helyeslés.)

A sajtó és a nemzet.

Bródy Ernő: Mindenekelőtt kijelentem, hogy elfogadom a kérvényi bizottság előadójának javaslatát. Elfogadom azért, mert az a cél, amelyet a hírlapírók kérvénye maga elé tűzött, a kérvényi bizottság javaslatával tulajdonképen eléretett. A hírlapírók tettele-ugyanis azt kérte a képviselőháztól, hogy a nyilvánosság jogának gyakorolhatása végett a szükséges védelemben részesítse őket a magyar képviselőház és a kérvényi bizottság javaslatának végén ezen kérelemre megfelelő válasz adatik, amennyiben ez a javaslat kifejtji, hogy a nyilvánossági jogot, mint a törvényhozás egyik elengedhetetlen kellékét a magyar képviselőháznak a parlamentáriszmus és az alkotmányosság szempontjából meg kell védelmeznie. Én tehát ezen indokból elfogadom magának a kérvényi-bizottságnak javaslatát, de nem fogadhatom el a kérvényi-bizottság előadójának okfejtését, különösen azt a részét, amely azt az elvet és tételt állítja fel, hogy a nyilvánosság maga egy oszthatatlan fogalom ebben a konkrét esetben. A házszabályok a nyilvánosságról szóló részében a 283. és következő szakaszaiban különbséget tesznek a nyilvánosság egyes nevei között. Különbég van a közönség és a hírlapírók között, a képviselőházban való megjelenhetés szempontjából. A közönség hallgat, szórakozik és élvez. (Derültség. Zaj.)

Megengedem, hogy a közönség nem mindig élve. (Tetszés. Élénk derültség.) A hírlapírók azonban dolgoznak. Akkor, mikor a közönség és a hírlapírók szerepe között lényeges különbség van, akkor nem lehet arról beszélni, hogy a hírlapírók ebben a házban vendégjogot vagy vendégszeretettel élveznek. Nem a sajtó munkásai, hanem az intézmény jellegénél fogva, annál a közjogi jelentőségénél fogva, amelyet elfoglal, különös tekintetre és különös figyelemre tarthat számot, és nem kell külön hangsúlyoznom, hogy ez a külön tekintet különösen fennáll ebben a parlamentben, amely nagyrésztben éppen a sajtó önfeláldozó agitációjának és működésének köszönheti a maga megerementését. (Helyeslés.) Bocsánatot kérek, fel kell hívnom a közönség és a képviselőház figyelmét arra, hogy a nemzeti ellenállás korszakában, mikor a parlament hallgatott, mert be volt csukva, a sajtó agitált és dolgozott a nemzeti eszmék megvalósítása terén. Éppen ezért is nem látom szívesen a konfliktust a sajtó és a parlament között. (Zajos ellentmondások. Nincsen konfliktus!) Elfogadom a kérvényi bizottság javaslatát. (Élénk helyeslés.)

Szász József pár szóval kíván a kérdéshez hozzászólni.

Keller Iván: Megtért bárány! (Derültség.)
Bozóky Árpád: Mért mentél vissza?! Már bán-tanak!

Szász József (Bozókyhoz): Mert nem akartam ved együtt lenni! (Élénk derültség.) Kijelentem, hogy az előadó urnak sem javaslatát, sem az azelőtt előterjesztett indoklását, mert az ki nem elégít, — el nem fogadom, inkább hozzájárulok Gaál Gaszton indítványához. (Helyeslés.) Teszem ezt azért, mert sokkal szabatosabb és mert a sajtó külön jogait elismeri és e jogokat szövegébe be is foglalja. Az kétséget nem szenved, hogy a sajtó itt a képviselőházban képviseli a nyilvánosságot. Nem az képviseli a nyilvánosságot, aki a karzaton résztvesz, de képviseli az újságíró padjain megjelenő sajtó. (Igaz!) s amely nehéz kötelességet teljesít, s amelynek szava elhangzik nemcsak Budapesten, de az egész országban.

Rátkay László: Oszintén megvallom, jobb szerettem volna, ha sem a kérvényi bizottságban, sem a Házban nem folyt volna ilyenféle vita, mert nem volt szükségünk, különösen Magyarországon mai helyzetében és nem volt szükségünk a jövőre tekintve, (Igaz! Ugy van!) hogy szembeállítsuk, vajon ki erősebb: a parlament vagy a sajtó, kinek van nagyobb hatalma: a képviselőháznak vagy a sajtónak. A nyilvánosságot feszegettük itt. Méltóztassék visszamenni a multba. Volt nekünk képviselőházunk, ahol a nyilvánosság nem volt korlátozva, mert a hallgatóság ott lehetett és ott is volt. Annak az országgyűlésnek nem volt sajtója. Méltóztassék megnézni, minő volt az a képviselőház, minő volt hatása a nemzetre. A néma gyermek szerepét játszotta, mert a nemzet nem tudta, nem hallhatta szavát, nem értesülhetett arról, hogy a nemzet képviselőházában, törvényhozásában mi történik. (Igaz!) Nem az a baj, t. Ház, hogy azt a kérvényt, melylyel most foglalkozunk, be kellett adni...
Szmrecsányi György: Nem kellett beadni, nem volt rá szükség!

Rátkay László: A szellemben van a baj, abban a szellemben, amely igazságtalanul, nem teljes szeretettel és teljes méltányossággal nyilatkozik meg a sajtó iránt, mely pedig kiállja a versenyt a külföld sajtóival is, minden tekintetben, megbízhatóság és egyéb tekintetben.

Elég nehéz a magyar nemzet helyzete, elég nagy teendői vannak e képviselőháznak; ne feszege-sük hát azt a kérdést, hogy hol választódik el a képviselőház és a sajtó egymástól, hanem keressük azt, hol kapcsolódnak össze a munkában. (Helyeslés.) Épp ezért szinte feleslegesnek tartok e kérdésben minden további felszólalást és hozzájárulok az előadó ur javaslatához. (Élénk helyeslés balfelől.)

A miniszterelnök beszéde.

Wekerle Sándor: T. Ház! Igen sajnálnám, hogyha a tanácskozás rendjén valami ellentét jutna kifejezésre a sajtó feladatai tekintetében és hogyha egyesek úgy kívánnák magukat gerálni, mint hogyha ők másoknál hivatottabb képviselői lennének azon nagy érdekeknél, amelyeket a sajtó van hivatva képviselni. Én azt hiszem, hogy a sajtó hivatása magas feladat, hazafias kötelességei és alkotmányvédelmi jelentősége tekintetében véleménykülönbség közöttünk egyáltalában nem lehet. (Igaz! Ugy van!) Különbég lehet a tekintetben, hogy valakinek tetszik, avagy kevésbé tetszik a sajtónak modora, eljárása, de én azt hiszem, hogy a dolog lényegét tekintve, nincs olyan okosan és alkotmányosan gondolkozó hazafias ember, ki a sajtó jelentőségét kisebbíteni kívánná. (Élénk helyeslés.) És ha kifogásai volnának, azok nem a sajtó jelentősége és feladatai ellen irányulnak, hanem éppen azt célozzák, hogy a sajtó hazafias és nyilvánossági feladatát pontosabban és megfelelőbben legyen képes teljesíteni (Igaz! Ugy van!) magas hivatásának jobban megfelelhessen.

Én, t. Ház, lényegileg nem is látok különbséget a beadott két javaslat között. Közbevetőleg megjegyzem, hogy Suciu képviselő ur is felszólalt, de határozati javaslatot nem adott be, hanem csak sajnálatát fejezte ki...
Suciu János: Hozzájárultam a bizottsági javaslatához.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Igen örülök, hogy a képviselő ur a magyar sajtó külön védőjéül szegődik (Mozgás közepén.) csak azon kérelemmel járulok hozzá, hogy ezen szerepét a nyilvános életben mindig megtartani sziveskedjék. (Helyeslés.)

T. Ház! Egy látszólagos differencia merült itt fel egyik tanácskozáskunk alkalmával. Akkor a levegő kissé puskaporos volt és talán érzékenyebben lett fel fogva egy elnöki enunciació, mint ahogy az jelentőségénél fogva megillette volna. Az elnök ur figyelmeztetése lényegileg oda irányult, hogy — midőn, ha jól emlékszem, egy közbeszólás történt, — figyelmeztette a közbeszólót, hogy maradjon azon korlátok közt, amelyek őt megilletik. Hogy minő szavakkal adott ennek kifejezést, az kevésbé tartozik a dolog lényegéhez. Mikor izgalmas tanácskozáskunk vannak, az érzékenységet tegyük félre. Az érzékenységet félre kell tennünk nekünk és az érzékenységet félre kell tennie a sajtónak is. (Helyeslés.) Izgalmas jelenetknél a dolog lényegét kell keresni. Én úgy látom, hogy két szempont van kiemelve egy a t. előadó ur beszédében és közvetve a kérvényi bizottság javaslatában, mint Gaál Gaszton t. barátom határozati javaslatában. Az első szempont annak konstataciója, hogy az elnök ur a sajtót működésében korlátozni nem kívánta és tényleg nem is korlátozta. (Igaz! Ugy van!) A másik az, hogy igenis a sajtó a nyilvánosság olyan tényezője, amelyet itt, ezen Házban is úgy a törvény erejénél, mint a házszabályok rendelkezéseinél fogva külön jogok és ebből folyó kötelezések is illetnek. (Helyeslés balfelől.) Én mind a kettőt konstatacióként látom úgy a Gaál Gaszton, mint a kérvényi bizottság határozati javaslatában és az előadó ur beszédében.

Farkasházy Zsigmond: Tehát nem védőgek!

Wekerle Sándor miniszterelnök: Ennélfogva arra kérem a t. Házat, miután ilyen dolgokat úgy lehet nyugvópontra juttatni, ha azok kölcsönös megnyugvással intézettek el, a kérvényi bizottság tárgyalásainak során pedig ezen — merem mondani — tisztán félreértésen alapuló látszólagos ellentét közmegegyezéssel elintéztve, hogy a közmegegyezésnek ezen kifejezését, amely a kérvényi bizottság javaslatában nyilvánul, méltóztassék magáévá tenni. (Helyeslés.)

A Ház ezután elfogadja a bizottság javaslatát s Gaál Gaszton javaslatát mellőzi. (A bizottság javaslatát mellett 63-an, ellene 50-en szavaztak.)

Az elnök ezután kihirdeti a bankbizottság tagjainak megválasztása céljából megelített szavazás eredményét, amely szerint a bizottságnak tagjai lettek:

Buzáth Ferencz, gróf Batthyány Tivadar, Bernáth István, gróf Bethlen István, gróf Dessewffy Emil, Eitner Zsigmond, Eber Antal, Földes Béla, Gott hard Sándor, Hoitsy Pál, Holló Lajos, Kovács Pál, Mérey Lajos, Nagy Dezső, Széll Kálmán, Szemere Huba, Szivák Imre, gróf Teleki Arvéd, Ugron Gábor, Vlád Aurél, Vrbancics Ferencz.

Mivel az interpellációt bejegyzett képviselők nem voltak jelen, az elnök megállapította a következő ülés idejét és napirendjét s az ülést 1 órakor bezárta.

Budapest, január 11.

A delegáció. Mint már jelentettük, a magyar delegáció legközelebbi ülését január 27-én tartja. Erre vonatkozólag Barabás Béla, a delegáció elnöke ma a következő körlevelet küldte szét a delegáció tagjainak:

A közönségi költségek tárgyalására kiküldött országos bizottság tagjait értesítem, hogy tanácskozásainkat f. évi január hó 27-én, délután 4 órakor, Bécsben a szokásos helyen kezdjük meg és pedig ezuttal a külügyi albizottság ülésezik. Az országos bizottság tagjai 27-én reggel 8 órakor a nyugati pályaudvarról a rendes gyorsvonaton utaznak Bécsbe. Budapest, 1908. január 11. Barabás Béla, a magyar delegáció elnöke.

A delegáció elnöki irodája ma tette közzé a tengeri kirándulás programját is.

A résztvevők részére a cs. kir. szabadalmazott Délvisut budapesti pályaudvarának személypénztáránál Budapesttől Triesztig szóló, névre kiállított, I. osztályú gyorsvonatu szabadjegyek vannak letéve, melyet a résztvevők nevéiknek bemondása mellett 5 korona lefizetése ellenében a nevezett személypénztárnál a f. hó 13-án reggel 8 óra 5 perczkor induló gyorsvonat indulása előtt vehetnek át.

Elmaradt kerületközi összejövetel. A fővárosi függetlenségi körnek és szervezeteinek legközelebbi összejövetele, amelynek január 16-án kellett volna lenni, bizonytalan időre elhalasztott, amennyiben azok az országgyűlési képviselők, akik a fővárosi kerületközi értekezleteken részt szoktak venni, a delegációs ügyekkel vannak elfoglalva. Az értekezlet megtartásának idejét az V. ker. függetlenségi párt elnökség annak idején közölni fogja.

A t. Házból.

I. Az első munkanap.

Névsort olvastak a mai ülésen és konstataálták, hogy vagy százharmincz képviselő már délelőtt fél tizenegy órakor jelen volt. Ekkor szavaztak arra, hogy kik legyenek a bank ügyében kiküldendő huszonegy tagu bizottságnak tagjai. Ez igen szép cselekedet volt. Hogy tudniillik százharminczan, többnyire huszonegy emberre szavaztak. Mert ha mindenki saját magára, mint hite szerint a legérdemesebbre szavazott volna, akkor nem lehetett volna huszonegyet választani. Így azonban sikerült a választás. És csak később tudták meg, hogy az eddigi tippek helytelenek voltak, és hogy a bizottság hivatalos czime nem a „nemzeti bank előkészítésére kiküldött bizottság“, hanem csak a „bank ügyében kiküldött bizottság“. Olyan ez, mint amikor a gyanakvó embert megeztitálták a polgármesterhez és hazajövet be-szélte a feleségének:

— Képzeld csak, drágám, a polgármester azt kérdezte tőlem, hogy hány éves a kis fiunk?

— És mit feleltél neki?

— Hát azt gondoltam, hogyha azt mondom, hogy öt éves, akkor nagyon későn kerül sorozás alá. Ha pedig azt mondom, hogy három éves, akkor igen korán veszik be katonának...

— Na, hát miért nem mondtad az igazságot, hogy négy éves?

— Lásd csak, nem is jutott eszembe, hogy az igazságot mondjam...

Hisz az igazság ebben az: mérlegelni kell, melyik lesz jobb, ha nemzeti bank lesz, avagy ha marad a mostani. Ennél nem ér többet, hogyha a függetlenségi párton azzal akarnak kedvet csinálni, hogy a bizottság a nemzeti bankot fogja előkészíteni, avagy az alkotmánypártban, hogy a mostani bankállapot maradjon. Tiszta véletlen ezenkívül, hogy az Osztrák-Magyar Bank éppen mára egy perczenttel leszállította a kamatlábat, mert erről is csak úgy nyilatkoztak, hogy mégis hunczuta a német, következésképpen pedig nemcsak a zuzája meg a mája, hanem a bankkamatlába is.

Valahogy egyelőre tustelünk az egész ügyön, miután mindenki szavazott, akinek szavazhatnákja volt és a folyosón a különböző felvonulásokat elintézték a népvézerek és a fő-tömegvezér, gróf Batthyány Tivadar, a csavargözösöket is fogadta, csürést-csavarást nem tűrő határozottsággal igérve érdekeik istápolását.

Különböben is igen alkalmas idő volt a folyosói tereferékre. A teremben tárgyaltak ugyan, de az ügyek nem valának tulságosan nevezetesekek. Ellenben, aki referált, aki az előadói emelvényen jelentéseket előadásra ajánlott, az volt nevezetesek: Üchtritz Amadé Emil gróf, aki helyesen forog a budapesti előkelő körökben és akinek az automobilija már akkor népszerű volt, amikor a fővárosban még csak öt automobil volt. Üchtritz Amadé Emil gróf, akit a hir romantikus és titkos esküvőkön való tanuskodásokkal kötött össze, aki azonban igen komolyan képviselte a gazdasági bizottság jelentéseit, hogy megszavazandók legyenek a november és december havi költségek és boldogulhassanak a drágaságban a Ház alkalmazottjai, akiknek nincs más automobilijuk, mint a saját lábuk. Csak amikor arról referált, hogy a Szilágyi Dezső siremlékének költségeire adni kellene nyolcezer koronát, akkor hangzott kissé idegenül jóindulatu beszédében a méltatás, hogy Szilágyi Dezső a magyar parlamenti élet „nagynevű alakja“ volt. Bizony az volt. Azonban inkább ne mondanák. Nyolcezer koronát megérdemelt volna az emléke a parlamenttől anélkül, hogy a Jogászegylet külön kérvénye szolgáltatott volna okot az Üch-

tritz Amadé Emil gróf ajánlására. De ajánlotta ezenkívül ama bizonyos Petőfi Sándort is, mert a Petőfi-ház is megkereste a parlamentet. Megmondotta Petőfiről, hogy a legnagyobb költő volt, de amikor a „hazaszeretet szentélyéről“ kezdett egy mondatot, akkor elakadt, előlről kezdte a hazaszeretetet is, a szentélyt is és máig se tudnók, hogy mi lett volna a vége, ha csak fel nem áll Wekerle és ki nem vágja egy formás, lelkes beszéddel, melynek végén a kormányra vállalta a feladatot, hogy a Petőfi-ház céljaira tizezer koronát adjon.

A stájerlaci és aninai iskolák iránt már kevesebben érdeklődtek, mert abban az időben, amikor a tanügyi Bedőházy János javaslatára ez iskolák költségeit megszavazták, a folyosón Barabás Béla a delegáció tagjai közt kiosztotta a hétfői tengerészeti kirándulásra szóló meghívókat.

Hogy ne akkor kapiák meg a delegátusok a tengeri betegséget, amikor a flotta költségeit megszavazzák, hanem essenek tul rajta már előbb és aztán majd a megszabadulás öröme ne sajnálják az áldozatokat.

II. Védik az ujságírókat.

Mint ebédek rendezésekor a pikáns sajtó, a mai parlamenti menu végére hagyták a sajtót. Körülbelül szintén azzal a benső szándékkal, hogy megegyék, de aki a közönség karzatáról hallgatta a vitát, azt hihette, hogy mindenki menteni és védeni akarja. Még az oláh Suciú János is egy magasztaló beszéddel rukkolt ki.

Az ügy ismeretes. Egy incidens kapcsán Rakovszky István alelnök az elnöki székéből azt a kijelentést tette, hogy a sajtó a parlamentben „vendégiogot“ élvez. Erre Rakovszky megkapta a magáét. A nevé azóta alig olvashatta nyomtatásban másutt, mint a névgyéjén.

Egy pesti kávéházban egyszer egy ur a széke mellé egy másik széket huzott és erre rátette a lábait. Ekkor odament hozzá valaki és azt mondta:

— Kérem, tessék levenni a lábait a székről...

— Kicsoda maga, hogy engem rendre ment utasítani? — kérdezi az ur.

— Én a kávéház tulajdonosa vagyok, — felelt az.

— Na hát, hogyha a kávéház tulajdonosa, akkor hordja el magát innen, mert én itt vendég vagyok és itt én vagyok az ur, mert ha vendég nincs, akkor becsukhatja a kávéházát és elmehet verklizni.

Sajtó nélkül a parlament néma lenne és becsukhatnák a boltot. Mint amiképpen az egyik szónok ma el is mondotta, a nemzeti ellentállás idején az abszolutizmus elhallgattatta a parlamentet, de a sajtót nem tudta legyűrni és éppen ez a mostani parlament a sajtónak köszönheti lételet.

Eképpen ma védelmezték a sajtót azok is, akik támadták és amikor megint Wekerle volt az, aki magas színvonalu beszédben megkorrigálta a dolgokat, hogy a sajtó a parlamentben kivételes joggal bír (tehát többel, mint vendégioggal) és hogy senkinek sem juthat eszébe az örület, ellentéteket idézni fel a parlament közt és a sajtó közt, akkor mindannyian helyeselték, nemcsak azok, akik a szimpátiát keresik, de a reakzionáriusok is és Rakovszky István is úgy bölintgatott, mint hogyha valamelyik parlamenti tudósítónak a tisztjére pályázna.

Rendben elintézték az ügyet. Az elégtétel-szolgáltatásra két javaslat volt. Egyik a kérvényi bizottsági, amelyik jobbnak látszott s a másik a Gaál Gasztoné, amelyik ravaszabb volt. A többség a kérvényi bizottságot fogadta el s emel-

lett szavaztak a miniszterelnök még előnyösebb értelmezése kapcsán a kormány tagjai is. Éppen 13 volt a többség, ami jelent valamit akkor, ha tudjuk, hogy a függetlenségi pártból is a nemzeti bank kivánásának őszinteségét feltüntetni szintén 13 tagot választottak a bankbizottságba.

Az őszinteség tudniillik jeles tulajdonság és még Rakovszky is a kormányval szavazott.

Ezenkívül gróf Zichy Aladár, a Rakovszky minisztere a szavazás után az újságírók jobboldali páholyán keresztül ment ki és mi előzőken nyitottunk utat, mondván:

— Parancsoljon. A kegyelmes ur itt vendég-jogot élvez.

Budapest, január 11.

A nemzetiségiek és a delegáció. A nemzetiségi párt tegnap tartott értekezletét, mint jelentették, Vlád Aurél elölte a bankbizottságba, e határozatot azonban hosszú szenvedelmes vita előzte meg. A párt ugyanis zokon vette, hogy a delegáció megválasztásánál nem hívták fel jelölés eszközzésére és hogy a párt egyetlen egy tagját sem választották be, minek következtében a párt nem jutott abba a helyzetbe, hogy a külpolitikai vonatkozásokban álláspontját a delegációban kifejtse. Különösen Polit Mihály fejtette ki ez eljárás sérelmességét, de a párt ezúttal mégis belement a választásba, illetőleg kijelölésbe, mert a klub abban a körülményben, hogy a nemzetiségiek részére a bankbizottságban egy tagsági hely biztosított, a nemzetiségi pártnak a többségi pártok által való elismerését látja.

A karlócai patriarchátus betöltése. Brankovics György szerb patriarcha halála óta a karlócai patriarchátus tudvalevőleg üresen áll. Ez a körülmény a szerb egyházi kormányzatnak fölötte sok gondot okoz s ezért ma Nikolics Milon pakraczi és Bogdanovics Luczián szentendrei püspökök a képviselőházban felkeresték dr. Wekerle Sándor miniszterelnököt, akít megkértek, hogy a kormány adminisztrátorról gondoskodik, aki az új patriarcha megválasztásáig az egyházi kormányzatot a kezébe vegye. A miniszterelnök megígérte, hogy lehetőleg rövid idő alatt intézkedni fog a kérelem tárgyában.

A csanádi püspökség. A Dessewffy Sándor halálával megüresedett csanádi püspökségre eddig Csernoch János kanonokot és néppárti képviselőt emlegették. Most újabb jelöltként Komlóssy Ferencz pozsonyi nagyrépost, volt szabadelvű párti képviselő neve került forgalomba.

Az ó-budai választás. A függetlenségi hivatalos jelölt: dr. Botzenhardt János holnap délelőtt tartandó programbeszéde alkalmával a kerületbe jönnek Botzenhardt támogatására gróf Apponyi Albert, gróf Batthyány Tivadar, Ugron Gábor, Ballagi Aladár, Németh Imre, Szabony Antal, Szász József s más függetlenségi párti képviselők. Apponyi ez alkalommal fontos politikai nyilatkozatot fog tenni.

Az ó-budai egyesült ellenzéki pártok vasárnap délután három órakor tartják meg alakuló gyűlésüket a Korona-vendéglő helyiségeiben. A gyűlésen való megjelenésüket megígérték: Eötvös Károly, Vázsonyi Vilmos, Sándor Pál, Lengyel Zoltán, Pető Sándor, Bozóky Árpád, Pilissy István, dr. Bródy Ernő és Leitner Adolf orsz. képviselők.

Báró Bánffy Dezső orsz. képviselő a következő táviratot intézte Holtzspach Nándorhoz:

Örömmel értesültem Komjáthy Bélának a III. kerületben történt jelöltetéséről. Komjáthy Béla jelleme, multja, hazafisága egyaránt alkalmasak arra, hogy a III. kerület függetlenül gondolkozó polgárai körülötte csoportosuljanak. Az ő politikai pártállása nem az enyém, de ma, szemben a koalíziós kormányval, helyesnek tartom, ha pártállásra való tekintet nélkül csoportosulnak a választók arra, hogy szavazataik leadásánál kifejezést adjanak annak az aggodalomnak és elégedetlenségnek, mely a haza sorsa felett szívükben él és látva azt a rohamos haladást lefelé a sikos lejtőn, melyen megállás nincs és melynek eredménye állami létünk, nemzeti jogaink teljes feladása lesz. Aggódo apai lelkem hangulata nem enged meg nekem, hogy a holnapi jelölő gyűlésen jelen lehessenek. Gondolatban önökkel vagyok és üdvöz-

löm Komjáthy Bélát, mint a III. ker. képviselő-jelöltjét. Odaadó tevékenységük tegye lehetővé, hogy képviselővé meg is választassék. Remélem, hogy már a közelebbi napokban apai gondjaim enyhülésével én is lehetek abban a helyzetben, hogy az Önök harczoló soraiába álljak, és már a legközelebbi alkalommal Önök előtt Komjáthy Béla érdekében szavamat is felemljem. Báró Bánffy Dezső.

Szent a béke. A mult év vége felé történt, hogy Lukács László belényesi képviselő a folyosón több képviselőtársával a magyarok és románok közti egyetértés szükségességéről beszélgetve, érdeklődés közt kifejtette erre vonatkozó nézeteit. Fejtegetés a magyar sajtóban is figyelemmel találkozott, de bejárták azok a külföldi szláv lapokat is, hol a fejtegetések természetesen nagy mozgalmat keltettek. Ezen körülmény indította Lukács képviselőt, hogy e kérdésben nyilatkozzék és evégből a következő levelet intézte Hodsa Milán képviselőhöz:

Kedves barátom! Tudomásomra jutott, hogy némely politikai lap közölt egy értesítést, mely szerint én a román és a szláv népek politikai viszonyaira vonatkozólag úgy nyilatkoztam volna, hogy ezen népek között barátságos viszony fenn nem állhat, mert természetellenes volna és hogy a románoknak a magyarokkal leginkább azért kell összetartaniuk, hogy a közös ellenség, a szlávság ellen sikeresebben harcolhassanak. Kijelentem neked, hogy én ily nyilatkozatot senkinek sem tettem és kérek, szíveskedjél ezen kijelentésemet az általad választandó uton és módon nyilvánosságra hozni Fogadd baráti kézszóritásomat. Lukács László.

A nemzetiségi klub tegnapi értekezletén foglalkozott a szervezési javaslattal is, melyet Suciu János terjesztett elő. A javaslatnak tizenkét pontja van. Suciu János a többi között azt követeli, hogy a klubtagok közt az eddigénél nagyobb fegyelem tartassék, mert csak így lehet sikeres harcot folytatni a parlamentben. Válaszszon a klub — mondja Suciu — két alelnököt és két titkárt, akiknek az legyen a feladatuk, hogy a külső pártszervezeteket szorosabb kapcsolatba hozzák a központtal. A klub a nemzetiségek szerint (román, szerb és tót) alakuljon három osztályba, amelyek azután külön-külön foglalkozzanak a saját pártszervezeteikkel. Válaszszon a klub egy bizottságot, melynek feladatává a parlamenti kampány vezetése tétessék. A vidéki pártszervezeteket szorítsák arra, hogy egy bizonyos összeggel járuljanak a párt szükségleteihez és a klub fenntartásához. Indítson a párt intézvény agitációt az általános választói jog érdekében és adjon ki röpiratot három nyelven a választói reformról. Végül követeli Suciu, hogy a klub belső életére vonatkozólag egy szabályzatot dolgoztassék ki, nehogy olyan eset forduljon elő, mint a Vajda ügynél, amikor a szerbek nyílt ülésben dezavualták a párt határozatát és amidőn a klub egyik román tagja súlyos nyilatkozatra ragadtatta magát Vajdával szemben. A klub a szervezés dolgában még nem döntött és legközelebbi értekezletén is foglalkozni fog Suciu javaslatával.

Uj vicinálisok. A képviselőház közlekedési bizottsága ma délután 5 órakor Kállay Lipót elnökletével tartott ülésén tárgyalta a szabadka—gombos—palánkai és az ujarad—nagykikinda—zsombolya—lovrini h. é. vasutak engedélyezéséről szóló törvényjavaslatokat. A javaslatokat Pogány Lajos előadó részletesen ismertette. Hosszabb vita indult meg a második javaslat tárgyalásánál, mely vitában résztvettek a kormány képviseletében jelen lévő Sztérynyi József államtitkár, Stettina József miniszteri tanácsos és Kubik Gyula. Kubik halasztó indítványával szemben a bizottság úgy az arad—lovrini, mint a szabadka—palánkai vasutak engedélyezési törvényjavaslatát általánosságban és részleteiben elfogadta. Darányi Ferencz a budapest—győr—zalai esti személyvonathoz közvetlen kocsik csatoltatását kéri. Az államtitkár megígérte a jogos kérelem teljesítését. Kovács Pál sürgette a budapest—vidéki h. é. vasutaknak villamos vasutakká való átalakítását. A kormány képviselője kijelentette, hogy behatóan foglalkoznak e kérdéssel s a legrövidebb idő alatt a törvényjavaslatot be is nyújtják. Kállay Lipót érdeklődött a nyíregyházi vasuti állomás építésének ügyéről. Sztérynyi államtitkár tavaszra ígerte az építés megkezdését.

Az ifjuság kamaszévei.

Irta: Herczegh Mihály.

Budapest, január 11.

A természetben nincs ugrás. Térben és időben bőven tanúsítja ezt a tapasztalás. Sajátszerű az az átmenet, amely az élet egyik korából a másikba vezet. És ez átmenet nem történik gyorsan. Hagyományos vélemény igazolja, hogy az emberi természet minden hetedik évben változik.

Szemléletmást feltűnő ez kivált olyan ifjakban, kik korán jelentkező ábrándoktól eltelve és zaklatva, korukon merészen túlhatnak és türelmetlenül erőlködnek férfifilásba helyezkedni.

Meglett férfiak előtt szánandó látvány az ilyen időtlen komolykodás szenvedése. Az a követelő pöffeszkedés, az a fönnelő hetykeség, ha meg nem gátolják, elidegenítővé, kiállhatatlanná válik.

Napiaink számtalan bizonyossága szerint ezen éppen nem szeretetreméltó jelenség mindinkább kirívóbban mutatkozik.

Találólággal nevezi nyelvünk ezen átmeneti éveket az ifjuság kamaszéveinek. A német szomszédok a „Tölpeljahre“, „Flegeljahre“ kifejezést használják.

Az ifju lélek rajong. Kedélye forrongásban van. Meghasonlik nemcsak legközelebbi környezetével, de sőt még önmagával is. Tétováz mindenben. Minden mozdulatában ügyetlenséget, esztelenséget árul el. Mintha két balkeze volna. Se künn, se benn, mint a pitvarajtó. Jön szédülőg, távolban kalandoz, pedig maga körül sem lát. Se fönt, se lent tulajdonképpen. Olyen szokatlan helyzetben érzi magát, mintha csak egy éjjeli álom, vagy valamely lázbetegfiéle nyugtalan szender bővölte volna át. Tele van önmagával. Nem fér a bőrébe. Fel-felcsapong egész a hiálkodásig, egész a vétkes felfuvalkodottságig. Gögösen megvet minden zabolát, minden mérsékletet. Még legjobb akaratu tanácsadóit, még legnagyobb hálára érdemes jótevőit ellen is felbörzenkedik, méltatlankodik.

A kamasz ifjuság büszke önhiúsága képzel jogokat követelget. Az ezzel járó kötelességeket azonban nem akarja ismerni és teljesíteni. Balga, mert nem tudja, hogy valódi értéke annál csekélyebb lesz, minél erőszakosabban iparkodik azt fokozni, hatványozni. Nem tudja, hogy az igazi nagyság szerény alakban jár és hogy a bölcs az önmérséklés, az önfegyelmzés által tünteti ki magát.

Kérdedik éretlen kincsével az iskolásgyermek, —
Mig a teljes eszű bölcs megalázza magát!
Nézd a buzakalászt, büszkén emelkedik az égnek, —
Mig üres és ha megért, földre konyitja fejét.

Az ifjuság kamaszéveinek ezen forrongó és kóros jelenségei sokszor a legjobbra valóknál is mutatkoznak. De azután tisztulást, szellemi átszűrtséget eredményeznek s olykor kiváló jellemeket fejlesztenek.

Az ilyen eredményekre való tekintetből mondhatta gróf Széchenyi István: „Szánom az embert, ki mindig bőrébe fert.”

Csak hogy a szerények elragadtatásai is szelídebbek, ifju hőbortjai is ártatlanabbak, mint a félszeg nevelésű és különben is délczeg hajlamu ifjainknál. De ahol a szertelen elkapatások inkább csaponganak a korlátlan szélsőségek felé: ott bizony ezen ifjusági átmeneti korszak is föltöbb sok veszélyes kinövésével jár. Káros befolyást gyakorolva az egész életre, rakoncátlan kicsapongássá fajulva és senyvesztő mételet szivárogtatva egész nemzedékre.

Szerencse, hogy az emberi életkor ezen rendhagyó kitérése után elvégre mégis csak megőri a kiábrándulás. Az ifju megállván az élet nehéz próbakövén s tulesre annak sokféle változásain, mindinkább felébred bódító álmaiból. Az önfentartási gondok, fáradalmak, az összeütközések a mindezeideig meg nem fontolt és föl nem ismert viszonyokkal: a mindenünnen összetörlő akadályok felrázzák őt merész, föllengező szédelgéseiből. A szórakozottat észretérítik, a tájékozatlant eszélyessé teszik és óvakodóvá képezik a vakon bizót és bizalmaskodót.

A kamaszévek lezajlása után különös változás áll be az ifjuság belvilágában. Erőt vesz a káprázató szemfényvesztésen, melynek annyi káros cseleit tapasztalá.

A folytonos csalódásokkal járó ígélet kötelé-

keiből kibontakozik. A látszatonál kezd többre becsülni a valót, a színnél a zamatot, az esetéknél a lényegest. Amitől képzelmi mámorában, kábult önkívületében annyira idegenkedett, az mindinkább emelkedő fenségben tűnik föl előtte.

Vége szakad a holdvilágos képzelgésnek, hogy annál lelkesültebben folyjon a munka, míg a nappal tart és be nem esteledik. Szava gyérül, de tartalmasodik. Többet gondol, mint mond. Többet tesz, mint beszél. A kamaszifuság áradását, lengését komolyság, határozottság váltja föl.

Mindinkább szemesebben vizsgálja az előtte álló területet. Észreveszi, hogy a képzelt ideált, az eszményt nem a messze távolban szédelegve, hanem közelében találhatja föl. Meggyőződik, hogy az anyaföld mégis csak közelébb van hozzá, mint a nagy hold és a csillagok, melyek szépen ragyognak, ábrándvilágba varázsolnak, de nem boldogítanak. Bizonyossá lesz, hogy mindezeknél mégis csak jótékonyabb ez az előtte és alatta elterülő talaj, mert ez nemcsak tápszert nyújt testünk számára, de tanulságot, okulást is szerez a lélek javára.

A görög mitológiában annak a híres Anteusnak óriási küzdelme bizonyítja, hogy a földi lét nem csupán szellemi és hogy legmagasabb czéljaink elérése is anyagi segéderőkre, segéd-eszközökre támaszkodik.

KÜLFÖLD.

Abdul Azisz detronizálása.

Budapest, január 11.

Marokkóból szenzációs hír érkezett. Abdul-Azisz szultánt fővárosában detronizálták és Fez lakossága kikiáltotta szultánná Muley Hafidot. Ez a hír még megerősítéssé szorult ugyan, de semmi ok sincs, hogy benne kételkedjünk. Abdul-Azisz ugyanis minden igyekezetét arra fordítja, hogy helyreállítsa a barátságos viszonyt a francziákkal, sőt az országban dúló zavargások levezetésére még anyagi támogatást is elfogad Franciaországtól. A marokkói törzsek pedig vad gyűlölettel viselkednek minden iránt, ami francia, különösen mióta a kazablankai eset után a francia hadihajók lövegei ezerszámra lötték halomra a Kazablanka körüli falvak lakóit. Mi sem természetesebb, hogy a francziák kiméltlen eljárása a Beni-Snassen törzsszel szemben, még csak fokozta az ellenszenvet.

Ily körülmények között Muley-Hafidnak könnyű volt maga mellett hangulatot csinálni. Emberei, kik sorra járták a harcziásabb törzseket, mindenütt azzal agitáltak, hogy Abdul-Azisz eladta Marokkót a francziáknak. Időközben aztán sikerült is ily módon fivérével több törzset elhódítani. Különösen Fez vidékén fejtett ki nagy tevékenységet és ha a táviratok igazat mondanak, teljes sikerrel.

A fezi események végzetesek lehetnek Abdul-Azisz uralkodására, ki Rabatban még folyton tétlenül vesztegel. Vezéreit vagy a balszerencse kíséri, mint Buchtában Bagdádít, vagy árulók lesznek, mint Said ben Kador. A szultán állítólag teljes pénzhiányban van és azért nem tud mozdulni Rabatból. A francia pénzsegély még mindig késik és addig Abdul-Azisz tehetetlen. Lehet, hogy a fezi detronizálás siettetni fogja a francziák pénzbeli segítségét, annál is inkább, mert Pichon francia külügyminiszter a kölesön dolgában is megállapodásra jutott sponyol kollégájával.

Abdul-Azisz detronizálásáról a következő táviratokat kaptuk:

Fezben Abdul-Azisz szultánt trónvesztettnek nyilvánították s helyette óriás lelkesedés mellett Muley Hafidot proklamálták szultánná. Az új szultánnak egyik hívét kinevezték a város kormányzójává. Aztán azonnal küldöttséget menesztettek hozzá, hogy Muley Hafidot Fezbe kísérje. A város körüli erdőségeket Muley Hafid csapatai szállították meg. Az új szultán proklamációját adott ki, amelyben elismeri az algezirászi aktát, de csak a következő feltételek mellett: Marokkóban idegen rendőrség nem teljesíthet szolgálatot, idegen alattvalók nem léphetnek a szultán szolgálatába s Marokkó függetlensége minden tekintetben biztosítandó. A fezi Abdul-Azisz szultánhoz levelet intéztek, melyben tudtára adják detronizálását, mert az országot a francziáknak eladta.

Míg ez Marokkó fővárosában történt, addig a szultán seregét ismét érzékeny veszteség érte. Said-ben Kador, akit Abdul Azisz szultán a sereg élén küldött a straghma-törzs és Muley Hafid ellen, csapataival és három ágyúval átpartolt a trónkövetelőhöz.

A Muley Hafidhoz intézett hódoló feliratban a következő feltételek foglaltak: Az algezirászi egyezmény elismerése a nemzetközi rendőrségre vonatkozó pontok kivételével, a marokkói ügyekbe való külföldi beavatkozás visszautasítása, védőszövetség Törökországgal, a benszülöttek külföldiek által való megvédelmezésének megszüntetése, továbbá az európai csapatkiképző tisztek elbocsátása, a haderő szaporítása, a régi határok visszaállítására és a városi vármok fölemelése.

A francia kormány még mindig nem kapott közvetlen hírt s így még most sem erősítették meg hivatalosan azt a jelentést, hogy Muley Hafidot szultánná kiáltották ki. Az azonban bizonyos, hogy Mezbem csak a főmecssetben imádkoztak az utóbbi időben Abdul Azisz szultánért, a többi mecsetek papsága új imát mondott. Regnault francia követ Tangerben ének idején kapta meg a proklamációt a fezi francia diplomáciai ügyvivőtől. Regnault erős fedezettel Tangerbe hívja a francia ügyvivőt. Biztos, hogy a marokkói kikötővárosokban is szultánná fogják kiáltani Muley Hafidot. A francia kormány döntő lépésre készül.

Amade tábornok tegnapelőtt elfoglalta a Kazablankától észak felé fekvő Tedala kasbahot és haderejével északi irányban vonult tovább, hogy a rabati vonalon fekvő Bumikát megszállja.

Éjjel jelentik még Tangerből: Hivatalosan megerősítik azt a hírt, hogy Abdul Aziz szultán e hó 4-én Fezben letették és Muley Hafidot kiáltották ki szultánnak. Okul erre Abdul Aziznak az európaiakkal, nevezetesen a francziákkal tanusított magaviselete szolgált. Azza' vádolják, hogy megengedte a marokkói területnek keresztények által történt megszállását és azokkal az ősi hagyományokkal ellentétben megexyvezésre jutott a rendőrség szervezése tárgyában. Hír szerint, a szent háborút hirdetik.

Muley Hafidot az egyes kerületi főnökök gyűlése után kiáltották ki. A gyűlésen távolmaradt főnököket kényszerítették, hogy a Muley Hafidhoz intézendő hódoló levelet aláírják. A proklamálás feltételei voltak az adók elengedése és az európaiakkal való összeköttetés megszüntetése. Kivételt képeznek a szokásjogon és szerződéses jogon alapuló viszonyok. Azt hiszik azonban, hogy mihelyt Abdul-Azisz visszatér Fezbe, a rend és nyugalom helyreáll. Muley Hafid a törzsek ellenséges magatartása következtében aligha jöhet Fezbe.

Az összes lapok nagy fontosságot tulajdonítanak a fezi eseményeknek. A Temps szerint nehéz kérdés azt eldönteni, mily álláspontot foglaljon el Franciaország. Mindenesetre óvatosságra van szükség. Abdul Aziz megvédésére nagy katonai intézkedésekre volna szükség, másrésztől ilyenek nélkül Abdul Aziz nem térhet vissza Fezbe. A kölesön ügyében folyó tárgyalások is megakadnak, mert nem tudni, milyen kormánya lesz Marokkónak. Csakis kötelességeink és közvetlen érdekeink vezérelhetnek. A Journal de Debats nézete szerint Franciaországnak a várakozás álláspontjára kell helyezkedni.

Lengyelek ügye a porosz képviselőházban. Seyda képviselő 54 lengyel és cenztrumpárti képviselő által aláírt, a következő interpellációt nyújtotta be a birodalmi gyűlésnek: „Hogyan akarja a birodalmi kancellár összhangzásba hozni a porosz kormánynak nyugati Poroszországban és Poroszország lengyel vidékén a németiség erősítését célzó intézkedéseire vonatkozó törvényjavaslatot a birodalmi alkotmány szellemével és a polgári törvénykönyv intézkedésével? Mily lépéseket szándékozik a birodalmi kancellár tenni a politikai okokból történendő birtokkiszajátítások által fenyegetett jogi és társadalmi rend biztosítására?”

Amerika és Japán. Tokióból hivatalosan jelentik, hogy Takahira, eddigi római japáni nagykövetét washingtoni japáni nagykövetté nevezték ki. Az amerikai kormány határozottan megczafolja azt az Európában elterjedt hírt, hogy O'Brienne tokiói amerikai nagykövet Japántól ígéretet nyert volna aziránt,

hogy a japáni kormány korlátozni fogja az Amerikába való kivándorlást.

A norvég költségvetés. Az államtanács mai ülésén hozzájárult az 1908-9. évi állami költségvetéshez, mely 125,500,000 korona bevételt és 125,250,000 korona kiadást irányoz elő, ami 250,000 korona felesleget jelent. A rendkívüli kiadások rovatában vasutépítési czélokra 7,392,000 koronát találunk. A vámbevételeket a pénzügyek vezetősége 50 és fél millióra teszi. A pénzügyminiszter javasolja egyúttal, hogy 1909. év január 1-től kezdődőleg a czukorvámot kilogrammonként 5-ödére szállítsák le.

Ujabb zavargások Perzsiában. Az összes zoroaszteroidák sztrájkolnak, mert egyik legbefolyásosabb pártfogójukat csütörtökön meggyilkolták. A sztrájk valóságos anarchiát idézett elő. A helyzet komoly. A külügyminiszter házáat az elmúlt éjjel katonák és csavargók megtámadták, de visszaverték őket.

Az olasz-abesszinai konfliktus. Abessziniával támadt konfliktus ügyében a „Mesaggero“ egyik munkatársa kérdést intézett Tittoni olasz külügyminiszterhez, a Szomáli-föld ügyében fölmerült vitás kérdés tekintetében. Tittoni külügyminiszter kijelentette, hogy előbb be kell várni, vajjon Menelik megadja-e az Olaszország által követelt elégtételt? Igenlő esetben a vitás kérdés megszüntnek tekinthető; ellenkező esetben azonban újabb vitás kérdés keletkezne, amely a kormány legnagyobb figyelmét követeli meg. Carletti, Benadir kormányzója, aki jelenleg szabadságidejét Olaszországban tölti, a fölmerült vitás kérdés hírére azonnal Rómába jött, ahol Tittonival hosszabb tanácskozást folytatott.

A Somali-földön állítólag történt vérontásról a Conzultára eddigelé nem érkeztek hivatalos jelentések. A kormány Abeba-ba az ottani olasz követhöz távirati utasítást intézett, hogy tiltakozzék az abessziniai betörés ellen, de válasz még nem érkezett. Holnapra várják a jelentést a Conzultán. Az ügy állása homályban van. Az olasz külügyminiszterium biztosra veszi, hogy a negus a betörésről semmit sem tud, rosszalja azt és a vétkeseket meg fogja büntetni.

A Konstantinápolyban időző abessziniai követség vezetője kijelentette, hogy Abessziniából való elutazása óta nem kapott hazulról jelentést s így nem tudja, hogy igaz-e, hogy a helyzet megváltozott, de de mégis kételkedik az összeittközésről terjesztett hírek igazságában. Harrar tartomány kormányzója még szeptemberben tudatta, hogy Abesszinia kerülni akar minden bonyodalmat a Somali-földön. A negus és a császárné is megerősítették ezt és így Konstantinápolyban az abessziniai követségen a legutóbbi híreket nem veszik komolyan. Menelik iparkodik határát az olasz Somali-föld irányában megerősíteni, viszont az olaszok a benszülött somalikot tolják előtérbe, hogy bonyodalmakat támazzanak. Abesszinia északi vidékein ellenséges a hangulat az olaszok iránt.

Késő éjjel a következő táviratot kaptuk: Tittoni külügyminiszter az adisabebai olasz követség vezetőjétől ma a következő, tegnap délelőtt 10 órakor feladott táviratot kapta: Épp most kaptam meg Nagyméltóságod táviratát. A kapott utasítások értelmében Menelik negusnál lépéseket tettem.

Zavargások Kínában. A kínai kormány a pekinghankai vasut visszavásárlása czéljából birodalmi kölcsönt szándékozik fölvenni. A Tonking tartományban Kanszi vidékén tartós zavargások folynak, melyek miatt 11 francia zászlóalj elhatározott feloszlását elhalasztották. Itt a diákok a tilalom dacára most is rendeznek politizáló gyűléseket és a kormányhoz feliratot szándékoznak intézni. A követségek őrizetére kirendelt haderő nem szorult megerősítésre. A tartományi kormányzóságok rosszul fogadják a kínai csapatok felülvizsgálására kiküldött hadi biztosokat. A hadügyi vezetőségnek az a szándéka, hogy a kormánynál emiatt panaszt emel. Egyes kínai hadosztályok állapota, különösen a déli tartományokban, siralmas.

Lengyel bojkott porosz árucikkekre. Galicziában a porosz iparcikkek bojkottálása máris eredményekre vezetett. Sok porosz czéget teljesen kiszorítottak és más külföldi czégekkel léptek érintkezésbe. Lembergi kereskedők körében felette csodálkoznak

azon, hogy a bécsi kereskedelmi és iparkamara, ugy-
szintén az osztrák gyárosok szövetsége a galicziai
bojkottot tényleg nézi, holott az illetékes svájci,
angolszászi és hollandiai kereskedelmi és iparkama-
rák tömegesen tudakozódnak az iparfejlesztés lem-
bergi ligájának irodájában, hogy mi módon küldhet-
nének iparcikkokat a bojkottált porosz áruk helyett.
Varsóból jelentik, hogy egy porosz cég varsói fiókja
értesítést kapott, hogy a porosz kormány az orosz
kereskedelmi miniszternél tett lépéseket s a német-
orosz kereskedelmi szerződésre hivatkozva, a péter-
vári kormány intervencióját kérte Orosz-Lengyel-
országban a porosz iparcikkok bojkottálása ellen. A
porosz gyárosok és kereskedők erősen reményked-
nek, hogy kormányuk véget fog vetni a bojkottnak.

Szenzációs perek Orosz- országban.

Budapest, január 11.

A politikai pereket csak úgy garmadával
tárgyalják a legutóbbi hetekben az orosz bírósá-
gok előtt. Orosz lapok ezt úgy nevezik, hogy:
„felszámolni akarunk a közelmúlt-
tal.” Egyszerűbb észjárással kifejezve, ez any-
nyit tesz, hogy Oroszországnak sok a szennyes
és a nagy tisztogatás munkája égető szükségé-
gé vált. Az efféle tisztogatás másutt is keserves
munka ugyan, de nem jár haszon nélkül, mert
nemcsak hogy eltesszik utóbbi a szennyes ruhát,
hanem az emberek szeme ilyenkor megnyílik,
meghánnyják-vevők a kérdéseket és az elkövetett
hibákból levonják a tanulságot a jövőre nézve.
Oroszországban a tisztogatásnak nincsen meg ez
a jó oldala sem, mert nagy garral fogtak ugyan
munkához és a legkiáltóbb visszaélések közül
egynehányat valóban pelengérré is tettek, de a
tisztogatás nagy munkája félben maradt, a tanul-
ság pedig, amelyet az orosz nép előtt szembe-
szökővé kellett volna tenni, egészen füstbe ment.
Itt van például a nagy erkölcsi felháborodás-
sal megkezdett per Port-Artur feladása
miatt. Ez a per még nincsen befejezve. Annyit
azonban máris el lehet mondani egész biztosan,
hogy a tárgyalás semmiképpen sem fogja tisz-
tára kideríteni az esetleg elkövetett katonai bü-
ntényt és nem is fog teljes világot vetni a peres
eseményre, mert határozottan meg van tiltva
minden mélyebbre való behatolás a tárgyi körü-
lményekbe. Nem szabad a tárgyalásba belevonni
sem azokat a körülményeket, amelyek nyilván-
valóvá tennék a Port-Artur körül folyt erődítés
és fegyverkezés fogyatékoságát, sem a száraz-
földi hadsereg és a hajóhad közt fennálló mély
meghasonlástól nem szabad beszélni. Így pa-
rancsolt a császár.

A folyamatban lévő többi politikai perek kö-
zött első sorban kell megemlíteni arról a per-
ről, amelyet a második Duma szociáldemo-
krata-törvény ellen indítottak meg. A kor-
mány ezt az utóbbit azzal vádolta, hogy katonai
összeesküvést szított és követelte a Dumától a
gyanúsítottak kiszolgáltatását. A Dumát pedig, mi-
velőly nem függesztette fel azonnal bevádolt
tagjainak mentelmi jogát, feloszlatták és hozzá-
nyomban meg is változtatták a választási tör-
vényt, a szociáldemokraták egyúttal mindiárt
fogásba is kerültek. Most megkezdődött ellenük
a pertárgyalás, de — a nyilvánosság kizárásával.
A világ utólag sem tudott meg semmi egyebet
erről a hírhedt peréről, mint éppen csak a bírói
ítéletet. Ez pedig különös volt. A legsúlyosabban
büntösnek ítélt szociálisták kaptak négy évi börtö-
nt. Ez pedig orosz fogalmak szerint és az orosz
büntető igazságszolgáltatás mértékével mérve,
elég enyhe büntetés. Nem csoda tehát, hogy a
világ a szociálista perből azt a benyomást nyerte,
hogy az egész büntetés mesterkélt volt fel-
füjva és hogy az orosz kormány hamis
játékot üzent a Dumával.

Következik aztán az a per, amelyet az első
Duma 169 tagja ellen indítottak meg amiatt, mert
a feloszlítás után Viborba menekültek és ott
kiáltványt bocsítottak ki a néphez, amelyben
ezt felszólították az adó és az utókezes megta-
gadására. A kormány kemény megtorlásra ké-
szült. Másrészt azonban nem lehetett szemet
hunyni számos és nyomós enyhítő körülmény
előtt sem. A szétugrasztott Duma tagjai izgatottak
voltak és nem rettentek vissza a legszélsebb lé-
pésektől sem. A legokosabb lett volna, ha a császár
a viborgi „összeesküvők”-nek kegyelmet ad, ez

azonban nem történt, hanem inkább perbe fo-
gatta őket. A pert hosszú lére eresztették, hogy
ezzel a vádlottak, kik vezető szerepet vittek
pártliveik köreiben, meg legyenek fosztva a vá-
lasztói jogtól a második és a harmadik Duma
alatt. A jogi eset ugyanis felette komplikált, mert
orosz törvény szerint a viborgi kiáltvány szerzői
várfogsággal büntetendők, de ez nem függeszti
iel politikai jogaikat, míg ellenben a kiáltvány
szétterjesztőit rabsággal vagy börtönnel sújtja,
amivel a politikai jogok elvesztése is jár. És mint-
hogy a viborgi menekültek közül csak kettőt le-
het azzal vádolni, hogy a kiáltványt szétosztot-
ták a nép között, a többi 167 képviselőnek az
elítélésére így a kormánynak nem használt volna
semmit, perbe fogatta az összes 169 volt képvil-
selőt, de nem mondotta ki ellenük az ítéletet, ha-
nem huzta-halasztotta a pert, úgy, hogy vád alatt
alljanak minél hosszabb ideig, mert a vád alá
helyezés állapota alatt az illetők nem élhetnek
politikai jogaikkal. Végre mégis csak tárgyalásra
került a sor és itt az a megfoghatatlan képtelen-
ség állott elő, hogy a törvényszék szöröstül-
böröstül hozzá csatlakozott az államügyészhez
és mindenben magáévá tette ennek vádindítvá-
nyát és elítélte az összes 169 vádlottat az ügyész-
nek azzal a megokolásával, hogy a vádlottaknak
igenis szándékukban volt a kiáltványt
szétterjeszteni és ennek folytán a kiáltvány tartal-
mával azonosították magukat.

Az ítélet megokolásának eme képtelenségét
minden józanészű ember átlátja és noha remél-
hető, hogy a felsőbb bíróság az ítéletet meg fogja
változtatni, mégis megmarad az a kínos köztudat,
hogy a bíróság a kormány boszupolitikájának
uszályhordozójává vetemült. Végre meg kell még
emlékeznünk az e napokban befejeződött Gur-
kó-éle peréről. Erre a vádlottra rábizonyították,
hogy mint a belügyminiszter megbízottja nagy
visszaéléseket követett el a gabonaszétszór-
ásnál, amelylyel a kormány legutóbb segít-
séget nyújtott a rossz termésű süjtött inséges
tartományoknak. Ez a bűnös tisztviselő felette
enyhé büntetésben részesült, három évre fel-
függesztették hivatalától, holott törvény sze-
rint Sibériába való száműzéssel kellett volna
bűnhődnie. Gurkó azonban e végtelenül enyhe
büntetés ellen is felebezett. A felebezést ugyan
elvetették, de a felsőbb bíróság tárgyalása leg-
alább is azzal a jó eredménnyel járt, hogy
Gurkó súlyos visszaélései még egyszer a nyilván-
osság elé kerültek. Így „likvidálják” Orosz-
országban a közelmúlt szennyeseit.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A megyei tisztviselők összeérhetetlensége. Fa-
zeka és Agost, Pestvármegye alispánja, felhívta
a vármegye összes tisztviselőit, hogy mindannyiszor,
valahányszor részvénytársulati vagy szövetségi
alapon szervezett pénzügyi és nagyipari vállala-
tok igazgatósági vagy felügyelő-bizottsági tagságára
vagy hasonló megítélés alá kerülő bármely más ne-
vezeti állásra hivatnak meg és azt elfogadni kívánják,
ezt a szándékukat jelenték be nála, hogy az összeér-
hetőség kérdését eldöntés végett a vármegye közgyü-
lése elé terjeszthesse. Amennyiben pedig a vármegyei
közgyűlés kifejezett engedelmével ily állásokat
ez időszakra már betöltene, e körülményt az illető
intézet alapszabályainak és ügyviteli szabályainak
benyújtása mellett jelenték be.

Nagy-Küküllő vármegye közigazgatási bizott-
sága Apáthy Péter főispán előklésével ülést tartott,
amelyen örvedetesen vették tudomásul az alispán-
nak azt a jelentését, hogy az elmúlt hónapban 257
utlevéllel kevesebbet adtak ki, mint november havá-
ban. A múlt évben összesen 3243 utlevelet adtak ki,
míg 1906-ban 4615-öt, tehát 1372 utlevéllel keveseb-
bet. Az árvászeki elnök jelentése után megalakították
a közigazgatás különböző bizottságait. Drui-
ner György kir. tanfelügyelő előterjesztése elha-
tározta a bizottság, hogy a román iskolák hiányos
elhelyezése és felszerelése, valamint több oklevéllel
nem bíró tanító alkalmazása ellen felir a nagysze-
beni gör. kel. és a balászfalvi gör. kath. egyházi fő-
hatóságokhoz, hogy a törvény rendelkezéseit min-
den tekintetben tartsák be.

A miskolci anyakönyvi hivatal államosítása.
Dr. Szentpáli István polgármester az 1907. év
folyamán két ízben intézett fölterjesztést a belügy-
miniszterhez az anyakönyvi hivatal államosítása
végett. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter

napokban választott a fölterjesztésekre és ebben ér-
tesítette a polgármestert, hogy hailandó az anya-
könyvi hivatal vezetésére kinevezni egy anyakönyv-
vezetőt, egy helyettesét és egy díjnokot, vagy ha a
városnak előnyösebb, megajánlott e célra 5000 ko-
rona évi segélyt. A tanács még nem határozott, hogy
melyik ajánlatot fogadja el.

Ne tessék dohányozni

☉

Tessék, de csak ott, hol a füst másoknak
nem kellemetlen. De impertinencia, durvaság,
barbárság ott dohányozni, hol a füst a többség-
nek alkalmatlan lehet.

A dohányosok sehogy sem tudják elképzelni,
hogy lehetnek emberek, kik a füstölést utálatos-
nak és ostobaságnak tartják. Egy nemdohányos
— nemcsak az, ki sohasem dohányzott, de ki le-
szokott a pipálásról, az előtt is — érthetetlen,
hogy dughatnak emberek szájukba egy darab
égő csutakot? Miért éppen a szájukba? S miért
nem a fülükbe? Mi élvezet lehet az, hogy szá-
padlásukat füsttel szárítják?

A dohányos persze szánalmat kifejező mo-
solylyal felel ezekre a kérdésekre. Körülbelül
azt mondja ez a mosoly, hogy az, aki nem volt
a paradicsomban és nem csiklandozta meg a
lábát szöke hurikkal, az ne beszéljen paradicsom-
ról és szöke hurikról.

De hát a pör nem ezen a ponton áll. Ha vala-
kinek kedve telik abban, hogy kéményt csinál-
jon a szájából, tegye meg. De ahhoz már nincsen
semmi jussa, hogy a füstöt olyan ember arcába
fújja, ki azt nem szereti. A dohányosok azt állít-
ják, hogy ezt igenis ők megtehetik. Ezért har-
colnak azért, hogy a villamosok belsejében is
füstölhessenek.

Szerencsére, a fővárosi tanácsban van némli
józanosság és kereken megírta ezt az arro-
ganciát. Sőt tovább megy és azt akarja, hogy
a villamos kocsik perronjain se dohányozzanak.
A legelőnyösebb józan ész diktálhatta ezt a szán-
dékot. Hiszen a közönség tulnyomó többsége
nem dohányos. Ki kételkedik ebben az állításban,
figyelje meg a kocsikat, asszonyok mindig töb-
ben ülnek benne, mint férfiak. Igaz, hogy vannak
dohányzó és a füstöt könnyen tűrő nők, de a
majoritás mégis csak elfintorítja az orrát. A höl-
gyekhez csatlakoznak a gyermekek; az ő egész-
ségüket szintén nem virágoztatja ki a dohány-
füst. Vannak jócskán férfiak is, kik nem rajong-
nak a füstért.

Mi jogon merészelik tehát azt kérni, hogy
az égő szivarral mindenív betolakodhassanak?
Ez a kérés különben jellemzi a terrorizáló ki-
sebbség fölfogását. Erőnek-erejével másokra is
rá akarják oktroyálni a maguk fölfogását. Nem
értik, hogy utálhatja valaki a füstöt? A szü-
ndián sem érti, hogy lehet a csirkét először meg-
ölni, tollától megtisztítani, megőzni és végül föl-
szeletelni — mikor olyan egyszerű dolog, megra-
gadni a szárnyast és beleharapni!

Nem lehet eléggé tapsolani annak a fordulat-
nak, hogy végre szembeszállanak a szemtelen-
kedő kisebbséggel. Alig lehet impertinensebbet
elképzelni, mint olyan pöfékelő alakot, ki az
egész világot kényszeríteni akarja, hogy respek-
tálja az ő izlését. A pályaudvarok várótermeiből
kiltották; az elsőosztályú kocsikban is respek-
tusra van kényszerítve — de sajnos, ide pontot
kell tenni. A nem-dohányzó szakasza nem elég.
A nem-dohányzó kupéja legyen a rendes és a
dohányzóknak rendezzenek be egy rendkívül
szakaszt.

Sajnos, ez a mozgalom még nem elég erős.
Az asszonyok, kiknek nagy szerep juthatna, le-
génykedésből behunyják a szemüket; sőt egyik-
másik rá is kapott a cigarettázásra.

Tagavató estély a VI. kerületi függetlenségi pártkörben.

Budapest, január 11.

A VI. kerületi függetlenségi és 48-as párt ma este tagavatósi „Günther-estélyt” rendezett abból az alkalomból, hogy ötszáz új tag lépett be a körbe, akik között van Günther Antal igazságügyminiszter is. Az estélyen több országgyűlési képviselő és a kerületi függetlenségi pártoknak számos tagja jelent meg. A többi között ott voltak: Günther Antal igazságügyminiszter, gróf Batthyány Tivadar, Nagy Dezső, Sümegei Vilmos, Hirtenstein Lajos és Pozsgay Miklós orsz. képviselők, Láng Gyula és Starck Andor, a kör elnökei és még számosan.

A tagavató beszédet gróf Batthyány Tivadar országgyűlési képviselő, a kör díszelnöke mondotta. Mindenekelőtt kijelenti, hogy a beteg fekvő Kossuth Ferencz (Leikes élelens.) megbizta azzal, hogy szeretetét és üdvözlését tolmácsolja. A párt vezére különösen örvend annak, hogy ezen exponált kerületben, melyre a jövőben nagy harcok és küzdelmek várnak, a függetlenségi zászló alá a polgárok oly sokasága sorakozik. A mostani idő csak átmeneti idő, amely után jön a leszámolás és amely után következni fog a függetlenségi párt igazi győzelme, mert legbensőbb hite és meggyőződése, hogy az általános szavazati jognak nemzeti alapon való megvalósítása után a függetlenségi párt nagyban megszaporodva fog bejönni a törvényhozás termébe. Ehhez csak egy kell: összetartás. Ennek példáját adják azok, akik legutóbb százával és százával léptek ezen körbe. Erre pedig szükség van, szervezet nélkül harcot vívni nem lehet és éppen ezért híve egy a társadalmi, mint a politikai téren való szervezkedésnek a nemzeti zászló alatt. Nemrégiben azzal vádolták meg a függetlenségi pártot, hogy megtagadta elveit, mert az előző kormányzat által teremtett helyzetben nem ment fejfel, a falnak, nem vitte végromlásba az országot, hanem egy oly megoldást csinált, amelynél jobbat az adott viszonyok között teremteni nem lehetett. Legujabban azzal vádolják a függetlenségi pártot, hogy a nemzeti bankot adja el. A függetlenségi pártnak egyik programpontja a nemzeti bank felállítása. (Leikes élelens.) 1911. január elsejével felállítható a nemzeti bank és ehhez nemcsak jogok van, de kötelességek is megvalósítani, mert a koalíció programjában a bankra vonatkozólag semmi kikötés nincsen. Minden törekvésükkel igyekezni fognak a nemzeti bankot megvalósítani.

Ezt a programpontját a függetlenségi párt feltétlenül meg fogja valósítani. A korona és a koalíció közt létrejött megállapodások nem érintik a bank kérdését és teljes szabadságot hagynak az irányban, hogy az önálló bank megvalósíttassék. Ez nemcsak joga, hanem kötelessége is. (Leikes élelens.)

A demokraták — mondotta tovább — mindig azt hirdetik, hogy a fővárosban a függetlenségi párt törpe minoritás. Ennek élénk cáfolata éppen a mai este, amikor a VI. kerületi függetlenségi párt egyszerre ötszáz tagot avat fel. De hogy a demokraták mennyire nem bíznak saját erejükben, annak legjellemzőbb példája, hogy a harmadik kerületben most folyó választási küzdelmekben nem merték demokráta jelöltet állítani, hanem egy névleges negyvennyolcas jelölt nevét írták zászlójukra. Ez a tünet mindenkit megnyugtathat, hogy a fővárosban igenis a függetlenségi politika hívei vannak többségben. Beszéde végén, mint a kör díszelnöke, örömmel üdvözölte a kör új tagjait, köztük különösen Günther Antal igazságügyminisztert. (Leikes élelens.)

Ezután Günther Antal igazságügyminiszter emelkedett szólásra, aki szíves szavakban mondott köszönetet az üdvözlésért. Ha én — mondotta — tisztelt barátom, Batthyány Tivadar szavainak hatása alatt visszagonolok arra, hogy miből fakadt különösen nálunk a hazaszeretet, akkor megemlékezem a szociológusoknak arról az érdekes tantszaból, hogy miképen képződött a családból a társadalom, a társadalomból a nemzet, a nemzetből az állam. Az emberek összeálltak, hogy védelmezzék magukat az ellenség ellen. És amikor az a csoport, amely önmagát védelmezte más ellenségek ellen, bosszu és dicsőséges harcok után az elesettek emlékeire gondolt, akkor felruházta őket a tulajdonsággal, hogy azok holtuk után fent az égből folytatták a küzdelmet, példát adva az utódoknak, hogy folytassák lelkesen azt a harcot, amelyet nekik a földön folytatniok többé nem adatott meg. A magyar nemzet legendái közé tartozik az, hogy fenn az égből tovább harcolnak azok a hősök, akik itt a földön elhunytak. És a magyar alkotmányunk a maga történelmi belértékét ez a legenda adja meg. Az ősek példája, az ősek hazaszeretetének, önfeláldozó küzdelmének példája volt mindig az, amely az utódokat küzdelmükben bátorította és lelkesítette. (Élénk tetszés.) A függetlenségi eszmék diadalára őríti poharát. (Leikes élelens.)

Holló Lajos a függetlenségi párt mai nehéz helyzetéről szólott.

Beszélték még Láng Gyula, a párt elnöke, dr. Hajós Jenő és még számosan.

A társaság sokáig maradt érvült emelkedett hangulatban.

Befagyott sztrájk.

Budapest, január 11.

A szó szoros értelmében befagyott egy sztrájk: New-Yorkban: a lakók sztrájkja. Egy oceán választja el őket, az amerikai metropolis és szép Budapest háziurait, de úgy látszik, azért hajlamuk és lelkületük közös: azon a czimen, hogy nekik házuk van, míg másoknak nincs. egyforma kapzsin zsaroliák és szipolyozzák a házatlanokat. Lakónak lenni sem itt, sem ott nem gyönyörűség, nem sokkal különb a folyton nyirt gyámoltalan birka sorsánál.

A newyorki lakók azonban mégis cselekedtek valami nagyot, jelül annak, hogy nem szívesen engedik a gyapijukat: egy egész városrészben szervezkedtek s a legutolsó házbérnegyedkor egyáltalán nem fizettek házbért. A háziurak persze tömegesen adták be ellenük a kilakoltatási kereseteket, de ebben — éppen az óriási tömegeből kifolyólag — csak az ügyvédeknek lett örömük, a háziuraknak kevésbé. Egy lakót, kettőt, tizet — még könnyű kilakoltatni, százat már nehezebb, több ezret pedig teljességgel lehetetlen. Az illető kerület állami bírósága egyszerre a fejebubájig sülyedt kilakoltatási keresetekbe, úgy, hogy a fiüle sem látszott ki belőle s csak lassan-lassan tudta leörölni a restancziát. A háziurak dühöngtek, a lakók örvendeztek s a látszat az volt, hogy a nyolczadik világesodához lesz szerencsénk, Newyorkban ez egyszer a birák nyírják meg gazdáikat s győzni fog a lakósztrájk.

Történt azonban, hogy megfordult az időjárás Newyorkban, kegyetlen, csikorgó hideg következett s ezzel egyszerre földerült a háziuraknak. Mert nagy kaján számításal azt találták ki, hogy a vízvezetékek egyetemben elzárták a gáz- és a gőzfűtés csapait. Jégsarki fagy borult a nagy felhőkarczolókra s a hőmérővel együtt a sztrájkolók harci kedve is a nulla fok alá sülyedt. Ma már — nehogy megfagyjanak — az összes sztrájkolók megfizették a házbért.

Sajnálatos eset, hogy ime így a nagy természet is a kapitalizmus segítőtársává szegődött, de ez nem is lehetne másképp. A nagy természet amugy is a kapitalizmus szövetségese az egész vonalon. A nagy természet rója mindannyiunkra azt a kényszerítő szükségét, hogy azok is együnk kenyeret, akiknek szántóföldünk, őrölmalmunk nincsen, azok is fogyaszszunk húst, akik hizott marhagulyákkal nem rendelkezünk, öltözködünk, holott nincsen sem szövőgyárunk, sem cipőműhelyünk. Addig, amíg életfontartó szükségletünk: a fogyasztás és minden termelés a töke kezében van, kénytelen-kelletlen el kell fogadnunk az elibénk diktált árakat, mert maga a természet hajt kegyetlen szeges kancsukával, hogy apró garasainkkal hizlaljuk a mások arany monumentumát.

Newyorkban hát a természet nem tett kivételt, csak követte a régi szabályt s bármennyire rosszul esik beismerni, odaát csak egy állandó gyakorlatban levő és jól kipróbált elv érvényesült: a juhok arra valók, hogy megnyírassanak.

WIKUS TATRA TEJCSOKOLÁDÉ

Mozgó képek.

Füstöl a kályha.

Nagy ur lámpagyújtás előtt kerül haza az irodából. Izgatott. Majdnem ingerült.

Szórakozottan köszönti feleségét. Látszik, hogy valami motozkál a fejében.

Az asszony fürkésző pillantást vet az urára. Az asszony jó emberismerő. Legalább az ő emberét jól ismeri. Az említett pillantással belelátott a veséjébe.

Nem szólt. A Varázskeringőt dudolgatta, miközben elvette az ura botját, kalapját.

— Hadd! — tiltakozott bosszus hangon Nagy ur,

— Engedd — kérlelte szeliden az asszony.

— Mire való ez az affektálás! — mordult rá a férj; kikapta kezéből a kalapot s botot és maga tette a helyére.

Más asszony ilyenkor vagy pörölni kezd, vagy sirva fakad. Nagyné úgy tett, mintha semmi se történt volna. Ujra kezdte:

„Dalos madárka a szerelem . . .”

A férj türelmetlenül dobogott a lábával.

— Ugyan kérlek! Ne üldözz ki azzal a verkhótával! Reggeltől estig mást se hallok!

Luka bácsi az Éjjeli szállásban csodálkozva kérdezte: „Hát nem tetszik az énekem? Én mindig azt képzeltem, hogy nagyon szép? „Nagyné nem csodálkozott, nem is duzzogott, csak elhallgatott.

— Jobb lenne, ha lámpát gyuitanál; — zsörtölődött tovább a férj, — az ember neki megy a kasztyinak ebben a sötétben. Rendes háziasszony ezt magától is tudja.

Az asszony előveszi a gyufaskatulyát, lehuzza a lámpát, meggyújtja, óvatosan megfigyeli, hogy jól ég-e, azután megint feltolja. Mindezt barátságos, mosolygó arczzal. Majd tréfás meghajlással a férje felé fordul:

— Jó estét, férjecsém!

A férj a fejéhez kapott, mintha a haját huznák.

— Rettenetes! Hogy ezeket az ósdi szokásokat nem tudod elhagyni!

Indulatosan mérte a szobát és nagyokat fújt. A felesége lopva kísérte minden mozdulatát. Kis szünet után mézédés hangon megszólalt:

— Vacsorára borju-sniczli lesz, krumplipürével. Ugy-e jó?

— Pompás, kitűnő, nagyszerű! Már magam is bögni kezdek, múúú! . . . annyit borjuhust etetsz velem.

A felesége majdnem a szemébe kaczagott, de mégis erőt vett magán, és ártatlan arczzal mondta: — Azért szóltam, hogy intézkedhessem. Mit szeretnél inkább?

Ez fogas kérdés volt. Nem lehetett kifogást emelni ellene.

— Mit szeretnék? Mit szeretnék? Az én dolgom a vacsora megállapítása? Jó feleség magától is tudja, mit szeret a férje . . . De te, persze! Mindenre inkább gondolsz . . .

— Talán rostélyost . . . fokhagymás rostélyost. Nagy ur olyat ugrott, mint egy tigris.

— Hogy is ne; fokhagymás rostélyost, hogy messziről megérezzék . . .

Az asszony szeme megvillant, amikor megjegyezte:

— Hiszen idehaza maradsz, ugy-e?

Nagy ur kissé megzavarodott.

— Persze, hogy maradok, persze.

Azután gunyosan tette hozzá:

— Hová is mennék. Hiszen: „mindenütt jó, de legjobb otthon!” Különösen ha derült világos szoba s jó vacsora várja az embert; ha a feleség nem teszi idegessé és ha a keze-lába nem fagy el a hidegtől . . .

— Fázol? Óh, ezen rögtön segítünk.

Az asszonyka a kályha elé térdelt, apró fát helyezett máglyarakás alakjában a vasrostélyra, szent lapátolt rá — vigyázva, hogy jó „czugia” legyen — és alagyuitott.

A következő perczen a gyantás fenyőförgács pattogva égett, az izzásnak induló szén duruzsolt, a vaskályha zizegő hangokat hallatott és a meleg előhírnöke, a „fűtött szag” kezdett terjengni.

„Csakhogy a meleggel együtt füst is szívár-

gott ki a kályhaajtóból. Odakünn pelyhedzett a hó és a kéményből visszaverte a füstöt. Nem tulságosan, alig észrevehetően, de mindenesetre eléggé, hogy zsembelődni lehessen miatta.

— Erzed? — kiáltja Nagy ur.

— Mit, édesem?

— A füstöt!

— A füstöt? . . . Azt hiszed . . . ?

A férfi pulykapirosan, tajtékzó ajkkal, szikrázó szemmel rőffen a szegény asszonyra:

— Ne szimulálj! Hiszen a te szemed is tele van könnyvel! A te torkodat is reszeli a füst! De szívesen szenveded, csak én is betegedjem meg. Már is szédül a fejem, kóvályog a gyomrom. No hát, nem akarok szénegzmérgezésben elpusztulni és ha se világos szobám, se meleg otthonom, se jó vacsorám, se gondos feleségem nincs, megyek hazulról. Nem tudom, hova; de elmegyek, majd csak talállok egy kis zugot, ahol szívesen látnak és ahol nem siettetik a halálomat. Jóéjzákát!

Kalapiját fejébe nyomva, az ajtót maga után becsapva, elrohant. Szinte futott; mintha attól félne, hogy a felesége visszahívja.

Az asszony nem hívta vissza. Köténye zsebéből gyűrött czédulát vett elő és újra elolvasta. Ez volt az irás tartalma:

„Kedves pajtás! Ma este „Az utolsó rézkrajcáránál” — mint tudod — disznótoros vacsora lesz. Számítunk eljöveteledre. Bertók.”

Az asszony nagyot sóhajtott:

— Milyen szerencse, hogy füstöl a kályha, mert még tovább szekirozott volna!

Rosta.

TÁVIRATOK.

Ausztriai tartománygyűlés.

Bécs, január 11. A tartománygyűlés községi és alkotmányjogi bizottsága ülést tartott, amelyen Weiskirchner Bécs városának 360 millió koronás kölcsönére vonatkozó javaslatát indokolta. A javaslatot vita nélkül elfogadták.

A pápa a modern irány ellen.

Róma, január 11. (Saját tudósítónktól.) Beavatott részről megczáfolják azt a hírt, hogy a pápa a legközelebbi konzisztóriumban Kommer tanárnak, a modernista irány egyik lelkes ellenzőjének a bibor-noki méltóságot fogja adományozni. A pápa el van tőkévelve, hogy nyolcz hónapig nem fog újabb bibor-nokot kreálni.

Nebogatov amnesztiát kap.

Pétervár, január 11. (Saját tudósítónktól.) Egy idevaló lap közli, hogy Nebogatov admirális legközelebb amnesztiát fog kapni és szabadon bocsátják. Nebogatovot tudvalevőleg a haditörvényszék halálra ítélte, mert hajórajával megadta magát a japán flottának, de a halálos ítéletet a csár kegyelemből 10 évi várfogságra változtatta át.

Drude tábornok visszatérése.

Páris, január 11. Drude tábornok ma délelőtt ide érkezett. Picquart hadügyminiszter, majd Clémenceau miniszterelnök fogadták a tábornokot, aki a mediuai kasbah elfoglalásáról tett kimerítő jelentést. Clémenceau miniszterelnök köszönetét fejezte ki a tábornok előtt ezért a rendkívül kedvező jelentésért és üdvözölte őt a kormány nevében feladatának kedvező befejezése alkalmából.

Tarifaleszállítás az Atlanti Océánra.

London, január 11. Liverpooli távirat szerint a Cunard Line a White Star Line tarifaleszállítására azzal válaszol, hogy az atlanti forgalomban a földközi személytarifát most másodízben 15 shillinggel leszállítja.

A storthing új ülészaka.

Krisztiania, január 11. A storthing új ülészákát ma megnyitották. Elnökké ismét Bernert, alelnökké pedig Knuzzent választották. Az ünnepies megnyitó ülés a király jelenlétében, hétfőn lesz.

Vasúti forgalom helyreállítása Dániában.

Kopenhága, január 11. A rendszeres vasúti forgalom Dánorság összes vonalain ismét helyreállt. Az eddig elmaradt postai küldemények megérkeztek.

Közgazdasági táviratok.

New-York, jan. 11. *Termenyőzsze. Gyapol.* New-Yorkban 11.55, jan.-ra 11.45 ápr.-ra 10.88. New-Orleansban 11.57. *Petroleum* stand withe New-Yorkban 8.75, Filadelfiában 8.70, raffined in case s 10.90, Cred-Balances of oil City 178.—. *Zsir* Vestern Steam 8.40. Rohe testvérek 8.60. *On* 26.25—27.25 *Réz* 13.62—13.87.

Csikagó, jan. 11. *Gabonaiózsae.* Zárlat. Buza irányzata engedő, májusra 105.64—106.25 K., júliusra 98.63—98.75 K. Tengeri engedő, máj.-ra 60.—60.50.

Csikagó, jan. 11. *Termenyőzsae.* Zsir január 7.80, tegnap 7.82, májusra 8.05, tegnap 8.07 Szalonna short clear, 7.18 tegnap 7.18. Sertéshus májusra 12.37, tegnap 12.45.

A német kamatláb.

Berlin, január 11. (Saját tudósítónktól.) A birodalmi bank központi választmányát hétfőre hívták össze, hogy határozzon a kamatláb leszállítása dolgában. A bank minden valószínűség szerint 1%-al fogja mérsékelni a kamatlábat. A magánkamatláb ma 3/4%-al 5%-ra emelkedett, aminek nyilván az az oka, hogy a bank nem szállítja le 1 1/2%-al a rátát, amint remélték.

Olvasóinkhoz!

Január elsejével negyvenharmadik évfolyamába lépett az Egyetértés, a legrégebb, legelterjedtebb s tartalomra a legnagyobb függetlenségi napilap. Az a hosszú ut, melyet a függetlenségi és 48-as eszmék törhetlen kiküzdésében megtett, olvasóinak egyre bővülő lelkes tábora s azok az eredmények, melyeket az ország függetlenítésében elért, mind igazolják, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemcsak Magyarország önállóságának leghevesebb előharcosa, hanem ennek a harcznak legerősebb tényezője is volt.

Az Egyetértés multja egyttal a jelene és a jövője is.

S ahogy a multban, úgy a jövőben is pillanattig sem szününk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiségünk kiépítésén, pillanattig sem plhenünk a nagy 48-as eszmék kivívásában.

Emellett az Egyetértés úgy hazai, mint külföldi legelső hírszolgálati összeköttetéssel folytat a legbővebben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket s úgy társadalmi, mint szépirodalmi és közgazdasági téren mindenkor csak a legkiválóbbat nyújtja.

Az Egyetértés ezenkívül a magyar családnak számára a Magyar Szalon rendkívül változatosan és irodalmi nívón szerkesztett havifolyóiratot küldi meg teljesen díjtalanul.

Az Egyetértés a magyar olvasóközönség legkedveltebb lapja, s ezt a szeretetet a jövőben csak fokozottabb munkássággal fogja gyarapítani.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . .	2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . .	7 kor. — fill.
Félévre . . .	14 kor. — fill.
Egész évre . . .	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

UJDONSÁGOK.

Slendrián.

* * *

Nem tudok erre a fogalomra jó magyar szót, amey annak igazi értelmét fedné, hát használom a németet.

Csudálatos, hogy a legczudarabb felületeségnek, a hanyag gondatlanságnak az összava megvan az alapos német nemzet nyelvében, ellenben hiányzik a mienkből. Pedig mink csak felületes cigány-nemzettség vagyunk?!

No mindegy.

A slendriánról akarok írni, amelyet a mai újságok kikiáltottak megrendítő drámának, a hivatás, apothéozisának, meg mit tudom én minék, csak éppen annak nem, ami valójában:

Slendriánnak.

Valami német orvos gégemetszést csinált tegnap egy nagybeteg gyermekén. Operáció közben azonban szívszélhüledést kapott, összeesett és meghalt. A beteg gyermek pedig, akinek nyakán a végrehajtott műtét sebe még nem volt elkötvözve, orvosi segély hiányában elvérzett.

Hát én nem tudom, hogy történhetett meg ez, nagy, tudós és alapos Germániában. Mert igaz ugyan, hogy a gégemetszés szükségessége úgy szokott jönni, mint a forgószél, egyszerre, váratlanul. De azt még egy valamire való magyar falusi doktor is tudja, hogy ha olyan betege van, akit a megfulladás katasztrófájától félteth, ahhoz a beteghez a krízises napokban konziliumot visz, vagy legalább is még egy kollégát, ha mindjárt a szomszéd vármegyéből kellene is azt a másik doktort előkajtatnia.

. . . Mert kruptot nem szokás szólóban csinálni . . .

És az a német doktor mégis megcsinálta!

Én, ha királyi ügyész, vagy rendőrhatalóság volnék és tudomásomra jutna, hogy diplomás orvos egyesegyedül, segédkezés nélkül, merte az operáló kést a kezébe venni, azt az orvost bíróság elé állítanám és úgy bezáratnám, mint a pinty. Még akkor is, ha nem gégemetszést csinált, hanem csak egy összeroncsolt ujját csonkított meg. Mert az az orvos, aki egyedül operál, a seb tisztántartására nem ügyelhet, valóságos zsonglörködést visz tehát véghez a betege életével. Hiszen tiszta véletlenség, hogy nem okoz-e teljes és halálos végű infekciót!

De nem is beszélék arról, hogy egymagában az isten legelső sebésze se tudja a véredények elkötvözését aszeptikusan megcsinálni. Az egyszerű biztonsága sincs meg! Hol a szerszáma után kell kapkodnia, hol a vizesztál után, hol meg egyéb után. Tessék aztán ilyen kapkodásban egy erősen vérző sebet elkötni, a véredényeket csipesz alá szedni és leszorítani! Hát lehetséges, képzelhető ez? Lehet biztos kézzel dolgozni a sikamlós, meleg vérben, amikor senki sincs, aki vizet töltene?

Allítom, hogy a legegyszerűbb operáció is katasztrófális lefolyású lehet ilyen körülmények között, nem egy gégemetszés.

Az a német doktor, aki ott halt meg a betege mellett, kezében a ragyogó lanczettával, vagy a késsel, éppen nem volt az orvosi kötelességteljesítés megható és heroikus példája, csupán csak egy haszontalan, lelkiismeretlen slendrián. Azt kell hinnem, hogy annyira nem törődött a betege sorsával, akit pedig valószínűleg napok, talán heteken át kezelt, hogy tudatában sem volt a veszedelemnek, amely feje felett függött. A gégemetszés szükségessége, sürgős elodázhatatlansága aztán olyan váratlanul lepte meg, hogy ideje sem volt már a gondolkozásra, sem arra, hogy se-

gitségről gondoskodják. Pillanatok lehettek hátra csak a cselekvésre.

És ő cselekedett.

Cselekedetének végzetes súlyát azonban már éreznie kellett. A kruppról tudta, amit tudott a könyvekből és rettegve, az egyedülálló felelősségének minden félelmét kiállva tette a ragyogó aczelt a fuldokolva vergődő ártatlan gyermek torkára.

Szörnyű izgalmak lehettek ezek. És ezek az izgalmak ölték is meg.

Igy seitem én.

Lehet, hogy tévedek. De nem tudok szabadulni a gondolattól, hogy az a német doktor slendrián volt, (—vay.)

Végzettündérek.

Fekete éjjel, amerre nézek.

Arra laknak a Végzettündérek.

Haiuk fekete, lelkiük is az.

Ahol ők laknak, ott nincs vigasz.

S mindenütt laknak! Nagy a szállásuk!

Egy helyen sincsen megmaradásuk.

Ahol egy percze boldogat látnak,

Gyors suhanással ők odaszállnak.

Hol egy csók csattan, ölelés lángol,

Onnan a Végzet soha sincs távol.

Csókhnal után fekete nap vár,

Tél jön utánad lángsugaru nyár...

Vértessy Gyula.

Naplend. Naptár. Vasárnap, január 12. — Római katolikus: E. I. Tacsán. — Protestáns: 30. G. Anizia vt. — Zsidó: Teb. 9. — A nap két reggel 7 óra 47 perczkor, nyugszik délután 4 óra 29 perczkor. — A hold két délután 12 óra 39 perczkor, nyugszik éjjel 2 óra 5 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. — A Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesületének felolvásós ülése délelőtt 10 órakor. — A Poliklinika jótékonycélu matinéja a Zeneakadémiában délelőtt 10 órakor. — A Tülpánszövetség teacstélye délután 5 órakor Molnár-utca 11. szám alatt. — A szappankészítés megnyitása délelőtt 10 órakor a Technológiai Múzeumban. — Csillag Teréz felolvasása délután 5 órakor a Lipótvárosi Kaszinóban. — A Fővárosi Torna-Klub közgyűlése délelőtt 10 órakor Erzsébet-körút 44. szám alatt. — A vasuti altszék táncmulatása az Intim-színházban. — A Katolikus Ifjak Körének színelőadása esti 8 órakor Sándor-tér 3. szám alatt. — A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületének felolvásós-estélye délután 5 órakor. — A Kézművészeti Társulat téli tálata nyitva 9-11-ig I. korona. — A 40 fillér belépődíjjal és 7-11-ig sítangverseny. — A M. I. E. N. K. kiállítás a Nemzeti Szalóban nyitva 9-6-ig. Belépődíj I. korona. — Zombory Lajos gyűteményes kiállítása a Könyves Kálmán-műintézetben (Nagymező-utca 37-39.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Új Művészeti Szalon (Kezskeméti-utca 3. sz.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia Kiváló-írói szalonja nyitva 9-5-ig. Belépődíj 20 fillér. — Az Amatőr-kiállítás az Iparművészeti Múzeumban nyitva 9-11-ig és 4-8-ig. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum összes tárlai nyitva 9-12-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Fővárosi Múzeum zárva. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10-től fél 2-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma nyitva 10-1-ig. — Az Anonimi Múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Pedagógiai Könyvtár és Tanszerkiállítás 9-12-ig. — A többi múzeum és nyilvános könyvtárak zárva.

Naptár. Hétfő, január 13. Római katolikus: 40. katoná. — Protestáns: Vidor. — Görög-ország: december 31. Melánia. — Zsidó: Teb. 9. — A nap két reggel 7 óra 47 perczkor, nyugszik 4 óra 30 perczkor. — A hold két délután 12 óra 39 perczkor, nyugszik éjjel 3 óra 21 perczkor.

— **A román hadügyminiszter a királynál.** Bécsből érkezett tudósítások szerint a király ma délelőtt külön kihallgatáson fogadta Averszku román hadügyminisztert. A román hadügyminiszter tiszteletére ő felsége holnap este Schönbrunnban udvari ebédet ad.

— **Udvari tánczestély.** Azokat az udvarkepes leányokat, akik az idén először vesznek részt udvari mulatságon, tegnap délután mutatták be gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagyi feleségénél. Az udvari tánczestélyek zártabb, szűkebbkörű mulatságok, mint a nagy udvari bálók. A hivatalos világól meghívót kap rá a miniszterelnök és a hozzá hasonló rangban lévők, mint a Kuria és a közigazgatási bíróság elnöke, a zászlósorak és udvarkepes családtagjai, továbbá meghívót kaphatnak a kamarási képviseléssel bírók. — **Mária Annunziata főhercegnő, Ferencz Ferdinánd trónörökös testvérhuga,** a prágai nemes hölgyalapítvány apátjője, már megérkezett Budapestre. Mint az uralkodónáz rangban első nőtagjának, ezuttal neki jut a háziasszony szerepe és ezuttal mutatják be neki a magyar arisztokrácia legifjabb hölgytagjait. A következő tánczestély február 1-én lesz és ezen Mária Valéria lesz a háziasszony, a harmadikon pedig Augustza főherceggasszonv. Ennek időpontja február hó 22.

— **Nász a mikádó családjában.** Tokióban nagyban készülődnek a mikádó két leányának esküvőjére. Masako Thune-no-miya hercegnő Csunehisa hercegnék, a fejedelmi Takeda-ház fejének a neje lesz. Hisako Kane-no-miya hercegnő pedig Hacsiko hercegnéhez, az előkelő Asaka-ház fejéhez megy feleségül. A Thune és Kane nevekhez függesztett „no-miya” jelző azt teszi, hogy „császári házból való”. Thune hercegnő a hatodik lánya a mikádónak, 19 éves, míg az alig 18 éves Kane hercegnő a hetedik leánya. A két fiatal hercegnő, kiknek menyegzőjét rövid időn belül egész Japán ünnepleni fogja, kitűnő típusa a modern japáni fiatal nőnek. Nevelésüket Simoda asszonyra, a híres pedagógusra bízta, aki nemcsak lelki, de testi nevelésükre is kiváló gondot fordított. Simoda asszony, akit a mikádó abból a czéliből küldött két évre Európába, hogy ott az uralkodók leányainak oktatását és nevelését tanulmányozza, a császári hercegnőket ugyanazon a módon képezte ki, mint a fiatal nemes hölgyeket a tokiói leányiskolában, amelynek élén áll.

— **Fogtechnikusok Sztérényl államtitkárnál.** A Fogtechnikusok Országos Szövetségének tíz tagu küldöttsége tisztegett ma Sztérényl József államtitkárnál. A küldöttség szószólója Barna Izidor szövetségi elnök volt, aki arra kérte Sztérényl József államtitkár, hogy az ipartörvény revíziója alkalmából legyen tekintettel a fogtechnikusok óhajaira is és hogy az előkészítő tanácskozásokban megbízotuk résztvehessen. Sztérényl József államtitkár szívesen fogadta a küldöttséget és kijelentette, hogy a kérelmet jogosnak találja, egyben a törvénytervezet előkészítése tárgyában összehívandó tanácskozásra az Országos Szövetség képviselőjét meghívta.

— **Beteg japán trónörökös.** Tokióban súlyos beteg fekszik a japán trónörökös s ágya körül tanács-talanul állnak a mandulaszemű orvosok. Annnyira tanácstalanok, hogy Stuttgartból táviratilag Tokióba hívták Bälz titkos tanácsos orvostanárt, akinek nagy hire van Keleten. A japáni trónörökös, Josihito Haruomija 1879. aug. 31-én született Tokióban és így jelenleg 28 éves. 1900. május 10-én nősült meg, amikor is feleségül vette Sadako Fusivara hercegnőt, Kudso Fusivara herceg leányát. Három gyermekük van: Hirohito Mitinomija, Josuhito Atsunomija és Nobuhito Terunomija hercegek.

— **A Harden—Moltke-pör után.** A „Dortmunder Zeitung” értesülése szerint Liemann Pálnak, a „Leipziger Neuesten Nachrichten” főszerkesztőjének értesére adták, hogy jól teszi, ha a Harden—Moltke-pörben követett magartatása után önként megváltik a hírlapírói és más egyesületekben elfoglalt tiszteletbeli állásairól. Ennek következtében Liemann lemondott a német írók egyesületének elnökségéről, a klubból is kilépett és bejelentette kilépését a német gyarmattügyi társaságnak is.

— **Japán tudós Budapest.** Kanasugi japán egyetemi tanár, akinek körünkbe való érkezését már jeleztük, nagy buzgalommal tanulmányozza a tudományos intézményeinket. A kiváló tudós, akinek a tokiói egyetemmel kapcsolatban külön klinikai intézete van, dr. Ónodi Adolf egyetemi professzor kauluzolásával és támogatásával főleg az orr-, fül-, torok- és gégebaajok kör- és gyógytanát tanulmányozza. A japán tudós egy fél évet tölt Budapesten és részt fog venni a bécsi, valamint a budapesti orvosi kongresszusokon.

— **Politikai párbaj Bécsben.** Ma intézték el a lovag dr. Onciul reichsrathi képviselő és Klüger Károly, a „Czernovitzer Tagblatt” főszerkesztője között fennálló lovagias ügyet. Amint ismeretes, lovag Onciul egy tartománygyűlési ülés alkalmával szövaltásba keveredett Klügerrel, majd tettleg is inzultálta. Klüger emiatt provokáltatta. A párbaj folyamán Onciul a fején, karján és vállain, Klüger szerkesztő pedig a fején kapott vágást. Az ellenfelek a párbaj után nem békültek ki. Mindkettőnek sebei jelentéktelenek.

— **Magyarok Lourdes jubileumán.** Lourdes, a francziák híres zarándokló helye, ez évben üli meg alapításának félszázados jubileumát. Ebből az alkalmából márczius 16-án Budapestről Velenczén és Marseillen át magyar zarándoklat indul Lourdesba.

— **Házbésztrájk New-Yorkban.** A dermesztő hideg véget vetett a házbésztrájkknak. A bérlők legnagyobb része beletörődött sorsába és inkább megfizette a hátralékos házbért, semhogy a kegyetlen hidegben kilakoltassák, vagy tovább is olyan házban lakják, amelyben a tulajdonos elzáratta a viz-, gázvezetékeket és a központi fűtést.

— **Port-Artur ügye.** A Stössel tábornok ellen indított perben, amelyet rövid szünet után ma ismét folytattak, öt tanu egybehangozóan azt állította, hogy Port-Artur Kondratenko halála után tarthatatlan volt.

— **A Peters-pör.** A mai tárgyalás kezdetén felolvasták Scheinder berlini számtanácsos levelét, melyben kéri, hogy betegségére való tekintettel bizottságilag hallgattassék ki. A tárgyalás további folyamán, mely egy óra hosszat tartott, dr. Peters és Smithies püspök 1892 áprilj havában váltott leveleit olvasták fel. Ezután a tárgyalást szerdán reggel 9 órára napolták el. Hétfőn a törvényszék elnöke Stuttgartban fogja kihallgatni Soden bárót.

— **Politikai botrány egy színházban.** A színházi botrányok oly gazdag történetében is párját ritkító botrány játszódott le a lisszaboni operaházban. Hugo Viktor „Ernáni”-ját adták elő. Előadás közben a karzatról nyomtatványokat szórta a nézőtérre, amelyek Miguel braganzai herceg trónkövetelőnek proklamációját és liberális programját tartalmazták. A rendőrség elkoobozta a nyomtatványokat és sok embert letartóztatott. A tüntetők ellenállottak, szidalmakkal illették a királyt és Miguel herceget éltették. — Ez az esemény élénken illusztrálja azt, hogy milyen komolyan kell venni a félhivatalos tudósításokat. Félhivatalosan világga kürtölték nemrég, hogy Potugáliában minden csendes s hogy a nép már rajong királyáért. A színházi botrány ugyancsak az ellenkezőt bizonyítja.

— **A Novakovics-testvérek ügye.** Belgrádban a Novakovics-testvérek ügyében a vizsgálóbíró befejezte a vizsgálatot. A belgrádi elsőfoku bíróság a napokban hirdeti ki ítéletét.

— **Ismét Toselliné.** Az új formába öltözött Montignoso grófnő, Toselliné uja kísért. Nem komoly dolog amit róla meg kell érni. Mindössze arról van szó, hogy Toselliné nem kísérheti el férjét Berlinbe, mert a rendőrség irtesítette a férjét, hogy berlini hangversenye alkalmából ne hozza magával feleséget, mert jelenléte kellemetlen tüntetésekre adhat alkalmat.

— **A csernovaiak bünbánata.** Meglepő, mert semmiképpen sem várt utójátéka van a csernovai zavargásnak. Tudvalevő, hogy a napokban helyezették szabadlábra a vizsgálati fogságból azokat, akik a zavargásban résztvettek. Ezek ma fölkeresték Fischer rózsahegy adminisztrátort és kijelentették előtte, hogy akaratlanul kerültek bajba és szánják-bánják, amit tettek. Fischer tanácsára a csernovaiak erre bünbánó levelet írtak Párvy sepesi püspökhöz. E levelet aláírták a lázongás értelmi szerzői is, Szliácsán András, Lajcság Vendel és Jávorka János is, kik még vizsgálati fogságban vannak. Fischer plébános megígérte a népnek, hogy közbe fog járni Párvy püspöknél, hogy a husvéti ünnepek előtt szentelje föl az új templomot, mert kézpénzüli veszi, hogy megtértek. A mult héten lezajlott megyebizottsági tagválasztások a csernovaiak három kivételével valamennyien, szám szerint tizen, magyar jelöltre szavaztak.

— **Szocialisták tüntetése Berlinben.** A berlini rendőrség lázasan készülődik holnapra, mert a szocialdemokrata-párt az általános választói jog mellett nagy tüntetéseket és körmeneteket akar rendezni. Holnap talpon lesz a főváros egész rendőrsége és a kaszárnyákban, hír szerint, a katonaság is készenlétben fog állani.

— **A Thaw-pör fejleményei.** Thawnak, a miliomos gyilkosnak perében, mint New-Yorkból érkezett kábelátvitatok közlik, a zsürit tegnap este kiegészítették és az új tagokat megeskették. Az esküdtek kivétel nélkül nős, családos emberek. Thaw védője meg van elégedve az esküdtekkal, akikről biztosra veszi, hogy igazságosan fogják mérlegelni az indító okokat és ennek az alapján Thawt felmentik. — Thaw nagyon levert, mert Pittsburgból táviratilag értesítették, hogy anyja állapotja rosszabbodott és így talán nem is lehet el a tárgyalásra, hogy fiának az ifjúkori hajlamairól és ösztöneiről vallomást tegyen. Uglátszik, hogy ez Thawra nézve nagyon súlyos csapást jelent, mert védője épp anyja kihallgatására különös súlyt fektetett.

— **Öngyilkos főjegyző.** Adám Albert Udvarhelyvármegye főjegyzője ma reggel öngyilkosságot követett el. Az öngyilkos 1896 óta szolgálja a vármegyét és két év óta főjegyző. Hátrahagyott levelében betegségét emlit öngyilkossága okául.

— Az Erzsébet királyné ereklye-muzeum megnyitása. A budai királyi várpalotában létesített Erzsébet királyné ereklye-muzeum berendezési munkálataival már teljesen elkészültek és a hivatalos megnyitást január 15-én, szerdán délelőtt 11 órára tűzték ki. A vallás- és közoktatásügyi miniszter már szét is küldte a meghívókat, de tekintettel a helyiség szűk voltára, csak igen mérsékelt számban. A muzeumot még aznap, január 15-én, délután három órakor megnyitják a nagyközönség részére, amely teljesen díjtalanul látogatható meg.

— **Elfogott rablómerénylő.** Még novemberben történt, hogy Dobos Zsuzsi pénzbeszedő és Márkus János kocsis a Lehel-utcán kocsin igyekeztek hazafelé. Egyszerre a bokorból három ember ugrott elő. Az egyik a ló kantárszárát fogta meg, kettő a kocsira ugrott, revolvert rántott elő és követelte, hogy adják át a pénzt. Dobos Zsuzsánál volt a pénz egy bőrtáskában, amelyet gazdája adósaitól szedett be. A leány a vad külsejű emberektől annyira megijedt, hogy átadta a pénzt, összesen 200 koronát. A rablás ügyében a rendőrség széleskörű vizsgálatot indított s ma elfogta a tetteseket. A rablás értelmi szerzője Somogyi Károly 17 éves háziszolga volt, aki régebben Márkus-sal egy helyen szolgált s tudta, hogy pénzt beszédni járnak a kocsin. Két társa Bogár Imre és Papp János csavargók voltak. Ezek a rablás után Esztergomba szöktek, ahol a budapesti főkapitányság megkeresésére ma letartóztatták őket.

— **Titokzatos gyilkosság.** Mult év júliusában Temesváron a mehalai-uti vámőr feleségét és ötéves kis leányát meggyilkolta és kirabolva találták s bár erélyesen nyomoztak, a tettest kinyomozni nem lehetett. A tegnapi orosházi hetivásár alkalmával több gyanus egyént letartóztattak, köztük Miatov Szilárd 22 éves nagyszentmiklósi illetőségű panorámás segédt, ki letartóztatása után vallomástételre jelentkezett. Vallomásaiban Miatov előadta, hogy mult év júliusában, midőn hazuról Lugos felé utazott, Temesvárra érkezett, hol az egyik vámháznál kérdezősködött a lugosi ut felől. A vámőr nem lévén otthon, az asszonytól kért felvilágosítást. Beszélgetés közben az asszony említette, hogy egyedül van otthon kis leányával. Miatov, ki vallomása szerint már nagyon ki volt éhezve s ittas is volt, az asszony e beszédére hirtelen neki ugrott és egy nála levő konyhakéssel szíven szurta, majd azután a szobába menekült kis leánynak a gyomrát vágta fel. Ugy az asszony, mint a kis leány azonnal meghaltak. A gyilkosság elkövetése után Miatov feltörte a szobában lévő szekrényt és asztalt s az ott talált 1000 koronát magához véve eltávozott a házból. A Béga partján haladva, utközben észrevette, hogy kabátja véres lett, azt levette s zsebkendőjével egyült, melybe a véres kést beletörölte, a Béga-ba dobta és a podgyászában lévő másik kabátot vette fel. Miatov ezután megszállt egy jászivárosi fogadóban. Négy-öt napi Temesváron való tartózkodás után Lugosra utazott, majd azután az ország különböző városaiban tartózkodott. Jelenleg Hódmezővásárhelyre akart utazni, hol szolgálatot vállalt, azonban utközben a pénze elfogyott s Orosházán leszállt a vonatról. Orosházán a piacra ment szétnézni, ahol miután magát igazolni nem tudta, letartóztatták. Miatov vallomása után kijelentette, hogy tettét tovább titkolni nem tudja s hogy nem fél a büntetéstől. A gyilkost ma este Temesvárra szállították.

— **A szombathelyi Fehérkereszt-Egyesület** mai ülésén elnökké Bezerédj főispánt, Szegedy György-nét és báró Gerliczy Irmát, díszelnökké pedig gróf Edelsheim Gyulai Lipótot választotta.

— **Gyilkos szerelem.** Berkí Mihály vagyonos lakócsái gazda tizennyolcz éves leánya beleszeretett Kutasi Vincze szellérlegénybe, miért is atyja, miután a leány egy kéréjét a legény miatt visszautasította, kitagadta. A leány erre Kutasihoz ment, aki azonban kijelentette, hogy pénz nélkül ő sem veheti el, mire a leány efeletti bánatában a Drávába ugrott. A leány holttestét a barcsi halászok fogták ki.

— **Millió család mesterséges gyémántokkal.** A Szajna mellett elterülő világváros igazi fészke a nagy szélhámosoknak. Apró-cseprő szélhámosok meg sem kottyannak ott. Csak a nagy családok izgatják a kedélyeket. Ilyen nagyméretű csalást követett el egy Lemoine nevű mérnök. Milliőkat tudott hiszékeny emberektől kicsalni azzal, hogy mesterséges gyémántot tud előállítani. Nem mintha a mesterséges gyémánt készítését nem találták volna már föl; hisz Maissón francia tudóst éppen e fölfedezés révén tüntették ki a Nobel-díjjal. De a szélhámos mérnök azt hitette el az emberekkel, hogy a mesterséges gyémántot sokkal jobban tudja értékesíteni, mint amennyit érnek. Első és legnagyobb áldozata Vernaer ismert arany- és gyémántbánya tulajdonos volt, akivel elhitette, hogy fölfedezte a mesterséges gyémánt előállításának tökéletes formáját. 1906 elején elhívta Vernaert laboratóriumába és ott előtte végezte kísérletét, amelynek az volt az eredménye, hogy egy gyönyörű gyémántot hozott ki a villamos kályhából. Vernaer ettől fogva vakon hitt Lemoine mérnöknek és két év alatt nem kevesebb, mint másfél milliót adott át neki kísérleteinek czéljaira. Lemoine nem elégedett meg ezzel, hanem több newyorki, hamburgi, majna-frankfurti és berlini pénzembertől is nagy összegeket csalt ki meszéjével. Az összeg, amelyet így szédelgéseivel szerzett meg, állítólag öt-hat millió frank. Végre kiderült, hogy Lemoine, akit régebben váltóhamisításért négy évi fogságra ítéltek el, megcsalta klienseit oly módon, hogy előre valódi gyémántot rejtett el a villamos kályhában s ezt mutatta föl azoknak, akik titokzatos kísérleteinél jelen voltak. Erre azután Lemoine-t a becsapott milliárdosok följelentésére letartóztatták. Lemoine harminczhárom esztendő és Triesztben született, ahol atyja a francia konzulátus egyik tisztviselője volt. Igen mozgalmas multu ember s legutóbb több délafrikai bányában volt mint kémikus alkalmazva. Amióta Vernaer-rel összeköttetésben állott, Párisban lakott s rendkívül költséges életet élt. Gyakran adott fényes estétet palotájában s ezekre a francia főváros egész előkelő társasága hivatalos volt. Lemoine Laborit bíza meg védelmével s még börtönében is azt állítja, hogy ismeri a mesterséges gyémánt előállításának titkát és hajlandó bármely szakértő bizottság előtt megismételni kísérleteit. De a titkát nem árulja el senkinek. Párisban azt beszélik, hogy Lemoine áldozatai közt két uraikodó is van, akikkel szintén el tudta hitetni, hogy ismeri a gyémánt mesterséges előállításának módját.

— **Amerikázó díjnokok.** Az állami díjnokok között az utóbbi időben egyre erősödő forrongás észlelhető, úgy, hogy egyes hivatalokban a díjnokok amerikai készülnék, sőt a sztrájk eszméjétől sem idegenkednek már. Ez állapotokat egyes lelketlen izgatók teremtették meg, olyanok, akiknek amugy sincsen már semmi veszíteni valójuk. Az állami díjnokok országos szövetsége, bár elismeri, hogy a mai megélhetési viszonyok, a teljesített munka, a bizonytalan jövő és a csekély javadalmazás a díjnoksereg elkeseredését indokoltá teszi, mégis óva inti a díjnokságot a törvényes utról való letérésről s figyelmeztet arra, hogy a díjnokság kizárólagos célját elérhesse.

— **Hadihajóink utja.** A St.-Georg czirkáló csatahajónk vezetésével csütörtökön egy torpedó-flotilla érkezett Lussin szigetéhez. A Lussin-Piccoló előtt horgonyzó flotillához a következő hajók tartoztak: a Wildfang, Uskoke, Delphin, Seehund és a Wall. A torpedó-hajóraj Lussinból Szebenikó elé megy, majd Pólába tér vissza.

— **Zavargás egy temetésén.** Goldfaden Ábrahám zsidó drámaírói temették, mint egy kábelátvitart jelenti, New-Yorkban. A temetésen izgalmas jelenetek játszódtak le. Körülbelül száz ezer ember gyűlt össze, akik valamennyien meg akarták érinteni Goldfaden koporsóját. Eközben roppant nagy tolongás támadt, amelyben sokan megsérültek. A rendőrség csak később vonult ki elég nagy számban, hogy a rendet helyreállítsa.

— **Magyar Otthon Bécsben.** A bécsi Magyar Otthon e hó 25-én a Czentral-szállóban (II. Taborstrasse 8.) külön termében kiváló művészek közreműködésével táncszal egybekötött hangversenyt rendez. A műsoron közreműködnek Balláné Csik Irén, a pozsonyi Nemzeti Színház primadonnája, Siegwart Edith színművész, Balla Kálmán, a pozsonyi Nemzeti Színház igazgatója, Kessler hegedűművész és Stadigl József Baden nagyhercegségi kamaracénes, a bécsi cs. és kir. konzervatórium tanára.

— **Kégl György temetése.** Székesfehérvárott ma temették a város osztatlan részvéte mellett család Kégl György nagybirtokost. A gyászoló közönség között a főuri család számos tagja jelen volt. Günther Antal igazságügyminiszter, kit személyes barátság fűzött Kéglhez, szintén jelen volt a végtisztességen. A városi tisztikar testületileg jelent meg az alispán és polgármesterrel az élén.

— **Egy önkéntes öngyilkossága.** A napokban megírjuk, hogy Diauchy Jenő szekerész-önkéntes, a Rudas-fürdőben öngyilkossági szándékból fejbe lötte magát. A szerencsétlen fiatal embert súlyos sebével a 17-es számú helyőrségi kórházba szállították, ahol ma reggel anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt.

— **A tolvaj cseléd.** Megemlékeztünk róla, hogy Misik Teréz 33 éves egri származású cselédeleány Sós Anna álnévvel szolgálatba állott dr. Zwieburg Artur törvénytudó albíróhoz. De alig hagyták magára, feltörte a szekrényeket, és mintegy 2600 korona értékű ékszertel odébb állott. A rendőrség erélyes nyomozást indított az ügyben, amelynek során kiderült, hogy a cselédeleány tulajdonképpen egy tolvajbánda feje, s hogy számtalan tolvajlást követett el hasonló módon, a lopott holmit pedig társa utján értékesítette. Kistelekly rendőrfogalmazó az érdem, hogy a veszedelmes tolvaj nő kérekerült. Kisteleklynek feltűnt ugyanis, hogy Musik Terézről kiadott személyleírás tökéletesen ráillik egy Takács Ferencné nevű asszonyra, akit pár nappal azelőtt valami kihágás miatt állítottak elő. Kistelekly rendőrfogalmazó ez a fölfedezés nem hagyta nyugodni és kiment Takács Ferencnének István-ut 36. szám alatt lévő lakására, ahol Musik Terézt letartóztatta. A házkutatás alkalmával 700 korona készpénzt, vagy 4000 korona értékű ékszert és tömegtelen csipkét, selymet és ruhaneműt találtak. Azonkívül pedig egy egész halom régi zálogcédula is előkerült. A rendőrség most a leány büntársait keresi.

— **Házasság.** Doromb József cs. és kir. hadnagy a 83. gyalogrezdben eljegyezte Droppa Nuncsikát Szilas-Balhásról.

Tamá József, a közüti villamos vasut társaság főmérnöke e hónap hetedikén oltárhoz vezette Spánraft Margitot Esztergomban.

Seidner József gyöngyösi kereskedő eljegyezte Gettler Ilonkát Szolnokról.

Dr. Olfner Oszkár fővárosi orvos eljegyezte Ernst Olgát, Ernst Márkus újvidéki nagykereskedő leányát.

Stieglitz Ferenc eljegyezte Novotny Irma kisasszonyt Budapesten.

Boeckai Imre fővárosi kereskedő eljegyezte Kolbinger Irénke kisasszonyt Budapesten.

Berényi Ignác fővárosi építőmester és vállalkozó eljegyezte Mandl Rózsikát, Mandl József budapesti nagykereskedőnek, az Entremont és társa cég tulajdonosának leányát.

Lengyel Dezső eljegyezte Gellért Rezsini kisasszonyt Budapesten.

Frey Ödön, a budapesti Bischnitz Salamon és Fia gabonagyereskedő cég hivatalnok, e hó 5-én eljegyezte özv. Fürst Gáspárné leányát, Margitkát Budapesten.

— **Tragikus véletlen.** Megrendítő szerencsétlenség hirtét hozza Orsováról a táviró. Mleziwa Ferencz újbányai erdővéd huszonhárom éves fiával, Ferenczcel az erdőbe ment. Utközben rá akart gyújtani s hogy cigarettát sodorhasson magának, töltött fegyverét odaadta fiának. A fiu előre ment és valószínűleg babrált a fegyveren, amely hirtelen elsült. A töltés a fiu arcába furódott, fejét összeroncsoolta s a szerencsétlen nyomban meghalt. A vizsgálatot megindították.

— **Kérelem.** Follért Károly miniszteri tanácsos, p. és t. főigazgató, akinek kézi podgyásza január 8-án Tátrafüredről Budapestre utaztatásban Zsolczánál a vasuti kocsiából eltűnt, kéri az illetőt, aki podgyását akár tévedésből, akár szándékosan magával vitte, hogy azokat a táviratokat és leveleket, amelyek abban voltak és amelyek az illetőre nézve értékkel ugy sem bírnak, mert jubileumára kapott üdvözlő levelek, akár levélben, akár bármely más uton-módon neki megküldeni sziveskedjék.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Hacsnáta valódi áldás gyomorbetegségeknek és székeszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az életről gyomorral
3-8 óra alatt tel.
Jelen rendbe hozza
Kia éveg 40 fillér.
nagy éveg 60 fillér.

A pállnka. Kőhida községben Kuzmics János vagyonos birtokos összeszólalkozott fiával, mert a fiu hívta haza a korcsmából. A fiu erre a padlásról jehezott fegyverrel mellbelötte apját. A merénylő fiut letartóztatták.

Halálozás. Nagylornai Pokol Istvánné, szül. Paul Lujza, pénteken 50 éves korában Nagylornán elhunyt.

Nyuitódi Jancsó Ferenc, a petrozsényi járás szolgabírája, Hunyadvármege törvényhatósági bizottságának tagja, 32-ik évében e hó 8-án meghalt Petrozsényben.

Dr. Derékassy László fővárosi gyakorló orvos 47 éves korában folyó 11-én Budapesten elhunyt. Temetése a Mária-utcai klinika halottasházából folyó hó 13-án délután 3 órakor lesz. Az elhunytban nemcsak kiváló orvost veszít a főváros közönsége, de a függetlenségi eszmének egyik régi tántoríthatatlan hívét is.

Fővárosi orfeum. A szenzációs sikerű januári műsor napról-napra zsúfolt házat vonz Waldmann igazgató fáradozásainak méltó jutalmul. Vasárnap, mint rendesen, két előadást tart a Fővárosi Orfeum, a délutáni 4 órakor kezdődik és helyárai mérsékeltek. A jegyeket czélszerű a nappali pénztárnál előre megvásárolni, mert este nagy a tolongás. Az esti előadások, mint rendesen, 8 órakor kezdődnek.

Örömmel és boldogságnak éve az 1908. azokra nézve, akik beteg, szenvedve érték meg az új esztendő, de e sorok nyomán megtalálják a gyógyulás útját. Ez az út nem ismeretlen sem az orvos-tudomány, sem a nagyközönség előtt, ezen az uton napról-napra többen járnak. Ez az út a villamos-sággal való gyógykezelés, a beteg, elernyedtt szervezetnek a csodálatos villamos árammal való feltámasztása, megerősítése. Akit érdekel s többet akar tudni e gyógyítás tudományának ezidőszereint elért legnagyobb rekordjáról, az írjon egy levelezőlapot az Elektro-Vitalizer orvosi rendelő intézetnek, Budapest, IV., Károly-körút 2., félemelet 10. és akkor az „Ertekezés a villamos gyógymódról” című rendkívül érdekes és tanulságos könyvet, ingyen és bérmentve kapja meg.

Mezőgazdaság. Mint igen megbízható, jól bevált és profilaktikus szer ajánlható, sok évi tapasztalat alapján a Kwizda Ferenc János cs. és kir. udvari udvari szállító és körgyógyszerész által előállított Kwizda-féle korneuburgi marhatáppor, melynek sikerült összetétele ezen szert minden gazdálkodó és állattulajdonos részére valóságos házi kincsesé teszi, mivel az emésztő szerveket erősíti, a megemésztett tápanyagok felhalmozódását megakadályozza és az állatok természetes, ellentálló erejét növeli.

Ujság-katalógus. A jóhírű M. Dukasz Nachi. wieni hirdetőiroda-czég most adta ki az 1908. évre szóló ujságkatalógusát. Ezen gyönyörűen kiállított, meglepetésszámba menő munka magában foglalja a hirdetés, a reklám minden kellékét, amelyet hirdető és laikus egyaránt nagy haszonnal forgathat. A nevezett czég (Wien, I., Wollzeile 9.) komoly érdeklődőknek kívánatra megküldi az értékes munkát.

Farsangi vásár Szénásy, Hoffmann és Társa selyemáruházában, IV., Bécsi-utca 4. Nagy látványosságot képeznek fenti selyemáru-czégnek a farsangi idényre raktárra érkezett báli újdonságai. Bámulatos olcsó árak mellett, dus választékban a legjobb, legszolidább minőségű árak kerülnek eladásra. Aki tehát a báli idényre: selyem, gáz, crepe de Chine, voile de soie, csipke, szalag, leszabott ruhák, stb. újdonságait olesón óhajtja vásárolni, keresse fel a Szénásy, Hoffmann és Társa czég selyemáruházát kizárólag IV., Bécsi-utca 4. — Miután helyben többféle szakmájú „Szénásy” czég van, kértük különösen a vidékről érkező szíves rendeléseknél a czég teljes címének: Szénásy, Hoffmann és Társa selyemáruháza, Budapest, csakis IV., Bécsi-utca 4., szíves kiírása.

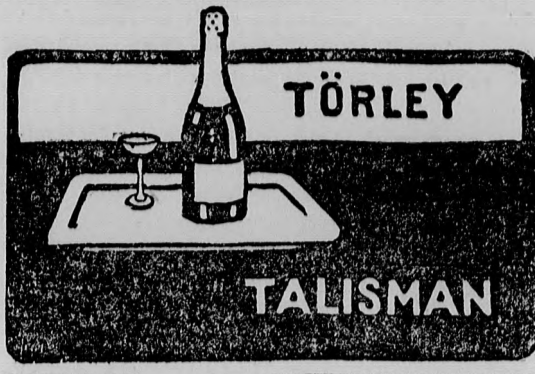
Ki adna kölcsön tíz koronát? Kecskeméti konyakot, baracklikört és alföldi fehérkeresztes sós-borszeszt akarok venni.

Zászlók, czimerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és disztionél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

Bób-hashajtó a legkellemesebb. 10 fillér.

Fodor-féle vívőterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

Idegesség, ideggyengeség (neurasthenia, histeria) képi a modern kor legáltalánosabb betegségét, amelynek minden tünete (fejfájás, fejnyomás, szédülés, bágyság, álmatlanság, szív- és gyomortünetek, bélrenyheség, görcsök, nyomott kedélyállapot, munkakedvhiány, gyengeségi állapot stb.) sikeres gyógykezelést talál dr. Hönig Izó elektrotherapiai intézetében (Károly-körút 24.). A kezelés kényelmes és teljesen fájdalomtalan.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Kettős bemutató.

(„Az igazság felé”. Színmű 3 felvonásban, írta: Beér Tamás. — „Az utolsó jelenet” dráma 1 felvonásban, írta: Dezső József. Bemutató előadás a Nemzeti Színházban.)

Színházi és irodalmi körökben élénk érdeklődés nyilvánult meg az iránt, hogy voltaképen ki rejlik a Beér Tamás álnév alatt, akinek színművét ma mutatták be a Nemzeti Színházban. A szerző szívesen maradt volna az ösmertlenség homályában. Álneve alatt lapunkban is megjelent néhány tartalmas és igen érdekes elbeszélése. De az álnévén kívül a szerző egyéniségéről a nagyközönség nem tudott semmit.

Amit azonban valamely színházban sokan tudnak, az már titok nem igen maradhat. Így hát kippattant, hogy az álnév alatt egy társaságbeli ur-asszony, dr. Irsai Artur egyetemi tanár felesége rejtezik. A kíváncsiság ekképpen kielégítettén, a figyelem arra fordult, hogy milyen az a szinpad munka, mely tollából kikerült? Vajjon érdemes-e arra, hogy az ország első szinpadján színrekerüljön s van-e benne annyi tartalom, hogy az elméket foglalkoztassa, a szíveket érintse s a kedélyeket felmelegítse?

Fontosabb kérdés is, mint a szerző neve. A név csak pusztá hang; amit a név viselője alkot, az érdemes elsősorban arra, hogy a figyelmet fölébressze. Mindjárt előlőrában hangsúlyozom, hogy a színház helyesen cselekedett, amikor a színházat megnyitotta az író előt. Mert ennek a szerzőnek volt mondanivalója s amit mondott, az nemcsak érdekes, de komoly valóság is.

Egy asszonyt mutat be, aki a maga kálváriáját járja. Keresi az igazságot. Az abszolút, a tiszta, a valój igazságot, azzal a szenvedélyes hevülettel, mely csak a kíváncsítottaknak adatott. Tegyük mindjárt hozzá, hogy csak azoknak adatott, akik a szenvedésre vannak kiválasztva. S miután ez az asszony az igazságot keresi az életben, a házasságban, az anyai szeretetben és a szerelemben, már előre is sejtjük, hogy a Golgota-utra téved és küzködését nyomon fogja követni a fájdalom és csalódás, anélkül, hogy az igazságot másban, mint önmagában megtalálna ezen a földön.

Tízennyolcz esztendő óta felesége egy orvosnak, aki az élet igazságait mindig igen nagy óvatossággal és bölcseséggel megkerüli. Az asszony egyre jobban elboruló lélekkel látja, hogy körülötte minden csak konvenzió; tapasztalja, hogy az, akihez feloldhatlan láncokkal fűzve van, a maga meggyőződéseit és igazát engedmény gyanánt alárendeli az életnek és a társaságnak. Ezt magában előbb kifejezetlenül, majd artikuláltan az élet hazugságának nevezi. Elfordul tőle, de nem zsong és nem lázad föl ellene. Minden szenvedélyes hevületét arra fordítja, hogy fiát — egyetlen gyermekét — nevelje és őt az abszolút igazság iránt fogékonyvá tegye.

De elkövetkezik az idő, mikor ő is lázadóvá lesz. Sorsa útjába hoz egy férfiut, akiben az imádott igazságot megtestesítve látja. Egy középiskolai professzor ez, aki szabad és modern eszméket hirdet, aki a konvenzionális hazugságokat a társaságból s az ifju lelkekből ki akarja irtani. Az asszony azt hiszi, hogy ez a modern szabadgondolkodó ateista kész a harcot fölvenni az igazságért még élete árán is. Csoda-e, ha hevülő lelke ebben az emberben látja a férfiideált s egész szenvedélyességével beléseret?

Ez a szerelem válik tragikumává. Mert hirtelen, mintegy álomból fölébredve azt tapasztalja, hogy ez a férfiut is csak oly engedményeket tesz az életnek

és társadalomnak az igazság rovására, mint férje és a többi ember, akivel eddig összekerült.

Sajátságos események érlelik meg benne ezt a megösmérést. A szabadgondolkodó tanárnak ellenségei vannak, akik el akarják távolítani az iskolából. Az ifjuság azonban tüntet mellett. A demonstrálók élén áll az asszony fia is. E tüntetés miatt a kolompásokat ki akarják zárnai az iskolából. Az asszony férje rá akarja venni fiát, hogy tagadjon; tagadja le, hogy a tüntetők közt volt. Az asszony pedig arra biztatja fiát, hogy álljon helyt magáért s az igazságért. A gyermek-ifjunak választania kell apja és anyja felfogása közt. Ez a szituáció a maga lelki motívumaival igen finoman, sok helyt megindítóan s egy dráma keretébe illően van megrajzolva. A szindarab alap-eszméjén kívül, mely a legértékesebb a darabban, a gyermek-ifjunak ez a lelki vívódása legmegkapóbb és legszebb.

Az apa erősebb s a gyermek-ifju az apa parancsát követi: eltagadja, hogy résztvett a tüntetésben. Az asszony megösmérlve tapasztalja, hogy gyermeke lelkébe is behullatják a hazugság mérget. Ime, fia is engedményeket tesz már az igazság rovására az életnek! A keserű fájdalom teljesen elborítja az asszonyt. Nem tud többé a hazugság elől menekülni és nem tudja gyermekét megmenteni az öldöklő méregtől.

Van még egy menekülés! Így gondolja legalább. A szabadgondolkodó tanár szerelmet vall neki és esábitja. Hátha menekülés van egy igaz ember szerelemben! A szerelem ily férfi oldala mellett kárótolhat tízenyolcz évi lelki szenvedésért. A tükre azt mondja ugyan neki, hogy már késő. Az ifjuság virágai hervadni kezdenek; az életet nem lehet újra kezdeni. Ez a tükörjelenet is egyik mélyen megindító, pszichológiailag megokolt mozzanata a darabnak, melynek emléke kíséri a nézőt akkor is, ha elhagyja a színházat. Lélekből fakadt a gondolat. Lehetetlen, hogy ne érintse és sejtelmes hangulatba ne borítsa a kedélyeket.

Az asszony elmegy tehát az eszményinek tartott férfiut lakására, hogy megoszsa vele az életet s az igazságért folytatott küzdelmet.

S amit ott tapasztal, az kiábrándítja teljesen. A szabadgondolkodó, eszményinek tartott férfiut az élet követelményeire hivatkozik. Engedményeket kell tenni — ugymond — a társaságnak, mely itél fölötünk. Csak olyan konvenzionális hazugság volt az ő szerelmi vallomása is, mint amilyenekkel az igazság eszményét kereső asszony az életben és a társaságban eddig találkozott. Sőt az a hazugság, amelyet ez a férfiut képvisel, visszataszítóbb és undorítóbb, mint a többi, mert ez raffinátan hazudik s hazugságait hangzatos szavakba burkolja.

Mi keresni valója van a kálváriát járó asszonynak ennél a férfiunál? Mit nyújthat ez neki, miután a glóriafény elaludt, melyet feje körül látott?

A tanárnál megjelenik az asszony fia. Megbánta gyávaságát. Be akar vallani mindent, a tiszta igazságot, hogy ő is résztvett a demonstrációban. Most a tanár az, aki az asszony fiule hallatára hazugságra tanítja az ifjút. Csak tagadjon tovább; csak legyen gyáva tovább is és alkudjon meg a viszonyokkal. Ez több, mint amennyit a nő elbir. Karon fogja fiát és visszamegy vele férjéhez. A fia miatt hagyta el urát; a fia miatt megy vissza hozzá. Ha neki is engedményeket kell tenni az életnek és a társadalomnak, akkor legalább családi életét és fiát akarja megmenteni. Gyöngéd és erősen érző lélekből fakadó megoldás ez. Csuespontja a gondolatnak, melyet a szerző kifejezni akart: a társadalmi élet nem képzelhető el hazugság nélkül. Mentsünk meg hát belőle annyi meleget és boldogságot, amennyit lehet.

Mindezt oly akció keretében fejezi ki a szerző, amelyből vagy ösztönszerűen, vagy tudatosan kiküszöbölt minden nagyarányú külsőségeket. Látványosságok, bonyolult mozzanatok, csattanós felvonások nincsenek a darabban. Minden külsőség, mely alkalmas volna a figyelmet arról a gondolatról elterelni, mely a szerzőt vezette, gondosan távol marad a szindarabtól. Csupa gondolattá válik az akció is. Ezek a gondolatok fényt árasztanak a darabra, mely fény önmagától világít. Gyöngédség és finomság, az élet kellő megösmérése és megfigyelése jellemzi a színművet. Ez a finomság vonul végig a dialogusokon is, amelyek sehol sem válnak hosszakká, vagy farsztokká. Minden felvonásban sűrűn hangzanak föl

SARBOCIPÓ KÜLÖNLEGESSÉGEI
Koronaherceg-utca 5.

a gondolatok s mindegyik megragadja a figyelmet, vagy a kedélyre hat.

Színpadilag értékes előnye a darabnak, hogy a szerepek — még a kisebbek is — jól megjátszhatók és alkalmasak művészi alakításra. Hegyesi Mari, Gál Gyula, Mihályfi és Gálósi viszik a főszerepeket. Hegyesi Mari betegsége miatt maradt el mult hétről a darab bemutatója. A betegség elmúlt s a művésznek a nagyon neki való szerepet bravúrral játszta meg. Fejedelmi termete, pompás megjelenése csak növelte játékának hatását. A gyöngéd, nőies mozzanatok finomsággal ruházta föl; a szenvedély hevületét, az igazság imádatát tudatosan interpretálta. Régóta nem kapott új szerepet; annál inkább kárpótolhatja az, hogy most ily hálás szerepben jelenhetett meg. Gál az orvos szerepét az erő és tudás minden hatalmával ruházta föl. Sok függött ennek a művésznök játékától, mert hisz arról volt szó, hogy a lényegben ellenszenves szerepet elfogadtassa és érthetővé tegye. De amely szerepet ez a művész kezébe vesz, abból elsőrangú művészi alakítás kerül ki. Mindenki megértette és ez a legfőbb dolog, amire művész áhítozhatik. Első eset, hogy Gálósi nagyobb szerepet kapott. A fiatal színész jól megállta helyét s jelentős lépést tett előre pályáján. Mihályfi jól ábrázolta a hipokrita szabadgondolkodót mindaddig, amíg voltaképeni gazsága és hazug volta ki nem derül. Attól fogva játékának hatása gyöngült. Vizvári Marikának kis szerepe volt ugyan, de az egyik jelenetben játékából bizonyos jóleső melegség áradt ki. A többi szerep felaprózódott, de főlegesség egy sem vált.

A darab előnyére válik, hogy elemezve azt, mindjobban válnak nyilvánvalóvá szépségei. Nem utolsó előny ez; hisz hány darab van, mely éppen akkor veszti értékét, ha elemzésre kerül sor.

Miután a szindarab rövid, a színház kiegészítette az estét Dezső Józsefnek „Az utolsó jelenet” című egyfelvonásos darabjával. Ennek a szindarabnak előnyös külsőségei vannak, melyek tetszetősek a szemnek és bizonyos illúziót keltenek. De nem czélszerű bolygatni és lényeges alkatrészeire bontani a bluetet, különben a csináltság kiderül hamar. A levegője és tónusa a darabnak azonban arra mutat, hogy a szerző tudja, miből állanak a hatás eszközei és ezeket jól összeválogatva és halmozva, derekasán fel is használja.

Orfeumbeli artisták dárídót rendeznek. Ugynevezett nagy „muri”, még pedig előadás után. A vidám artisták mindent pezsgős vacsorával ünnepelnek meg. Még azt is, hogy egyik társnőjük éppen elvált a szeretőjétől. Sokáig tartott a viszony; szeladonia el-pazarolta vagyonát és most házasodni készül. Az artistanő nagyon komolyan veszi a válást, sőt tragikusan is, mert egy méreggel telt üvegesét rejteget, amelylyel a leghatásosabb pillanatban meg fogja mérgezni magát.

Véletlenül a társaság egyik tagja egy zuhlott embert lát az utcán, aki reklámhirdetést tartalmazó köpönyegben járt-kelt. Ezt „heccz” kedvéért a társaságba hozza. A reklám-ember eszik-iszik a mulatozókkal; nevetnek rajta, ő is nevet a mulatozókkal. De a női hűségére nem akarja poharát üríteni, mert nem hisz benne. Lassankint kiderül, milyen multja van. Rabviselt ember; börtönben ült. Bűnbe esett tékozló feleségeért, az pedig rutul cserben hagyta. Kiderül az — csodás módon csak a darab végén, hogy ő a férje az artistanőnek, aki most vált el a szeretőjétől. De már későn ismeri föl a nőt. Az már kiírította a méregüveget és meghal.

Csak kép az egész; nem nagyon mélyen jár, de hangjában, fölépítésében van valami, ami az érdeklődést ébren tartja. Az artista-világ czéczójába beleillesztett tragikus akció érdekelt mindenkit.

Még jobban érdekelte a közönséget Gál Gyula és Márkus Emma játéka. Ez a két közreműködő valóban tartalmat adott a darabnak. Gál megjelenésének az első percétől az utolsó pillanatáig lekötötte a nagy figyelmet. Ahogyan áll és kaczag, ahogyan eszik nagy mohósággal, amiképen elmondja tragikus élettörténetét, az mind művészetet lehel. Márkus Emma a szenvedélyes artistanő szerepét játszta. Szavaiban, mozdulataiban, játékának mozzanataiban az olthatatlan szenvedély lángja lobogott. Akármilyen ósdinak tűnik is föl a bonyodalom, ez a két alakítás mindenért kárpótol. Kisebb szerephez jutottak a darabban Lenkei Hedvig, Ligeti Juliska, Horváth Zoltán, Pethes, Hajdu és Gálósi. Valamennyien jól beleilleszkedtek a miliőbe, melynek érdekes voltát elvitatni nem lehet.

Mindkét darabot a közönség nagy melegséggel, az érdeklődés minden kifejezésével fogadta. Beér Tamás darabjának minden felvonása után zajos taps hangzott föl. A második felvonás után lelkesen hívták a szerzőt, aki azonban nem jelent meg. Helyette a rendező mondott köszönetet. A harmadik felvonás végén, amikor a rendező újra köszönetet akart mondani, meg sem hallgatták, mert minden áron látni akarták a szerzőt. De hiába, nem jelent meg. — Dezső József darabja után szintén igen nagy volt a taps. Hívták a szerzőt, de ő sem jelent meg, hanem végül egy páholyból integetett le. Így hát mindkét darabnak a közönség előtt is sikere volt, amivel a szerzők csak úgy meg lehetnek elégedve, mint a színház.

Timár Szaniszló.

(*) Operaház. Érdekes debut volt ma este az Operaházban. Medek Anna, Maleczkyné asszony tanítványa, aki tavaly egy hangversenyen nagy sikert aratott, Elzát énekelte „Lohengrin”-ben. Tekintve azt, hogy ez volt a fiatal művésznőnek első színpadi kísérlete, igazán csak a legnagyobb elismeréssel szólhatunk róla. Szép, tiszta csengésű, tömör, drámai hangja van és már nagyon ügyesen tud vele banni. Zenei intelligenciájának legnagyobb bizonyítéka az a biztosság, amelylyel énekel. Kezdő énekesek nem szokták levenni a szemüket a karmesterről. Sőt ismerünk régi énekeseket is, akiknek a szeme folyton a karmesteren csüng. Medek Anna olyan biztos volt a szerepében, hogy alig vetett figyelt a karmesterre. Épp oly meglepő volt az otthonosság, amelylyel a színpadon mozgott. Oly szép, plasztikus mozdulatokkal és taglejtésekkel kísérte énekét, mintha már rutinos színpadi énekesnő volna. Nem utolsó érdeme az sem, hogy nagyon tisztán és értelmesen ejti ki a szöveget. Mindamellett egyetlen fellépés után nem akarunk végleges ítéletet mondani a kisasszonyról. De oly sok, értékes művészi kvalitást mutatott be a mai este folyamán, hogy operánk érdekében levőnek tartanók, ha az igazgatóság őt más szerepekben is iölléptetné, hogy így teljes képet alkothassunk magunknak az ő művészi egyéniségéről. A közönség nagyon melegen fogadta a művésznőt és az első felvonás után elhalmozta virágokkal. Egy másik érdekes debut is volt ma este. Vencze Il ezuttal először énekelte a királyt és ebben a nagyigényű szerepben is derekasán megállta a helyét. Az igaz, hogy a szerep magasabb fekvésű részeit nem igen győzte hanggal, de a tulajdonképeni basszus-regiszterben pompásan érvényesült szép, férfias orgánuma. Arról persze nem tehet a művész, hogy nincs olyan nagy terjedelmű hangja, amilyen volt a Ney Dávidé. A czim-szerepét Anthes, Ortrudot Flattiné, Telramundot Beck énekelte. Ez az együttes és Márkus Dezső karmesteri zsenialitása adta meg az előadásnak a művészi zománcot.

a. k.

(*) Az Ördög sikere Turinban. Molnár Ferenc „Az Ördög” című kitűnő darabjának ma volt első külföldi bemutatása. Ermete Zacconi, a kiváló olasz mester, ittjártakor végignézte a Vigszínházban Molnár Ferenc darabját s az annyira megtetszett neki, hogy nyomban megszerezte annak előadási jogát. Zacconi maga fordította le a darabot olasz nyelvre s ma este volt Turinban a bemutató előadás a szerző jelenlétében. Már hetekkel ezelőtt óriási plakátok hirdették az előadást, melyet ma a genuai herceg és egész udvarának, valamint a város és vidék legelőkelőbb arisztokráciájának jelenlétében tartották meg. A Teatro Carignot teljesen megtöltötte a közönség, amelyet jelenetről-jelenetre mindinkább megbabonázott Molnár Ferenc művészete és Zacconi játéka. Felvonások után valóságos tapsorkánba fuladt a ház s a szerzőt s a kiváló művészt számtalanszor, így a második felvonás után nem kevesebbszer, mint huszszor hitták a lámpák elé. Zacconi két táviratot küldött az éjjel Budapestre, melyben valóságos mámorban ír a diadalról. Azt mondja, ez volt életében a legszebb s legnagyobb siker, boldog, hogy elérte. A szerző is küldött barátainak egy táviratot, hol értesíti őket diadaláról. Az Ördögöt február elején fogják Bécsben bemutatni. Molnár Ferenc ragyogó és tüneményes tehetsége így hódítja meg a külföldet a magyar litteraturának, diadala egyuttal az ott ismeretlen magyar irodalom diadala is.

(*) Blaha Lujza jubileuma. Ma volt második ünnepi estéje Blaha Lujza jubileumának. Színre került A falu rossza, melynek Finom Rózsija tudvalevőleg Blaha Lujza egyik legjobb szerepe. A közönség ma este is rendkívül zajos ovációkban részesítette az ünnepeltet. Színpadra lépését szűnni nem akaró taps követte, a páholyokból és a földszintről valóságos csokoreső hullott a színpadra. Minden ének-számát meg kellett ismételnie és a felvonások után sokszor a lámpák elé hívták. Az előadás után ma is megszállta a közönség a Népszínház előtti járdát és tüntető éljenzésben részesítette a távozó művésznőt. A művésznő tiszteletére a jövő hét egyik napján ünnepséget rendez a Lipótvárosi Kaszinó is. Az ünnepség módozatait most állapítják meg. A nagy művésznő életének és művészi pályájának méltatására dr. Váradi Antal kéri fel. Az ünnepségen az ünnepelt is énekelni fog.

(*) Beck Vilmos távozása. Beck Vilmos, a m. kir. Operaház jeles baritonistája e hó közepén megválik az intézettől, melynek kötelékében 1892. november 1-seje óta, 15 évnél hosszabb ideig működött. Az igazgatóság az eddigienél jóval kedvezőbb szerződési feltételekkel igyekezett őt ittmaradásra bírni, a művész azonban az igazgatóság ismételve tett ajánlatát nem fogadta el s egy évre a párisi nagy operához szerződött, ahová ambíciója már régebben vonzotta. A művész ez elhatározásával érzékeny veszteség éri az Operaházat. Beck Vilmos a jövő héten bucsuzik a főváros közönségétől. Hétfőn a Várszínházban „Carmen” Escamillójában, kedden pedig az Operaházban „Hamlet” czim-szerepében lép fel utoljára, mely utóbbi szerepben 1892-ben először lépett az Operaház színpadára.

(*) Hírek a Nemzeti Színházról. Beér Tamás Az igazság felé című ma bemutatott háromfelvonásos drámájának, valamint Dezső József egyfelvonásosának „Az utolsó fejezet”-nek holnap, vasárnap este lesz második, kedden pedig a harmadik előadása. Hétfőn Moliere-est lesz a Nemzeti Színházban, Tartuife-ot adják elő a czim-szerepben Ivánfiival. Szerdán az évad eddig legnagyobb sikert ért darabja, „A vetélytárs” kerül színre. P. Márkus Emiliával. Csütörtökön Ujháziival „Constantin abbé”-t adják. Pénteken bemutató előadás lesz a Nemzeti Színházban. Ekkor mutatják be Ferenczy Ferenc három felvonásos eredeti társadalmi drámáját, melynek czime „Örök küzdelem.”

MOLL-féle SÖSBORSZESZ

legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, köszvény és egyéb megkülönbéztető bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombírt) üvegekben 1 korona 90 fillérért kapható. MOLL-készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Videki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmulthatlan háziser mindama gyomorhajókánál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszer-tárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor-

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Videki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

(*) **A Kisfaludy-Társaság Shakespeare-bizottsága** a nagy angol költő kultuszának ápolására irányuló munkaprogramját megállapítván, e program egyik pontjának megvalósításul sorozatos előadásokat rendez a nagyközönség számára, melyeken Shakespeare-re, az ő korára és költészetére vonatkozó felolvasások és Shakespeare műveiből való recitációk szerepelnek. A matiné vasárnaponként délelőtt 11 órakor lesznek a Nemzeti Múzeum nagytermében. Belépő-díj nincs. Az előadás január 19-én lesz a műsora a következő: Berzeviczy Albert, elnöki megnyitó; Rákosi Jenő, Shakespeare-ről; Jászai Mari, jelenetek Coriolánból és III. Richárdból; Somló Sándor, régi magyar Shakespeare-alakítók. — A többi előadás napjai: január 26, február 2, február 23, március 1 és március 8. Ez előadásokon közreműködnek: Alexander Bernát, Hegedüs István, Gál Gyula, Hevesi Sándor, Heinrich Gusztáv, Hegedüs Gyula, Váradi Antal, Beöthy Zolt, Somló Sándor, Bayer József, Radó Antal, Márkus Emilia, Gyulai Ágost, Londez Elek, Ferenczi Zoltán, Szacsavay Imre, Sebestyén Károly.

(*) **A Vigaszínház jövő hetének eseménye** a „Sámson” bemutatása lesz, amelyet szombaton, a hó 18-án tartanak meg. Bernstein Henri, a „Baccarat” és a „Tolvaj” szerzője, most már harmadik darabjával gazdagítja a Vigaszínház játérendjét. A czimszerepet, amelyet Párisban Guityr Lucien kreált, nálunk Góth Sándor játssza. Anne-Marie, Le Bargy Simone szerepét pedig Góthné-Kertész Ella adja, míg az újdonság másik női főszerepe Gázi Mariskának jutott.

(*) **Csillag Teréz felolvasása.** Csillag Teréz, a Nemzeti Színház művésznője, holnap, vasárnap délután félhatkor tartja meg felolvasását a Lipótvárosi Kaszinó dísztermében. A művésznő Herczeg Ferencnek „Balatonfüredi emlék” című elbeszélését fogja felolvasni.

(*) **Népszínház-Vigopera.** A Bálkirálynő vasárnap délutáni előadásán Angela szerepét Turchányi Olga fogja játszani, ezáltal először. A Tündérszerlem hétfői előadásán Gergő szerepét Pázmán Ferencz énekli, aki már hetek óta nagy ambícióval készül a kiválóan énekes szerepre. — A Népszínház-Vigopera e heti játérendje különösen érdekes művészi eseményt hoz, az új Paraszttársulat, a Montecarlo testvérek híres egyfelvonásos operájának bemutatását, amely körül a Mascagni hasonnevű műve miatt szenvedélyes pör és háború folyik az olasz szerzők és kiadók közt. Az opera teljesen új díszletekkel és jelmezekkel kerül színre, amelyek eredeti olasz felvételek alapján készültek, Mader igazgató nagy becsúval tanította be a nagyhírű darabot, amelynek bemutatója csütörtökön lesz a következő szereposztással: Santuzza Ney Leona, Alfio Székely Gyula, Lola Alexy Olga, Turiddu Környei Béla, Nunzia Székely Anna, Brasi Várkonyi Flóris. A Paraszttársulat előadását a színház szombaton és vasárnap este megismétli. Az egyfelvonásos dalművel egy estén lesz a Tékózló fiú című három felvonásos zenés némajáték felújítása. A darab, amely valamikor már kiválóan kedvelt előadása volt a Népszínháznak, a következő szereposztásban kerül színre: Öreg Pierrot Horváth, Felesége Veszpréminé, a fiatal Pierrot Forgács Rózsá, Phymet Langer Karola, a báró Dobi Ferencz, Mindkét darabot dr. Hevesi Sándor rendezi. Az új Paraszttársulat bemutatóján jelen lesz a szerző is, aki Milanóból táviratilag jelentette be megérkezését.

(*) **Varázskeringő minden este.** Strauss Oszkárnak operettje, amely tegnap érte el az ötvenedik előadást, holnap vasárnapról, a jövő vasárnapig tiszteleg a műsorra tűzve. A vasárnap délutáni Varázskeringő előadást olcsó helyárak mellett tartják meg és ekkor Franczi szerepét Szegedi Erzsébet játssza.

(*) **A Magyar Színház újdonsága.** A Magyar Színház e héten is újdonságot hoz: Maurice Donnay-nak Párisban nagy sikert aratott vigjátékát a „Herczeg iskola”-t (Education de prince) mutatja be szombaton, a hó 18-án a budapesti közönségnek. A darabnak érdekessége lesz Pálmay Ilka fellépése, aki a darab fő női szerepét, egy teljesen az ő kiváló művészi egyéniségének megfelelő alakot, fogja kreálni.

(*) **Az Uránia-színház legközelebbi újdonsága** Pekár Gyula: „A szerelem története” című darabja lesz, melyet remek képek fognak illusztrálni. A bemutató idejét e napokban állapítják meg.

(*) **Elmaradó hangverseny.** Stegemann Helen kamaranékesnő Bécsben megbetegedett, minek következtében január 17-ére tervezett budapesti hangversenye elmarad.

(*) **Jótekonyczélú előadások a Gyermekszínházban.** A Gyermekszínház igazgatósága az idén a szokásos jótekonyczélú előadásokon kívül, melyet a fővárosi tanítók árvái alapja javára szokott rendezni, még három más jótekonyczélú előadást tart és pedig: Az országos gyermekvédelem ligája, a Nyomorék gyermekek otthona és a Gyermekekből egyesület javára. Holnap vasárnap „Tündér Ilona és Argyus királyfi vagy: a vasorru boszorkány” című énekes és táncos bájos varázsszereget kerül színre, melynek eddigi előadásai teljesen zsúfolt ház előtt zajos tetszést arattak. Csütörtökön, január hó 16-án a „Piroska és a farkas” című varázsszereget előkészületei miatt előadás nem tartatik. A holnapi előadásra jegyek a szokásos elővételi helyen és a színház helyiségében (VI., Révay-utca 18.) válthatók. Kezdeté mindíg 4 órakor.

(*) **A Zombory-kiállítás.** Zombory Lajos festőművészi alkotásaiból rendezett kiállítást a megnyitása óta állandóan nagy érdeklődés kíséri. A látlatot különösképpen a gazdasági egyesületek tagjai keresik fel számosan, mert a gazdasági életből merített témájú képek kiváltképp őket érdeklik. A kollekczió, mely a Könyves Kálmán társaság Nagymező-utcai otthonában nyert helyet, holnap, vasárnap is díjtalanul nyitva áll a nagyközönség részére reggeli 9 órától délután 1-ig. Hétköznapokon délelőtt 9-től esti 8 óráig látogatható.

(*) **A Nemzeti Szalon megnyitó ünnepe.** A Magyar Impresszionisták és Naturalisták Körének kiállítását ma nyitották meg ünnepiesen a Nemzeti Szalon helyiségében. Az ünnepi alkalomra megjelent gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, a Nemzeti Szalon elnöke és Molnár Viktor kultuszminiszteri államtitkár is gróf Apponyi Albert miniszter képviselőjében, kik egy óránál tovább időztek a kiállításon, melynek magas művészi színvonaláról mind a ketten legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak. A vernisszáson megjelent előkelő hölgyközönség csak déli egy órakor kezdett oszlatozni. Itt említjük meg, hogy Olgyay Ferencz főlkért következő sorok közlésére: „Tisztelettel bejelentem, hogy a mai napon a Magyar Impresszionisták és Naturalisták Köréből kiléptem. Budapest, 1908 január 10-én. Olgyay Ferencz.”

(*) **Hangversenyek.** A Cseh vonósnégyes kedden, január 14-én tartja meg második bérleti kamarastélyét dr. Adler Mihályné zongoraművésznő közreműködésével. A társaság gyönyörű műsora: Haydn békanégyes g moll, Suk zongoranégyes a moll op. 1., Beethoven vonósnégyes a moll op. 132. Ripper Alice zongoraművésznő jövő héten, szerdán, január 22-én rendezi önálló estélyét a következő impozáns műsorról: Bach-Stradal második orgonaverseny a moll, Schumann Humoresk op. 20., Scarlatti Allegro d dur, Mendelssohn 2 Lieder ohne Worte, Tschaikowszky Scherzo á la Russe, Schubert Liszt Lebewohl, Das Wandern, Menter Tarantella di Cravura, Rubinstein Romanze es dur, Strauss-Menter Valse de Concert, Liszt Mazeppa.

Culp Julia péteken, február 7-én rendez egyetlen dalestélyt e szezonban. Jegyek már kaphatók Méry Bélánál, aki a Csehek és Ripper hangversenyét is rendezi.

Rietschie Alaug hegedűművész hangversenye hétfőn este fél 8 órakor lesz a Royal-szálló termében, Cernikow Vladimir zongoraművész közreműködésével. Jegyek ezen hangversenyre a Harmonia zenemű- és zongorakereskedésben kaphatók 10—8—6—4 koronáért.

Friedmann Ignác, a zongorajátzás művészetének legújabb csillaga. Friedmann európai körutja alkalmával hozzánk is eljön s csütörtökön, január 23-án tartja a bemutatkozó estélyét, melyen Chopin, Brahms, Schumann és egy ciklus újabb szerzeményeket ad elő. Jegyek a Harmonia zeneműkereskedésben válthatók.

Ysaye Jenő és Gönczi Mór kettős hangversenye az idén is elite estélynek ígérkezik. Ott lesz társadalmunk színe-java. Ysaye és Gönczi január 27-iki, a fővárosi Vigadó nagytermében rendezendő hangversenyére a még csekély számban hátralévő jegyek a Harmonia zeneműkereskedésben kaphatók.

Koenen Tilly az idei szenzációs filharmóniai fellépése után január 31-én önálló dalestélyt ad, melyet a Harmonia zeneműkereskedés rendez.

Société de concerts d'instruments anciens. Ezen párisi művészársaság január 28-ikán tartandó hangversenye iránt rendkívül érdeklődik a nagyközönség. A műsor tisztán a 16. és 17-ik századból való, tehát a zenei klasszicizmus fénykorából. A „Société” a múlt héten Berlinben, hol már az idén 3-ik hangversenyét adta, óriási sikert aratott, nemkülönben Buisson Mária is, a bájos belga dalnékesnő, kinek a német császár ugyanakkor adta a porosz kamaranékesnői címet. A hangverseny a pesti Vigadó nagytermében lesz. Jegyeket Rózsavölgyi zeneműkereskedésében árusítanak a rendezés után.

Kurz Zelma cs. és kir. kamaranékesnő, kinek hangversenye kedre, január 14-ére halasztatott, következő érdekes műsört állapította meg: 1. Haendel: L'Allegro „Il Pensieroso”, 2. Dell' Aqua: Villanelle, 4. Meyerbeer: Arnytáncz a „Dinorah” című operából, 5. a) David: Aria „Perles du Brésil” cz. operából, b) Bellini: Rondo finale a „Sonnambule” operából. Az első és ötödik számot a művésznő fuvola kísérettel énekli van Leeuven Arry ural, a bécsi udv. opera szólófuvola művésze. A műsor harmadik számát Radó Elek zongoraművész tölti ki. Zongorakíséret Kriss E. Bécsből. A Harmonia hangversenyigazgatóság értesít bennünket, hogy a közönség kényelmére a Kurz Zelma hangversenyén a Vigadó kistermében ülőhelyek állíttatnak fel, melyek három koronáért adatnak el.

Norrie Anna, svéd disease, ki hazájában ünnepezt művésznő, a világhírű honfitársa, Svärdström Valborg legmelegebb ajánlata folytán került Budapestre. Norrieról a legnagyobb ragadtatással szól. A páratlan mondott előadó művésznőnek műsora áll: chansonokból, szatírák, burleszkek, karikatúrákból. Bővebb kritika-nyomatokat a Harmonia zeneműkereskedés ad ki, hol Norrie január 28-iki „Soiréa” rendezetik.

Messehaert János tenor, világhírű tenorista, idei önálló dalestélyt február 3-án a Royalteremben rendez, mely alkalommal egészen új fényes műsört ad elő. Jegyek már is a Harmonia zeneműkereskedésben adatnak ki.

Kun László szimfónikus hangversenye. Vasárnap, a hó 26-án, délelőtt fél tizenkét órakor lesz a Liszt Ferenc-téri zenepalota dísztermében, elseje azoknak a nagy zenekari hangversenyeknek, amelyeket Kun László zeneakadémiai tanár az idén is rendez. A vállalkozás eredeti programjához híven, a programon ezúttal is elismert, kiváló szerzemények és még kéziratban levő, nyilvánosság elé nem került újdonságok váltakoznak. Kezdődik a 26-iki hangverseny Goldmark Sakuntala-nyitányával, az ősz magyar komponista mesterművel. Ezt követi Bizet rendkívül dallamos és bájos szerzeménye, a „Gyermekejtékek” (op. 22.), amelyet egy előző alkalommal a szimfónikus matiné közönsége már nagy lelkesedéssel fogadott. A hangverseny harmadik száma Kun László d-moll Scherzoja lesz. Befelezi a matiné Glazounovnak, a nagy orosz zeneszerzőnek III. Szimfóniája, amelynek ez lesz a bemutatkozó előadása Budapesten. A helyárakat annyira mérsékeltek, hogy az emeleten 60—20 filléres zárt-székek is lesznek. Jegyek kaphatók a nagyobb zeneműkereskedésekben.

Mulatságok.

Jogász-bál.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 11.

A kalendárium hivatalos lakája már kedden jelentette be Karnevál herceg ő felsége megérkezését. Az első lépést azonban csak ma tette meg ő felsége a ragyogó, tánczra invitáló parketten, ahol pattogó csárdások, kecses bosztonok, lágy taktusu keringők között tódult utána kacagó, jókedvű udvara. A mai első elite-bállal végre megnyit a nagy és fényes farsangi mulatságok hosszú sorozata. Terpsichore birodalmát ragyogó ünnep keretében adta át rendeltetésének a mulatság csörgősapkás szouverénje.

A mulató Budapest ősi tradícióihoz híven ezúttal is a jogászok kongatják meg elsőnek a farsangi dinom-danomok harangját s az első jelre hangos jókedv, kacagó kedély és igazi tánczos hangulat töltötte be a Royal ragyogó, villamfényes termét, az első farsangi toborzás színhelyét. Élénk sürgős-forgás, hangos zsbongás, kiapadhatatlan tánczoskedv voltak a mai bálnyítás karakterisztikónjai, melyeket a suhogó selyem-toilettek, úde taft ruhák és villogó ingmek még markánsabbá tettek.

Józsei főherceg és Augustia főhercegasszony ugyan még a délelőtti folyamán sürgönyileg mentették ki elmaradásukat, mégis a jogász-csárdás első ütemeinek felhangzásánál több, mint háromszáz pár állott fel a tánczhoz.

A figyelmes rendezőség izléses, művészi kivitelű tánczrenddel kedveskedett a hölgyeknek. A tánczrend hasonlít a tavalyihoz, vörös selyemridikil, Tull Viktor készítette.

Nagyszombati cacao és csokoládégyár Nagyszombat.

== Kérjünk: földrajzi, történelmi, természetrajzi és mesecsokoládét. ==

A zenét Balog Károly cigánybandája szolgáltatotta, aki erre az alkalomra szerzett Jogász-eszár-dásával nyitotta meg a bált.

A nagyszámu közönség soraiban társadalmi, politikai és művészi életünk számos előkelőségét láttuk jelen. Ott voltak:

Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, Várossy Gyula, Jekelfalussy Lajos, gróf Nákó Sándor, gróf Apponyi Sándor, gróf Festeticz Tasziló, gróf Wenckheim Frigyes, gróf Csekonics Endre, Burány Gergely, Vajda Ödön, Párvy Sándor, Fülepp Kálmán, Plósz Sándor, Concha Győző, K. Kovács Gyula, Sággy Gyula, Timon Ákos, Földes Béla, Balogh Jenő, Katona Mór, Magyary Géza, Dolcsall Alfréd, Melichár Kálmán, Horváth János, Rohonczy Gedeon, Melczér Aladár, báró Wodianer Albert, Megyery István, Terbócz István, Láng Lajos, Boronkay Jenő, Nagy Ferencz, báró Forster Pál, Kazy László, Luczenbacher Miklós, ponorl Török Aurél rector, Dessewffy Aurél, Szemere Miklós, gróf Lónyay Gábor, dr. Huszár László, dr. Rickl Gyula.

A bál lady patronessi tisztét: gróf Apponyi Albertné, Bárdossy Jenőné, Barkassy Kálmáné, gróf Bissingen-Nippenburg Rudolfiné, Bochkor Károlyné, Boronkay Jenőné, gróf Edelsheim-Gyulai Lipótné, herceg Esterházy Miklósné, Flittner Frigyesné, Földes Béláné, báró Jeszenszky Sándorné szül. Zichy Sema grófné, Jovanovits Istvánné, Justh Gyuláné, Kazy Lászlóné, Luczenbacher Miklósné, öz. Masjon Vilmosné, Nagy Ferenczné, báró Orczy Andorné, gróf Nákó Sándorné, Pfeiffer Antalné, Polyák Béláné szül. Eichler Klára báróné, Sztankoványzky Jánosné, Timon Ákosné és gróf Wenckheim Frigyesné töltötték be.

A bálon megjelentek:

Asszonyok: Ambrus Klótid báróné, Baditz Ottóné, Baross Károlyné, Belatini-Braun Gézné, Csaszny Valérné, Cséry Lajosné, Eleőd Józsné, Gerliczy Ferenczné br., Gombár Tivadarné, Gözsy Tiborné, Horváth Jánosné, Horváth Mihályné, Ivánka Oszkárné, br. Jeszenszky Jánosné, Jovanovits Sándorné, Klasz Pálné, Korb Flórisné, Kovács Ferenczné, Ladik Gusztávné, Legesa Viktorné, Megyery Istvánné, Melczér Aladárné, Mészáros Ferenczné, Mészáros Tivadarné, öz. Piroth Károlyné, Rohonczy Gedeonné, Schöbert Róbertné, Schön Istvánné, Szaffka Dénesné, Szabó Dénesné, Szénássy Mihályné, Szeiffert Antalné, Széchy Károlyné, Szelezky Istvánné, Szemző Agiae, Terbócz Istvánné, Vincentiné Grois Helén, Welkow Józsefné.

Lányok: Bissingen Nippenburg Hanna, Baditz Alexa, Barkassy Beatrix, Barkassy Margit, Bochkor Piroška, Bochkor Viola, Csaszny Macza, Csaszny Évike, Cséry Katicza, Cséry Dodó, Eleőd Fabiola, Flittner Rózsika, Gerliczy Elise br., Gombár Angela, Gözsy Edit, Horváth Ilonka, Horváth Piroška, Hegedűs Annuska, Ivánka Margit, Ivánka Ella, Jeszenszky Lucy, br. Jeszenszky Alexa, Jovanovics Baby, Kürthy Anna, Károlyi Margit, Kiszely Ilonka, Korb Margit, Kubik Emilia, Kazy Livia, Luczenbacher Ada, Ladik Ilonka, Luczenbacher Edit, Legesa Ilona, Lithovay Rózsika, Megyery Ella, Melczér Lila, Mészáros Piroška, Micholls Irén, Mészáros Ciczka, Madarász Margit, Piroth Rolla, Polyán Margit, Rohonczy Etuska, Szilágyi Erzsé, Schöberl Gitta, Schön Gizella, Schön Marianne, Szaffka Manyi, Szabó Vaja, Szénássy Marianne, Szeiffert Alice, Széchy Sárika, Széchy Bözsike, Tarnóczy Adrienne, Terbócz Ilona, Vincinti Olga, Welkow Irén, Zalesky Edit, Zverencz Gizike.

** A vasuti és hajózási klub bálja. A fővárosnak ez az agilis és előkelő társasköre mai bálját fényesen sikerült kabaret-estélylyel vezette be. A műsor összeállításánál az vezette a rendezőséget, hogy bemutassa vendégeinek az est keretében mind azt a kiválóságot, amit a kabaret-művészet ezidőszertől nálunk produkált. Az est műsorán szereplők elsőrangú kabaret-művészek s programjuk magában foglalta leg-sikerültebb számaikat; természetesen szem előtt tartva azt, hogy az estén nagyszámu táncolni vágyó fiatal leány is van jelen. A szereplő művésznők és művészek kivétel nélkül nagy sikert arattak s mind-egyikük művészetét lelkesült tapsal fogadta a közön-

ség s az ismétléseknek, ráadásoknak nem volt vége-hossza. Medgyászy Vilma bámulatosan finom, átgondolt és precíz előadó-képességével; László Rózsika sajátos, igazi kabaret-egyéniségével és pompás karikírozó tehetségével váltotta ki a közönség szünni nem akaró tetszésnyilvánítását. Nem kevésbé zajos sikerben volt része Nyáraynak és Ferenczinek. Amaz megkapó drámai alakításával, majd pompás humorával vívta ki a közönség tetszését, Ferenczy pedig azzal a bohém, igazi magávalragadó kórikumával, amelyért annyira szeretik nagyszámu hívei. Ugyancsak a legnagyobb sikert érte el dr. Szalay József a konferenciér szerepében. Ötletes, mindig talpraesett mókáit, szellemes rögtönzéseit a legnagyobb vidámsággal és elismeréssel fogadta a közönség; nem kevésbé jutott ki az elismerésből Gáspár Antal fiatal rajzoló-művésznék, ki aktuális gyors-karikaturáival járult az est sikeréhez. Fejérvary Sándor közismert művésznagyságok parodizálásával aratott sok tapsot. A jelenvolt s a klub nagytermét zsufolásig megtöltő közönség közül a következők előkelőségeit jegyeztük fel: Ludvig Gyula államtitkár, a klub elnöke, Marx János min. tanácsos, a máv. elnökhelyettese, Geduly Gyula min. tanácsos, máv. igazgató, Szájbély Kálmán udv. tanácsos, máv. igazgató, Darvai Károly kir. tanácsos, máv. igazgatóhelyettes, Söpkéz Sándor min. oszt. tanácsos, Tolnay Kornél máv. főfelügyelő, üzletvezető, Papp János máv. főfelügyelő, kir. tanácsos. A szünet után tánc következett, mely a legderesebb jókedvben, a hajnali órákig tartotta együtt a nagyszámu mulatókat.

A jelenvolt hölgyek közül a következők nevével sikerült feljegyeznünk:

Asszonyok: Dr. Makai Aladárné, Láng Rezsőné, dr. Zólyomi Adolfiné, dr. Polyák Lajosné, Molnár Ferenczné, Kuntz Sándorné, Simkovics Jenőné, Wolf Vilmosné, Engel Aladárné, Wittenberg Ignáczné, Doboczkay Lászlóné, Fried Henrikné, Glöckner Józsefné, Emeritz Jánosné, Zettner Vilmosné, Kertész Arminné, Hevesi Sándorné, dr. Krémer M.-né, Vajna Józsefné, dr. Ráskai Dezsőné, dr. Ernyei Miksáné, Vida Elekné, dr. Békésy Ferenczné, Darvai Károlyné, Banovits Kajetánné, Tolnay Kornélné, Söpkéz Sándorné, Papp Jánosné, Polány Manóné, Müller Gyuláné, Lázár Mórné, Kemény Béláné, Harmath Edéné, Bródy Sándorné, Alexy Lajosné, Bukovszky Venczelné, Török Győzőné, dr. Reich Lajosné, Gellén Lászlóné, Balog Mihályné, Erdélyi Róbertné, Horsetzky Mihályné, Bocán Elemérné, Koszits Szilárdné, Grossmann Simonné, Schindler Ferenczné, Petrovics Kálmáné, Rezső Antalné, Préger Vilmosné, Kajary Lászlóné, Messinger Adolfiné, Török Antalné, dr. Braun Ferenczné, Bleuer Zsigmondné, Weisz Lajosné, Balog Mórné, Gosztonyi Mórné, Ring Izsóné, Holzweber Andorné.

Leányok: Lázár Jolán, Kemény Piroška, Nagel Viola, Nagel Ilona, Fodor Lila, Bukovszky Ilonka, Alexy Ilona, Alexy Margit, Török Ilonka, Balog Irén, Jeney Margit, Horsetzky Lujza, Horsetzky Olga, Majcsik Erzsike, Révész Böske, Milcz Frida, Weisz Lujza, Bradill Margit, Kuntz Gizella, Wolf Gizella, Wittenberg Margit, Doboczkay Margit, Emeritz Jolán, Zettner Jozefin, Zettner Jolán, Grünfeld Margit, Ráskai Elza, Békésy Juczi, Papp Margit.

** Postás-bál. A Posta- és Táviró-Tisztviselő-Kaszinó ez évben is a Rákóczi-uton lévő helyiségében fejezte ki Karnevál herceg iránti hódolatát. Az izléses és fényesen kivilágított terem már nyolcz órakor talpalatnyi helyet sem juttathatott az egyre betódulóknak, akik közül sokan csak egy-egy fordulóra tudtak a terembe az előszobából bejutni. A nagy tolongás és tulzsufoltság azonban éppenséggel nem zavarta a tánckedvelőket, akik meg nem fogyva, hangos jókedv és lankadatlan tánc közben fogadták a hajnal beköszöntését.

** A Gazdasszonyok álarozos-bálja. A Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesülete leányvárháza javára február 2-ikán, vasárnap, a fővárosi Vigadó összes termeiben elite álarozos-bált rendez. Gróf Batthyány Gézné, Damjanich Jánosné, gróf Pálffy-Daun Lipótné, Szokolay Kornélné, Gruz Albertné, Hegedűs Sándorné, Beniczky-Batthyány Ilona grófné, Mayer György titkár és Hállay Ferenc pénztáros hetek óta önfeláldozó tevékenységet fejtenek ki azért, hogy a jótékonycélu farsangi mulatság mi-

nél fényesebb, jóvedelme minél nagyobb legyen. A tombola és a további érdekes program összeállításával most foglalkozik az egyesület választmányja. Ajándékok a tombola részére Damjanich Jánosné elnökéhez (Üllői-ut 21.) küldendők.

** Imre-bál. A budapesti katolikus egyetemi ifjuság Szent Imre Köré folyó évi február 18-án a Katolikus Kör (IV., Molnár-utca 11.) fehértermében rendezi szokásos táncestélyét, melynek legfőbb védőségét ez idén ismételten Izabella főhercegnasszony vállalta el.

** A II. ker. Társaskör szombaton este nyolcz órakor szépen sikerült táncmulatságot rendezett, amelyet kitünő hangverseny előzött meg. A hangversenyen közreműködtek: Jancsó Pál, Homonnay László, Loczer Miczi, Burschits Miczi, Ráffius Mátyás, Petrovics Emil, Knöz Béla, Scheu Károly és Brancsik Ferencz. A disztermet teljesen megtöltő közönség a hangverseny egyes számaikat zajos tapsokkal fogadta. Különös tetszést keltett Burschits Miczi, akinek szólószámaikat többször meg kellett ismételnie és meg kellett tódnia műsorát. A hangverseny után tánc következett, amelyet virradatig ropptak a párok, kitarító jókedvvel.

Mulatságok naptára.

Január	12.	Vasuti altisztek táncmulatsága az Intim-színházban.
Január	13.	Udvari táncestély a budai királyi palotában.
Január	18.	Bölcsész-bál a Royal összes termeiben. Posta- és táviró-tisztviselők nagy bálja a pesti Vigadó összes termeiben. Budai Izraelita Nőegyesület táncestélye a budai Vigadóban.
Január	19.	A budai iparosok bálja a budai Vigadó termeiben. Az Intim-színház álarozos bálja.
Január	22.	A VII. ker. Jótékonyági Egylet estélye a Royal-szállóban.
Január	25.	Protestáns-bál a Royal-szálloda összes termeiben. Tiszt Kaszinó bálja vácz-utcai saját helyiségeiben. Budai tornász-bál a budai Vigadó összes termeiben.
Január	29.	Az „Eintracht“ birodalmi németek operastélye a pesti Vigadó termeiben. Medikus-bál a Royal-szálloda összes termeiben.
Február	1.	A Budapesti Katolikus Kör nagy bálja a Royal összes termeiben. Udvari táncestély a budai királyi palotában. Zuglói Kápolna-Egyesület mulatsága az angol-utcai elemi iskolában. A Vasuti Szövetség nagy bálja a pesti Vigadó összes termeiben. Almády-Kör táncestélye az Országos Tisztviselő Kaszinóban. Tisztviselőtelepi Kaszinó táncestélye saját helyiségében. Kertész táncestély az Erzsébetvárosi Kaszinóban.
Február	2.	Magyar Gazdasszonyok álarozos bálja a pesti Vigadó összes termeiben. Posta- és táviróaltisztek táncestélye a Bálint-utcai egyleti palotában.
Február	4.	Technikus-bál a Royal-szálló termeiben.
Február	5.	Filharmonikusok bolondestélye a Vigadó összes termeiben.
Február	8.	A Budai Katolikus Kör táncestélye. Kereskedelmi bál a Royal termeiben. Bölcsőde-bál a pesti Vigadó összes termeiben. Budapesti Torna-Club táncestélye az Országos Tisztviselő Kaszinóban. Szent-György-Egylet táncestélye a Terézvárosi Kaszinóban. Atléta-bál az Ügyvédi Kamara disztermeiben. Kőbányai tornász-bál az ottani kaszinó disztermeiben.
Február	9.	Fehér kabaret-bál a pesti Vigadóban. Pénzüntzeti hivatalosbál a Katolikus Körben.
Február	12.	Menza-bál a Katolikus-Kör molnár-utcai helyiségében. Állatorvostanhallgatók táncestélye a Royal összes termeiben.
Február	13.	Pestmezei bál a pesti Vigadó összes termeiben.

WIKUS
CSOKOLÁDÉ GÁRDA
BUDAPEST
 IV. DEÁN FERENCZ-UTCA 11.

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁDÉ
WIKUS
CACAOPOR

- Február 15. Széchenyi-szövetség jelmezestélye a Royal-szállóban.
A Tiszti Kaszinó jelmezestélye saját vaczi-utcai helyiségében.
Építészeti és műszaki rajzoló bálja a pesti Vigadó összes termeiben.
- Február 16. Kereskedelmi alkalmazottak estélye a pesti Vigadóban.
- Február 17. Óbudai hajógyár tisztviselőinek táncestélye a budai Vigadóban.
- Február 18. A Szent Imre-Egyesület bálja a Katolikus Kör molnár-utcai helyiségében.
- Február 19. Országos bál a Royal termeiben.
- Február 22. Udvari táncestély a budai királyi palotában.
A Betegsegélyző-Pénztár bálja a Royal-szállóban.
A Fészek-klub jelmezestélye saját helyiségeiben.
Kereskedő-ifjak jelmezestélye saját helyiségeiben.
Vas- és fémmunkások táncestélye a pesti Vigadóban.
Hentesek táncestélye a Terézvárosi Kaszinóban.
Munkás-nyugdíjgyűlés jelmezestélye a budai Vigadóban.
- Február 23. Sütő- és pékségek nagy bálja a pesti Vigadóban.
- Február 25. Szerb-bál a Royal-szállóban.
- Február 27. Fűszerkereskedők táncestélye a pesti Vigadóban.
- Február 28. Vendéglős-bál a pesti Vigadó összes termeiben.
- Február 29. Postatakarékpénztári tisztviselők táncestélye a Royalban.
- Március 1. Izraelita nőgyűlés álarcos-bálja a pesti Vigadó összes termeiben.
- Március 2. Tiszti Kaszinó gyermek-jelmezestélye a vaczi-utcai saját helyiségeiben.
A Budai Katolikus Kör estélye.
- Március 3. Bolondestély a pesti Vigadó összes termeiben.
- Március 4. Czukrász-bál a pesti Vigadóban.
- Március 5. Budai Vendéglős-bál a budai Vigadóban.
- Március 7. „Eintracht” birodalmi németek bolondestélye a pesti Vigadóban.
- Március 8. Paraszt-bál a pesti Vigadó összes termeiben.
Czigánymuzikusok táncestélye a Bakács-téri diszteremben.
- Március 14. Asztalosmesterek bálja a pesti Vigadó összes termeiben.
- Március 15. A szabómesterek jelmezbálja a pesti Vigadóban.

FŐVÁROS.

A lakásügyi hivatal.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 11.

Faller Ferenc tanácsnok elnöklete alatt ma tartotta meg a főváros munkásjelölti bizottsága rendes ülését. A bizottság, mely már előző ülésén elfogadta Szalay Sándor tanácsjegyzőnek a lakásügyi hivatal felállítására vonatkozó tervezetét, szükségessé tartotta a munkásság meghallgatását is, mielőtt a tanács elé terjesztenék a munkálatot. Ezért megkereste az országos szakszervezeti tanácsot, hogy a mai ülésre küldje ki képviselőit, akik megtehetik észrevételeiket a javaslatra. A szakszervezeti tanács Jászai Samut, Vanczák Jánost és Knittelhoffer Ferencet küldte ki, akiket az elnök tanácsnok szívesen üdvözölt s felkérte őket, hogy a lakásügyi hivatalról kidolgozott tervezetre tegyék meg észrevételeiket.

Jászai Samu a szakszervezet köszönetét tolmácsolja a meghívásért. A munkásságot kellemesen lepte meg a lakásügyi hivatal felállítására vonatkozó szép munkálata, amelyet mint a munkásság viszonyainak javítására irányuló első lépést, a legnagyobb köszönettel és elismeréssel fogadják.

Vanczák János azt a szerinte téves nézetet iparkodik megdönteni, mintha a sztrájkok befolyással lennének a drágaságra. Nem a sztrájk idézi fel a drágaságot, hanem fordítva, a drágaság szüli a sztrájkokat. A javaslatot egyébként örömmel üdvözli, bár sok eredményt nem vár tőle, mert a törvényhatóságban ma a munkásság egyáltalán nincs képviselve. Az a polgári elem pedig, amelyből a törvényhatósági bizottság áll, a legjobb akarat mellett sem ismerheti meg azt a nagy nyomorúságot, amely a szegény embert nyomja. De még a főváros sem rendelkezik a kellő anyagi erővel sem, hogy a lakásügyi problémákon gyökeresen segíthetne. A munkásság, tekintve, hogy a közlekedés rendkívül nehézkes és

drága, kénytelen a főváros belsejében lakást venni s így természetes, hogy a mai drágaság mellett nyomorúságosan huzza meg magát. Ezekben a bajokon segíteni első sorban a polgármester kötelessége és ezért szívesen látnak minden olyan intézményt, amely a munkásság nehéz viszonyait megkönnyíteni van hivatva. A lakásügyi hivatal felállítása mindenestre alkalmas lesz arra, hogy föltárja a bajokat. Radikális javulást azonban csak attól remélnék, ha a főváros maga nagyobb építkezéseket eszközölné, első sorban a saját alkalmazottai számára.

Brust bizottsági tag szerint nem idevaló annak a kérdésnek a feszegetése, hogy a sztrájk oka a drágaságnak vagy fordítva. Most a lakásügyi hivatal orvoslását van szó, s erre vonatkozólag vár prozódiumot a munkásságtól.

Knittelhoffer Ferenc kifejti, hogy a fővárosnak sok üres telke van. Építse be ezeket a telkeket s állapítsa meg a lakbéréket a helyiségek költésért.

Faller tanácsnok hosszabban válaszolt a munkások kívánalmaira és utalt azokra a nehézségekre, amelyek a gyors orvoslásnak útjában állnak. De idővel, fokozatosan sok mindent lehet majd keresztülvinni.

Pető Sándor figyelmezteti az elnököt, hogy a munkáslakásokra közgyűlésileg megszavazott egy millió korona felhasználása dolgában még semmi sem történt. Még a tervek sem dolgozták ki. Ami azt az eszmét illeti, hogy a főváros építsen a saját alkalmazottai részére bérházakat, ezt nem helyesli. A főváros építsen lakásokat s menjen oda lakni mindenki, akinek jól esik.

A felszólalásra az elnök tudatja, hogy a miniszter még nem hagyta jóvá az egy millió korona megszavazására vonatkozó határozatot. A mérnöki hivatal mindamellett már készített terveket, de ezeket vissza kellett adni, mert csaknem kétszerannyi költséget igényelnek, mint a mennyit a főváros megszavazott. Különben úgy a miniszteri jóváhagyást, mint az újabb terveket meg fogja sürgetni.

Gelléri Mór, Szöts Elek és Siposs Ágost bizottsági tagok és a munkáskiküldöttek felszólalása után Faller tanácsos összegezte az elhangzott véleményeket és konstatálta, hogy a lakásügyi hivatal felállítására vonatkozó tervezet ellen a munkásságnak sincs kifogása. A munkálatot ennél fogva most már a tanács elé fogják terjeszteni.

Ezzel az ülés véget ért.

(Két és fél millió közmunkára. A huszmillió kövezési költségen ez évi programját a törvényhatóság utasítására a tanács megváltoztatta s egészen új tervezetet készített a mérnöki hivattal. A tervezet szerint a költségekben ebben az évben 2,523.000 koronát használnak fel utak és utcák új burkolására.

(A költségvetés. Az ez évi költségvetés előkészítésére a pénzügyi bizottságból kiküldött albizottság kedden délután folytatja a költségvetés tárgyalását.

(A Közlekedési Múzeum. A sétányügyi bizottság mai ülésén tárgyalta a Magyar Államvasutak igazgatóságának a kérelmét a Városligetben levő Közlekedési Múzeum fenntartása dolgában. A Múzeum területét a főváros a millenáris kiállítás alkalmával tíz esztendőre engedte át azzal a kikötéssel, hogy a Máv. állandó jellegű épületet emel s abban helyezze el a vasúti- és közlekedéstudományok vonatkozó érdekes alkotásokat és ujtásokat. A Máv. meg is felelt ennek a kötelezettségnek, sőt utabban a nagyobb kiállítások kiállítások anyagát is ott helyeztette el. A sétányügyi bizottság dr. Berczel Jenő tanácsjegyző előadása alapján hozzájárult a kérelem teljesítéséhez, de kikötötte, hogy a Múzeum hetenkint ne csak kétszer, hanem vasárnap is nyitva legyen.

Nyilt-tér.

(E rovatban közlőttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Serravallo's
China-kóra vassal.
Erősítőszert gyengeségben szenvedőknek, vérszegényeknek és údultaknak. Étvágygerjesztő, ideget erősítő, vért javító szer.
Külön ízű. — Több mint 5000 orvosi ajánlat.
SERRAVALLO J. Trieste-Barcola.
Kapható a gyógyszerárakban. Fél literes üveg 3 K 60 fill. Egy literes üveg 4 K 80 fill.

Liqueurs
ROCHER
Frères
La Côte St. André
Cherry-Brandy

Vérgyógyítás.

Hemopatia

Uj, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható köszvény-, asztma-, gúrvélykór-, szívdült gyomor-, bél- és ideggyógyításban (neurasthenia) és némely fontosabb bőrbajban (pl. Lupus). Biztos védelem szélhűtés és elmezavar ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedül képviselőjének **Dr. Kovács J.** egyet. orvosnak (Hemopatia) rendelésintézte van.

Budapest, V. Váci-körút 18. szám alatt.
Rendelés naponta 6—1-ig és 3—6-ig. Díjazott levele vaszól. — Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

A málnási SICULIA forrásvíz

páratlan nyálkaoldó és étvágygerjesztő; a gyomorégést azonnal megszünteti. A gége, torok, tüdő, gyomor, vese hurutos bántalmait az

összes gyógyvizek hatását fölülmulja. Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben.

Főraktár:

BRÁZAY KÁLMAN, BUDAPEST,
József-körút 37. — Telefon 59-46.

Télfürdőkúra a Szt.-Lukácsfürdőben.

Természetes forró-meleghévízes források. Iszapfürdők, iszapborogatások, mindennemű thermális fürdők, vizgyógykezelés, massage. Lakás és gondos ellátás. Csúsz, köszvény, ideg-, bőrbajok gyógykezelése és a téli fürdőkúra előlimerítő prospektust küld irgyn a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága, Budapest-Budán.

„Szt.-Lukácsfürdő” Részv.-Társaság.

TARTALÉKOS TI ZTEK

legegyszerűbben szerelhetők fel

BLUM ÉS TÁRSA

elismert legszolidabb egyezményes intézetében,
BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca 14-16.

KALIPTAS

legegyszerűbb és már is a legkedveltebb fogpépítő

Kapható: **MÜLLER J. L.** és társai Budapest, IV., Koronakereszde u. 2. fogpépítő, árgortó és finomabb áruüzletben. Kis táska 60 fill. Nagy táska 1 korona. **Fogpépítő**

«Vasárnapi Ujság»

Szerkesztő: **Holtz Pál.** Főmunkatárs: **Mikszáth Kálmán**
Munkatársai: A magyar irodalom legjelesebb művelői

A folyó (75-ik) évfolyamban közli Rákosi Vik tornak »Kirándult urak« című szenzációs új regényét, továbbá: Fogazzaró egy világhírű regényének »Kisemberek régi világa« cz. fordítását. Bezerédi István fölsőpan tollából. — Mikszáth Kálmán nagy népszerűségének és immár világhírűk orvondó irónk nagybecsű szépirodalmi közleményeit kizárlag a »Vasárnapi Ujság«-ba írja, m. p. valami új alakban, mint ő maga írja »V. U.« hoz intézett levelében: »Szeretnék valami újat kidolgozni a »Vasárnapi Ujság«-nak, ha nem is új genret, de legalább új formát...«
Az előfizetők azok is, kik utóv után lépnek az előfizetők sorába) a »Karacsony«-t, a díszes kiállítású gazdagon illusztrált, értékes színes mellékletekkel bővített s kiváló irodalmi becsű albumot ingyen kapják. A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedszáz 4 koronára. Mutatványszámokat szívesen küld a kiadóhivatal: Budapest, IV. ker. Egyetem utca 4.

A fiatal leányok

ha testileg gyengék, vagy csak muló betegségben szenvednek is, már régóta bizalommal viseltetnek a

Scott-féle Emulsio

iránt, mert fejlődésükre jótékony hatással van ez az izletes, könnyen emészthető legjobb erősítő szer. Serdülő leányoknak minden alkalommal ezt a bevált kittingő szert kellene használniok, a mikor gyengék, fáradtak és kedvetlenek.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható a gyógyszerárakban.

EGYESÜLETEK.

(-) Széll Kálmán és a D. K. E. Jövő hét keddjén, január 14-én délután fél öt órakor a „Dunántúli Közművelődési Egyesület” igazgatósága Akácfa-utca 9. szám alatti helyiségében fontos ülésre gyülekezik össze, melyen jelen lesz Széll Kálmán díszelnök is. Ismeretes, hogy Széll Kálmánnak indítványát, mely a kulturegyesületeknek a nemzetiségi mozgalmak ellensúlyozását célzó működésére vonatkozik, egyhangulag fogadta el a legközelebb megtartandó közművelődési kongresszus szervező bizottsága. Az ülés napirendjén megállapításra kerül annak a módja is, hogy a kongresszuson a D. K. E. mily módon vesz részt.

(-) A Budapesti Philológiai Társaság ma este tartotta meg XXXIII. évi rendes közgyűlését Heinrich Gusztáv elnök vezetésével, a tagok élénk részvételével. Az elnök rövid megnyitói beszéde után Némethy Géza lépett a felolvasó asztalhoz és engedelmet kérve, latin nyelven tartotta meg szabad előadását „Vergilius dormitans” (a szundikáló Vergilius) czimen. A társaság zajos tetszéssel fogadta az előadást s az elnök külön köszönetet mondott az előadónak az érdekes és tanulságos előadásért. Ezután Bajza Józsefről tartott emlékbeszédet, halálának féléves évfordulója alkalmából a nagy költőnek és kritikusként hasonló nevű unokaöccsére: Bajza József. Majd Vári Rezső első titkár ismertette a társaság múlt évi működését s hangoztatta, hogy a társaság anyagi helyzete éppenséggel nem mondható kielégítőnek. Az elnök rövid zárószavával az ülés véget ért.

(-) A Budapesti Szüneti Gyermekek-egyesület, hogy a téli hónapok alatt is emlékeztetse az idősebbek az életről, amely rendeltetéséhez képest a nyári hónapokra esik, február 3-án a Royal-teremben hangversenyt rendez. Meschaert János, a híres mesterdalnok vállalkozott ezúttal arra, hogy a budapesti közönség előtt, amely eddig mindig lelkesedéssel fogadta, a jó ügynek szolgálatot tegyen. A hangverseny rendezésével a Harmonia zeneműkereskedő bizott meg, ahol a jegyek már is kaphatók.

(-) Közigazgatási tanulmányok. E czímen megkezdett előadásait dr. Márkus Dezső kuriai bíró kedden, e hó 14-én este 6 órakor folytatja a Feministák Egyesületében (V., Mária Valéria-utca 12. III. em.)

SPORT.

(-) Hockey-match a Városligetben. A Budapesti Korcsolyázó-Egyesület verseny-bizottsága, élén dr. Szentgyörgyi Imre elnök és dr. Liedemann Frigyes titkárral, az idei korcsolyaszezonra egy valóban kitűnő sportprogramot állított össze, melynek egyik főszáma a jég-hockey játék. A hockey-játék csaknem a footballéhoz hasonló szabályok szerint folyik le. A csapatok 11-11 látékosból állanak, melyeknek tagjai egy-egy kampósorru ütővel vannak felszerelve. A labda egy cricket-labda, melyet a jégen hajtának az ellenfél kapuja felé. Eppen úgy, mint a footballnál, itt is kapuvéd, háttvédek, fedezetek és csatárokból áll a csapat. A jég-hockey rendszeres kul-

tiválására nagy súlyt helyezvén, a training czéljaira egy hatalmas jégtükröt különített el az egyesület és ezen gyakorolják nap-nap után ezt a rendkívül változatos és szép játékot. Első nyilvános mérkőzésüket holnap rendezik az egyesület válogatott csapatai. A csapatok összeállítását a következő:

A) csapat: Sárdi N. kapus; Czölner, Kienast háttvédek; Hausner, Tóth, dr. Minich fedezetek; Fabricius, Hevesi, Kankovszky, Jankovits, Haberer csatárok. B) csapat: Reichenhaller I. kapus; Méray-Horváth és Horvátovich háttvédek; Bertalan, Ságody, Reichenhaller II. fedezetek; Pözel, Rik, Lauber, Izsák és báró Pongrácz csatárok. Bíró: ifj. Kertész János. A mérkőzés délután 3 órakor kezdődik. A pályát a közönségre való tekintettel, közvetlenül a nagy csarnok előtt jelölték ki a bizottság.

(-) Birkózó-est a MAC.-ban. Élénk sportélet folyik a MAC. téli helyiségében a Nemzeti Lovardában, ahol a birkózó órák alatt dr. Tatics Péter nagy számból álló birkózó gárdát készít elő a versenyekre. E hó 4-én a Törökvs Sport-Egylet birkózóit látta vendégül a MAC., hogy ezáltal tagjainak alkalmat adjon képességeik továbbfejlesztésére. A Törökvs tagjai közül: Maróthy, Schiertz, Klement, Beer voltak jelen; közülök Maróthy már most is nagy formában van; Dulinál, Tatics kiváló tanítványával igazán szép, változatokban gazdag matschet vívott. A „Törökvs” többi birkózón is nagyon meglátszik mesterük gondos munkája. A MAC.-ból Dulinon kívül Kerekes, Laposy, Chambré, Keszeli mutattak szép formát, míg Makó és Germán tehetséges birkózónak ígérkeznek. Végül Weigand és Vörös mesterek szép iskolabirkózást mutattak be. A két egyesület a tél folyamán többször fog tartani hasonló birkózó-estélyt, sőt a MAC. valószínűleg az idén is megrendezi junior birkózó-versenyét.

A Vén Fluk nemzetközi versenye. A Vén Fink kedden tartott igazgatósági ülése elhatározta, hogy a szezon folyamán március vagy április hónapban egy igazán nagyszabású nemzetközi vívó-versenyt rendez. A részletek a társaságok meghallgatása után fognak megállapíthatni. A verseny előrelátólag az év legnagyobb versenyé lesz, melyen a legjelesebb külföldi vívók részvételét okvetlenül biztosítják.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Uj kuriai bíró. A király az igazságügyminiszter előterjesztésére Kozma Gyula marosvásárhelyi főügyészt a Kuriához rendes bírót nevezte ki.

§ Husz Ábrahám kérelme. Ismeretes, hogy 1906. december havában Husz Ábrahám kereskedő felbuitására Mihalka János volt esendő négy társával kirabolta a postajáratot, Hontó Vaszili postakocsist és a postát kísérő Zauberer Jeremiás esendőrmestert meggyilkolták. Husz Ábrahámot és Mihalka Jánost tavaly február havában halálra ítélték és négy társukat fegyházbüntetésre. Az ítéletet azóta a Kuria helybenhagyta és most az elítéltek a királytól várnak kegyelmet. Huszt a magánzárka és örökös halálfélelem teljesen megtörte és ma arra kérte Binder fogházfelügyelőt, hogy jelentse őt a főügyészi helyettesnek kihallgatásra. Összes semmi ségi panaszait visszavonja, mert a magánzárkát nem bírja tovább, végezzenek vele mielőbb. Husz elítélése óta, vagy tíz hónapja, egyszer beszélt védőjével és mással senkivel sem.

§ A Nemzetközi Büntetőjogi Egyesület magyar csoportja e hó 8., 9. és 10-én Rickl Gyula igazságügyminiszteri tanácsos elnöke alatt vita-ülést tartott a Nemzetközi Büntetőjogi Egyesület 1908. amsterdami kongresszusán tárgyalandó azon kérdéstről, hogyan lehetne a büntetőjog bizonyos csoportjaira nézve a büntetendő cselekmények eddig majdnem kizárólag alkalmazott fogalma helyett a közveszélyesség fogalmát tenni. A vitához az első napon dr. Balogh Jenő, dr. Konrád Jenő, dr. Finkey Ferencz, dr. Sarbó Artur és dr. Oberschall Pál, a másodikon dr. Angyal Pál, dr. Salgó Jakab orvos és dr. Bernolák Nándor, a harmadik napon pedig dr. Scheffer Károly, dr. Berger Miksa, dr. Oláh Gusztáv és dr. Hajós Lajos szözlaltak fel. A vita végeztével Rickl Gyula az egyesület nevében köszönetét nyilvánította a felszólalóknak. Mint hogy még számosan jelentkeztek felszólalásra, a vitailésnek még több napra terjedő folytatása lesz. Mindhárom ülésen nagyszámú előkelő közönség vett részt. Ott voltak többek közt: Gieswein Sándor és Bakonyi Samu orsz. képviselők, Kunecz Jenő akadémiai tag, Szász Béla és Téry Gyula osztálytanácsosok, Pekár Ferencz

főkapitányhelyettes, E. III. s Károly ny. kir. ügyész, Magyar István főügyészi helyettes és a bírói, ügyvédi és ügyészi kar számos kitűnősége.

§ A patronage országos szervezése. Az erkölcsveszélynek kitétt fiatalkorúak és a kiszabadult rabok védelmére irányuló patronage érdekében nagyarányú mozgalom indult meg a büntetőjogi reformmal kapcsolatban. A múlt év szeptember havában Pécsen tartott országos rabsegélyző kongresszus a patronage országos szervezésére bizottságot elnökölésével az igazságügyminisztériumban tegnap értekezletet tartott. Az értekezlet dr. Angyal Pál pécsi jogliceumi tanár előadása alapján elfogadta a megalkotandó országos szövetség alapszabály-tervezetét és a kongresszus határozatához képest kimondta, hogy az alakuló közgyűlést 1908. szeptemberére, a legközelebbi patronage kongresszust pedig 1909-ben hívja össze Budapestre.

§ Agyonvert huszár. Kivont karddal garázdálkodott harmad éve Balog Kálmán közhuszár egy Kálvária-téri kocsmában. Több békésen iddógáló embert vagdalt meg, mire a felbőszült vendégek az utcán agyonverték Balogot. A budapesti büntető-törvényszék Plantek Jánost és Varga Jánost kilencz-kilencz hónapi, négy társát pedig nyolcz hónapi börtönre ítélte. Ezt a büntetést azonban a királyi tábla egy-egy esztendővel toldotta meg. A Kuria megsemmisítette a táblai ítéletet s új tárgyalás megtartását rendelte el, mely ma meg is történt. A királyi tábla az első és a másodrendű vádlottak büntetését érintetlenül hagyta, a többi vádlottat pedig kilencz hónapi börtönre ítélte.

§ Halálos ágyon. A büntetőtörvényszék Szepessy bíró elnöklésével ma tárgyalta Heil Jusztinnak, egy 77 éves szülésznek bűnügyét, aki Kramer Ignácra nézve tiltott műtétet végzett, mely a gyermekétől szabadulni akaró asszonynak halálát okozta. A bizonyítási eljárás során kihallgatott tanúk azt vallották, hogy Kramernek halálos ágyán elmondotta, miképpen végzett raita műtétet Heil Jusztin. A szülész nővel különben állandó összeköttetésben volt s már ezt az esetet megelőzőleg két ízben hajította el magzatát, mind a két esetben szerencsés kimenetellel. A vádlott a tanuvallomásokkal szemben azt állította, hogy Kramer Ignácra nézve önmaga operálta meg magát egy görbe tüvel. A bíróság a tagadó anyokát a terhelő tanuvallomások alapján másfél évi börtönre ítélte, de kérelmére egyelőre szabadon bocsátották. A vádlott és védője felebbztek.

§ A gyémántlovaj. Nagyszabású tolvajlás foglalkoztatta ma a büntetőtörvényszéket Mladoniczky bíró tanácsát. Hatvany Deutsch Sándor néhány hónappal ezelőtt anyósa, Csányi Ágostonné nevében volt inasát, Szabó Gábort feljelentette, mert szolgálataiból való kilépése előtt harminczöt darab brilliánt, tőb gyűrűt, lánczot és karéket lopott el. Az ékszereket négy ékszerésznel értékesítette, akik vele együtt szintén a vádlottak padjára kerültek. A tárgyaláson Szabó Gábor töredelmesen beismerte bűnét, mire a bíróság lopás büntetésért hat havi börtönre ítélte. Dr. Tóth ügyész indítványára az orgazdasággal, illetve tulajdon elleni kihágással vádolt ékszerészek bűnügyét pedig a bíróság elbírálás céljából a kir. büntetőjárásbírószághoz tette át. Az ítélet jogerős.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:

Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonváltás).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:

Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
Ideggyengeségi állapotok.
Almélanság.
Hűdés (Paralysis).
Idegfájdalmak, zsibbák, (Neuralgiák, Ischias).
Szívbetegségek.
Köszvény és csusz (Rheuma, huygysavas lerakódások, ízületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagcserebajok. (Elhízás, Bőrbajok, Bőrviszketeg).
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).
Aranyeres csomók.

— Rendelés d. o. 3-11-ig, d. u. 2-6-ig. — Kezelés egész napon át. — Ríváratra prospektust.

„LIFT“

TELEFON 29-66.

személy- és teherfelvónók mindenféle üzemre.

Budapest, VIII. Nap-utca 22. szám.

HAVERLAND ANTAL

TELEFON 29-66

A karrier kezdete.

(Egy színésznő elbeszéléséből.)

— Öt korona alapította meg a szerencsém. Öt korona, a mi utolsónak maradt a zsebemben és amin amerikai porcellán poudert vettem. Mire a doboz tartalma elfogyott, már rég szerződtek is a színházhoz.

Amerikai Porcellán Poudér Részvénytársaság, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 1.

KÖZGAZDASÁG.

Tarifakedvezmények és iparpolitikánk.

Budapest, január 11.

Gazdasági életünk vezérfőirait igen érzékenyen frinti áruforgalmi mérlegünk állandó passzivitása. Jó részben ennek a körülménynek tudható be, hogy az élelmiszerek kivitelét nagy tarifális kedvezményekkel segítik elő. E kedvezmények nagyságának megvilágítására elegendő rámutatni azon jelenségre, hogy a tus, tojás és egyéb élelmiszerek sokkal olcsóbban szerezhetők meg Ausztriában, mint Budapesten, dacára annak, hogy termékeink legjavával mi keressük fel az osztrák piacokat. Ez ellen a lehetetlen politika ellen már hosszabb idő óta harcolnak az érdekelt testületek. Számtalanszor kifejtették már, hogy mennyire ellenkezik ez a külkereskedelem lejelemibb piaci alapián csakis akkor tartja jogosultnak a kivitel, ha a kapott áru vagy pénz termelési költsége nagyobb, mint a kivitt árué. Némi tanulsággal szolgálhatott volna a legutóbbi brüsszeli konferencia is, melyen Anglia a nemzetközi cukorkegyezmény felmondásával ugyancsak szeretne volna ama régi jó időnek visszaállítását, melyekben még a kontinens államai fizették meg olcsó cukorfogyasztását, éppen úgy, ahogy mi most Ausztria olcsó élelmi cikkeit megfizetjük. De azért mindez nem volt elegendő az öngyilkos rendszer megszüntetéséhez.

Most azonban, midőn a drágaság kérdése ismét aktuális, a kereskedelmi és iparkamarák kivétel nélkül felszólaltak a tulságba vitt tarifakedvezmények ellen. Eltörölni óhajtják azokat, de csak mint az élelmiszerek drágaságának okozóit, mintha hatásuk az élelmiszerek drágaságában már kimerült volna. Pedig nemcsak az olcsóbb fogyasztás érdekében kell követelnünk a kiviteli tarifakedvezmények megszüntetését. Egész gazdasági fellendülésünk vitális érdekeivel van összefüggésben e kérdés, mert a tarifakedvezmények egyrészt teljesen ellenkeznek iparpolitikánk céljaival, másrészt pedig behozatali többletünk lényeges csökkentése helyett az osztrák ipari behozatal növekvését teszik lehetővé.

Iparpolitikánk ugyanis az osztrák ipar kizárásával egyidejűleg nagy magyar ipart akar teremteni. Milliárdokat áldozunk e célra, támogatjuk a régi vállalatokat, előmozdítjuk újak létrejöttét. Azonban amíg így semmitől sem riadunk vissza, ha az ipar érdeke forog szóban, elfeledjük, hogy kedvező termelési viszonyok s különösen alacsony termelési költségek szükségesek az ipar állandó fellendüléséhez, illetőleg ahhoz, hogy a termékek olcsó árakkal kiállják a külföldi versenyt. A termelési költségeket pedig elsősorban a munkabérek határozzák meg. Ha már most az élelmi-cikkek árai a tarifakedvezmények következtében emelkednek, emelkedni kell szükségképpen a munkabérnek is. A munkabérek ugyanis csak minimális szükségletkielégítést biztosítanak a munkásoknak, s ha még ez is megnehezítetik az élelmiszerek árának emelkedésével, csak természetes következmény a munkások elégedetlensége. Előidéztetnek a sztrájkok, ezek által a termelés folytonosságának megakadályozása, majd

béremelés következik be minden ágban s így a termelési költségek emelkednek. Azokat a tarifakedvezményeket tehát, melyekkel csak a hazai drágaságot és az ausztriai olcsóságot mozdítjuk elő, többszörösen fizetjük meg a termelés minden vonalán. De megfizetjük másképpen is.

Amennyivel ugyanis kevesebb az államvasutak jövedelme a tarifakedvezmények következtében, annyival több adót kell fizetni azoknak, kik az élelmi-cikkeket elfogyasztják. A kiviteli tarifakedvezmények következtében tehát még egy akadályba ütközik a tulmagas fogyasztási adók megszüntetése, melyek szintén okai az általános élelmiszerdrágaságnak, s így közvetve a munkásnép elégedetlenségének s az ipari termelési költségek emelkedésének is. Ha már most a magas fogyasztási adók által is fokozott élelmiszerdrágaság következtében növekednek az ipari termelési költségek, fokozott mértékben kell növekedni a magyar ipari termékek árának is, mert ha megnövekedett termelési költség, tehát nagyobb befektetés mellett a gyáros haszna változatlan maradna, az a haszon arányának csökkenését jelentené.

Amíg azonban nálunk a tarifakedvezmények az élelmiszerdrágaságot és közvetve az iparcikkek drágaságát mozdítják elő, addig Ausztriában erőltetett kiviteli politikánkkal is fokozott, sőt előidézett olcsóság éppen az ellenkező hatást váltja ki. Mig nálunk emelkednek a termelési költségek, lépten-nyomon megakad a termelés folytonossága, addig Ausztriában anyagi áldozatokkal igyekszünk lehetővé tenni a bérharczok csökkenését, a termelési költségek aránylagos esését és a saját bőrünk árán biztosítva az osztrák termelés folytonosságát, vetélytársunk malmára hajtjuk a vizet. A tulságba vitt kiviteli tarifakedvezmények tehát, melyek a kivitel fokozásának célját akarják szolgálni, éppen ellenkezőleg, a behozatali utját egyengetik, mert azt idézik elő, hogy az osztrák iparcikkek sokkal olcsóbbak, versenyképesebbek a magyar ipar gyártmányainál. A kiviteli tarifakedvezmények tehát alapjában ellenkeznek iparpolitikánkkal, mert ugyanakkor, midőn az osztrák ipar kizárására és a magyar fejlesztésére törekszünk, az ipari behozatal növekvését, az osztrák iparcikkek versenyképességét erősítik, s így gyakorlatban ráczáfolnak a szóval és tettekkel annyira hirdettet magyar ipar fejlesztésére.

Amidőn tehát a kormány az élelmi-cikkek drágaságának megszüntetésére törekszik, követeljük elsősorban a kiviteli tarifális kedvezmények eltörlését, nemcsak a drágaság, hanem sokkal inkább a magyar ipar érdekében.

A Temesvár-Józsefvárosi Takarékpénztár és a Hazai Bank ügye. A közelmúlt napokban megemlékeztünk a Temesvár-Józsefvárosi Takarékpénztári helyzetről, valamint ezzel kapcsolatban arról is, hogy a budapesti nagyobb intézetek útján szervezett segélyakció milyen módon akarja keresztülvinni az intézet szanálását. A válságba került intézet üzleteinek továbbioltatása azóta egy, a Magyar Általános Hitelbank, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Pesti Első Hazai Takarékpénztár, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank és a Magyar Agrár- és Járadékbank, továbbá a Temesvári Első Takarékpénztár, a Temesi Agrár Takarékpénztár, a Magyar Általános Hitelbank temesvári fiókja, a Délmagyarországi Kereskedelmi és Gazdasági Bank és a Délmagyarországi Leszámitoló Bankból alakuló bizottságnak adatott át. E híreink kiegészítésül most arról vettünk tudomást, hogy a takarékpénztár valószínűleg a Hazai Takarékpénztár és a Hazai Bank égisze alá kerülne, illetve ez esetben a takarékpénztár a Hazai Bank affiliált intézete lenne. Ebben az irányban a tárgyalások folyamatban vannak.

A Generali fiókjából — igazgatóság. A Triesti Általános Biztosító Társaság (Assicurazioni Generali) központi igazgatósága — mint értesülünk — elhatározta, hogy az itteni fiókját magyarországi

igazgatósággá, budapesti székhellyel, alakítja át.

Gyufamonopólium? Kereskedelmi körökben már napok óta beszélnek, hogy a kormány a gyufamonopólium behozatalának kérdésével foglalkozik. Mennyiben felelnek meg ezek a hírek a valóságnak, e pillanatban nem tudjuk, de az érdekeltek körében hiteltre talált ez a verzió. A gyufakereskedelem terén egyébként egy új mozzanatról kell beszámolnunk, mely lehet, hogy előkészítése a monopólium megvalósításának. A Länderbanknak ugyanis, mely a gyufakartel főmozgatója, van Budapesten egy kartel-irodája, amely névleg mint a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank gyufaosztálya működik. A bank azonban, mely a Länderbankkal szoros összeköttetést tart fenn, csak a nevét adja a gyufaosztályhoz, szabatosabban kartelirodához. Ez a karteliroda a közelmúltban — amint értesülünk — a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság égisze alá került s azóta mint az intézet egyik osztálya működik, hasonlóan az enyvosztályhoz, mely szintén a Länderbanknak szervezte kartel-irodája. Lehet, hogy a központosítás ez újabb változtatása előfutárja a monopólium behozatalának.

Fizetéképtelenségek. Bröder Márkus uverbászí kézműárkereskedő fizetéképtelenséget jelentett. Árúrtározása meghaladja a 75.000 koronát, banktartozása 50.000 korona, míg készpénztartozása 40.000 korona. Bröder 40%-os kiegyezési kvótát ajánlott fel hitelezőinek, amely összeg egy éven belül lenne fizetendő három részletben. — Heller P. Sámuel marosludasi kereskedő szintén fizetéképtelen. Passzívája meghaladja a 190.000 koronát, míg árúrtározása 49.000 korona. A bécsi hitelezői védegyelet pedig a következő fizetéképtelenségeket közli: Kohut József vászonkereskedő, Kassa. — Deutsch Sámuel kereskedő, Pozsony. — Reisz Károly kalapkereskedő Budapest. — Lazics Péter kereskedő, Raic. — Vároczki Andor kereskedő, Kolozsvár.

A Központi Kereskedelmi és Iparbank részvényei. A Központi Kereskedelmi és Iparbank alapításakor, — mint ismeretes — a Magyar Jelzálog- és Hitelbank is jelentékeny mennyiségű részvényt vett át. Ezeket a részvényeket azonban a jelzálogbank a közelmúlt napokban eladta, vevőjük pedig a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Bank volt, mely eddig is erősen támogatta a központi kereskedelmi és iparbankot. A részvények eladása, illetve átadása egészen csendben történt meg, amint hogy nem is történhetett meg másként, mert a papirokat, dacára, hogy ezt több ízben portálták, még máig sem jegyzik hivatalosan a tőzsdén. Ennek a jegyzésnek, illetve a nem jegyzésnek egyébként is különös története van. A jegyzés iránti kérvényt még hónapokkal ezelőtt benyújtotta a Központi Kereskedelmi és Iparbank a tőzsdetanácshoz s úgy volt tervezve, hogy az új papír nemsokára megjelenik az árfolyamlapon. Közbejött azonban a Steinherz-cég ismeretes ügye, melynél a bank körülbelül 1.600.000 koronával van érdekelve s bár ebből az összegből a fele bekebelezéssel biztosítva van, de a bank a részvények árfolyamára való tekintettel tanácsosnak tartotta a jegyzés iránti kérvény visszavonását.

Az állami pénztárjegyek kamatlába. A hivatalos lap mai száma hirdetőnyit tesz közzé, mely szerint a hirdetőnyit tesz közzé, mely szerint a hirdetőnyit keletől számítva a kincstári jegyek kamatlába a további intézkedésig akként állapítatik meg, hogy a jelzett időponttól kezdve kibocsátandó három (3) havi lejáratu pénztári jegyek négy és fél (4½) százalékkal, a hat (6) havi lejáratu pénztári jegyek pedig öt (5) százalékkal fognak kamatoztatni.

A malmok további üzemredukciója. Ismeretes az hogy a budapesti malmok a vidéki malmokkal egyetemben a múlt év őszén elhatározták, hogy hetenként két napon át nem őrölnek. A budapesti malmok megbízottjai már napok óta tárgyaltak azon, hogy ezt az üzemredukciót három napra terjeszszék ki, mert az utóbbi időben a lisztüzlet kedvezőtlen alakulása miatt igen nagy lisztkészlet halmozódott fel, ugyanígyra, hogy egyes malmok teljesen meg

SZÉN, koks, briket,
antracit összes gazdasági,
ipari és házi célokra
Telefon: Detail 75-26. Engros 164.

Radnay Károly
BUDAPEST, V. kerület, Váci-körút 80.
Sürgönyozim: ANTRACIT BUDAPEST

vannak tömve lisztel. Ez a tanácskozás, — mint értesülünk — most megállapodásra is vezetett és elhatározták, hogy ez év márczius végéig hetenként csak négy napot fognak örölni. Ezáltal remélik, hogy óriásilag felszaporodott lisztkészletükön némileg tudni fognak. A budapesti malmok hozzájárulás miatt most megkeresték a vidéki malmokat is.

Az Országos Ipartanács tagjai. A kereskedelemügyi miniszter az 1907. évi XLIV. törvénycikkkel létesített országos ipartanácsot az 1908—1912. évekre terjedő első öt éves ciklus tartamára megalakította. Ez alkalommal Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter Taubner Vilmost, a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületének ügyvezető elnökét az országos ipartanács állandó bizottságának tagjává nevezte ki és őt a munkásügyi bizottságba sorozta. Ez az első eset, hogy a kereskedelmi alkalmazottak az ipartanács állandó bizottságában képviselve vannak.

Fizetésjavítási mozgalom a Rimamurányinál. A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű r.-t. tisztviselő körében — amint értesülünk — mozgalom indult meg abban az irányban, hogy a tisztviselők fizetését rendezzék. Tekintettel arra, hogy a társaságnál nincs drágasági pótlékuk a tisztviselőknek s a megélhetési viszonyok rosszak, a tisztviselőknek ebben az irányban is vannak méltányos kívánásaik. A tisztviselők továbbá a nyugdíj tekintetében is módosításra tartanak igényt, amennyiben az eddigi szabályzat szerint csak hét évi szolgálat után veszik fel őket a nyugdíj-intézmény kötelékébe, ami egy vállalatnál sincs alkalmazásban. Mindezeket a kívánásokat a tisztviselők memorandumba foglalták, amelyet Biró Armin vezérigazgató elé juttatták.

Melasse-ra nincs szállítási kedvezmény. A kereskedelemügyi miniszter értesítette az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, hogy a moslékra, melaszra, melasz-takarmányra kért újabb szállítási kedvezményeket nem engedélyezi, miután ezeket amúgy is alacsony díjtételek mellett szállítják a magyar államvasutak.

A hadsereg lősükséglete. A hadsereg lősükségletének beszerzése tárgyában a közös hadügyminiszterium nagyfontosságú rendeletet adott ki. Eszerint a pótlóató-bizottságokat felhatalmazták, hogy ezentúl ne csak az eddigi két vásárlási időszakban, t. i. tavasszal és ősszel, hanem egész éven át vásárolhassanak lovassági pótlókat és csikókat ama határozott kikötés mellett, hogy a csikók csak a legteljesebb évszakban adhatók át a csikótelepeknek, valamint, hogy a bevásárlás kizárólag tenyésztőknek eszközöltesse. Ez az üdvös intézkedés egyrészt a tenyésztő-közönség és a lovatató-bizottságok közötti gyakoribb érintkezés létesítése folytán a közvetlen bevásárlást van hivatva előmozdítani, másrészt alkalmat nyújt a gazdaközönségnek arra, hogy a katonai használatra alkalmas lovak a lovatató-bizottságoknak bármikor is megvételre ajánlhassa. Kívánatos volna, ha a gazdák a kezdet nehézségeit, melyek minden újmódu üzemenél elkerülhetetlenek, mielőbb leküzdönnék és ajánlataikkal minden alkalommal bizalommal fordulnának az avató-bizottságokhoz, melyeknek határozott rendeletük van aziránt, hogy az előbb jelzett mindkét félre nézve nagyfontosságú érdekek előmozdítása céljából minden lehető elkövessenek. E közléshez tenyésztőkörökben a következő megjegyzéseket fizük: Az u. n. alkalmi vételből eddig rendszeren a lovaskereskedő huzott hasznót, akinek jól szervezett és nagy kiterjedésű üzleti apparátusa segélyével sikerült a tenyésztőhöz közelednie, amivel a vásárlási módozatot könnyített ugyan, de saját előnyét minden körülmények közt biztosította, amennyiben a tenyésztő esetleges szorult helyzetét (takarmányhiányt, kedvezőtlen gazdasági viszonyokat, menesieslosztást, stb.) arra használta fel, hogy a gyakran nagyon értékes tenyészanyag árát lehetőleg leszorította és ezzel nemcsak a tenyésztőt, de az országos lötenyésztést is megkárosította. Habár ez új rendszerű a lovak eladása, úgy látszik nem oly kényelmes, mint a kereskedővel szemben, másrészt azonban a tenyésztő bizonyos lehet abban, hogy lovak mindenkor s minden körülmények közt valódi értékük szerint és saját károsítása nélkül adhatja át a lovatató-bizottságoknak.

A Magyar Általános Festékgyár helyzete. Erről a társaságról — melylyel e helyen több ízben foglalkoztunk — az utóbbi időben teljesen ellentétes hírek kerültek forgalomba. Egyik verzió szerint a társaság legközelebb felszámol, míg más tekintetben az hírlett, hogy éppen ellenkezőleg: fel-emeli alaptőkéjét. Nem megyünk bele ezeknek a homlokegyenest ellenkező híreknek a méltatásába, ellenben regisztráljuk azokat az értesüléseinket, melyek inkább arra engednek következtetni, hogy a vállalatnál nincs minden rendben. Bizalmas oldalról már régebben azt az információt kaptuk, hogy a társaság majdnem összes alkalmazottait elbocsátotta, ujabban pedig hozzáfogott a gyár leszereléséhez. A napokban a berendezés több részét kocsikra rakták a gyárban, azzal a czéllal, hogy azt elszállítsák. Ezt megtudta néhány hitelező, kik között ott volt a gyártelep-terület tulajdonosának, egy budapesti malomnak — melytől a helyiséget bérlék — tulajdonosa és rendőri segítséggel visszatartotta az elszállításra szánt gépeket. Hogy ezek után aligha lehet a tőkeemeléssel komolyan beszélni, az nem szvenvedhet kétséget.

Tenyészállatok törzskönyvezése. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület országos törzskönyvi bizottsága ma ülést tartott, amelyen felvette a magyar fajta tenyészállatok törzskönyvébe 63 drb szarvasmarhát, a borzderesek könyvébe 47 szarvasmarhát, a berniek könyvébe 40, a pinzgauiak könyvébe 15, a bonyhádiak könyvébe 22, a yorkshire-iek könyvébe három új tenyésztelet 48 tenyészállattal. A továbbiak folyamán a törzskönyvbe felvett állatok jelzésére vonatkozólag elhatározta a bizottság, hogy a jelzésre Crotalisa bélyegeket fog használni s ezek gyakorlati alkalmazhatóságát öt állattenyésztési kerületben kipróbálja, mielőtt azok általános használatát életbe léptetné. Kimondotta végül, hogy a lovak törzskönyvi nyilvántartását, miután az érdeklődés az iránt igen megcsappant, felfüggeszti addigra, míg az országnak lötenyésztekerületekre való beosztását keresztül nem vizsgál.

Szterényi a verseczi kereskedőkhez. Szterényi József államtitkár az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés Verseczi Kerületének üdvözlő-tére a következő levélben válaszolt:

Igen tisztelt elnökség! Szíves figyelmé, melylyel engem az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés verseczi köre nevében üdvözölni méltóztató, őszinte hájára kötelezett. Annnyival inkább érzem ezt, mert ez üdvözlésre semmiféle különös alkalmat nem szolgáltatott. Fogadja tehát a tisztelt elnökség a szíves figyelméért őszinte köszönetem nyilvánítását. És ha a tisztelt elnökség az ország iparának és kereskedelmének tett szerény szolgálataim jelentőségét meghaladó mértékben méltat s melegsággal üdvözlésben arra kér, hogy egyrészt támogatassam tovább is a hazai kereskedelmet, másrészt attól az iránytól, melyet követek, ne hátréson el sem egyesek hálátlansága, sem méltatlan támadás: biztosíthatom a tisztelt elnökséget és általa a verseczi kereskedő köröket, hogy amint működésemben mindig az ország iparának és kereskedelmének igaz érdekei vezértek, amint ennek érdekében sem jobbra, sem balra nem nézve, haladtam eddig azon az uton, melyet a czél érdekében helyesnek ismertem fel, azoképen nem fogok eltérni ez utól ezután sem. Nem az szolgálja a hazai kereskedelem érdekeit, aki minden aprólékos vélt sérelem miatt harszi riadót fúj, hanem az, aki a tisztas kereskedelem utábjól igyekszik minden akadályt elhárítani és szorosabbá fűzni a kereskedelmi és gazdasági ágakat összekötő czélokot. A kereskedelem és a többi gazdasági ágak érdekei nem ellentétesek, azok között szoros kapcsolatnak kell fennállani, mely kapcsolat nem akadályozza a kereskedelem speciális érdekeinek kielégítését sem. Ezt az elvet vallom én a magam szerény közgazdasági tevékenységemben. És ha ez elvek gyakorlati megvalósulására irányuló törekvéseim közepette az oly tekintélyes kereskedői kar, mint amint a verseczi kereskedők képeznek, támogatásáról biztosít, ezt is annak jeléül veszem, hogy az igaz uton járok, azon, mely összhangban hazánk gazdasági érdekeivel, egyuttal a hazai kereskedelem fejlődésére is vezet.

Ez irányu működésemre kérve továbbra is a tisztelt elnökség becses vezetése alatt egyesült kereskedők szíves támogatását. Vagyok kiváló tisztelettel: Szterényi."

Az osztrák vasutállamosítás. A vasutállamosításra vonatkozó tárgyalások a Südnorddeutsche Verbindungsbahn, valamint a Böhmische Nordbahn-nál — amint Bécsből írják — valószínűleg a jövő hét folyamán veszik kezdetüket. Az Osztrák-Magyar Államvasutal csak a jövő hetet követő napokban veszik kezdetüket a tárgyalások, mivel Taussig lovag, a vasut elnöke szabadságáról csak akkor tér vissza. Az osztrák vasutminiszteriumban egyébként az utóbbi napokban Derschatta miniszter elnöklével a szakközvegek bevonásával tárgyalások folytak, melyen a vasutállamosítással foglalkoztak.

Munkáskaszinó. Darányi Ignác földmívelési miniszter az 1908-iki költségvetésbe 50.000 koronát állított be népházak létesítésére. Ezek a népházak abból a czélból létesülnek, hogy a munkásnép egy helyen találja azokat a közhasznú intézményeket, amelyekre szüksége van: a munkásközvetítő hivatal, a gazdasági népkönyvtár, a gazdasági munkássegítő osztályt, de ezenfelül melegedő és olvasó-szobák is lesznek, ahova különösen vasárnap eljárhat a munkás-ember. Ennek az a czéja, hogy különösen a vidéken, vasárnap, az istentisztelet után a munkás ember a piac közepén kaszinózik, gyakran olyan tömeg állja el az utat, hogy a közlekedés teljesen megakad. Az első munkáskaszinó Békéscsabán épül a földmívelésiügyi miniszter támogatásával, aki a népházak építésére szánt költségekből teszi lehetővé a csabai munkáskaszinó felépítését. Ebben a munkáskaszinóban lesz elhelyezve a munkásközvetítő hivatal, a gazdasági népkönyvtár, itt van helyisége a gazdasági munkássegítő osztálynak. Van a munkásoknak melegedő- és olvasó-szobájuk, de — alkohol nélkül. A Csabán tervezett intézmény jó sikert ígér s ez bírtá Darányi minisztert, hogy az ország több helyén is létesítsen ilyen kaszinót, illetőleg népházat. A népházak létesítésével a munkásság leszokik a koreszmázástól s együtt találja az érdekében létesült intézményeket.

A pénzpiacról. A belföldi pénzpiacson a rátaleszállítás következtében beállott helyzetváltozás után igen szűk korlátok között mozog a forgalom. A pénzájánlatok túlszárnyalják a keresletet, üzlet azonban kevés jön létre, mert az igények csekélyek. A jegybanknál ma mindössze 800.000 koronát nyújtottak be, az esedékségek ellenben 4.5 milliót tettek ki. Anagjobb bankokat a váratlan kamatlábmérséklés annyiban érintette kellemetlenül, hogy a módóra már is nagyobb készleteket halmoztak föl, mert nem számítottak oly gyors eselekvésre a rátaleszállítás körül s így ez összeget nagyban kinálják. Vidéki intézeti anyagra ma középbankoknak és magán-eszkomptöröknek 5% -on ajánlottak, malomváltókat pedig a nagybankok hajlandók a rátán is leszámitolni. A bécsi magánkamatláb 4%—4 1/2%. Berlin jelentések szerint a Reichsbank igazgató-választmányát valószínűleg a jövő hét hétfő- vagy keddjére egybehívják s lehet, hogy a rátamérséklés nagyobb lesz 1%-nál, tekintettel arra, hogy a bank- és magánkamatláb között ma 2 1/2% különbözet van. Londonból is az a hír jön, hogy a bankrátát daczára, hogy Dél-amerika felé aranyat visznek ki, csütörtökre várható a rátamérséklés.

A Kartonnyomóipar és Textilkereskedelmi Részvénytársaság Fürst Jakob és Fiai, Budapest ma tartotta meg Ullmann Adolf elnöklése mellett első rendes közgyűlést. Az igazgatóságnak az első üzletszakról a közgyűlés elé terjesztett jelentése szerint az 1907. június havában megtartott rendkívüli közgyűlésnek az alaptőkének 5 millió koronáról 7 millió koronára való felemelésére hozott határozata végrehajtott és az új részvények időközben teljes összegben befizettek. Az új gyártelep építése és berendezése lényegileg elkészült és a várakozásoknak teljesen megfelel. A gyárban jelenleg tíz nyomógép működik, viszont a festő- és kikészítő-telepek a tavaszi hónapokig fokozatosan szintén üzembe helyeztetnek. Az eladások, úgy a társaság saját gyári-

Megkezdődött a rendkívüli nagy elárusítás

Tennis flanel négyes	... ..	most	1 1/2 kr.
120 cm. angol chevrot, női ruhákra	... ..	most	89 kr.
Új palér, egész finom	... ..	csak	12 kr.
Pegylaszban kötött női harisnya	... ..	csak	20 kr.
Kötött férfi divat harsnya	... ..	csak	89 kr.
Férfi ing puha mellő	... ..	csak	1.55 kr.
Egész finom, férfi kopper nadrág	... ..	csak	1.45 kr.
Férfi Jager ing és nadrág	... ..	csak	1.33 kr.
12 drb. angol batiszt zsebkendő	... ..	csak	1.25 kr.
Flanel portióló, egész nagy	... ..	csak	18 kr.
Férfi háló ing, egész finom	... ..	csak	1.75 kr.
Női ing ajour betéttel	... ..	csak	98 kr.
6 szem. szines kávé ajour készlet	... ..	csak	2.95 kr.
Női glassé kesztyű, egész finom	... ..	csak	98 kr.
Tiszta olyem férfi nyakkendő	... ..	csak	39 kr.
Selyem lotyszokny, ajour fodorról	... ..	csak	9.75 kr.

3000 darab Protur-törököt 25 kr. kezdve. Jamburak disztargyak minden elfogadható árában amíg a készlet tart.

Vidéki rendelések pontosan eszközöketnek.

Pfeifer Pál és Testvére
IV, Kecskeméti-utca 6. szám
és
Andrássy-ut 17. sz.

nyányaiban, mint a közvetítő-kereskedelemben kielégítően alakultak, a forgalom tekintélyes mértékben emelkedett, amit azon körülmény is elősegített, hogy az új gyártmányok mindenütt — Magyarország határain kívül is — tetszésre találjanak. Az árukészletek az esetleg bekövetkezendő konjunktúris áresések figyelembevételével értékeltek. Az igazgatóság a folyó üzletét kedvezőnek minősíti, annál is inkább, minthogy a következő hónapokban gyártásra kerülő mennyiségeknek elhelyezése a már eddig foganatosított későbbi szállításokra vonatkozó eladások által biztosítva van. Az előterjesztett mérleg, az értéksökkenési tartalékalapnak 250.000 koronával való javadalmazása és az összes alapítási költségeknek 76,423.44 koronában való teljes leírása után 423,171.91 koronányi tiszta nyereséggel zárul. A közgyűlés az igazgatóság javaslatára elhatározta, hogy ezen összegből 70.000 korona a rendes tartalékalap javadalmazására, 325.000 korona — é. p. részvényenként 13 korona — az osztalék kifizetésére fordítassék, míg a fennmaradó 28,171.91 korona új számlára vitessék át. Végül az igazgatóság új tagjait Engel Gyula, Gárdos Alfréd és Weisweiler Arthur (Páris) választották meg, viszont a felügyelő-bizottságba dr. Schreyer Jakab, Gelléri Mór, gróf Batthyány István, Preiser Miklós és Janovitz Vilmos (új) választották be. Az igazgatóságnak a közgyűlést követő alakuló ülésében Ullmann Adolf az igazgatóság elnöke, Fürst László pedig alelnöke újból megválasztott.

Megnyílt a forgalom a kassa—oderbergi vonalon. A Cs. Kir. Szab. Kassa—Oderbergi Vasúttól nyert értesítés szerint a Zsolna állomáson és a vágvölgyi vonalon fennállott elegetlenség elhárították, minek következtében e hó 13-ától kezdődőleg az áru-felvétel Zsolnán át a Kassa—Oderbergi Vasutra, valamint Oderbergen át a k. k. Nordbahn és porosz kir. államvasutakra ismét korlátlanul megnyílik. A Rutt-kán át való forgalom előreláthatólag 14-én fog megnyitni.

Felolvasás a kivitteli kereskedelemről. Lukács Géza, a Magyar Áru- és Iparbank r.-t. kivitteli osztályának főnöke e hó 9-én a keleti kivitteli kereskedelemről felolvasást tartott Győrött. Lukács felolvasását Győr városa nagyiparosai érdeklődéssel hallgatták. A felolvasást értekezlet követte, melynek folyamán Lukács az iparosokat a kivitteli feltételeiről részletesen tájékoztatta.

Új tarifák a horvátországi vasutaknál. A horvátországi helyi érdekű vasutakon — mint értesülünk — a napokban új teheráru-tarifák léptek életbe. Az A) osztályú tételre nem állott be változás, a szlavóniai helyi érdekű vasutakon és a lovrinac—nasiceai vonalon továbbra ezek is érvényben maradnak. Csekély emelkedés van azoknál a tételknél, melyek lovak, szarvasmarhák szállítására vonatkoznak, míg néhány tranzit-tételt megszüntettek.

Délvidéki kiscgazdák gyűlése. A Délvidéki Földmívelők Gazdasági Egyesülete e hó 28-án karöltve az újszentannai fiókjával, Új-Szentannán vándorgyűlést rendez, melyen az aktuális gazda-társadalmi kérdéseket vitatják meg. Ugyanekkor nagyobb szabású borkiállítás is nyílik meg, amelyre 35 különböző állami és egyesületi díjat tűztek ki.

A Generali forgalma. Az Assicurazioni Generali életbiztosítási osztályánál 1907. évi december hónapban 1753 ajánlat 13,216.012 K 12 fillér biztosítási összeg erejéig nyújtott be és 1561 kötvény 11,412,626 K 24 fillér biztosítási összegre állított ki. F. évi január 1-je óta 18,845 ajánlat 154,968,405 K 28 fillér biztosítási összeg erejéig nyújtott be és 16,167 kötvény 135,170,702 K 65 fillér biztosítási összegre állított ki. Az 1907. január elseje óta bejelentett károk összege 9,420,342 K 62 fillérre rug. Az életbiztosítási osztály kimutatott állománya 1906. december hó 31-én 117,600 kötvény után 849,570,242 K 52 fillér tőkét és 1,666,993 K 87 fillér járadékot tett ki, amire készpénzben 234,205,259 K 55 fillér van tartalékba helyezve. Az 1906. évben az életbiztosítási osztály által kifizetett károk 13,523,622 K 23 fillért tettek ki s az összes ágazatoknál a társulat alapítása óta (1831.) az évenkénti kimutatások szerint fizetett károk 861,570,345 K 95 fillért tesznek ki. A biztosítás minden pótdíj nélkül érvényben marad a teljes összeg erejéig, ha a biztosított népfelkelési kötelezettségénél fogva hivatott be. A betöréslépés elleni biztosítási osztályánál ugyanezen hónapban 91 káreset jelentett be 81,593 K összeggel, f. évi január 1-je óta 867 káreset 310,500 K összeggel került bejelentésre.

Adria-hajók forgalma. Érkezett január 6-án Buda II. Maltából Tunisba, Matlekovics Cardiffből Velenczébe, Mátyás király Rovenből Cardiffba; január 8-án Adria Bariból Messinába, Lederer Sándor Genuába Marseilléből, Tibor Civitaventiába Messinából, Zrinyi Marseilléből Ports Manrizsiból; január 9-én Andrassy Triesztbe Fiuméből, Szent László Genuába Nápolyból, Indult január 6-án Baross North Shieldsből Velenczébe, Széchenyi Cardiffből Triesztbe, Zichy, Patrassból Londonba.

IDEGENEK UTMUTATOJA

Ajánlható beszerzési források

BUDAPESTEN.

Biztosítás.

Assicurazioni Generali (Trieszti ált. biztosító-társaság.) Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 300 millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz., az intézet saját házában. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint fuellátási és leánykiszárasítási biztosítások. — Tűz-, szállítvány-, betöréslépés elleni és üvegbiztosítások. — Légbiztosítás a Magyar lég- és vizontbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7 millió korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset elleni biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék 19 millió korona.

Első Leánykiszárasítási Egylet m. sz. Gyermekek- és életbiztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40—42. Alapítva: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10,000,000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46,000,000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogközlés Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályosorszáti főeljárás helye: VI., Andrassy-ut 5. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18; IV., Ferenciek-tere 4. Irányi-utca sarkán. VII., Király-utca 57; VIII. ker., Jozsef-körút 2., VIII., Üllői-ut 6. sz.

Háztartási cikkek.

Drogna és háztartási cikkek V., Báthory-utca 9. sz. („Szabadság”-kávéház mellett.) Rendeléseket pontosan házhoz szállítunk. Telefon-szám: 12—30. Hesz Izidor és Társa „Korona”-drogeria.

Élelmezési cikkek.

Fleischmann Lipót szalámi és füstölt húsa gyára Budapest, Király-utca 11. szám. Telefon 27—08. Keleti Export. Előállítás naponta 17,000 pár. Allandóan 24 munkás.

Hazai vas- és rézbutorogár.

Bruk J. Henrik. Budapest. Gyár: IX. Liliom-utca 8. Mintaraktár és iroda: Andrassy-ut 92. Ajánlja különösen legdivatosabb rézbutorait legmodernebb kivitelben. Aik a legújabbak. Vidéki megrendelésekre különös súlyt fektetünk. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Víz- és légszuszvezeték és csatornázás.

Pizurnyi L. utóda Jantsch Jenő és fia Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalkozó, építelmények műhelye és horgany ösztülmények gyára. Légszusz- és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek szivattyúberendezés, árnyékszék, vízellék, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvíz-gyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések fűtő-fűzhely összeköttetéssel vagy saját tüzhelyvel. Ambergi légszuszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszusz-készülék minden házában. Telefon 20—83.

Angol férfi- és nőiszabó.

Pohner Ferenc férfi és női szabó Váci-utca 26. Páris-utca sark. Allandó nagy választék a legújabb divatszövetekben.

Villamossági berendezések.

Magyar Siemens Schuckert Művek villamossági részvénytársaság. Igazgatóság: Budapest, V., Lipót-körút 5. Telefonszám: 211. és 212. Táviratcím: Siemenschuckert. Gyár: Pozsonyban. Készít: villamos világítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos-vasutakat. Bányá-vasutakat. Egyenáramú, forgóáramú és váltakozó áramú generátorokat és motorokat, valamint az erőáram körébe vágó minden egyéb cikket. Különlegességek: felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos turogépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

Ezüsttárgyak.

Ez st. Ezüsttárgyak Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüsttárgyára. IV., ker. Királyi Pál-utca 13 szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületben a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárat földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztalisz, tálak, fényűzési cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható. Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben, szabott gyári áron, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

Selyemdruk.

Szenásy, Hoffmann és Társa selyemáruháza IV., Bécsi-utca 4. Az összes farsangi üdonságok dus választékban már megérkeztek. Mintákat vidékre bérmentve küldünk. Miután helyben többféle szakmájú „Szenásy” cég van, tisztelettel kérjük, selyemáruházunknak szóló b. rendelmenycknél a pontos címünknek szives kiírását, Szenásy, Hoffmann és Társa selyemáruháza kizárólag IV., Bécsi-utca 4.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTÖZSDE

Tőzsdei hangulatok.

Budapest, január 11.

Előszedhetjük ismét a rózsaszínű szemlőveget, amikor a pénzpiac állását méregetjük. Megkezdődött a kamatlábak farsangja, Párisban is, nálunk is lejjebb emelték a kamatlábat és nem trthat sokáig, hogy Berlin is megembereli magát. A jegybankok leszállították a rátát — így mondják — tehát javult a helyzet. Pedig nem egészen így van. Valahogy úgy mondja Madách: nem azért hajnalodik, mert a kakasok kukorékolnak, hanem azért kukorékolnak a kakasok, mert hajnalodik. Nem azért hajnalodik a pénzpiacoz sem, mert a jegybankok mérsékeltek a kamatlábat, hanem azért mérsékeltek, mert a pénzpiacoz hajnalodik. De hát az indoklás, hogy miért is szállították le, voltaképen mellékes, fő az, hogy tudtára adatott mindenkinek, akit illet: 5% a hivatalos kamatláb nálunk és már is olcsóbb lett a félhivatalos, vagyis magánkamatláb, de azért mindjárt meg is jegyezhetjük, hogy a szövetkezeti kamatláb, amelyet nem jegyeznek, ellenben melyről sokan és többfelét megjegyeznek — még eddig nem lett olcsóbb, sőt egyáltalában nem kerül alkalmazásba. Pedig vannak, akik a bankráta-leszállítási pótdíjat is szivesen megfizetnék, csak kapnának pénzt.

A pénznek mélyen leszállított áron való adásából, vagy amint pesti kereskedői nyelven mondják: kiárusításából, kevés haszna volt a mi értékbörzénknél, legalább eddig nem és főleg nem olyan nagyon, mint máskor. Hjah! cimultak a tempi passati idők! sóhajtják az öreg börzeánerék, most nincs publikum, már pedig ot sem tudnak a közönség nélkül játszani, az pedig nem jól van, ők hiába játszanak, ha nincs, aki végigélvezze a játékukat. (Az igaz, hogy éppen azért nincs, mert voltak olyan játékok is az elmúlt években, amelyeknek legkevésbé sem tapolt a publikum, de megint az is igaz, hogy ennek nem is a tőzsde volt az oka.) Szóval örömtűzek gyultak az országban a kamatlábmérséklés hallatára, a pénz egy napra nagyobb aktualitást nyert s a börzén azt, hogy pénteken a Népszínház-Vigoperában a „Piros bugyelláris”-t adták, szintén erre magyarázták.

Telát olcsóbb a pénz, de ahelyett, hogy ennek örülnének, innen is, onnan is a konjunktúra hanyatlásának harangoznak be Multkorjában Bécsben, most meg Berlinben a porosz pénzügyminiszter. Elmondják azt, amit mindenki tud és a börzét mégis izgattja. Furcsa dolog is az a konjunktúra. Azelőtt senki sem beszélt róla, most mindenki. Hát mi az a konjunktúra csökkenése? Például az, hogy Amerikában drága a pénz, a gyárak beszüntetik a munkát, tehát a munkás vissza akar jönni. Eddig rendben van, de a hajón „minden jegy elkelt.” Így az lenne a következő, hogy új hajókat építsenek, mert a régi kevés. De hajókat nem építhetnek, mert nincs pénz, a gyárak nem dolgoznak... és így tovább. Hát ki tud itt eligazodni?

Van azután más konjunktúra is, jobb is mint a mostani, legalább bizonyos tekintetekben van ilyen. Például az a sok apróbetűs házassági hír az országokban a műipar konjunktúráját milyen nagyon föllendíti. A Lipótvárosban a zongorák ilyenkor tele vannak nászajándékokkal és a zongora előtt, nem hogy arról elmélkednének, hogy mennyiben befolyásolja ez a házasság konjunktúráját, ilyenkor azt mondják: Egy husz forintot hamutartó! Groszartig. Móricz bácsi nem nagyon erőltette meg magát, nézzük meg legalább, rajta van-e a próba. Hogy az irodalom konjunktúráját mennyiben befolyásolják azok a másik, kiveszőben lévő családi ünnepek a Lipótvárosban,

amelyet jelenleg konforinációknak, ezelőtt azonban egy tősgyökeres keleti szóval, másként hívtak, amikor is ugyancsak a zongorát rakják meg könyvekkel a tizenharmadik életévét betöltött ifjú tisztelőre, arról is lehetne beszélni.

Ehelyett azonban egy másik konjunktúrális jelenségről szólunk, amely, hogy napvilágra jutott, tanu rá (igaz, hogy esetleg hamis tanu) egy vidéki pénzintézet mérlege, illetve évi jelentése, amelyről a börzén beszéltek. Elkészült a mérleg s hozzá az évi jelentés, melyet az intézeti ügyész készített ékes, kuriális stílusban, megrakva „miserint” és „nemkülönb”-ekkel. A jelentés végén pedig a következő passzus állott: ... és végül tisztelt közgyűlés, nem mulasztjuk el a fel nem emlitését azon sajnálatos körülménynek, hogy családost betevőink nagyrésze az idén adta férihez a leányát s ezáltal nagy összegű betétet vonatott ki intézetünkéből. Arra kérjük tehát igen tisztelt ügyfeleinket, már azokat, akiket illet, hogy szeretett városunk falai között keressék jövődöbeli vejüket, nehogy a betétek idegenbe kerüljenek városunkból, illetve intézetünkéből kivonásának ...

Ha az ügyészeknek módjában lenne, bizonyára ugy, mint Olaszországban, hol eltiltották a mükincsek kivitelét, s is törvényt csinálna, hogy ne szabadjon a betétet kivinni a városból.

Kova.

Gabonatözsde.

A készáru-piaczon a stagnáció tovább tart. Ma is csak néhány vagon buza kelt el változatlan áron. A málmok állítólag már megállapodásra jutottak a további üzembredukcióra nézve. Ez év március végéig hetenként csak négy napot fognak örölni. Ezzel remélik, hogy az óriásilag felszaqorodott lisztkészletükön némileg enyhítenek. A határidőpiac ezen hír behatása alatt állott. Az üzlet kezdetén érvényben volt emelkedett árak rohamosan mentek visszafelé, mert a spekuláció kezdi belátni, hogy fogyasztás nélkül a mai magas árakat lehetetlen lesz fentartani. Áprilisi buza 12.99-ről 12.74-re esett vissza. Aránylag jobban tartotta magát az októberi buza, melyet az áprilisi helyett cserébe vettek. A legmagasabb ár 10.74 volt és ebből 10.60-ig csak 14 fillért veszített. Áprilisi rozs szintén esőkkenő. A rozslistán ugyanazok az állapotok vannak, mint a buzalisztnél. Az előre lekötött rozslistákat a vevők nem tudják átverni és nagy prolongációdíjat visszafizetnek. Takarmánycikkék szintén lanyhák, de lényegesebb árváltozás nélkül.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki 200 mm. 78 kg. 25.70 korona. 100 mm. 78 kg. 25.70 korona, 200 mm. 78 kg. 25.70 korona.

Pestvidéki: 100 mm. 75.8 kg. 25.15 korona.

Uj-tengeri. 100 mm. 13.70 korona, paritás.

Zab. 140 mm. 16.45 korona.

Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1908. január 10-től január 11-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	4806	400
Rozs	1342	—
Arpa	1600	938
Zab	1339	—
Tengeri	614	—
Liszt	100	10416
Korpa	—	2041

A határidőpiaczon köttetett:

Délitől:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza 1908. áprilisa 12.99, 13.—, 12.80, 12.74.

Buza 1908. októberre 10.71, 10.74, 10.56, 10.61, 10.59.

Rozs 1908. áprilisa 11.60, 11.43, 11.40.

Rozs 1908. októberre 9.27, 9.30, 9.17, 9.15.

Zab 1908. áprilisa 8.31, 8.29.

Tengeri 1908. májusra 7.13, 7.14, 7.09, 7.13, 7.09.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza 12.74—12.75

októberi buza 10.58—10.59

áprilisi rozs 11.39—11.44

októberi rozs 9.15—9.16

áprilisi zab 8.27—8.28

májusi tengeri 7.08—7.10

Délután forgalom.

Délután a lanya irányzat nem változott.

4 óra 30 perczkor zárulnak

Buza 1908. áprilisa — — — — — 12.74—12.75

Buza uj októberi — — — — — 10.58—10.59

Rozs 1908. áprilisa — — — — — 11.38—11.39

Rozs uj októberi — — — — — 9.15—9.16

Zab 1908. áprilisa — — — — — 8.27—8.28

Tengeri 1908. májusra — — — — — 7.05—7.06

Értéktözsde.

A mai tőzsdén a beérkezett kedvezőbb külföldi jelentések, azonkívül a pénzpiac javulása szilárd irányzatot teremtettek s ugy a nemzetközi értékek, valamint a helyi papirok után fokozódottabb érdeklődés mutatkozott. A bankpapirosok ára már a dél-éltti tőzsdén két-három koronával javult. Nagyobb kereslet mutatkozott a kereskedelmi bankrészvények után, melyek kedvezőbb mérleg hírekre további 25 koronával, a salgótarjáni részvények pedig szintén további 5 koronával javultak. A járadékpiaczon a 4%-os Magyar koronajáradék 93.60 K-ig javította meg árfolyamát.

Az előtőzsde a jobb külföldi jegyzésekre, valamint bécsi és helyi vételekre szilárd irányzattal folyt le és a forgalomba került értékek élénk üzlet mellett 1—2 koronával emelkedtek. A déli tőzsde változatlan külföldi jegyzésekre szilárdan indult, később helyi realizálásokra élénk forgalom mellett némileg gyöngült. Az utótőzsdén alig változtak az árfolyamok, az irányzat mérsékelt forgalom keretében szilárd volt.

Előtőzsde.

Előtőzsde szilárd.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 640.——641.—. Magyar hitelrészvény 768.25—769.75. Osztrák-magyar államvasut 679.——679.50. Magyar Leszámitolóbank 484.50—485.75. Városi villamos vasut 275.——276.—. Magyar koronajáradék 93.57—50—93.62—50. Hazai bank 234.——285.—. Danubius hajógyár r.-t. 210.—. Adriai tengerhajózási r.-t. 411.—. Konvertált-jelzálogorsjegy 120.50. Kereskedelmi bank 33.95.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde gyengébb

Köttek: Osztrák hitelrészvény 640.——641.50. Magyar hitelrészv. 767.——769.50. Osztrák-magyar államvasut 679.——679.25. Rimamurányi vasmű 527.50—528.—. Jelzálogbank 420.——421.—. Magyar aranyjáradék 111.40. Magyar koronajáradék 93.55—93.60. Hazai bank 285.—. Hazai sorsjegy 103.——104.—. Egyesült fővárosi takarékpénztár 2235—2238. Salgótarjáni kőszénbánya 584.—587.—. Uj-laki téplagyár 272.——274.—. Weitzer-féle vagon-gyár 338.—. Brassói cellulose-gyár 495.—. Adria tengerhajózási r.-t. 413.——414.50.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— K, 8 napra 10.—12.— K, 1908. január végére 24.—26.— K.

Utótőzsde.

Az utótőzsde irányzata szilárd maradt. Köttek: Osztrák hitelrészvény 640.75—641.—. Magyar hitelrészvény 769.—. Leszámitolóbank 485.25—486.25. Jelzálogbank 419.——419.50. Rimamurányi vasmű 528.50. Végül: Osztrák hitelrészvény 641.—. Leszámitoló bank 487.25. Jelzálogbank 419.—.

BÉCSI GABONATÖZSDE.

Bécs, január 11. (Az Egyetértés távirata.) A mai hetitőzsdén a külföldi jelentések egyáltalán nem ösztönöztek üzleti tevékenységre, Budapestről azonban magasabb árfolyamokról jött hír s erre való tekintettel a tulajdonosok nem voltak hajlandók ármérséklésekre, buza ugyanolyan áron maradt, mint volt 8 nap előtt, de a forgalom csekély volt. Később a budapesti tőzsdén az árfolyamok jelentékenyen hanyatlottak s ez kiváltoita itt is a reakciót, amennyiben az irányzat lanya lett, a kínálat erősbödött, de a konzum tartózkodása következtében az üzletlenség nem enyhült. Buza 10—15, rozs 15—20 fillért veszített. Arpa teljesen üzletlenség, pedig finomabb minőségek iránt érdeklődés jelentkezett, de ilyen cikkek nem voltak piacdon, pedig teljes áron lehetett volna elhelyezni, közepes minőségek irányzata bágyadt volt. Tengeri 5 fillérrel olcsóbb, zab ára változatlan.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 13.10—13.55 korona, mosoni 12.15—12.50 korona, tótfelvidéki 12.15—12.60 kor., déli vasuti 12.10—12.40 korona, marchfeldi 11.85—12.15.

Uj-rozs: tótfelvidéki 11.50—11.75 korona csepeli 11.50—11.70 kor., pestmegyei 11.50—11.75 korona, különféle magyar 11.40—11.75 kor., osztrák 11.20—11.45 korona.

Arpa: morvaországi 9.40—10.— kor., marchfeldi 9.—9.50 kor., bácsvidéki 8.90—9.50 kor., tótfelvidéki 8.15—9.90 kor., csepeli 8.40—9.65, győri 8.30—9.25 kor., déli vasuti 8.10—9.75 kor., tiszavidéki 7.20—8.25 korona.

Magyar tengeri: régi 7.85—8.05, uj 7.50—7.65 korona, cinquantin 8.75—8.95, uj —.—— korona.

Magyar zab: selejtes 8.30—8.40 kor., közepes 8.40—8.65 korona, elsőrendű 8.65—8.90 kor., válogatott 8.90—9.15 korona.

Lisztben egyáltalán nem volt vásárlási kedv és az átvételek korábbi kötésekre sem kielégítőek, az irányzat lanya. Korpa hanyatló irányzatot követett.

BÉCSI ÉRTÉKTÖZSDE.

A pénzpiac javuló helyzetére való tekintettel, a mai előtőzsdén szilárd volt az irányzat, amely szilárdság az előtőzsde végeig tartott. A déli tőzsde nyugodt irányzattal és tartott árfolyamokkal nyílt

meg. Később berlini hírek hatása alatt szilárdabb lett az irányzat, különösen magyar jelzálog-hitelrészvények emelkedtek. A déli tőzsdén élénk volt a forgalom. A zárlat kedvező berlini jelentésekre megszilárdult.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitelr. 640.50, Magyar hitelr. 769.—, Länderbank —.—, Allamvasut 678.75 —.—, Elbavölgyi vasut —.—, Déli vasut —.—, Alpesi bányafársulat 599.50, Rimamurányi 527.50, Májusi járadék 96.75, Magyar koronajár. 93.65, Orosz érték —.—, Török sorsjegy 186.50, Német márka 117.62.

A déli tőzsde nyugodtan nyílt meg

1 óraker jegyeztek:

Osztrák hitel 640.25, Magyar hitel 768.50 Länderbank 409.25 Unio-bank 537.—, Allamvasut 678.—, Angol-bank —.—, Bankverein —.—, Déli vasut —.—, Gőzhajó —.—, Alpesi bányarészvény 599.—, Májusi járadék 96.75, Magyar koronajáradék 93.65, Török sorsjegy 186.50, Német márka 117.60, Elbavölgyi vasut 428.—, Rimamurányi 527.—, Orosz járadék —.—, Keleti vasutak —.—, Skoda —.—, Magyar jelz. 420.—, Kárpáti petroleum —.—.

Bécs, január 11. (Osztrák értékek zárata.)

42 százalékos papír-járadék 96.90, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.05, 1860-as sorsjegy 149.75, Osztrák hitelsorsjegy 443.—, Angol osztrák bankrészvény 291.—, Bécsi Bankverein 519.—, Osztrák-magyar bank 17.79, Déli vasut 151.50, Dunagőzhajózási társaság 1002.50, Dohány részvény 402.50, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.71, Osztrák Llovd 421.—, 42 százal. ezüst járadék 96.90—98.55, Osztrák koronajáradék 96.90, 1864-es sorsjegy 254.50, Osztrák hitelintézeti részvény 640.75, Union-Bank 538.—, Osztrák Länderbank 410.—, Osztrák-magyar államvasut 677.75, Elbavölgyi vasut 425.50, Alpesi részvény 600.—, 20 frankos 19.15, Londoni váltóár 241.17, Lipótkohó 430.—, Töröksorsjegy 186.75 Szilárd.

Bécs, január 11. (Magyar értékek zárata.)

4 százalékos arany-járadék 111.45. Tiszai és szeg, kőcs. sorsjegy 143.25, Magyar hitelbank részvény 768.25 Magyar leszámitoló és váltó részvény 484.—, Rimamurányi 527.—, Magyar cukoripar —.—, Adria hajózási részvénytársaság 405.—, Magyar koronajáradék 93.55, 4 százalékos magyar földieherm. kötv. —.—, Magyar nyer.-k. sorsjegy 189.50, Kassa-Oderberg vasut részvény 361.—, Magyar jelzálogbank 417.—, Magyar keresk. bank 33.55 kor.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.

Berlin, január 11. (Tőzsdejelentés.) Határozatlan irányzatú megnyitás után, ami a tegnapi new-orlki tőzsde gyenge lefolyására vezetendő vissza, későbbben az az igyekezet mutatkozott, hogy a tegnap elért nyereségeket biztosítsák. Azonban emellett egyes értékek nagyobb árveszteségeket szenvedtek. Későbbben a bányaeértékek piaca, amelyen terjedelmes vélt megbízásokat teljesített a hausse-spekuláció, a helyzet javult és ebből folyólag a többi értékekben is szilárd irányzat tört magának utat, minek következtében az árfolyamok javultak. A magánleszámitolási kamatlábnak emelkedése semmi hatást nem tett az üzletre, mert a német birodalmi banknak mielőbb bekövetkező kamatlábleszállításával számoltak. Zárlat élénk volt és szilárd. Osztrák értékek szilárdságukkal tüntek fel. A készpénzpiac ipari értékei is meglehetősen szilárdak voltak. Magánleszámitolási kamatláb 6%.

Záratkor jegyeztetik: 42 százalékos papírjár. dék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 97.90, osztrák hitelrészvény 201.50, Déli vasut 28.25, orosz bankjegyek 214.35, 4 százalékos uj orosz kölcsön —.—, Disconto Commandit 173.10, Dinamit-truzst 162.10, Harpeni 201.90, Unifikált török járadék 94.70, 42 százalékos ezüst-járadék 96.75, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.50, Magyar koronajáradék 93.50, Osztrák-magyar államvasut —.—, Bécsi váltóár 84.90, Olasz járadék —.—, Alt. villamosági Edison 202.—, Gelsenkircheni 189.90, Laura-kohó 219.75 Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) január 11. 42 százalékos papírjár. dék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 97.70, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.60, Osztrák hitelintézeti részvény 201.80, Osztrák-magyar államvasut 145.10, Északnyugati vasut —.—, Bustiehradi vasut —.—, Londoni váltóár 204.75, Bécsi Bankverein 131.50, Villamos részvény 147.—, 3 százalékos magyar aranykölcsön 76.50, 42 százalékos ezüstj. járadék 99.—, Osztrák koronajáradék 96.65, Magyar koronajáradék 93.50, Osztrák-magyar bank 127.75, Déli vasut részvény 28.20, Elbavölgyi vasut —.—, Bécsi váltóár 848.90 Párisi váltóár 813.75, Union bankrészvény —.—, Alpesi bányarészvény 300.—, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) január 11. 42 százalékos ezüstjárdék 98.10, 1860. sorsjegy 149. — Déli vasut 28.40, 4 százalékos Aranyjárdék 97.40, Osztrák hitelrészvény 201.75, Osztrák-magyar államvasut 144.75, Olasz járdék 103.30, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 94.80 Szilárd.

London, január 11. Angol consol 83 3/4.

Páris, január 11. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járdék 95.60, Osztr. aranyjárdék 97.25, Magyar aranyjárdék 93.15, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 498. —, 4 százalékos Olasz járdék 101.90, Déli vasut elsőbbségi kötv. 311. —, 5 százalékos marokkói járdék 505. —, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román járdék 88.25, 4 százalékos Amort. román járdék 1905. —, 5 százalékos Orosz járdék 1906. 97.87, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 505. —, 4 száz. Szerb járdék 1907. 447, 4 százalékos spanyol járdék 93.57, 4 százalékos unifikált török jár. 171.25, Török sorsjegy —, Török dohányrészvény —, Osztrák földhitelintézet 1093. —, Osztr. Länderbank 452. —, Magyar Jelzálogbank 454. —, Banque de Paris 14.55, Banque Ottomane 694. —, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridional vasut 670, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár —, Rio Tinto 16.76, Sucerie d'Egypte 35. —, Tula 401, Thomson Houston —, Urikányi kőszén 154, Chartered 24.75, De Beers 351. —, East Rand 101. —, Jagersfontein —, Transvaal Consols 84. —, Transvaal Land Company 49.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.87, Váltó német piacokra (rövid) 122.75, Váltó Bécsre (rövid) 104.31, Váltó Belgiumra (rövid) pari. Olasz aranyváltó (rövid) 1/2, Váltó Svájcra (rövid) 1/4, Csek Londonra 251.85, Magánkamatláb 3 1/2. Bágyadt.

(páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 120 — 122 fillér. Fiatal közép (páronként 251 — 320 kilogrammig terjedő sulyban) 123 — 125 fillér. Könnyű (páronként 250 klg-r-ig) 126 — 128 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240 — 260 kilogramm sulyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig.

Sertésleltétel: 1908. évi január 9. napján volt készlet 23023 drb., 1908 január hó 10-én felhajtott — darab, 1908 január 10. napján elszállított 73 darab, 1908 január 11. napjára maradt készletben 23039 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest jan. 11. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 2248 darab sertés, 40 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés. — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 2248 darab sertés, 243 darab süldő, — darab malacz. Összesen 2372 darab sertés, 244 darab süldő 6 darab malacz. Eladott 816 darab sertés, 78 darab süldő, 1 darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 1555 drb sertés, 226 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirtsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felüli ételsulyban 94 — 97 fillér, ételsulylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 90 — 94 fillér, ételsulylevonással 118 — 128 fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsulylevonással 108 — 120 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — korona, ételsulylevonással 108 — 116 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — korona, ételsulylevonással 112 — 120 fillérig. Belföldi süldő — korona. Horvát süldő — korona. Malacz 1.12 korona. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsulyban értendők.) A vásár irányzata lanya, az árak változatlanok.

Felelős szerkesztő: PURJESZ LAJOS.

Adótulajdonos

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1907. január 11-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt inkább csak az éészaki és keleti határmegyékben volt havazás és élénk északi, illetve északnyugati szelekkel ismét hidegre változott az idő, úgy hogy az ország északi felén az éjjel csaknem mindenütt — 10 C° alá süllyedt a hőmérséklet; a maximum: Fiumében 8 C° és minimuma: Tátrafüreden — 19 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Hideg és tulnyomóan száraz idő várható.

Table with columns: Allomás, Legnyomás mm, A hőmérséklet Celsiusus szerint, Szélirány és erője, Felhőzet, Levegő hőmérséklet, Hőmérséklet a föld felszínén. Lists various locations like Szilvásvizárdó, Győr, Pécs, etc.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest — Kőbánya.

Budapest, január 11-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300 — 400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz

Table with columns: Búza, Ár, 50 kilogramm ára. Lists various types of wheat and their prices.

Allamadésság közkölcsondók

Table listing various bank shares and their prices, including Magyar aranyjárdék, Kassa-oderbergi v. 1889. frt. 6 1/2%, etc.

Záloglevelek elsőbbségűk

Table listing various mortgage bonds and their prices, including Belvárosi kőp. r.-t., Egyesült lőv. tápt., etc.

Bankok részvényei

Table listing various bank shares and their prices, including Angol-osztrák bank, Budapesti bankgyűjtő r.-t., etc.

Takarékpénztárak

Table listing various savings banks and their prices, including Bevairosi társaság, Budapest-Frzesbeivárosi tak., etc.

Riztosító társaságok

Table listing various insurance companies and their prices, including Első magyar ált. biztosító, Fonetör pesti bizt. int., etc.

Gőzmalak

Table listing various steam engines and their prices, including Concordia, Első budapesti, Erzsébet, etc.

Ujlaki téglák és mászergető

Table listing various construction materials and their prices, including Ujlaki téglák és mászergető, Első m. gazdasági gépgyár, etc.

Sorsjegyek

Table listing various lottery tickets and their prices, including Gazlika sorsjegy, Bácsv. nyer. kölc. 1874. év, etc.

Pénznemek és váltók

Table listing various currencies and exchange rates, including Arany, magyar v. osztr. váltó, 20 frankos, etc.

SZÍNHÁZAK

Vasárnap 1908. január 12-én

Nemzeti színház

Délután fél 3 órakor
Bizánc
Történelmi színmű 3 felvonásban. Irta: Herczog F.

Este fél 8 órakor
Az igazság felé.
Színmű 3 felvonásban. Irta: Beér Tamás.

Személyek:
Konstansin császár Bakó
Irene császárné Jászai M.

Utána
Az utolsó fejezet.
Dráma 1 felvonásban. Irta: Dező József.

Személyek:
Drevér
Suzsi
Stefi

M. Kir. Operaház

MARI,
az ezred leánya
Vig opera 2 felvonásban. Szerző: Danizetti. Szövegét írta St. Georges.

Utána:
Magyar táncgyuleg
Kezdeté 7 órakor

Víg színház

Délután 3 órakor.
Az aczéklirály.

Színmű 4 felvonásban. Irta: Suizo Alfréd. Fordította: Sebestyén Károly.

Este fél 8 órakor
PATACHON.

Vígjáték négy felvonásban. Irta: Hannequin és Duquesnel. Fordította Adorján Andor.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körút 28

BONBONNIERE.
Januári új műsor! Januári új műsor!
Fellépnek: Négy szindarab!
László Rózsi. Nagy Endre
Fereny Kár. Fábán Korn.

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz

bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan nak minősítendő.
Dr. Preisz Hugó
a m. kir. állami bakteriológiai intézet vezetője.

Olcsó írógépek.

Néhány használt Remington, Yost, Underwood stbbi
kifogástalan állapotban, olcsón eladó. Gereben, Kristóf-tér 2.

CIMBALMOK,

Legjobb arabadalmeszt szerl belső szerkezettel, melynek hangját, hangtartását más gyártmány meg nem közelítheti, rozettizetése legmesszebbmenő jóállással kapkáló. Fonográfok, gramofonok, hegedűk, fuvalák, sziterák, okarina stb. olcsón legjobbak. Kétféle ellismert fő munkáert.

Nagy alkalmi vásár!

Szővet blous frt 1.20-tól kezdve.
Bársony flanel blous forint 2.25.
Selyem blous frt 3.50-tól kezdve a legfinomabb kivitelű.

HÁZTARTÁS

Kürthy Emilné lapja, a magyar gazdaszonyok nélkülözhetetlen közlönye 1908. januárban kezdi meg XIV. évfolyamát. Mintegy 100 rovata a külső és belső háztartás minden ágára kiterjed.

WAGNER HANGSZER KIRÁLY-nál
Budapest, VIII., József-körút 15.
A legkézszerűbb s legszórakoztatóbb
Ajándék egy Rákóczi gramofon

A Vig Operában is
szomorú az ember ha
NÁTHÁS.
Bár könnyen segíthet rajta ha a híres alföldi fehér
SÓSBORSZESZT
szolgáltatja
Ha vattára csepegtetve botómi orr-lyukait
Ha bedörzsöli az orrsővényt
Ha bekeni a homlokát
Ha vízzel hígítva felszippanjtja,
ugy tapasztalni fogja, hogy náthánál utólrhetetlen az Alföldi fehér — sósborszesz,
Mert a benne levő Menthol hűsíti az orr nyákhártyáinak gyulladást,
Mert a benne levő abszolút tiszta alkohol megakadályozza az orrvárosodást,
Mert az oldott állapotban levő Thy-mol csökkenti a nyák elválasztást és rendkívül gyógyítja a betegség lefolyását.
Ha tehát nevetni akar a Vig-Operában és nem tüszenteni, ugy ne sajnáljon
40 fillért
óriási próbaüvegért.
Az Alföldi fehérkeresztes sósborszesz egyedüli gyártója:
az Első
Alföldi Cognacgyár
Részvénytársaság
Kecskeméten.
Ő csász. és kir. fensége József főherceg kamarai szállítója.
Kapható mindenütt.
Postán utányvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után.
Budapesti főraktár:
Lederer Magyar Király gyógyszerár
V. ker., Marokkói-utca 2. szám.

FŐVÁROSI ORFEUM
WALDMANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-u. 17
Ma vasárnap
2 nagy előadás
kezdetük d. u. 4 és esti 8 órakor.
A délutáni előadás on mérsékelt helyárak.
Bővebbet a falragaszok.
Jegylvételt a nappali pénztárnál 10-12 óráig és d. u. 8-6-ig.
A teukortben reggeli 6 óráig VOROS ELEK színgyűjteményre hangverseny.

TÁTRA-MULATÓ
VII., KIRÁLY-UTCA 77.
A főváros legszebb családi mulatója.
Igazgatóság: WABITS és GRUNER.
Ma 1908. január 1-től fogva
az attrakciók műsora.
Este 10 óráig: RENDES MŰSOR, azontul
Nemzetközi Cabaret
Soubrettek, diésusok, előadóművészek, párdalokok, humoristák, cabarettisták, gyorsköltők stb. stb.
Minder szám egy különlegesség.
Minden jelenet attrakció.
A műsor dus tartalma végett az előadás kezdete 8 órakor.
Telefon 15-10.

Veszek zálogcédulákat
elzálogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb összegig költségmentesen kivállok és teljes értékét kifizetem
DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDŐ
BUDAPEST, Király-utca 34. Felől-nlaza sarok

Vasár
Hepszint
Délután
A bál
Operett 2 felvonásban. Irta Hicks H.
Paylor, zenéje Bakot és Hain toltta
Szé
St. Jermyns h
Mr. John Cry
Anselm
Honoria
Sord Dandrea
Gibson
Este fél
A piros
Eredeti név
kal 3 fe
Irta Csop
Szé
Török Mihály
Zsófi, a feleség
Julia asszony
Menzi, huga
Huszárkapitány
Csillag Pál
Petak káplár
Ponás
Hajás István
Kóza György
Gisi, gyalogpos
Várs
ZÁ
FOL
Igaz
LEITNER
Az e
Uldonság
11 órakor
Böhözt i
Kirá
(Cabaret
1/410
órákor:
Böhözt
Nappali pó
Az I-ső em
Var
ez
BUDAPEST
FR
a világhírű
Socurs
NARRY
MORIO
ze
Hegedűs Gyul
Vasárt es un
SZ
Az
BÉCS, V
Első
helye
Világos szö
Tock
Saját kész
Budape
Az udvarba
Elvált
éksz
Dr
Vidéki

SZÍNHÁZAK

Vasárnap, 1908 január 12-én

Napszínház-Digopera

Délután 3 óraker
A bálkirálynő.

Operett 2 felvonásban, szövegét írta Hicks Hamilton, a verseket Paylor, zenéjét szerzte Eraline Baket és Haines Herbert. Fordította Heitai Jenő.

Személyek

St. Jermyn hercege Pázmán
Sir Johan Crystall Nagy
Anzola Killy K.
Ionorja Szontyórgy
Hophia Szilágyi I.
Sord Dandreamy Virág
Gibson Dobi

Este fél 8 óraker

A piros bugyellári
Eredeti népszimű dalokkal 3 felvonásban.
Írta Csopieghy Ferencz

Személyek

Török Mihály Kőrthy
Zsófi, a felesége Blaha
Julia asszony Izsoné
Menczi, huga Tallán A.
Huszárkapitány Bezerédy
Csillag Pál Székely
Petak káplár Nagy
Penás Lubinsky
Hajas István Horvát
Kösa Gyurka Pázmán
Csi, gyulogpostás Virág

Várszínház

Zárva.

Király színház

Délután 3 óraker
Varázskeringő

Operett 3 felvonásban. Írták Dörmann és Jacobson. Fordította Mérei Adóll. Zenéjét szerzte Strauss Oszkár.

XIII. Joahim Németh
Lohár Pápi
Helena Harmath
Niki Rathonyi
Gusztó Csapó
Briderika Orley G.
Francz Orley G.
Vendolin miniszter Szabó
Sigmund. lakáj Sáfány

Este fél 8 óraker

Uyanaz.

Oránia színház

Délután fél 4 óraker
A táncz.

Este fél nyolcz óraker

Marokkó

CHICAGO

színház.

VII. István-ut 39 szám.
Telefon 93-09. szám.

Film kölcsön-osztály.
Használt filmek eladása.
Előadások rendezése úgy helyben mint vidéken elváltatják.

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-UTCZA 18.

Igazgatók Rendező:
LEITNER és KELETI ROTT SANDOR

Az előadás kezdete 7/9 óraker.

Üdönság! Ma Szenzációs!
11 óraker Was Männer fesselt? 11 óraker
Böhözet írta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor.
Ezt megelőzi:

„Kirándulás a szabadba“

(Cabaret) előadja a Folies Caprice egész személyzete.

1/410 óraker: Leánynézőben.

Böhözet írta: Satyr. Rendező: Rott Sándor.
Nappali pőuztár 9-11-ig és délután 3-6 óráig.
Az I-ső emeleten reggeli 5 óráig zene és tánc.

Varieté-Színház

ezelött: Nemzetközi Orfeum.

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám.

UJ MUSOR.

FREDEDLAWI

a világhírű átváltozó-művész teljesjea új számokkal.
Socurs Blanche combinált trambolin jelenet.

HARRY HOPKINS világelső egy kétreozbon

MORICZ, A FIATAL bohözet. Írta: Kardos Andor.

Ejjele 12 óráig, reggeli 5 óráig

zene és táncz.

Hegedüs Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyez.
Vasár és ünneppapokon délután fél 4 óraker délután előadás mérsékelt előadás.

Szálloda

Az „ARANY BARÁNYHOZ“

BÉCS, Wieden, IV., Hauptstrasse 4.
Elsőrangú szálló. — A magyarok találkozó helye. — Szobák 2-60 koronától felfele.
2 percnyire az Operától és Kármánstrassétól.
Világos szobák. Világos szobák.

Toch Manó

arany, ezüstműves és ékszerész.
Saját készítményű arany, ezüst- és ékszerárak.
Budapesti, V., Városház-utca 10.
Az udvarban balra átjáróház a Koronaherceg-utczára.
Elvállalok mindennemű arany- és ezüst-ékszerművelet készítését és javítását.
Drágakövek foglalását elvállalom.
Vidéki megbízások pontosan eszközöltetnek.

Szőlőbirtokosok,

kiknek eladó Sauvignon vagy Semillon, esetleg más francia fajszőlőkből szűrt boral vannak, felkérletnek czégünknek ajánlatot tenni. Bármily mennyiséget megvásárolunk.

Szájpadlás nélküli

higyenikus légszivőkamarás fogorok.

A modern fogtechnika legújabb vívmánya. Bárki is él nagyazonban alkalmazható még akkor is, ha egyetlen saját fog, vagy gyökér sincs mar a szájban. Azonnal megszokható és rágásra alkalmas. A fent említett fogor saját találmányom. Készítok saját módszerem szerint ki nem vehető 22 és 24 karátos arany hídakat stb. 10 évi jótállás.

Gattermuth János műfog-specialista,

a szájpadaás nélküli hgy. légszivőkamarás fogorok és hgy. fogak stb. feltalálója.
Budapest, VII., Baross-tér 20, I. em. 3.
Körem a nőre és az ajtószámra figyelni mert ketten vagyunk a házban. Várakoztatók.

RÓZSATEJ

kitűnő feint-ápolószer 2 K
balzsamszappanhoz 80

OSAN

kitűnő fog-ápoló szájvíz 1 K 76 fill
Fogpor — 88 K.

TANNINGENE

legjobb hálfestőszer 5 kor.
ARTON J. CZERNY, WIEN, XVIII., Carl Ludwigstr. 8. I., Walfischgasse.
Faktory győgyserárakban, parfümeriákban stb.

„MINTA“ szálloda

Budapest, Nagymező-utca 62. szám.
Teljesen újonnan berendezve 40 szobával rézgyakkal és villanyvilágítással.
Szobák 80 kr.-tól feljebb. A szállodal kávéház egész ejjel nyitva. Hires cigányzene.
Telefon 315. Strasser Jakob, szállodas és kávé.

Nászajándékok

jubiléumra díszárnyak, evő-eszközök, műbati cizettek

részletfizetésre is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN

műorás ékszertelepén
Budapest, Erzsébet-körut 29. I. em.
Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Csak ROGÁTSY-féle BORA X-ot kérjünk!

MAGYAR ASSZONYOK

és leányok, ha az arcz-, test- és kéz-bőrötököt üdén, tisztán, rózsásan és egészségesen akarjátok megtartani, használjátok kizárólagosan és állandóan a magyar gyártmányu, kitűnő és ellismert Rogátsy-féle

Magyar Pipere Borax-ot,

mely mint testápoló és szépítő szer feltűnő hatatlan, hatása biztos és gyors.

Table with 4 columns listing names and products: Angyal Boriska, Jásberény, Arany kanál, Nincs jobb pipere!; Arany Gábor, H. Böszörmény, Ezüst kanál, A magyar pipere borax a legjobb bőrápoló.; Gállk Aranka, Besztercebánya, Ezüst kanál, Kérek meg egy postacsomagot.; László Ferencz, Losonc, Aranykanál, Kitűnő eredménnyel használom a magyar pipere boraxot.; Vida Andráse, Kassa, Arany kanál, Arcorom és kezeim tisztaságát a magyar pipere boraxnak köszönhetem.; Medgyessy Pán a, N. Kikinda, Ezüst kanál, A magyar pipere borax meghozta a kívánt eredményt.

FOLYTATJUK.

Egy doboz ára 30 és 75 l., 10 nagy doboz vidékre bérmentve Magyar Pipere Borax-Crém 1 tégely 1 korona. Magyar Pipere Borax-Szappan 1 dób 80 fill. Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és fűszerüzletben vagy az egyedüli gyártónál:

ROGÁTSY RÁLMAN drogeria BUDAPEST,

VII., Rákóczi-ut 10. sz.
Figyeljünk a „ROGÁTSY“ névre.

Csak ROGÁTSY BORAX-ot fogadjunk el!!

Jól lát?

Ha nem, akkor forduljon bizalommal

WATSCHEK optikusok, csak Károly-körut 6. sz. ahol szemüvegek és látászékek is legelőszöbben kaphatók. — Szerecs árakozók bérmentve.

DELI S.

csemege-különlegességek

BUDAPEST,

Ferencz József-tér

— CRESHAM-PALOTA.

Orgona-harmoniumok

mindkét rendszer szerint, legelőszöbben szállítatnak

Pajkr Rezső és Tsa

Budapest, X., Delej-utca 11/II. (Eszterházy-tető).
Bédálós harmoniumok pontos orgona méretakkal.
Bérmentve szállítás az utolsó vasuti állomásig.
Tanzékek és lelkészoknak külön árszámlát engedélyez.
Arjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve.

SZÍNHÁZAK

Vasárnap 1908. január 12-én Magyar színház

Délután 3 órákor. A dada. Színmű 3 felvonásban. Írta Bródy Sándor.

Este fél 8 órákor. A virágos csónak. Színmű 4 felvonásban. Összeállította: Sudermann Herman.

Személyek: Hoyer, Erfflinger báróné, Rafaela leányai, Erfflinger báró, Proszmann Lipót, Hoyer Fred, Sperner gróf, Bolmann fr., Iró, Srószel, kómikus, Griesling, clown, Griboeff Lonia.

Magyar színház. Andrássy-ut 69. TELEFON 93-16.

5 színpadi tréfa. 24 mulató, művészi magán-szám. 3 kacsagató kis bohózat. SZERZŐK: Szomaházy, Hel-tai, Molnár.

„APOLLÓ-SZÍNHÁZ” (TELEFON 68-39.)

Tündérország a tenger alatt (Fantasztikus színezet) felvétel. Sikerült tréfa.

A kis életmentő. Hidaszcsapat stikélese egy folyón. Epizód egy cowboy életéből. Elmegyek a templom mellett.

Kedden január 14-én este 8 órákor a főv. Vigadó összes termeiben.

KURZ ZELMA

cs. és kir. udvari Opera és kamaranékesnő egyetlen hangversenye. LEEUWEN ARRY a bécsi udv. opera szülő-fülistájának és RADO FLEK zongoraművész közreműködésével. Jegyek: már csak 4 és 3 koronáért (ülőhelyek) a Harmonia zeneműkereskedésben (IV., Váci-u. 20.) kaphatók.

Kedden, 1908. január 28-án este fél 8 órákor a Royal teremben

NORRIE ANNA

svéd előadó művész estélye. Modern chansonok! Szatírák! Burleszkok! Karikatúrák! Jegyek: a „Harmonia” zeneműkereskedésben, IV., Váci-utca 20. szám alatt kaphatók.

Hétfőn, 1908. január 27-én este fél 8 órákor a szék. főv. Vigadó nagytermében

Ysaye és Gönczi

Jenő hegedűművész Mór zongoraművész kettős hangversenye. Jegyek már csak 4 és 3 koronáért (ülőhelyek) a „Harmonia” zeneműkereskedésben (Váci-u. 20.) kaphatók.

Pénteken, 1908. január hó 17-én este fél 8 órákor a főv. Vigadó nagytermében

Sauer Emil

jubileumi (bucu) hangversenye. 11 50. fellépése budapesten. F. C. !! Jegyek: a „Harmonia” zenemű és zongora kereskedésben IV., Váci-utca 20. kaphatók.

Csütörtökön 1908 január hó 23-án este fél 8 órákor „Royal” teremben

Friedmann Ignác

zongora estélye. Első elő és Budapesten. Jegyek már csak 4 és 3 koronáért (ülőhelyek) a „Harmonia” zeneműkereskedésben (Váci-u. 20.) kaphatók.

Pénteken, január 31-én este 7/8 órákor a „Royal” teremben

Koenen Tilly

dal estélye. Jegyek már csak 4 és 3 koronáért (ülőhelyek) a „Harmonia” zeneműkereskedésben (Váci-u. 20.) kaphatók.

Hétfőn, 1908. február 8-án este 7/8 órákor a „Royal” teremben

Messchaert János

tanár egyetlen dalestélye. Jegyek már csak 4 és 3 koronáért (ülőhelyek) a „Harmonia” zeneműkereskedésben (Váci-u. 20.) kaphatók.

Szerdán, január 22-én a Royal teremben

RIPPER

Altoe zongoraművész egyetlen hangversenye. Jegyek: 10-3 K.-ig, kizárólag Méry Bélánál Andrássy-ut. 12.

Pénteken február 7-én a Royalteremben

Culp Julia

egyetlen dalestélye. Jegyek: 10-3 K. Méry Bélánál Andrássy ut 12. szám.

SCHMIDT M szíjgyártó, nyerges és bőrrendező Budapest, VIII., Rákóczi-ut 28. sz. Állítja saját gyarmányu rozsdó- és lovasláda-szerkezéimait. Mindennemű utazó és kózi bőröndök, pénz, szivar, cigaretták stb. lárczáit - Árjegyzék bérmentve.

Kedden, január 14-én a Royal-teremben

Cseh vonós

négyes 2-ik kamaraestélye bérletben. Közreműködő: dr. Adler Mihályné zongoraművész. Jegyek 10-3 kor.-ig, kizárólag Méry Bélánál, Andrássy-u 12.

Pesti Vigadó nagyterme. Kedden, 1908 január 28-án este 7/8 óráko., a parisi

Société de concerts d'Instruments anciens

hangversenye. (President: Camille Saint-Saens) Közreműködő: Buisson Mária belga dalénekesnő. Jegyek: 10, 8, 6, 4, 2 és 1 koronáért kaphatók Rózsavölgyi és Társa udvari zeneműkereskedésben IV., Kristóf-ter 3. szám.

A jövő házi zenéje a HARMONIUM.

meri már most is a legelőkelőbb köröszezonált megnövekedett a. Ahol Zongora van, ott csakis akkor teljes a Harmonia ha vele szemben egy Harmonium van. A Harmoniumok legjellemzőbbje az AEOL-HARMONIUM melynek egyedül képviselőjét az előnyös és szolid készítésű híres Reményi Mihály cég m. kir. zeneakadémia házi hangszerkészítője nyerte el.

Ne legyen tehát Harmoniumot, mint REMENYI legújabb képes Harmonium árjegyzékét át nem olvasva, mely minden érdeklődőt küldetik Budapestről és környékéről Budapestre. VI., Király-utca 58. szám. Telefon 87-84.

Iskolák, dalárdák, kápolnák és templomok övezte különösen alkalmasak az Aeol-Harmoniumok, melyek hangja teljesen olyan, mint az Orgonáé és azt teljesen pótolja. Javítások szakszerűen megkelt áron. Zongorák, Pianosok újak és aljabszoltak 15% ártól fogva minden áron. Híres levelek megtekintendők.

Iskolák, dalárdák, kápolnák és templomok

Michelstädter Utóda Oskó Géza

BUDAPEST, IV., Váci-utca 3. sz.

Cipő-különlegességei. Aszabottáraká talpba vésvé.

HETI MŰSOR.

Table with columns for dates (Január) and days (Hétfő, Kedd, Szerda, Csütörtök, Péntek, Szombat, Vasárnap) and rows for various theaters (Magyar színház, Apolló-színház, Koenen Tilly, Friedmann Ignác, Sauer Emil, Ripper, Culp Julia, Ysaye és Gönczi, Cseh vonós, Société de concerts d'Instruments anciens, Kurz Zelma, Messchaert János, Oskó Géza).

AGRARIA

Kérje minden gazda az összes

Gazdasági gépek árjegyzékét

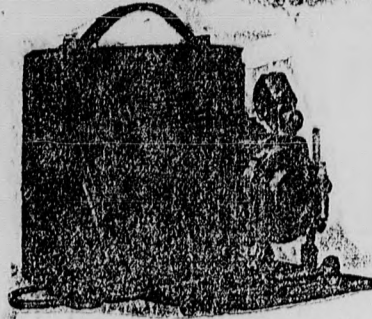
Levélozom.

AGRARIA

Budapest, Váci-ut 2. sz.

ekék, vetőgépek, gőzszéklők, motorok stb.-rd.

AGRARIA

Grammofonok, hangszerek, fegyverek,

látcsövek és fényképező-gépek

részletfizetés mellett árfelemelés nélkül kaphatók

Aufrecht és Goldschmied

áruházában

BUDAPEST, VII., Rákóczi-út 26. sz.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!

MEGCSALT ASSZONYOK.

— REGÉNY. —

Irtá: E. GABORIAU.

59

— Igazán együgyű tökfilkó vagy! — felelte Lecou — Sokkal okosabbnak tartottalak. Hiszen mondtam már, hogy mindent tudunk és ha nem akarod elhinni, hát be fogom neked bizonyítani. Hallgasd! Te éppen el akartál menni bajtársaiddal Párisba a lakodalomra és a komornyiktól husz frankot kértél kölcsön — mikor a gazdád hivatott. Először hallgatást kellett fogadnod és azután megparancsolta, neked, hogy megérkezéskor rögtön váli el a többtől és a „Vulkán kovács”-hoz címzett aczélláru üzletbe menjél; ott ráspolyt, vakoló kanalat és tört kellett vásárolnod. Ezt a holmit pedig egy leánynak átadni. Azután az urad egy ötszáz frankos bankjegyet adott át neked.

— Nos, így történt?

— Nem emlékezem! — felelte Guespin — de arcának kifejezése meghazudtolta szavait.

— Nos, én majd kíségetem az emlékező tehetségedet! — folytatta Lecou. — Megmondom neked, mit csináltál azután. Berugtál és egy eszes kis összeget, ami nem volt a tied, mert a váltott ötszáz frankból származott, kiadtál. Azért az a nagy iedtség, mikor tegnap reggel megfogtak téged, azt hitted, az elikkasztott pénz miatt történik. Mikor aztán meghallottad, hogy az uraságotat meggyilkolták, te pedig gyilkoló számszámokat vásároltál, de sem nevét, sem a lakását nem tudod annak a nőnek, akinek átadad, elfogott a kétségbeesés, különösen azért is, mert a zsebedben nagyobb összeg pénz volt, ami csak gyanyusabbá tesz téged. De ahelyett, hogy igyekeztél volna az ártatlanságodat bizonyítani, azt hitted, a hallgatás a legjobb mód a védekezésre. Így van! Ugyebár?

Guespin arca a beszéd alatt feltűnő változáson ment át. Eltorzult vonásai kisimultak, a pillantása ismét nyugodt lett, az ajkai félig beszédre nyitak — de még mindig nem merte bevallani, hogy tényleg úgy történtek a dolgok.

— Nos, felelj hát! — sürgette Lecou.

Guespin összerendezte.

— Nem tudom! — dadogta ijedten.

Most már Lecou vesztette el a türelmét.

— Iszonyu buta fráter vagy! — kiáltott rá haragosan. — Azt hiszed, hogy nagyon ravasz vagy, de csak ostoba vagy és ártasz magadnak! De mivel nem akarod a helyzetedet megjavítani, hát csak térij vissza ismét a börtönbe, ott lesz időd, hogy gondolkozzál és rájössz arra, hogy az igazmondás a legegyszerűbb út!

És Lecou kérdőleg ránézett a vizsgálóbíróra. Ez bólintott a fejével s Lecou a rendőrökhöz fordult:

— Vezessétek vissza a foglyot a zárkába!

Lecou vallatása alatt a vizsgálóbíró minden kételye eloszlott, mint a hó a nap sugarai alatt. Öszintén sajnálta, hogy ezt a férfit ezideig nem méltányolta eléggé. Most odalépett hozzá, kezét nyújtott neki s így szólt:

— Ön legnagyobb elismerést és dicséretet érdemel. Az ön kihallgatása igazán mesteri volt és az az észletés, amelyivel az egész ügyet felfogta és keresztülvitte, szinte csodálatos. Fogadjon szerencsekívánataimat. És én a fölöttes hatóságánál igyekeznék fogok az ön számára kitüntetést elérni.

Lecou meghajlotta magát.

— Nagyon kegyes vizsgálóbíró ur! De a dicséretet nem szabad egészen a magam számára lefoglalom; a békebíró ur hathatósan támogatott a kutatásaimban!

— Oh, ön anélkül a csekély utbaigazítás nélkül is megtalálta volna a helyes utat, háritotta el Plantat a dicséretet.

— Mindenesetre köszönöm önnek! — kezdte újból a vizsgálóbíró. — Ön súlyos lelkiismereti

írdalástól mentett ezáltal meg engem. Mindenesetre kiderült volna Guespin ártatlansága előbb vagy utóbb, de az a gondolat, hogy én egy ártatlant fogva tartottam és kihallgatásokkal megkínóztam, okvetlen kellemetlen és fájdalmas hatással lett volna rám.

— Tényleg, ez a szegény fizető aligha tudna hosszabb fogságot elszenvedni — mondta Lecou — hiszen már félig meg van tébolyodva!

— Még ma szabadon bocsátom őt a vizsgálati fogságból! — mondta élénken a vizsgálóbíró

— Ez mindenesetre irgalmas cselekedet lenne, engem csak végtelenül bosszant a fizető önfelülsége. Mennyire megkönnyíthette volna a feladatomat, ha megmondja az igazat. Én mindenesetre eltaláltam, hogy miss Fancynak a keze is közreműködött ebben a dologban; ő vette magára a fizetőt lerészegíteni és így megakadályozta abban, hogy az esküvőn jelen lehessen; de nem vagyok varázsló s így a közelebbi adatokat nem tudom, és különösen azt nem tudom, mit mondott Tremorel a leánynak, hogy ezt a szerepet magára vállalta!

— Én azt hiszem, hogy a gróf aligha erőltette meg magát azzal, hogy valami történetet kitaláljon! — szólt közbe Plantat. — Egész egyszerűen utasítást adott miss Fancynak, anélkül, hogy valami magyarázattal szolgált volna neki!

— Ugy kellett, hogy legyen — szólt Lecou — az utasítás pedig akként szólt, ami a kertészt megakadályozta az alibi bizonyításban.

— Én azt hiszem, a legegyszerűbb az lenne, ezt a nőszemélyt felkutatni és ő tőle megtudni a szükséges felvilágosításokat! — vélte Domini.

— Én is remélem, hogy huszonnégy óra leforgása alatt felkutatatom és erős fedezet mellett előállítom!

S ezen szavaknál felkelt Lecou, fogta botját és kalapiát és elmenni készült.

(Folyt. köv.)

LELTÁROZÁS ELŐTT

a készletemen levő óra és ékszer árukat

feltűnő olcsón árusítom.

Nászajándékok, disztárgyak, evőeszközök, jutányos áron való bevásárlására most **kedvező alkalom** nylik.

POLGÁR KÁLMÁN

ékszertelepén

Budapest, VII., Erzsébet-körut 29. I. em.

Vidéki megrendelésekre kiváló gondot fordítok.

Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve küldetik.

KÜLÖNFÉLÉK.

Anyámhoz.

Versét szeretnék írni rólad,
Én édes, kedves, jó Anyám.
Lelked az anyaszeretetnek
Magasztos kincsét ontja rám.
De nem tudom azt eldalolni,
Amit irántad érzek én;
Nincs rája szó! Pedig szívemben
Ítél a legszebb költemény.

Oh hogyha lenne szó oly édes
És hogyha lanton lenne dal,
Büvös, csodás, minőt az ember
Csak szíve rejtekébe hall:
Olyan dalt írnék rólad akkor,
Milyent még költő nem dalolt;
Hiszen nem volt a földön ember,
Akinek ilyen anyja volt!

Farkas Béla.

(Kövek a madarak gyomrában.) Igen sok madárfajtának találnak a gyomrában köveket, így például a házi madarak közül a tyukok és galambok gyomrában is.

A vad madaraknál még gyakrabban előfordul ez, és a vadász emberek nagy becsben tartják e köveket, melyeknek súlya néha igen tekintélyes, sokszor az 5-6 dekát is meghaladja.

Némely madár, különösen a szajkó, előszeretettel szedi föl a színes köveket.

Az e tekintetben folytatott megfigyelésekből az a végkövetkeztetés vonandó le, hogy a madarak által fölszedett kövek mennyisége a táplálék minőségével szoros összefüggésben áll. Beigazolódott, hogy például a varjak növényi táplálék mellett sokkal több követ vesznek föl, mint mikor az állatvilágból táplálkoznak.

Valószínű, hogy a köveknek a gyomorban a kemény magvaknak emésztésénél olyan szerep jut, amire a puha húsfélék elődel fölvetelénél szükség egyáltalán nincsen. Akármilyen azonban az indítók, annyi bizonyos, hogy olyan madarak gyomrában találják a legtöbb követ, amelyek szemes étellel, boggyókkal, fű- és fmagvakkal táplálkoznak.

Előfordul állítólag az is, hogy az ilyen madarak, ha kőhöz nem jutnak, étlen pusztulnak el. Az is bizonyosodott, hogy a varjak télen idején sokkal több követ fogyasztanak, mint nyáron. Az is lehet azonban, hogy a táplálék-hiányból eredő éhség készteti rá a kőnek nagyobb mennyiségben való fölszedésére.

Fő madarakon végzett megfigyelések továbbá arra is tanítanak, hogy a madarak a köveket (üveg- és porcelángolyócskákat is) gyakran igen különböző időszakokban veszik föl s hogy azok sokszor igen hosszú ideig maradnak a madarak gyomrában, mielőtt azokat a madár a csőrén át vagy az ürülékkel együtt kijeti.

Mióta az emberek rájöttek arra, hogy a madarak táplálékul követ is vesznek föl, azt a hasznos madarak tenyésztésénél most már föl is használják. Így közzismert tény, hogy a gondos gazdasszony a bezárt helyiségben tartott pulykáknak és tyukoknak durva szemeses homokot is talál föl, míg a fogoly- és fázçantenyésztéssel bibelődő vadászember télen a kamrákban szintén azt cselekszi a dédelgetésre nagyon is rászoruló madaraival.

(Ősi péksztrájk.) A sztrájk terén a pékek tudvalevőleg mindenkor igen előkelő szerepet játszanak és a péklegények a bérharczok tüzeiben sűrűn csatáznak az első sorokban. Ezen a téren nekik már nagy történelmi multjuk van és egy német tudós, Kern tanár most megtalálta a legrégebb péksztrájk iratait. Ez a sztrájk Magnézia városában folyt le, még a római császárság korában. Abban az időben Magnézia város előjárósága süttette a kenyereket a lakoságnak a város kemenczéiben és a pékeket is természetesen a város fizette. Ugy látszik, a péklegényeket már akkor is rosszul fizették, mert a kenyérsütőmunkások — mint a felfedezett régi iratok mondják — egy napon összegyülekeztek és elhatározták, hogy addig nem állanak munkába, míg a helyzetük javítását célzó követeléseiket nem teljesítik. Szóval — kimondották a sztrájkot. Sőt a városban lakó süteménykészítő mestereket is kényszerítették, hogy hozzájuk csatlakozzanak. A város, amelynek akkor harminczezernél több lakosa volt, ilyen módon nagyon kellemetlen helyzetbe jutott és az előjáróság a római prokonzul közbelépését kérte. A hatalmas ur közbe is lépett és a sztrájknak szomorú vége lett. A prokonzul elrendelte, hogy a pékek azonnal munkához fogjanak és megtiltotta, hogy ezután gyűlést tartani merészeljenek. Az egyetlen kedvezés a sztrájkolóknak az volt, hogy — nem büntették meg őket. De a helyzetükön se javítottak.

(Apróság Mark Twainről.) Mark Twain egyik barátja érdekesen írja le az egyik newyorki folyóiratban, hogyan vásárol könyveket a híres humorista. Mark Twain belépett egy könyvkereskedésbe s megkérdezte a kirakatban levő könyvek egyikének az árát.

— Négy dollárba kerül — mondta az elárúsító segéd.

Mark Twain erre folytatta:

— Nézze, uram, én újságíró vagyok, belátja tehát, hogy jogom van százalékos árat kérni.

— Mindenesetre — mondta a segéd.

— De én folyóiratoknak is dolgozom s így talán kaphatnék pár százalékos rabottot?

— Feltétlenül, — mondta a segéd — mint folyóiratok munkatársa is jogosítva van rabottot kérni.

— Kérem, figyeljen még ide. Én írtam néhány könyvet és tagja vagyok az amerikai írók szövetségének. Ebben a minőségemben is számot tartok valami árengedményre.

— Ez természetes.

— Még néhány percig tartóztatom. Én egyik részvényese vagyok ennek a cégnek s ebbeli minőségemben is kedvezményes árat kérek.

— Meg is fogja kapni — mondta erre a segéd.

— Még csak egyet. Én Mark Twain vagyok, akinek a nevét ön bizonyosan hallotta is már, talán ezek után engedhetne még egy keveset az árból. Mennyit kell tehát a könyvért fizetnem?

— Szemmit, — volt a felelet — sőt a cég tartozik önnek 80 czenttel.

(Az uralkodók pénze.) A hatalmas államfők sem tartják vasszekrénybe zárva pénzüket. Igyekeznek ők is mindenképpen gyümölcsöztetni vagyonukat, mert azt a rengeteg költséget, amibe udvartartásuk kerül, többnyire nem fedezi czivilistájuk. A legtöbb uralkodó amerikai értékpapirokba helyezi pénzét, mert ezek a legjövődelmesebbek. Megbízható adatok szerint egyes uralkodók a következő összegekkel vannak az amerikai piacokon érdekelve: II. Miklós császár 30 millió korona, VII. Edvard király 25 millió korona, II. Vilmos császár 15 millió korona, a spanyol Izabella hét és fél millió korona, Lipót belga király 17 és fél millió korona, A yorki herceg, az olasz, a görög, a dán király, Abdul Hamid szultán, a perzsa sah mindössze körülbelül 40 millió koronát helyeztek el amerikai értékekben.

A jubileumi év alkalmából

valamint

üzletem 25 éves fennállása és haj- és szakállkenőcsöm 25 éves feltalálása alkalmából elhatároztam, hogy igen tisztelt vevőimet egy még soha nem létezett kedvezményben részesítek, ami biztosan általános tetszést fog aratni.

100 sorsjegyet deponáltam egy elsőrangú bécsi bankházban, melyeket ajándékképpen tisztelt vevőimnek engedek át minden, azokra esetleg eső fő- és melléknyereményekkel együtt.

Az aluljegyzett 100 sorsjegyre eső összes főnyeremény

5 millió korona

mely összeg természetesen tisztelt vevőimet illeti. Összesen 77 huzás van. A 100 sorsjegy és ennek fő- és melléknyereményei, — mely a mai naptól fogva t. vevőim tulajdonát képezi, és amiért fizetni senkinek sem kell, — úgy osztatnak el, hogy 1909. május 1-én a ki nem húzott sorsjegyek eladatnak és az így begyűlt összeg, valamint az addig esetleg kihuzott fő- és melléknyeremények teljesen ingyen, és pedig a következő módon lesznek t. vevőim között felosztva. Minden vevő, ki egy 1 frtos téglajegy haj- és szakállkenőcsőt vesz vagy rendel, kap az alant felsorolt sorsjegyekre egy részjegyet, amivel a sorsjegyekhez, valamint ezek fő- és melléknyereményeihez társtulajdonossá válik. 2 frtos bevásárlásnál kettő, 3 frtos bevásárlásnál három, 5 frtosnál öt, 10 frtosnál 10 részjegy adatik és így tovább, minél nagyobb a vásárlás, annál több részjegyet kapnak t. vevőim és annál nagyobb az az összeg, amit a 100 sorsjegy 1909. május 1-i eladása után kapnak, és így lesz, ha több főnyeremény esik a sorsjegyekre, a részjegyekhez mérten nagyobb t. vevőim nyereményrészesedése.

május 1-ig teljesen ingyen 100 sorsjeggyel játszani, anélkül, hogy erre bármit is fizetnének.

A kenőcs szétküldése, postal utánvétellel vagy az összeg előre való beküldésével történik, mikor is a csomagokban egyúttal a részjegyek is elküldetnek, vagy üzletemben Wien, I., Graben 14. megkaphatók.

Haj- és szakállkenőcsöm világhírű és a civilizált országok legmagasabb körében el van terjedve, amiről számos elismerő levél tanuskodik. Remélem, hogy e nagyszerű kedvezményben minél nagyobb mértékben részt vesz, és kenőcsömből, amely évekig áll anélkül, hogy megromlana, számos megrendelést fog tenni.

A Csillag Anna asszony saját találmányu hajnövesztő kenőcs használata által mindenki legmagasabb életkoráig megőrizheti haja sűrűségét és hosszúságát. Egyetlen más szer sem tartalmaz annyi hajtápláló anyagot, mint a Csillag-pomádé, amely valóban joggal szerezte meg világhírűvé, amennyiben az azt használó hölgyek és urak a sikert nyomban tapasztalják, mert pár napi használata után a hajhullás teljesen megszűnik és ujon nőtt hajszálak lesznek láthatók.

Egy téglajegy ára 1, 2, 3 és 5 forint.

CSILLAG ANNA LORELEY-FÉSÜJE
eltörhetetlen, darabja 1 forint.

Anna Csillag WIEN, I., Graben 14.
(ahová az összes megrendelések küldendők.)

100 sorsjegy. Ezek tisztelt vevőim tulajdonát képezik, ugyszintén azok fő- és melléknyereményei.

1 Bécsvárosi-sorsjegy . . . főnyeremény	K 400.000	1 Jelzalog-sorsjegy . . . főnyeremény	K 70.000
2 Tisza-sorsjegy	180.000	1 Pálffy-sorsjegy	84.000
1 Földhitel-sorsjegy	90.000	1 Braunschweigi sorsjegy	180.000
1 Magyar nyereménysorsjegy	300.000	1 Salzburgi sorsjegy	40.000
2 Szerb sorsjegy	80.000	1 Laibach sorsjegy	40.000
10 Osztr. vöröskereszt sorsjegy	60.000	1 Krakói sorsjegy	50.000
25 Bazilika-sorsjegy	30.000	1 Innsbrucki sorsjegy	30.000
10 Magyar vöröskereszt-sorsj.	30.000	1 Szász-meiningeni sorsjegy	25.000
10 Olasz vöröskereszt-sorsjegy	35.000	25 Jásziv-sorsjegy	30.000
1 1864-iki sorsjegy	300.000	4 Török sorsjegy	600.000

HA FÁJ A FEJE,

netélevőzések hanem használja azonnal
Beretrvas-tetés **MIGRAIN**-pásztiltat
Minden
gyógyszer-
árban és
drogeriában
kapható.

24 pasz-
tiltat tar-
talmazó
doboz 1 kor-
20 fill.

Főrak-
ta: Beretrvas Tamás Kispeszt,
Nákózi
utca 2.

Ingyen postai szállítást 3 doboz rendelésnél.

Ekszerek

ezüstneműek, egy-
házi szerek, ötvös-
művek, órák, angol
ezüst különleges-
ségek a legutányosabb árban beszerezhetők
részletfizetésre is
SÁRGA JÁNOS ékszergyárosnál
BOLOZSVART. . . Képes nagyárjegyzék ingyen.
Gyár: Görög templom-u. Főraktár: Mátyás k.-t. 13.

Törekvő emberek

figyelmébe! T. Szűcs Mihály és Tsa ország Nagy-
váradon. Füzési fátalep 3 szám. Ajánlja utalású és
igen széleskörű körben vezetett hornyolt ezement
tétőserop kézigépeit ezement- és homok-keverőket
előállítású igen szilárd tétőserop gyártásra, amely által
homokos vidéken, vagy homokos folyó közlemben kevés
belekötéssel szép jövedelmet biztosító üzlet léte-
sithető. Na-nyobb városokban pépetekkel tarsul is eme-
gyünk. Kérjük érdeklődni és bővebb értesítés: szemé-
lyesen vagy levél útján fenti cégtől beszerezni sziveskedjék,
ahol a gyártás módja a kész cserép és az ezzel eszközölt
tétőfűtés is megtekinthető.

HATSCHEK BÉLA

optikai műintézete
emberi-műszerek gyári raktára és formák készítője,
(operatív teljes mellőzése.)
Szemüvegek vagy orrszorítók minden szemhez és orra kül-
lon-külön választok; orvosi receptek szerinti megrendelések
pontosan készítve.
Tálalható naponta reggel 10-ig, d. u. 1-4-ig, este 8-10-ig.
Budapest, VII. Király-utca 69. földsz. 3.

Teljes közlemlőberendezések

valamint egyes alkotórészek. Győri- és kassai
rendszerek
IPAR- és MEZEI VASUTAK
M. P. sínek, kocsi, váltók, v. v. kocsik, kocsivaskerékek stb.
Motorok és lokomobilok
benzin-, gáz- és gőzüzemre. Garancia mellett felszerelve.
Malmok és téglagyári cikkek
valamint szorozatok, szerszámok, vas- és gépmunkabell cikkek
használt és új állapotban kiválóan olgonyosan beszerezhetők
SCHLESINGER ALAJOS-nál
BUDAPEST, V. Váci-körút 39. SZÁM,

Dr. Mitzger

hirneves szakintézete
Budapest, Teréz körút 44. sz. I. em.
IDEG-, NEMI-
bőr-, vérbetegségek, bujakóros (siphilis)
betegségek, önfertőzés utobajai és férfini
gyengeségi állapotok, impotentia gyö-
keres gyógyítására. Tapasztalt biztos és
gyors eredmények folytán a tisztelőidj
teljes gyógyulás után fizethető.

BIZTOS

gyógyulást keresőknek
kik bármily
nemi betegségben szenvednek
mint húgyúti és hólyagbajok, húgyvesztések, vesetűz zava-
rok, éjjeli magömlések, sebék és bujakóros bántalmak (siphil-
is), az önfertőzés utobajai, létező idegbajok, korai fertő-
zés elgyengülés, bármily bőrkülfertés stb. nőknél felfelé, a
moh bajok, alapos, gyors és gyökéres gyógyítására szíves-
ruan tudományos és lelkiismeretes gyógyintézkedé-
sre fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. az. és kir. orvosi főorvos országos híró és a legérgebb sz-
ere fennálló rendelés intézője
Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.
Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgyúti és hó-
lyag bajok vizsgálata villamos húgyvesztésük segélyével.
Védőkik levelekre kimerő választ és szakasárú leírást nyu-
nak, gyógyászati gondoskodásra lenn. Titkár: T. Károlyi.
Nőknek külön váróterem.

PÉNZSZEKRENYEK
GELLÉRI ÉS SCHULLER CZÉGNÉL
BUDAPEST, IX., RAKOS-U. 4.

GYARTANAK: TŰZ- ÉS BETÖRÉSMENTES PÉNZSZEKRENYEKET, KÖNYV- ÉS OKMÁNSZEKRENYEKET, ANYAKÖNYVI SZEKRENYEKET, PÁNCZELSZEKRENYEKET ÉS PÁNCZELSZOBÁKAT LEGJOBB KIVITELBEN.

Allandó nagy raktár. Arjegyék ingyen és bármentve.

Karlsbádban végzett

személyes vásárlásaimról megérkezve értesítem t. vevőimet és rendelőimet, hogy óriási mennyi segü árut partieba és azok ugyanily partieárban kerülnek eladásra és pedig:

- 6 személyes likőr készlet festett aranyozott csak ... frt —.95
- 6 személyes boros, sörös v. vizes készlet festett és aranyozott csak ... frt 2.50
- 6 személyes fehér porcellán préselt ebédülő készlet ... frt 3.25
- 6 szem. ebédülő készlet festve és ar. rococo stílusban csak ... frt 6.95
- 12 személyes ebédülő készlet festve és aranyozva, rococo stílusban, 52 darab csak ... frt 14.50
- 12 személyes ebédülő készlet festve és aranyozva, rococo stílusban, 84 darab csak ... frt 25.—
- 6 személyes kávév. teás készlet festve és aranyozva ... frt 3.—
- 6 szem. kávév. teás készlet fest. és ar. rococo stílusban csak ... frt 3.50
- 1 telj. angol mosdókészlet csak ... frt 3.—
- 1 telj. angol mosdókészlet nagy Porcellán tányérok csak ... 5, 7 és 9 kr.
- Vizes vagy boros pohár csak ... 5 és 6 kr.
- 12 darab zománcz edény ... frt 2.50
- 1 asztali lámpa ernyővel ... frt 1.—
- 1 asztali lámpa nagy diszes tulipánnal ... frt 2.50

Oriási választék függőlámpákban 4 forinttól felebb.

Ingyen láda! Ingyen csomagolás!

Takács Ferencz

VIII., Baross-tér 5. sz.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerre, rövid idő alatt gyógyít nyugcsólyást, nőgyógyászati betegségeket, bujakkort (syphilis), bőrbetegségeket, elvengült fertőződisekben is, ontériozest és annak utóbajait, ider- és hátgerincbajait, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 9-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.

Levél útján is biztos gyógyszer.

3 szó . . .
Egyenruha
Tiller
Budapest.

Gramofonok

kizárólag eredeti elsőrangú gyártmányok

részlet-fizetésre is kaphatók.

MAGY. IPAR ÉS KERESKEDELMI R. T.

BUDAPEST,

Király-utca 9/h.

keresen arjegyeztet. 27894

Püthető fürdőakád,

körmelegítő káphaval, kádak 14 K-tól olcsóbb, jégcszekronyok és háztartási cikkek nagy választékban

LEFKOVICS ADOLF

Wesseleny-utca 51/M Erzsébet-körút és Harsta utca között. Arjegyelt bármentve.

Akác-csemete

Mautner magból.

Kétéves, 1 m. és 40 centim. magasnövesü, **esrenkini 6 forint.**

Kétéves akác, 120 centim. magasnövesü, **esrenkini 5 forint.**

Egyéves akác, 70-80 centim. magas **esrenkini 3 forint 50 kr.**

Kétéves glediitsia csemete, élősvénynek 120-140 centim. magas, **esrenkini 6forint.**

Kétéves, 100 centim. magas, **esrenkini 5 forint árban.**

Dijmentes csomagolással a tisztelőkiállomáson feladva. Kisebb és nagyobb mennyiségben, jó minőségben kapható alulirotnál. Százzeren felüli rendelésnél 5%-töli kedvezmény.

DOBO IMRE, főszolgabíró
TISZALÓK (Szabolcsmegye)

Czegünk kereskede mi és váltótörvényszékileg be van jegyezve.

Szives figyelmébe!

Mindenféle hitelügyben, jogtanácsosánk utján mérsékelt díjért pontosan és lelkiismeretesen járunk el.

Szerzünk: Késpénz kölcsön: heti vagy havi csekély összegű törlesztésre, törvényes kamat mellett, kezességi vagy anélkül is, gyengébb hitelképesség esetén csoportos viszonzókezeseket szerzünk külön díj nélkül.

Közvetítünk üzleteket, házakat, földbirtokot, lakásokat és mindenféle ingó és ingatlanokat.

Ne hirdessen sehol addig amíg előbb velünk nem érintkezik. Eladók és vevők minden szakmából nyilvántartva ugy helyben mint vidéken.

Pontos czimünk:

Általános Hitelszerző Vállalat

kereskedelmi- és váltó-törvényszékileg bejegyzeti cég

Budapest, VII., Dohány-utca 90. Telefon 85-68.

Czegünk kereskedelmi é váltótörvényszékileg be van jegyezve.

Párisi világkiállítás «Grand Prix» 1900.

Kwizda-fele RESTITUTIONSFLUID

mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K 2.80.

Az udvari istállóban továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erőtgyűjtésre, az inak merevségénél stb. kepesiti a lovat a legnagyobb munkabírásra trainingban.

A Kwizda-fele Restitutionsfluid csak akkor valódi ha a fenti védjeggyel van ellátva — Védjegy, czimkép és gényőles törvényesen védve.

Főraktár: **TÖRÖK JOZSEF** gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám és VI., Andrassy-ut 28. szám

ABBAZIA
Grand Hotel Bristol

Ujjonnan epült, minden kényelemmel berendezett, elsőrangú tényes szálloda. Nagyszerű szobák, lift, központi fűtés, villamos világítás, telefon, melegvíz-vezeték stb. A délre és keletre nyíló összes szobák erkélyvel ellátva. Kávéházi étkező, olvasó-és zenetermek. Pompas kilátás a Quarnero egész vidékeire. Igen mérsékelt árak.

A BRISTOL-SZÁLLODA IGAZGATOSAGA:

RUDOVITS W. tulajdonos.

Egy-egy szám ára 20 filler.

Minden füzet külön kapható.

OLCSÓ KÖNYVTÁR.

Szerkesztő Gyulai Pál

UJ:

- 1430 A magyar szabadságharcz német dalnoka. Szemelvények Hartmann Moricz költeményéből Ford. Közma Andor
- 1431 Gyulai Pál. Emlékezés Deák Ferenczre
- 1432-1433 Istváni Pál. Volter és Grizoldis Bevezette és magyarozó jegyzetekkel kíserte Vende Ernő
- 1434-1436 Ihering Rudolf. Küzdelem a jogért. Fordította dr. Szilassy Cézár
- 1437-1403 Mac Donagh Mihály. Az angol parlament szokásai, furesaságai és humorja Ford. Huszár Imre.
- 1464-1473 Fogazzaro A. A szent Hegény Ford. Vetési J.
- 1474-1478 Ötven év előtt. Elbeszélés Iris Jókay Lajos.
- 1479-1480 A kondor Iris Suster Adalbert. Németből fordította B K
- 1481-1483 Candide vagy az optimizmus Iris Voltaire. Fordította Langer Ignác
- 1486-1488 Furio. Elbeszélés Iris D Amicus Olaszból fordította Elek Arthur
- 1489-1494 Sterne érzékeny utazásai. Ford. Kazinczy Ferencz Bevezette és kiadta dr. Berki Miklós
- 1495-1497 Balzac Iris Taine H Franciaából fordította dr. Hlatay Aladár
- 1498-1499 A szendmíri kolostor. Iris Grillparzer. Fordította Györi K
- 1500-1502 Nyomor és büntettek. Iris dr. Balogh Jenő.
- 1503-1505 Utazás a Harzban. Iris Heine Németből fordította Olah Gábor
- 1506-1508 A pozsonyi diéta. Vigjáték 3 felvonásban. Iris Beczák Árpád.

FRANKLIN-TÁRSULAT

mag ar irod. intézet és könyvgyomda

Budapest, IV ker., Egyetem-utca 4. sz.

Kaphatók minden könyvkereskedésben.

G
 hogy
 fonra

N

Az egész országban mindenütt kapható

Általános
 Biztosítási á
 Összvagyon
 Bevétel az 1
 Nyeremény

Megta
 támadható m
 Parba
 egész biztos
 Világ
 nélkül mege
 A biz
 nem válhat
 Legm
 Megsz
 nélkül eszke
 Hábor
 Nyere
 Az 1906. évr
 at mint nyer
 nyereményrés
 Példa
 köztött biztos
 Rövid, világo

E hirdetés
 egyszeri h
 pedt betűk
 betűkből sz

Alkalma
 Butorok, viss
 nyegek, kény
 mények miat
 hagomi hálós
 iróasztal kö
 nyel, oiaffest
 nagy perzsasz
 pálc, 3 águ vi
 Arverési buto
 utca és Holl
 kökplacza.

BELH
 (nasmenés) g
 leglobb gy
 BANTA-jéle
 AFONYA G
 gyógyszerész
 szereséknél
 K 1.00, 5 u
 koronáért
 szállít a FRI
 ZEBVYÁN F
 108-B.

GRAMOFON TULAJDONOSOKAT ÉRDEKLI, INGYEN.

hogy miképpen kaphatnak minden gramofonra alkalmas kétoldalu művész-lemezt

Sokezer új magyar felvétel! 1000 darab finom angol czél gramofon-tű ragy vétel folytán **csak 3 korona.** — Saját érdekében cselekszik, ha kivágja és megőrzi felhívásunkat. — Gramofon beszélőgép-árjegyzék és lemez-jegyzékét ingyen küldünk.

Tessék hozzánk kérdést intézni.

Iván és Vári hangszer osztálya Budapest, VI. Teréz-körút 11c.

Az egész országban mindenütt kapható

A MÜLLER J. L. - féle
Kaliptas
LEGJOBB FOGPEP

felülmunkáltatott, a fogzákat fenntartó és épen tartja, kis habzású 30 miter, nagy 1 korona

MÜLLER J. L.
sz. és kiz. szöveti származású
Bpest, Komáromi utca 2.
Mindössze 22 Kapható.

DIESEL-motorral

a tényleges löerő

óránként csak 1 fillérbe kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költöztetéssel készségesen szolgálunk

Fegyver- és Gépgyár R.-t.
Budapest.

Mindenütt kapható a legfinomabb

Weider tejszín és Zsolna csokoládé

Csokoládé desszert bonbonok

Weider Ármin és Béla

csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

BERLINI VIKTORIA

Általános Biztosító Részvény-Társaság. Alapítatott: 1853. évben

Biztosítási állomány 1906. december 31-én	1.848.205.807 kft
Összvagyon 1906. december 31-én	715.487.898
Bevétel az 1906. évben	148.055.981
Nyeremény az 1906. évben	80.900.048

Különös előnyök:

- Megtámadhatatlanság: A kötvény egy évi fennállás után semmi féle alapon sem támadható meg.
- Párba vagy öngyilkosság: Az első évben a teljes díjtartalék és az után az egész biztosítási összeg fizetetik ki halálesetben.
- Világkötvény: Kezdetől fogva tartózkodás és utazás az egész földön pótlék nélkül megengedve.
- A biztosítás megszűnésének kizárása: Három évi fennállás után a biztosítás nem válhat érvénytelenné.
- Legmagasabb kölcsön- és visszavásárlási érték három évi fennállás után.
- Megszűnt biztosítások érvénybe helyezése 6 hónapon belül orvosi vizsgálat nélkül eszközölhető.
- Háborúbiztosítás teljesen költségmentesen.
- Nyereményrészesedés: A tiszta nyeresemény 90%-a a biztosítottaknak szavatoltatik.

Az 1906. évi a biztosítottaknak a nyeresemény 93%-a, azaz 28.752.299 korona utaltatott át mint nyereseményrészt. — Már 1873 óta egy az összdíjbevitelének 80%-ával emelkedő nyereseményrészt fizetettük.

Példa: 10.000 koronára szóló megélés és halál esetére 25 évi időtartammal kötött biztosítás egy 30 éves egyén részére összesen 6060.- koronába kerül.

Rövid, világos biztosítási feltételek, fenntartások nélkül. Úgyes képviselők alkalmaztatnak

Igazgatóság Magyarország és a Keleti országok részére.
Budapest, V. ker., Széchenyi-utca 1. szám

Legszebb... Legjobb... Legelőcsöb...
PAP LAN PAP LAN PAP LAN

GIGHNER JÁNOS
ágy- és vasbutor-gyára
szőnyegek, függönyök, pokrolok, terítő stb.
nagy választékban.
BUDAPEST,
Erzsébet-körút 20.
Fiókület: Rákóczi (Kereses) utca 38. sz.
Gyár: Kertész-utca 7. és 9.
Árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve küldök.
Gyermekkosztrú nagy választékban. Meg nem felelő árut kicserélem vagy a pénzt visszadom.

darabja 1 ft
Belföldön 50 kr-tól jobbra

KIS HIRDETÉSEK

Alkalmi vétel.
Butorok, visszamaradt szőnyegek, kényeszerítő körömmények mlait eladók! Magyarországi hálószoba 180 ft, Iróasztal könyvszekrény, nyel, olajfestmények 2 ft, nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 áru villany 14 ft. Árverési butorekladás. Dob-utca és Holló-utczai sa-ropkplacza. 26616

INGYENI
és bérmentve küldöm szőlő-oltyány és vesszőkérő árjegyzékemet, mely minden szőlő- és kerttulajdonosnak nélkülözhetetlen tudnivalókat tartalmaz.

Az árak meglepő olcsók. Számos oltyányos levél igazolja oltyány- és vessző-oltyányom hasznát.

Delaware okvetlen rendeltessen, mert ezen faj nem kell sem öntözni, sem permentezni.

Szűcs S. fia szőlőtelepe
Bihardioszeg.

Ügynökök
tömegzikk eladásához ke-
restetnek. Ajánlatok „Tö-
megzikk L” jellegével a
kiadóhivatalba kéretnek.
5514

Modern
urasági butorok
alkalmi vételre és eladáson

háló-, ebédlő-, szalón-
uriszoba és irodai teljes
berendezések. Dus raktár
szőnyegek, függönyök, teri-
ték, csillárok, vas- és réz-
butorokban.

GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Lizer Perencez-tér
& sz. eszelői Gyár-utca
Telefon 14-09.

Szepességi
esemegék
BARTA-féle veresafonya
belített, málna-, sza-
móca-, cipkebegyőlt,
gomba- és huskonzer-
veket, pastetomokat
száll a **PELKAJ KON-
ZERVGYÁR** Felka, Sze-
posmegya. Kérjen ár-
jegyzéket.

Urasági
butorokat,
szőnyegeket,
csillárokat
és legteljesebb berendezé-
seket (gyárat és üzle-
cset is) vesznek és eladók.

Nagy Zsigmond
VI. Lázár-utca 3
(a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a leg-
finomabb modern és
stílusos matl és fényezet
magyarországi plüssend vagy
műstílusú háló, ebédlő, ül-
szoba és szalónbutorokban
Részletekben, díjmentesen
rák és kárpitozásokban
Parsza, smyrna és más sző-
nyegekben és függönyökben
modern bronzszobrokban
gáz, villamos stb.-hez

BELHURUT,
(hámenés) gyomorgöres
legjobb gyógyszer a
**BARTA-féle FEKETE-
AFONYA GYÖGYBŐR**
gyógyszerek és fü-
szereseknél 1 üveg ára
K 1.00, 5 üveget 8.-
koronáért bérmentve
szállít a **PELKAJ KON-
ZERVGYÁR** Felka, Sze-
pos-m. 26971

BUTOR
árverésről, finom és egy-
szerű butor, hálószobák és
garson szobák Szalon bór-
totellek, gyönyörű tükör,
diván, bőrszék, Iróasztal,
porzsaszőnyegek és egyes
darabok; Földes B., VII.
Kertész-utca 43. Király-
utca sarokházban

Ajtók ablakok,
VASREDŐNYÖK,
VASRÁCSOK,
kapuk használ-
tak és újak ol-
csón kaphatók!

Lefkóvits Jakabnál
Bpest, V. Csáky-utca 28
Korall-utca sarok. Lipót
körút közelében

AKINEMATOGRÁF
KINEMATOGRÁF
KINEMATOGRÁF
KINEMATOGRÁF

E hirdetés rovában minden szó egyezri beiktatása közönséges betűkkel 4 fillérral, kompakt betűkkel szedve 6 fillérral fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovában minden szó egyezri beiktatása közönséges betűkkel 4 fillérral, kompakt betűkkel szedve 6 fillérral fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/c 286

Parketagyár

gyöngyösön ajánlja gyártmányait.

Bélyeggyűjtőknek

Bélyegekből, albumokból nagy választék, Mattaras Károly-körút 10. Vétel! 5509

Erdőbirtokot

vagy erdőt sürgősen keresek megvételre. Részletes leírást és feltételeket „Fakereskedő” jeli gé alatt kérek a kiadóba. 27368

Asszonyok vigyázatok!

Tulnag gyermekáldás ellen okvetlen megtanít védekezni Fischer Róza kézikönyve. Több ezer köszönő és hálaírat. 1 koronáért (esetleg bélyegekből) megküldi Fischer Róza asszony, Budapest, Damjanich-utca 28. B. 2. 27853

Üzletvételt

és átadást minden irányban ingyen közvetít Huszár, Budapest, Gresham-palota. Csak levélileg. (Válaszbélyeg). Elsőrangú ajánlások.

Állást

mindenkinek minden irányban ingyen közvetít Huszár, Budapest, Gresham-palota. Csak vidékieknek. (Válaszbélyeg). Elsőrangú ajánlások.

Csemegeszlőt

függetlenül csomagolva, 5 kilónként 5 koronáért, leginább táblaalmát, 4 koronáért, mézede narancsot 3 koronáért szállít Rottmann Hermin Kiskunhalas. 27850

A Falkogen

tüdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VIII Rákóczi-tér 2. sz. 25828

Sodronykerítést,

sodronykerítésongépet, gőzmosságépet, szőlőveszteszket, akacz- és gledicsia magcsomókat arlap szerint küld Resch, Bécs. 27760

Magánkutató iroda

Rákóczi-út 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal ügy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Róza. Telefon 67-47 26703

Veresáfonyabefőt

BARTA-téle, 5 kilós postaköszvényű 6.-korona PELEA, KONZERVGYÁR Felka, Szeged. 86972

Építkezéseket

Építkezéseket tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes tevékenység felépít. Építési tanácsokkal szolgál. Borsodnyéki építésiroda Bpest, Rákóczi-út 71. 700

Polgári, gimnaziumi,

kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnaziumi különbözetre és érettségire előkészít (hálygeket is). Kerekes, Almásy-tér 16, sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyeg kérek. 25463

Zálogcédulákat,

brilliantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb áron vesznek. Brillantokért többet fizetnek, mint utjonnan kerültek. SCHILLER ISZIDOR, Sip-utca 8. 26316

Helyi képviselők és ügynökök

fogyasztási cikk eladására nagyobb jutalék mellett a fővárosban és vidéki nagyobb városokban kerestetnek. Szives ajánlatok «Lapidim» jelige alatt Haasenstein és Vogler-hez, Budapest. Magán építő iparos iskola előkészít építő, közműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat. Vágtólózet műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 27225

Polgári iskolai

reálisiskolai, gimnaziumi, kereskedelmi, egyéves önkéntességre képesítő vizsgákra, valamint mindenféle javító és pótló vizsgákra legrovidebb idő alatt a legjobb sikerrel előkészít „Tanár” Budapest, Thököly-út 8. I. em. 3. ajtó. 26814

Lakást,

butorozott szobát, bármely célra, berendezéssel is, mindenféle berheliségget gyorsan, csekély díjért közvetít a lakásberheliség közvetítő csak V. Greshampalota Merleg-utca 2. sz. Telefon 81-08. Minden berheliség nyilván tartva

Ügynökök,

a kik törvényesen engedélyezett sorsjegyek eladásával foglalkozni akarnak a múltlyel naponta 10-20 koronát keresni lehet, küldjék ajánl. tulkat főpostai postaltok 237. Budapest.

Házak,

villák, telkek, gyáriraktarak, gyárépületek a főváros minden részéből eladásra vagy kiberlesre előjegyzésben. Huszár Budapest, V. Gresham-palota. Elsőrangú ajánlások. Telefon 81-08.

Mérnöki műszereket

vesz, elad, cserél, lejtém-rők, Planiméter, Teleskop, Goerz-Zeiss-Iridarstb.

HATSCHKEK EMIL

Andrássy-út 13, Flókja: Erzsébet-körút 39

Kanári malacok

kiképzett előnekeknek daraját 6-8 nt. tenyész-őstényeket 1 forintjal felolosság mellett szállít STERN Csongrádról. 27642

Önök övni kell a feleségét!

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a tulbó gyermekáldás ellen, melynek eredményei a hálaírások ezrei igazollják, diszkreten küldöm 90 fillér magyar levélbelyegért. Fran Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 50. 26764

Butor

új és használt beraktározásból visszamaradt, csillárok, lámpák, irodai berendezés, pénzszekrények bűmulatos olcsón eladó. Beraktározási vállalat tulajdonos Landsman Samuel Központi városház épület Gerlóczy-utca 2 raktár 10-11-12

Réthy

név látható a valódi pe-metefü czukorka minden egyes darabkáján 721v

Gyorsírás

(Gabelsberger) Gereben gyorsíró nőiskolája kiképzés után állást garantál. Németül tudóknak tandíjkedvezmény. Írógépek-tatásnövényedeknek díjmentes. Kristóf-tér 2. szám.

STENOGRÁFIA

Ha elterpályján boldogulni akar, tanuljon gyorsírást, gépirást, könyvvitelt, német nyelvet a Stenografia országos Gabelsberger gyorsíró-és gépiró iskolában. Sokszorosított tanfolyamok, copying office. Biztos átlasközvetítés. V. Váci körút 33

Saját gyártmányu vas-és rézbutorok

Rőzagy ... 45.- (rt) Vasúgy matraczcal 8.50 Gyermekegy ... 11.50 Sodronyagy-betét 3.50 Vas- és rézbutorok gyári árában.

WEISZ LIPÓT

Király-utca 99 szám. TELEFON 57-01.

Villamos világítás

saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Aránylat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

Ki a YES-OUI-SI

eziml lapot megrendeli, jászva minden megérteztés nélkül az önállóan az

angol es francia

nyelveket alaposan megtanulhatja előfizetési ár negyedéven. Könt minden kindásra 3 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatóványaszámokat küld a kiadói hivatal. Budapest, Andrássy-ú 97. szám.

Régi ezüsttárgyakat

és zálogcédulákat vesznek és eladók mindennemű arany- és ékszerárut, ugyanint régiségeket, drágakövet, arany- és ezüst-órákat, lánczókat, gyűrűket, ezüst-evőeszközöket. Kérjen árjegyzéket ingyen. Fuchs Dávid utóda Budapest, IV., Váci-utca 18, I. emelet. 26764

Fénykép-készítéket

objectivet vész, elad, cserél h. tes Appolo lómezek egyedül eláruzó helye.

HATSCHKEK EMIL

Andrássy-út 13, Flókja: Erzsébet-körút 39. Alapított 1877. Csak olcsóbb, mint részlet fizetésre.

Kolozsvári

jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készített elő a legrövidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen osekély díjazás al. Levélbeli érdeklődésekre ki-méretően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-ú. 2.

FRIED J.

mübutorraktár, kárpitos és díszítő Bpest, V., Nádor-ú. 14.

Uj Idők

Elfogad teljes lakberendezéseket, valamint mindenemű kárpitos- és díszítőmunkákat. 27811 Mintaraktár műveszi kivitelű butorokból, francia és angol szövetelekből. Költségvetés díjmentes. ::

Jogi,

politikai szigorlatokra alap- és államvizsgákra (egyesítárgyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyiszintén államszámvevő tanú államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szemimárium, Budapest VI., Rozsa-ú. 44. III. 8

Polgári árák!

Pontos kiszolgálás!! Kitünő szabás! Csakre mutat küldök, nagyobb rendelkezési szomszagosan elmegek.

Zeliszka János

angol uri szabóterme. BUDAPEST, Andrássy-út 56. I. em.

BUTOR

részletfizetésre vagy meghatározott időre szolli árák és legkedvezőbb díze, tési feltételek mellett. Felvilágosításai szolgál

Liszt István

Bpest, IV. Koronaherceg-ú. 2 (Kizyó-tó sarkán) butorraktárban. 1955 mint 500 képpel ellátott árjegyzéket bárkinék 60 fillér ellen franko elküldjük

Fenyőborovicska

(Günporus) BARTA-téle, 3 liter K 7.60, 4 liter K 9.- bérmentve. PELEKA KONZERVGYÁR Felka, Szepesin. 26973

Csemegealma

téli nemes fajalma és óriás birsalma postaköszvényű 8 kor. 25 kiló ára 12 kor. Házilag főzött barackcukor 2.40 kor. Kitünő birsalma-sajt 2 kor., Cukorédes szilvaizé 1.40 K. kilója Fajboroknak hecolitertjét 50 koronáért szállítja Szabó X.I. Csongrád.

Pénzkölcsönt

4. 4 1/2 és 5% alapon föld-birtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I. II., III. helyen 5-70 évig törleszt-hető. Személyhiitel tisztviselőknak gyorsan eszközöltetik.

HOFMANN JAKAB

bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 11a.

HERCZEG FERENCZ

Előfizetési ára negyedévre 4 korona. Mutatóványaszám kéresemre ingyen. Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-út 10. sz.

Bőrszékikar

Vőrsajtolás és bőrfaragás

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2

Bőrszékikar

sz evangélikus iskolaéptelben Nagy raktár valódi bőrszékék és karosszékében, jóval olcsóbb árában, mint eddig. Használt székek átalakítása bőrszékékre olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

Nagy és Fia

állandó nagy lakberendezési kiállítás. (az egész házban) TELEFON 17-77. Urasági butorok, új és használt butorok.

Nagy és Fia

Lakberendezési összes tárgyak.

Nagy és Fia

modern butorok: machagoni, palisander, ében- és ozitromfa.

Nagy és Fia

Valódi porzsa és smyrna szőnyegek.

Nagy és Fia

Velencei tükrök tüveg, csillárok festmények stb.

Nagy és Fia

CSILLAR ÜZLET.

Nagy és Fia

antique butorok és szőveleek, ezalogramitúrák.

Nagy és Fia

BUDAPEST, Semmelweis-utca 21,

Nagy és Fia

állandó nagy lakberendezési kiállítás. (az egész házban) TELEFON 17-77. Urasági butorok, új és használt butorok.

Nagy és Fia

Lakberendezési összes tárgyak.

Nagy és Fia

modern butorok: machagoni, palisander, ében- és ozitromfa.

Nagy és Fia

Angol bőrgarnitúra, francia olasz stílusú butorok.

Nagy és Fia

Valódi porzsa és smyrna szőnyegek.

Nagy és Fia

Velencei tükrök tüveg, csillárok festmények stb.

Nagy és Fia

CSILLAR ÜZLET.

Nagy és Fia

antique butorok és szőveleek, ezalogramitúrák.

Nagy és Fia

Nippek, bronzszobrok olasz faragványok, meiseni és altwien porcellán.

Nagy és Fia

Flókiület nincsen össze nem tévesztendő hasonló névű czéggel.

Nagy és Fia

Vesz és elvállal teljes lakás, szálloda és kastély berendezéseket vidéken is

Nagy és Fia

Allandó butor és antikutások beszerzése a bécsi, párisi, velencei és romai árveréseken.

Nagy és Fia

Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

Nagy és Fia

Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

Nagy és Fia

Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

Nagy és Fia

Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

Nagy és Fia

Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

Nagy és Fia

Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

KÖZIGAZGATÁS.

A jegyzők sérelme és a községi közigazgatás bajai.

A jegyzők sérelme két pontban nyilvánul leginkább. Az egyik magában a szorosán vett közigazgatásban gyökeredzik, a másik a magunk baja, mely anyagi és személyi dolgainkat érinti. Mind a két baj olyan, hogy ezek orvoslásában mi már nem bízunk, de azért előhozzuk.

Közigazgatásunk odvas fához hasonlít, melyről nem tudni, mikor és hol roppan össze. A magunk baja összefüggésben van a közigazgatással; így, ha a mi állapotunk nem egészséges, korhad a közigazgatás is. Hiába szorít, ostromoz minket a vármegye; ha nincs erő, nincs eredmény. A jegyző is csak ember, s a határon túl neki sem lehetnek köteleességei. Ennek dacára úgy az állam, mint a közönség valóságos munkauszótát íz velünk. Ha mégis akad jegyző, ki, mint mondani szokják, tejből-vajból uszik, az csak kivétel s korántsem említhető példának állapotunk tarthatatlan volta ellen.

A mi a közigazgatási sérelmeket illeti, intézzék hozzánk kérdést a belügyi kormány s mi válaszolni fogunk rá. Csak hogy a miniszteriumba is csupán a nagyközségi jegyzőket hívják meg az ankétekre s a körjegyzőket, akiknek nagyobbak a sérelmeik, mellőzik.

A jegyzők kívánalmái között legelőbbiek a következők:

1. Hogy a jegyzők köziagi állása a közigazgatásban megállapíttassék és körvonaloztassék.
2. Hogy a jegyző fizetése az általánnyok és lakbérében kívül 3600 koronában állapíttassék meg. A jegyző tekintélyét és megbízhatóságát anyagi jóléte emeli s ezt csak megfelelő javadalmazással lehet elérni; s ilyen javadalmazás van egy jobb ipari művezetőnek is.
3. A jegyző és családtárgiai részére adják meg a kedvezményes vasuti jegyet. Ha a semmi felelősséggel sem terhelt állami és közigazgatási kezelő tisztviselők kedvezményes vasuti jegyet kapnak, méltán megérdemli ezt a jegyző és hozzártartozói, ezen kedvezményt várták is a jegyzők újvire, de ez is elmaradt, mint minden.

4. Alkossák meg a jegyzők szolgálati pragmatikáját is. Ne mehesse keresztül-kasul a saját kénye-kedve szerint egy rosszmájú szolgabíró, vagy bárki más is. Ne az ítéljen felette, aki vádol is. Hol van az a kir. bíróságoknál, hogy a bíró a legelvetemültebb bűnösökkel is gorombáskodik? Ilyen csak a mi közigazgatásunknál fordul elő. Az a lenéző gög, az a semmibevevés a felebbvaló részéről, nevelhetne akár anarkistákat is, a szegény, sokszor lesajnált jegyzőkből. Tessék ma így bánni egy földműves napszámossal. Tessék azt a kapa-kaszától felfüggeszteni. Azokat csitítjuk és szépen beszélünk velük, mert félünk tőlük, szükségünk van rájuk. A jegyző részére ellenben mindig készen van a selyemzsinór.

5. Mondassék ki nyugdíjügyünk országosítása és egységesítése. Minden tisztviselőiknek — legyen az állami, vagy közigazgatási — rendezve van a nyugdíjügye, csak a mienkről nem gondoskodik senki. Kevés jóakaróink elismerik tevékenységünket, de nem tesznek értünk semmit. Magát a közigazgatás avult paragrafusait nem merték bolygatni az eddigi kormány emberei, mert egy-egy megbontott szakaszból csak úgy düll ki a kripta-szag. Pedig ha a jegyzőket a kellő időben körül nem bástyázzák törvényes intézményekkel s ha továbbra is csak iródeákjai maradnak a parasztbíróknak, furcsán fest majd a jövő közigazgatás, amikor a jegyzőnek nemcsak a nemzetiségekkel, hanem a saját fájának hazafiatal elemével is kell a harcot fölvenni ott, ahol a szolgabíró nem lehet minden pillanatban jelen.

6. A megfelelő segéderőről is gondoskodni kell. Hiszen a jegyző azért nem érvényesül a községi életben, mert semmi más, mint írógép, pedig a jegyző hivatása nem a jelentések gyártása, hanem a nép vezetése volna. Föl kell szabadítani a jegyzőt a sok irka-firkától s át kell adni a közönségnek, hogy a közönség ügyeinek éljen. Ő legyen a nép vezére s ügyes-bajos dolgaiban peren kívüli ügyvivője. A közönség rendelkezésére álljon a közigazgatás létesítésében stb.

7. A végrehajtás minden fajtáját ki kell akasztani a jegyző nyakából. Hogy lehessen a nép atyja, barátja az, aki azt ma ellátja jó tanácsal, holnap pedig elviszi még a párnáját is. Hisz ez kész nevetség!

Mindezek dacára is nincs kizárva, hogy a végrehajtási törvény novellája nem fogja-e a jegyzőt még bírósági végrehajtónak is kinevezni s bizton vehetjük, hogy mellettünk senki egy szót sem fog szólni. Terhet rakni a nyakunkra lehet, de értünk, illetve javunkra tenni valamit — nem.

A vasutasoknál megy minden, mert azok, ha nem kapnak, sztrájkolnak; ugyan mi lenne, ha mi sztrájkolnánk? Minket lekicsinyelnek igen sokan s mégis a miniszterelnöktől az utolsó parasztig, mindenki reánk támaszkodik. Azt is tudjuk igen jól, hogy minket a mindenkori kormány leltári embereinek tartanak, de arról senki sem gondoskodik, hogy az ilyen állapotoktól a szolgálati pragmatikával megmentsenek.

Nyakunkon van az ügyvédi és közjegyzői kényszer is. Azzal az okoskodással akarják kevés mellékjövödelmüket elvenni, hogy a jegyző nem ért a telekkönyvhöz s amit csinál, rosszul csinálja; sőt sokszor meg sem csinálja, amit elvállal. Erre vonatkozólag csak annyit jegyzek meg, hogy elég sokszor volt alkalmam tapasztalni — mint egy nagy körjegyzőség körjegyzőjének — hogy mennyit tévednek az ügyvéd és közjegyző urak a telekkönyvi ügyeknél, sőt némely ügyvéd ur esztendőnkön keresztül sem végzi el a reá bízott telekkönyvi átírásokat.

Baj az is, hogy a közigazgatásban, illetve az abból fakadó intézkedésekben most már oly nagy zürzavar van, hogy az intézkedések egymással sokszor homlokegyenest ellenkeznek. Nincs a közigazgatási téren jogegységes összhangzat s ha ezen nem változtatnak, egyszer csak majd beáll a közigazgatás erkölcsi csődje.

A legelőbbiek és fontosabb rendeletek is az utolsó napokban közöltetnek a jegyzőkkel, úgy, hogy azok tanulmányozására sincs idő s ez a végrehajtást fölötte megnehezíti és bizonytalanná teszi.

Az összes eddig kiadott rendeleteket revideálni kell és ügyenként összegyűjteni, hogy így minden egyes ügyre vonatkozó rendelet együtt volna található, valamint a jövőben kiadandó rendeleteket is így kellene csoportosítani.

Az illetőségi ügyet akként kellene rendezni, hogy mindazon okokat, amelyek az illetőség megállapítását követelik, meg kellene szüntetni. Az illetőségi ügyek ellátása a hivatalos teendők egyik

Mikor kétszer kelt a nap.

Írta: P. K. Rosegger.

Az apám szénégető konyhájánál történt valamit, amit érdemes elbeszéli.

Leginkább Hartl, a szolgaleányt illeti.

A magas fensikón egy nap kora hajnalban létrásszekeret vonszolt két ökrök. Takarmányért mentek. A szekéren feküdt Hartl, a riegelbergi szolgaleány. Mintha halva volna, úgy feküdt ott a létrán. Egyik lábát lelógatta a létrafokok közt s hagyta ide-oda lóbalni, ahányszor a lomha ökrök egyet léptek. Mellén feküdt a pipa; már meggyújtotta és szájaiba dugta volt, de kiesett a szájaiból és kialudt. Hartl nagyon kedvetlen volt. Behunyta szemét és ezt gondolta: Odaleenni, egészen halva lenni, az volna a legjobb. Nincs már semmi vallás a világon. Cselő, Csákó! Az alpeli parasztok szidják a műizthali embereket, amiért nem tartják meg a böjtöt s nem akarnak többé templomba járni. Maguk az alpeli parasztok egy hajszállal se jobbak. Még rosszabbak. Cselő, Csákó! Amennyire csak vissza tudok emlékezni, a Magdolna-nap mindig ünnep volt a községben s mi is részt vettünk mindig a hausteini bucsun. Most egyszerre behozták az új szokást s az ünnepet vasárnap tartják meg, ha tiszter is szerdára vagy csütörtökre esik Magdolna. Mert azt akarják, hogy a szegény szolga igásbarom legyen, kit egész héten át járómba lehet fogni. Még dohánya sincs már az embernek a zacskóban. Ilyen átkozott ünnepnaptok. Cselő, mondom! Ugy-e

Csákó, még neked sincs ma kedved! Szent Magdolna napján! Ha úgy tudnék beszélni, amint nem tudok, biz' Isten elmennék a plebánoshoz és mondanám neki: Főtisztelendő uram, a vasárnap a mi Uristenünké, az nem járja, hogy odaajándékozuk egy szentnek! Ha a szent s még hozzá templom-pátrónus neve hétköznapra esik, úgy hétköznapon kell megtartani ünnepét is. Nagyon igaz, hogy most van a legsürgősebb munka ideje — a barmokat gondozni, kaszálni, gyomlálni — de emiatt feledkezzünk meg a templomról is? — Mit felelhetne rá? Semmit! — Hej, milyen vigság volt az máskor Magdolna napján! Annyi ember volt mindig a hausteini kocsmában, hogy kevés volt az ivópohár. Nem egyszer, százsor tartottam kalapomat a csap alá. Játszottunk, táncoltunk, énekelünk. Berugás is volt. — Haj, minden kimegy a szokásból. — Cselő, Csákó! Hajsza!

Az ökrök prüszögtek s lomha léptekkel haladtak a fensikón át a meredek hegyi rét felé, amelyen a takarmány nőtt.

— Hej, Hartl! alszol még? — hangzott fel hirtelen s taps hallatszott. A szolga felugrott, megdörzsölte szemét s kalapja felé nyult, hogy megemelje. De a kalap nem is volt fején.

Egy csapat ur állt előtte. A kindbergi járásbíró, a gyógyszerész, a sörfőző, a krieglachi tanító, a kereskedő, a timár, a borbély s még néhány idegen. Pap is volt közöttük. Hartl a borbély verte fel álmából.

Hartl alapiában véve igen illetudó ember volt; le akart ugrani szekereéről, de az urak biztatták, hogy csak maradjon ülve, ők ugyanis mindjárt tovább mennek. Fel akarnak menni a hegy-

tetőre, hogy lássák a nap felkeltét. Ez-e a helyes út?

Magától értetődik, hogy ez az. Csak mindig egyenesen előre!

A társaság követte az utbaigazítást; Hartl fekvő maradt a szekéren s az ökrök lomha léptekkel kullogtak át a hegyi pázsiton.

— Bolondok ezek — mormogott Hartl az urak után. — Felkeltek ma éjjélkor, feltéve, hogy lefeküdtek s nem maradtak fenn az extraszobában. S most nagy lihegve felmásznak a hegyre, hogy a nap felkeltését lássák. Hát olyan szép dolog az? Amíg a nap a hegyek mögött van, nem látja az ember; ha felkelt, akkor meg nem lehet belenézni. S ha bele is lehetne nézni, mi hasznunk volna abból? Nap marad az s nem lehet belőle leharapnunk semmit. — De az ilyen uraknak dolgot kell keresni maguknak, mert különben tulságosan szép volna nekik az élet. Máskor meg addig alusznak, míg a nap hasukra süt. Arról persze semmit sem tudnak, hogy ilyen magamíajta embernek milyen az élete, ki naponként koromsötétben huzza fel a nadrágot s már fáradt és éhes, midőn a nap kel. És most már ünnepnapokon is. — Lelkemre, kutyaélet ez! — Csálé! menjetek már egyszer tovább, ti barmok, ti vékonypénzüek! — És az ostorral jól huzott az ökrök hátára.

Eközben felkelt a nap. Hartl pislogó szemekkel nézett rája és kinevette. A napot és az urakat, kik a nap kedvéért most izzadnak a hegyen.

— Szeretném tudni, mi szép van ezen! Csak a szemem fájdul meg tőle az embernek. Nagy

jelentékeny részét teszi és ezeket az eseteket felében nem lehet igazságosan s méltányosan elintézní. Némely község aztán egész ártatlanul kerül a csávéba s ugyancsak megadja az árát.

A községi pénztáraknál tartalékalapokat kellene létesíteni, amelyeknek összege egyenlő lenne az évi szükséglettel, hogy így a közpénztár mindig fizetőképességben legyen.

A községi ügykezelésből az adóügyek kezelését teljesen ki kellene kapcsolni. Ezt a népszerűtlen intézményt állami kezelésbe kellene venni, így a jegyző teljes odaadással szolgálhatná a népi érdekeit.

A községi vagyontok szerzésénél vagy elidegenítésénél be kellene szüntetni azt a hosszas, céltalan eljárás, amit a törvény most rendel s ily ügyekben az elnökléssel a főszolgabírákat kellene megbízni.

A minisztériumokban a községi ügyek részére egy értesítő állást kellene szervezni s az illető tisztviselőnek lenne a tiszte, hogy a községeket — azok kérésére — ügyeik iránt, hivatalos uton s rövid kivonatban értesítene.

A belügyminisztérium törvényelőkészítő osztályában a munkaprogramba föl kellene venni, hogy mielőtt valamely törvény vagy fontosabb rendelet napvilágot látna, a tervezetet a közigazgatási tisztviselőknél s így a jegyzőknél is ki kellene adni, hogy azok észrevételeiket megtehetnék, sőt jogukban állana a már megjelent törvény vagy rendeletek hiányait az illető osztálylyal közölni és önálló javaslatokat és indítványokat tenni.

Szabályozni kellene a jegyzők szabadságidejét is. Mindenkinek van pihenő ideje, csak a jegyzőnek nincs az biztosítva sem törvényvel, sem rendelettel.

Ott, ahol nincsenek intelligens gyámok, közközményi állásokat kell szervezni. A közközményi teendőket ugyszólván mindenütt a jegyzők végzik, de hol van az a jegyző, akinek figyelme mindenre kifogástalanul kiterjedne? Ha az adóügykezelés el lenne véve a jegyzőktől, a közközményi teendőket is elvégezhetnék.

Törvényben kellene kimondani, hogy az anyakönyvi kivonati díjak — ott, ahol az anyakönyvvezető a jegyző — azt illessék. Azt, hogy évenként újra és újra kelljen azok átengedését

kérni, nemcsak megalázó, hanem fölösleges munkaszaporítást okozó dolog is.

A kormányának magának kellene kezébe venni a jegyzői lakás és a hivatalos helyiségek rendezésének dolgát is. Az embernek nincs fogalma arról, mily botrányos állapotok vannak e téren a legtöbb jegyzői székhelyen, pedig ezer mód van arra, hogy e kérdések a községek nagyobb megterhelése nélkül megoldhatók legyenek.

Végül a lelenz-ügy az, amelynek rendezése igazán a nagyon égető kérdések közé tartozik. Ha a mostani rendelkezések még tovább is életben maradnak, egyes exponáltabb községek teljesen tönkre jutnak. A lelenz tartási díjak jóval fölül fogják haladni a község rendes évi szükségletét; az pedig, hogy túlterheltség esetén minden egyes lelenz tartásának az állam terhére való átvállalásáért esetről-esetre kelljen kérvényezni, nagyobb munkát adna ma, mint amennyit az illetőségi kérdések adnak. Az állam vállalja magára a tartási díjakat s az országos betegápolási pótadó mintájára vesse ki közadók módjára. Ez a valóban nemes intézmény az állam közös terhet képezvén, céltalan volna az egyes községek agyonnyomorítása.

A jegyzői fizetési alap létesítésével az általánokból csupán a lakbért engedi a tervezet az adóhivatalok által fizetendőnek. Ez az intézkedés nem elégítheti ki a jegyzőket, mert ez csak olyan baj, ha a többi általányait nem kapja rendszeresen, mint ha a fizetéséről van szó. Ez irányban is sokat várt a jegyzői kar, de keserűen csalódot.

Ezek azok a dolgok, amelyek a községeket és jegyzőket egyaránt és közelebbről érdeklik s amelyeknek orvoslása kívánatos volna.

Egy körjegyző.

Megüresedett községi orvosi állások.

Kumán. Körorvosi állás (2 községgel) 1700 korona fizetés, 40 korona uti átalány, látogatási díj —80—1— korona. Éjjel ezek kétszerese. Kötelező orvosi nyugdíj-egylet. Január 25-ig. Főszolgabíróság Törökbecse.

Nemesbikk. Körorvosi állás (9 községgel) 1200 korona fizetés, 400 korona lakpénz, látogatási díj 1.40 korona, este 7 órán túl 2.80 korona, 7 éven alóliaknál ezek fele. Halottkém díj 1 korona. Január 20-ig. Főszolgabíróság Mezőcsát.

Körösladány. Községi orvosi állás, 1200 korona fizetés, 200 korona lakpénz (esetleg 400 korona), látogatási díj —40 korona, betegnél —80 korona, külterületen 3—4 korona és fuvar, éjjel ezek kétszerese. Fogház, érvágás, orvosi bizonyítvány kiállítása 1 korona, látélet 2 korona, súlyos testi sértésnél 6 korona. Főszolgabíróság Szeghalom.

Gács. Körorvosi állás (15 községgel), 1800 korona fizetés, 200 korona utiátlány, látogatási díj —40 korona, betegnél —80 korona, székhelyen kívül 2—4 korona, éjjel ezek kétszerese, sebészeti műtétekért 8 korona, halottkém díj —80 korona. Január 25-ig. Főszolgabíróság Gács.

Nógrádszenna. Körorvosi állás (16 községgel), 2600 korona fizetés, látogatási díj —60 korona, betegnél 1 korona, székhelyen kívül 3 korona, éjjel kétszeresen. Seb műtétekért 1—10 korona, halottkém díj 1 korona. kézi gyógyszerész. Január 25-ig. Főszolgabíróság Gács.

Óriszentpéter. Körorvosi állás (14 községgel), 600 korona fizetés, 400 korona fuvarátalány, látogatási díjjal. Február 11-ig, d. u. 5-ig. Főszolgabíróság Szentgotthárd.

Megüresedett községi jegyzői állások.

Rimabánya. Körjegyzői állás 1600 korona fizetés, 300 korona lakpénz, 100 korona fuvar- és napidíj átalány, 42 korona irodaátalány, küldöncztartás, Január 20-ig. Főszolgabíróság Nyustya.

Silingyia. Körjegyzői állás (5 községgel) 700 korona fizetés, 902 korona váltások, fuvarátalány 100 korona, 48 mm. beszállított tűzifa. Január 19. déli 12-ig. Főszolgabíróság Ternova.

Dégh. Községi jegyzői állás 1600 korona fizetés, 2/4 h. szántó, szabad lakás, 1/4 hold házikert. Január 21-ig. Főszolgabíróság Enying.

Hegybánya. Körjegyzői állás, 1600 korona fizetés, 200 korona lakpénz, 200 korona átalány, legelő és erdőileltőség, term. fuvar. Január 17-ig. Főszolgabíróság Bát.

Prónayfalva. I. Közigazgatási és adójegyzői állás 1600 korona fizetés, 50 korona földvált, 3 szobás lakás házi kerttel, esetleg 100 korona kézbesítési díj. 2. Adóügyi jegyzői állás 1600 korona fizetés, 300 korona lakbér. 3. Községi irnoki állás 800 korona fizetés. Január 15. déli 12-ig. Főszolgabíróság Kis-körös.

Rákoskeresztúr. Két segédjegyzői állás, 1200 korona fizetés, lakás, fűtés, világítás, kiszolgálás. Csak nőtlének pályázhatnak, oklevéllel, adó ügyek ismerete, szép kézírás, német és tót nyelv előnyt ad. Főjegyző: Rákoskeresztúr.

meleg lesz és az ember megszomjazik. Az én gazdám, a riegelbergi paraszt, tudom ünnepet ül ma. Az jó keresztény, elmegy misére s utána korcsmába — ott aztán ülve marad, míg besötétedik s akkor — na hát akkor meggyújtják a gyertyát. Nekünk meg egész nap fagyadunk kell a nagy hőségben. Ördög és pokol!

Hirtelen elfutotta a mérég; felugrott s a megfordított ostornyéllal néhány hatalmas ütést mért a lomha jármos ökrökre.

— Azt akarom látni, hogy nincs-e lábatok, ti Istentől elrugaskodottak!

És látta: volt lábuk! Nagyot ugrottak első ijedségükben, aztán prüszkölve átszaladtak a magaslaton, az ut kanyarulatánál lefelé a hegyi rét meredek lankáján. A szekér zörgött és nagyokat ugrott. Hartl kézzel-lábbal kapaszkodott a létrafokokba, hogy el ne essék s tele tüdővel ordított az ökrökre: Hó, hó! — hogy megállásra bírja őket. De ezek egyenesen a mélységnek tartottak — a sötétlő sziklahasadék felé.

Hartl mindjárt tudta, hogy itt most miről van szó.

— Most itt a végem. Isten veled, te szép világ! Még olyan fiatal vagyok — szerettem volna még egy darabig élni. Tyűh, hisz ez ugy megy, mint a szélvész! Ott áll a bükkfa, alatta a szép, zöld pázsit. Kedves babám! Isten veled, édes, drága babám! — Most megyünk lefelé. Ott tul az ut mellett áll a vörös kereszt, ahol mindig leteszik a holttesteket, melyeket Alpelből átvisznek Piarrdoriba. Ma csiütörtök van, szombaton az én koporsómat állítják a kereszt elé, hogy a nap még egyszer ráragyogjon...

A föld alatt sötét van. Isten veled, világ! — Hó Cselő, hó Csakó! — Nincs itt már semmi lehetőség. Mi hárman o—da—va—gyunk...

Ugyane Magdolnap reggelén volt, hogy lent álltam a völgyben az apám szénégető-üregénél s ügyelmem kellett az izzó parázsra, hogy a láng ki ne csapjon. Sivár kedvem volt a fekete, unalmas, szürkén füstölő rakás mellett. Felnéztem a hegyek ormára, melyeken a már kelő nap aranyfénye ragyogott. Ekkor hirtelen nagy robajt és rengést hallottam — eleintem nem tudtam, hogy nonnan iő — de csakhamar láttam. A meredek lankáson lefelé rohant egy jármű: két ökrök és egy szekér. Az utóbbiról már hiányzott egy kerék; az ott tánczolt a levegőben s a maga kényére szökdecselt lefelé. A tengely surolta a törmeléket, hogy a kövek messze repültek. És most megláttam az embert is, aki egészen bele volt ionva a szekér létrafokai közé. — Na, most itt a szerencsétlenség! gondoltam s felsóhajtottam szent Magdolnához, hogy neve mai ünnepe-n ne hagyjon megtörténni ilyen nagy bajt. Erre ismét recsegés — az ökrök lezuhantak a tisztásra, a szekér romokban hever egy fatörzsek mellett, valami átrepül a levegőn s éppen az én szénrakásom mellé hull egy emberi láb.

Sötét lett szemem előtt. Összetépte — gondoltam magamban; pedig az nem volt láb, hanem csak a csizma. És a szekér romjai felől sántitva tartott felém Hartl, a riegelbergi szolgalegény. A csizma oda, inge ujja messze feltépve, ezombján horzsolás, a pipa az ördögé... egyéb baja nem történt.

Leült a felborított vizesvedremre, fejét kar-

jára támasztotta, reszketett és halotthalvány volt. Lent a tisztáson legelészett a két ökrök s mindegyiknek szarván lógott még egy darab az összetörött járomból.

Egy hőgre vizet hoztam Hartlnak — nem ivott belőle; egy eszébe tejet hoztam neki — abból sem ivott. Némán ült ott, mint a hal, s lebámult a fekete földre. Egész elcsüggedve álltam mellette s nem tudtam, mit csináljak.

Az a ragyogó fény végre, mely arczára szállt, felébresztette. Felemelkedett s két karját kiterjesztve, odabámult a tuloldali erdőkoszorus hegygerincezre. Ott bujt fel éppen a nap. Ragyogó délelőtti fényben emelkedett lassan a hegygerincez fölé — és Hartl nevetett. De nem a napot nevette ki és nem nevetett ki senkit; szemében ott tündökölt két nagy, fényes könyecsepp.

— Nagyon gyalázzgattam — szólt most. — Nagy kegyelem az Istentől, hogy nekem most másodszo r kel fel a nap.

Aztán elbeszélte nekem reggeli utját. — És most rögtön elmegyek a templomba s megköszönöm szent Magdolnának a segédelmet, hogy nem lett semmi bajom. — Így fejezte be elbeszélését. Aztán ment. És mert a miséről már elkésett, beült a korcsmába, hogy ünnepelje azt a csodát, mikor neki egy reggel kétszer kelt fel a nap.

Midőn hazaielé támolygott, a nap éppen leáldozott a hegyek mögé. Keresztbe álló szemekkel nézett rá és hebegte:

— Oh ez a Magdolnap! Reggel kétszer kel fel a nap és most duplán száll le!

TANÜGY.

Változatlan szöveggel.

Az a törvénytervezet, melyet az Országos Polgáriiskolai Egyesület december 28-iki közgyűlése egyhangulag elfogadott s a vallás- és közoktatásiügyi miniszternek elfogadásra ajánlott, az 1868. évi XXXVIII-ik, a népiskolai közoktatás tárgyában hozott törvénynek a polgári iskolákról intézkedő C) fejezetéről azt mondja, hogy a most idézett törvény „keretéből kivéteik és változatlan szöveggel a jelen törvényhez csatoltatik.”

A mozgékony egyesületnek e legfrissebb megnyilatkozása azt a hatást teszi ránk, mintha ittak volna a Léthe-forrásból s elfeledték volna iskolájuk reformjáról vallott tíz éves törekvéseit.

Eddig ugyanis a hét osztályos polgári iskolát tekintették törekvéseik legjellemzőbb célpontjának. Volt vezetőségük, Lád Károly és társai ellen az volt a panasz, hogy nem szolgálták elég buzgón a hét osztályos polgári iskola ügyét. Igaz, hogy ők formulázták először, az egyesület nagy többségének tetszésére, a hét osztályos polgári iskola tervét; ők tiltakoztak, az egyesület élénk rokonszenvű kíséretében, az országos közoktatási tanács állandó bizottsága által tervezett elkülönítése ellen a felső és alsó tagozatnak: mindkettő olyan cél, melynek terméketlenségére éppen mi figyelmeztettük akkoriban őket. Mikor aztán kiírádta a zászló tartásában, a türelmét vesztett egyesület pedig még mindig személyi okban kereste a hibát, a legelső erősebb hang hallatára bukni engedve vezéreit, olyanokhoz szegődött, kik Ládék zászlaját, a tagozatlan hét osztályos polgári iskolát újra célul tűzték ki s az emberi messzelátás határain belül győzelemre vinni igézték.

Itt is bebizonyult azonban az az igazság, hogy könnyebb az alkotókat száműzni, mint nélkülök meglenni. Az új vezetőség, miután saját programja nem volt, a régi programot pedig egyetlen új érvvel sem tudta támogatni, a legelső csalódásra félesztendőskorában lerakta a fegyvert s kaput nyitott a reakciónak, mely az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. 67-79. szakaszainak „változatlan szöveggel” való megtartását hirdeti a polgári iskolai egyesület legújabb célpontjának. Ebben pedig bele van foglalva, hogy polgári iskolát nagyobb községek kötelesek állítani és fenntartani a község lakosai számára; hogy a polgári fiúiskola tanfolyama hat év; hogy a polgári iskola négy alsó osztályának tanterve a latin nyelv kivételével párhuzamosan halad a középiskoláé mellett; végül, hogy a községeknek jogukban áll (79. §.) a polgári iskolát akár egészében felállítani, akár csak egy vagy két évi tanfolyammal szervezni.

Ezek a pontok pedig homlokegyenest ellenében vannak az egyesület eddigi törekvéseivel s el sem hinnők, hogy maga az Országos Polgáriiskolai Egyesület vallja magáénak, ha a december 28-iki törvénytervezet szövegét nem követelné az 1868. évi törvény „változatlan szöveggel” való visszaállítását. Ezen kívül nincs is más pozitív tartalma a három szakaszból álló törvénytervezetnek.

Az első szakasz, mely a polgári iskola feladatát írja körül, elemzésben szűkülő általánosságokkal okoskodik, melyek meghallgatása után a békés polgár rendszerint azzal szólal meg: Most pedig fogjunk hozzá, amiből élünk! Ki miből. A törvénytervező példálul abból, hogy a fenti okoskodásra támaszkodva kiveszi a polgári iskolát mind a népiskolai, mind a középiskolai intézetek köréből, hogy harmadik helyen biztosítson állást neki. Ez volna a második szakasz feladata, ha ugyanott az 1868. évi törvény polgári iskolai részének „változatlan szöveggel” való megtartása szintúgy helyet nem foglalna. Végül a harmadik szakasz van arra szánva, hogy a polgári iskolai egyesület valamennyi tagjának vágyát betöltse „addig is, amíg a polgári iskolának a jelen törvény I. §-ában körülírt feladatához mért (? Szerk.) szervezete törvényhozási uton megállapítható.”

Egy jó tulajdonsága mégis van ennek az egyhangulag elfogadott törvénytervezetnek, még pedig az, hogy restitutio in integrumot hirdetve visszavezeti az elméletet a hazai polgári iskola

kezdetére s a hitelüket veszített programok helyett ama tanulságoknak az értékesítésére készlet, melyek ezt az intézetet veleszületett hibájától megszabadíthatják s némi megigazítással a társadalom legfontosabb iskolájává változtatják.

Ennek a fel fogásnak hódol az 1906. évről szóló s az országgyűlés elé terjesztett imént megjelent jelentés az ország közállapotairól, midőn mondja, hogy „a polgári iskola szükségességének és ezen intézmény életrevalóságának élénk bizonyítéka az a számos folyamodvány, melyekben községek és társulatok az ország minden vidékéről ilyen iskola felállítását kérik... Az 1906-7. tanév elején oly tömeges volt a polgári iskolákba tóduló száma, hogy megfelelő fedezet hiányában nem is volt mindenütt az osztályok száma megfelelően szaporítható.”

Ezt a hivatalos nyilatkozatot csupán annak bizonyosságául idézem, hogy a polgári iskola egészséges s virágzó intézmény, melynek a reformjára vonatkozó különféle javaslatok sem ártottak meg.

A törvény parancsához képest akkoriban hat osztályos szervezték a polgári fiúiskolákat. Az élet próbáját azonban ez a szervezet nem állta ki. Hasztalan kísérlettel meg az 1879. évi tekintélyes konferencia után összeállítani mindazokat az életpályákat, melyekre a polgári fiúiskola bevégezt hat osztályos minősítést adhatna, a két évvel utóbb meghozott kvalifikációs törvény keresztül huzta Trefort kísérletezését. Ettől fogva a polgári iskola felső két osztálya elnéptelenedt.

Ebben a válságos pillanatban támadt az az eszme, hogy a felső két osztályt, megtoldva egy harmaddal, ellátva közgazdasági céllal, kereskedelmi intézettel szervezzék. Ez az eszme varázserejűnek bizonyult. Huszonöt év múltán máig a kereskedelmi iskola szakadatlan fejlődésben s eleve soha nem sejtett virágzásban van. Ma inkább, mint bármikor, mert a közélet tengelyét a közgazdaság alkotja. Nálunk éppugy, mint világszerte mindenütt. Szép, a legemelkedettebb főkét megillető feladat: megszelidíteni a nyers erőt, kulturális tényezővé tenni a közgazdaságot, pályáival együtt.

Az 1868. évi törvényalkotók nem hogy csorbításnak, megfordítva, egészen tekintélyük fokozásának vennék a XXXVIII. törvényezik egyik intézményének kifejlődését a mai polgári és kereskedelmi iskolák. Az intézmény magvát ők hintették el. A mag kikelt, megnövekedett s intézete súlyos küzdelmek közt kettő tört ugyan, de mindegyik azon az uton van, hogy más-más céllal szolgálja az értelmiség útján függetlenségre törekvő nemzetet. A kereskedelmi iskolák szolgáltatásait ma már mindenki megérti.

Nem úgy a polgári iskolát. Nem is mindenkinek dolga, hogy belenézzen, még kevésbé, hogy belelásson az értelem formálódásának műhelyébe. Azok, akik csak felületesen nézik az iskolai intézményeket, alig is látnak bennök egyebet, mint azt, hogy a polgári iskola dolgát épp úgy, vagy talán még jobban elvégezheti a reális iskola s a gimnázium négy alsó osztálya. Jobban azért, mert a két utóbbit végzett növendékek nemcsak a középfokú szakoktatás szolgálatában álló intézetekbe léphetnek át, hanem saját intézeteik felsőbb osztályaiba s ezen felül idővel az egyetemre s műegyetemre is. Erre a célra polgári iskola pedig nem alkalmas. Végeredménykép aztán kimondják, hogy hiánya sem a közoktatás fokozataiban, sem a közönségben érezhető nem volna, ha ma megszüntetnénk minden polgári fiúiskolát, de természetesen gondoskodnának arról, hogy valamennyinek helyébe, pedig számuk 135-ön felül van, középiskola állíttassék.

Mindössze azt az egy engedelményt tennék meg a polgári iskola javára, hogy olcsóságuknál fogva mégis megfelelőbbek a társadalom alsóbb rétegei szükségleteinek, mint a drága középiskolák. Azonfelül, mint népoktatási intézeteknek, a község viseli terheteket s így az állam költségvetését nem terhelik. Ha már vannak, maradjanak úgy, ahogy vannak, olcsó népoktatási intézeteknek: ez felőlük a legelterjedtebb nézet. Kell-e mondanom, hogy éppen ez ellen a nézet ellen tiltakozik a polgári iskolai tanárság jogérzete, melynek nevében követeli a kultúra terén a parasztfel fogás visszaszorítását s a polgári iskola kivevését a népoktatási intézetek keretéből.

Ennek a követelésnek csak az a hibája van, hogy nem számol a következményekkel. Ezuttal nem az anyagi ellátást, a polgári iskolai tanárok szolgáltatásainak kellő elismerését értem, melyről község, állam együtt köteles gondoskodni.

Hanem az intézményes oldalát értem. A fenti törvénytervezet következményeképp már rámutattam arra az ellenmondásra, mely akkor áll elő, mikor a polgári iskola számára mind a népiskolai, mind a középiskolai, sőt esetleg a szakiskolai intézetektől független állást kérnek. Az ellenmondás az igaz, hogy nem egyformán világol mindenkinek, sőt magokban az intézetekben sem ötlük egyaránt mindenki eszébe.

Erről az ellenmondásról egy következő cikkben.

Dr. Bokor József.

A siketnémák pályaválasztása.

A siketnémák pályaválasztása körül felmerült vélemények országnrészre: az ipari pályák mellett kardoskodott. Ezzel mintegy bizonyítani akarták, hogy a siketnéma oly természeti lény, aki csak az ipari pályára alkalmas. Pedig kézenfekvő valóság, hogy a siketnéma egyén majdnem mindazokra a pályákra méhetne, melyekre a hasonló körülmények közt élő s ugyanoly műveltséggel bíró érzékű megyen. Az érvényben levő pályák tömkelegéből különösképpen kiemelhetjük a gazdasági pályát.

Az érzékű gyermeknek lépten-nyomon alkalom adódik az egyes gazdasági ágak szakszerű elsajátítására. Másképp áll azonban a dolog a siketnéma gyermekeknél. A siketnéma gyermek 7-8 éves korában elhagyja a szülői házat s intézetbe kerül. Az intézetben nyolcz év alatt mindeideig nincs alkaima, hogy esetleg valamelyes gazdasági pályára iránt érzett hajlamának kellő érvényt szerezzen.

Hogy a szóbanforgó pályaválasztásról teljes képet alkothassunk, nézzük sorba azokat a gazdasági ágazatokat, melyek a tanult (8 oszt. végzett) siketnémákkal azonos műveltséggel bíró, érzékű egyének előtt nyitva állanak.

1. A mezőgazdasági pályákra menők számára, az ország különböző részein 18 földművelőiskola áll fenn. Mindezek a földművelő nép fiainak kisebb foku gazdasági kiképzést nyújtanak. Munkafelügyelőket, munkavezetőket képeznek ki 2 év leforgása alatt. Felvételi kellek: olvasni-írni tudás, betöltött 17 év, munkára képesítő testalkat.

2. A szőlő- és bortermelési pályákra igyekvők számára 5 vinczellériskola áll fenn. Ezekben: vinczelléreket, szőlőmunkásokat képeznek ki egy éves gyakorlati tanfolyamon.

3. A gyümölcsészeti és kertészeti pályákra menők számára 4 kertmunkásképzőiskola van.

Mindezekon kívül van 2 teigazdasági munkásokat képező iskola: méhészeti gazdaság; továbbá számos szaktanítós gazdasági iskola, stb.

Fentiekkel röviden rámutattunk arra, hogy hány s milyen foku gazdasági pályára kínálkozik az oly érzékű egyéneknek, akik nagyobbára csak oly rendű műveltséggel (vagy talán kevesebbrel is) rendelkeznek, mint bármelyes tanult siketnéma egyén.

Ha már most azt kérdezzük, hogy mily mérvben felelnek meg a siketnémák az egyes gazdasági ágak okszerű kezelésénél megkívántató feltételeknek, mindenekelőtt a siketnéma egyén szervezetét kell figyelembe venni. A siketnéma nagyobbára gyöngébb szervezettel rendelkezik, mint az érzékű egyén. Ez különösképpen a siketnéma tudására vonatkozik. Ebből kifolyólag a siketnéma szervezete feltétlenül megkívánja, hogy foglalkozása közben minél több időt töltsön a szabadban. Már pedig a jelzett ágakkal való foglalkozás egymaga is legjobb biztosítéka a szabadban való tartózkodásnak.

A gazdasági oktatásnak még egyéb missziója is van. Többek közt tekintsük meg a dolog pedagógiai oldalát. A fa, szőlő s egyéb gazdasági növények ápolása-nevelése által fejleszthetjük és szilárdíthatjuk a siketnéma gyermek amugy is ingatag, gyenge jellemét; hatványozhatjuk esztétikai érzékét, nemesíthetjük szívét és kedélyét, stb. Ebből tehát világossá válik, hogy a felhozott foglalkozások a nevelés szempontjából is értékesíthetők.

De nemcsak az elhangzottak, hanem egyéb szempontokból is kívánatos azok kellő érvényesülése a siketnéma egyén ténykedési köreiben. Vizsgáljuk véges-végig a siketnémákról szóló adatokat, látni fogjuk, hogy a siketnémák zöme az alsó néprétegből, a szántóvető nép kebeléből való. Így tehát a leg-

több siketnéma gyermeknek már a vérében lappang a foglalkozások iránt a hajlam.

Továbbá a szóban forgó termelési ágazatok, úgy összességükben, mint elszigetelten, oly foglalkozás körébe tartoznak, melynél a szem- és a kézügyesség játszsza a főszerepet.

Már pedig kétségtelen, hogy a gazdasági ágak okoszerű kezelésének a titka leginkább a külsőségeiben rejlik. (Kivált a gyümölcsészetnél, szőlőművelésnél stb.) Tudjuk, hogy a siketnéma egyén a szemembere, de egyúttal tagadhatatlan ennek nagyfokú kézügyessége (mi az egyes gazdasági pályák legfőbb kelleke); így tehát ezek az előnyök legyőzőnek mindegyik és rendű akadályt, mely esetleg a siketnéma egyénnek a pályákon való szabad érvényesülését gátolná.

Második fontos s idevágó kérdés, vajon biztosíthatjuk-e az egyes gazdasági pályákkal a siketnémák jövőjét? Minden bizonynyal igen. Mert részint otthon, portájukon, részint pedig egyes gazdaságokban, kertészetekben, állami faiskolákban, szőlőtelepeken, stb. nyerveinek életfentartó foglalkozást. Azt hiszem, hogy az állam sem zárkóznék el az ily ismeretekkel rendelkező siketnéma egyének pártfogása elől s a saját, különböző telepein készséggel alkalmazná; mert számos érdekből kifolyólag kötelessége lenne a siketnémák az éperzékükkel szemben előnyt adni s ennek révén jövőjüket biztosítani.

Ahhoz tehát, hogy a siketnéma egyéneknek az egyes gazdasági pályákra utat nyithassunk, szükséges, hogy azoknak az országban legalább 1—2 kerteseti, gazdasági és vinczellér-iskolájuk legyen. Mindez annál is inkább szükséges, mert köztudomású, hogy a siketnémák az éperzékükkel egyetemben rendszeresen és eredményesen nem oktathatók, mivel fogva külön speciális gazdasági iskolákra szorulnak.

Mivel azonban az egyes gazdasági ágazatok oktatása felette jótékony hatással van a siketnéma gyermek úgy testi, mint pedig szellemi világára, emellett kivánatos, hogy azok oktatása minden egyes siketnéma-intézetbe bevezetendő. Ezzel egyrészt nagyban bővíti a mindkétbéli nevelés köre, másrészt az ilyfokú ismeretnyújtás alapja lenne valamely gazdasági ágazat megismerésének, mint jelenleg a faszőlő az asztaloságnak, stb.

Szabolovszky István.

Tanügyi hírek.

Nevelő és nevelőnő. Nem a régi hómesterről van szó, sem azokról a francia gouvernanteokról, kiknek főbölcsésége a „tenez vous droite”-ban állott. A nevelők és nevelőnők ama fajtáját értjük ezuttal, kiket az idén, tudniillik ebben az iskolai évben soroztak be az állami alkalmazottak közé. Tisztviselőknek nem nevezik őket, nem is tartoznak fizetési rangosztályba; viszont a szolgák közé sem illenek, mert kvalifikációjukat nem altiszt rangjuktól számítják, sem végtagjaik izomosságától. A nevelők és nevelőnők az állami elemi iskolai tanító- és tanítónőképző-intézetek végzett növendékei, kik képesítő vizsgát állottak s oklevelet kaptak. Belőlök szedik az állami tanító- és tanítónőképző-intézetek tanárait. A diploma és tanszék közt azonban még nagy a közbevetetés. Eddig tanársegéd címmel várták kinevezetésüket. Bennlaktak az intézetben, a növendékekkel együtt kosztoltak, emellett tanítottak s irodai teendőket végeztek. Sokat panaszkodtak az istenadta tanítóképzőbeli segédtanárok s panaszkodott nevőkben egyesületök is. A panasz végre meghallgatásra talált, a segédtanárok intézményét a minisztérium ebben az iskolai évben megszüntette s helyökbe a nevelők és nevelőnők állását szervezte 600 korona díjjal. Ezután majd ők viszik a felügyeletet a képző-intézetekben és végzik az irodai teendőket az igazgató mellett. Tanítani nem tanítanak, mindössze ennyivel könnyebb a sorsuk a tanársegédkéknél; de természetesen gyakorlatot sem szereznek tulajdonképpen hivatásukban, mert sorsuk mégis csak a tanítás marad. Hogy meddig tart ez a nevelői állapot, azt nem lehet tudni. Az bizonyos, hogy a tanársegédi állapot is soká tartott egyik másik tanár-aspiránsnál. Valószínű, hogy a nevelők osztóznak elődeik sorsában. És hogy a „háromszáz forintos tanítói fizetésnek irmagia ki ne vesszen, a nevelők és nevelőnők fogják ezentúl emlegetni felejthetlenségét.

Egy tanügyi lap palinódiája. A Pécssett megjelent Néptanoda című lap betöltötte életének negyven esztendejét. Schnelder István, a lap szerkesztője és kiadója most megszünteti a lapot. A megszüntetés okáról következőképp számol be olvasóinak:

Azt mondhatnám, megelégettem a hosszú, fárasztó munkát, megöregedtem, hogy régi lelkes munkatársaim elhagytak s kevés kivétellel a földben nyugosznak, családom van, pihenni vágyodom én is. Nem azért teszem. Lelkem ifjú hévvel érez ma is, tudok dolgozni, kitűzteni ma is, az ország intelligens tanítói ma is mellettem állanak, támogatnak, hanem teszem egyszerűen azért, mert nem bírok már anyagi áldozatokat hozni. Van ugyan megrendelő és olvasó elég, de olyan, aki rendszeresen fizet is, olyan kevés van. A lapdíjakat csak néhány száz küldi be idejére, a többitől csak zaklatással lehet megkapni, a legtöbb pedig ismételt felszólításra sem reagál, ha kéri a díjat, a lap kiadását megszüntetik, de nem fizetnek, számos áll. és közs. iskola azzal felel, hogy a kormány vagy a tanfelügyelő a fedezetet megtartja. Felsorolhatnék itt oly páratlan visszaéléseket és gorombaságokat, mi sehogy sem fér össze a tanítói névvel és tisztességgel. Azért nem teszem. Ez az, egyedül ez az, mi elvette kedvemet, mitől megcsömöröltem és mi miatt a lap megszüntetését megszüntetnem kellett. Negyven évi küzdés és fáradság után tehát félre állok és átengedem a tért másoknak, hivatottabbaknak és csak azt óhajtom, dolgozzanak a magyar tanügyi és a magyar tanítóság érdekében oly önzetlen, önfeláldozó kitarással, mint ahogy tettem én. Legyen munkájuknak több sikere!

Új kereskedelmi iskola a fővárosban. A lapokat bejárta az a hír, hogy Apponyi miniszter értesítette a fővárost, hogy a VII. kerületben a kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg állami felső kereskedelmi iskola létesítését határozta el. Az intézet első osztályát szeptember hónapban nyitják meg. Az iskolának állandó és megfelelő elhelyezése érdekében alkalmas telekre lenne szüksége s arra kéri a fővárost, hogy a Dohány-utca és Wesselényi-utca sarkán lévő fővárosi telket méltányos és kedvezményes föltételekkel engedje át. Ennek a hírek helyet ad a Néptanítók Lapjának legújabb száma is.

Mi azt hisszük mégis, hogy a hír ebben a formájában téves. A felállítani szándékolt állami kereskedelmi iskola ugyanis már az iskolai év elején a Rózsa-utczában megnyitott s Lévy igazgató vezetésével szép fejlődésnek indult. Való lehet azonban az építkezés s a telekkérés ügye, miután az iskola eddig bérházban van elhelyezve. Reméljük, hogy a főváros szívesen tesz eleget a miniszter kérésének a maga részéről is mindent elkövet, hogy a megjelölt igen alkalmas helyen megfelelő hajléka legyen a magyar kereskedelmi oktatásnak legelsőbb tagozatától föl a kereskedelmi főiskoláig.

Középiszkolai iskolafelügyelők. A vallás- és közoktatásügyi miniszter az 1883. évi XXX. törvényzikk alapján a felekezeti középiszkolák felügyelésével s azokban az állami felügyelet gyakorlásával az 1907—1908-ik tanévre a következőket bízta meg: 1. A dunamelléki ref. egyházkerület fohatósága alá tartozó budapesti főgimnáziumra nézve dr. Erdődi Béla, Budapest fő- és székvárosi tankerületi kir. főigazgató; a nagykőrösi, kecskeméti és halasi főgimnáziumokra és a kunszentmiklósi aligimnáziumra nézve Spitzó Lajos budapestvidéki tankerületi kir. főigazgató; a gyöngyi aligimnáziumra nézve Váradi Károly székesfehérvári tankerületi kir. főigazgató. 2. A dunántúli ref. egyházkerület fohatósága alá tartozó pápai főgimnáziumra nézve dr. Városvy Tivadár győri tankerületi kir. főigazgató; a csurgói főgimnáziumra nézve Váradi Károly székesfehérvári tankerületi kir. főigazgató. 3. A tiszáninneni ref. egyházkerület fohatósága alá tartozó miskolci és sárospataki főgimnáziumokra nézve Géresi Kálmán debreczeni tankerületi kir. főigazgató. 4. A tiszántúli ref. egyházkerület fohatósága alá tartozó debreczeni, mezőtúri, kisújszállási és hódmezővásárhelyi főgimnáziumokra, valamint a hajduböszörményi, karcagi és hajdunánási gimnáziumokra nézve Géresi Kálmán debreczeni tankerületi főigazgató; a békéscsaba nézve Vass Bertalan nagyvárad tankerületi kir. főigazgató; a szatmárnémeti és niáramarosszigeti főgimnáziumokra nézve pedig dr. Máty Engelbert kassai tankerületi kir. főigazgató. 5. Az erdélyi ref. egyházkerület fohatósága alá tartozó kolozsvári, marosvásárhelyi, nagyenyedi, székelyudvarhelyi és zilahi főgimnáziumokra nézve Kuncz Elek kolozsvári tankerületi kir. főigazgató; a sepsiszentgyörgyi s szászvárosi főgimnáziumokra nézve pedig Walther Béla löcsei állami főreáliskolai igazgató. 6. A bányai ág. hitv. ev. egyházkerület fohatósága alá tartozó budapesti főgimnáziumra nézve dr. Erdődi Béla, Budapest fő- és székvárosi tankerületi kir. főigazgató; az aszódai aligimnáziumra nézve Spitzó Lajos budapestvidéki tankerületi kir. főigazgató; a beszteczbányai aligimnáziumra nézve Jurkovic Emil beszteczbányai tankerületi kir. főigazgató; a szarvasi főgimnáziumra nézve Géresi Kálmán debreczeni tankerületi kir. főigazgató; végül a csabai főgimnáziumra nézve Vass Bertalan nagyvárad tankerületi kir. főigazgató.

7. A tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület fohatósága alá tartozó késmárki, szepes-iglói, rimaszombati és rozsnói főgimnáziumokra nézve Jurkovic Emil beszteczbányai tankerületi kir. főigazgató; az eperjesi főgimnáziumra nézve dr. Máty Engelbert kassai tankerületi kir. főigazgató; a nyíregyházi főgimnáziumra nézve Géresi Kálmán debreczeni tankerületi kir. főigazgató. 8. A dunáninneni ág. hitv. ev. egyházkerület fohatósága alá tartozó pozsonyi főgimnáziumra nézve Pírchala Imre pozsonyi tankerületi kir. főigazgató; a selmeczbányai főgimnáziumra nézve Jurkovic Emil beszteczbányai tankerületi kir. főigazgató. 9. A dunántúli ág. hitv. ev. egyházkerület fohatósága alá tartozó soproni főgimnáziumra és a felsőlővői gimnáziumra és alreáliskolára nézve Városvy Tivadár győri tankerületi kir. főigazgató; a bonyhádi aligimnáziumra nézve pedig Váradi Károly székesfehérvári tankerületi kir. főigazgató. 10. Az erdélyi ref. ág. hitv. ev. egyházkerület fohatósága alá tartozó beszteczei és szászrégeni gimnáziumokra nézve Kuncz Elek kolozsvári tankerületi kir. főigazgató; a brassói, medgyesi, nagyszebeni, segesvári, szászsebesi gimnáziumokra, ugyszintén a nagyszebeni és brassói reáliskolákra nézve Walther Béla löcsei állami főreáliskolai igazgató. 11. Az unitárius püspök fohatósága alá tartozó kolozsvári, székelykeresztúri és tordai gimnáziumokra nézve Kuncz Elek kolozsvári tankerületi kir. főigazgató. 12. A görög-keleti román metropolita érsek fohatósága alá tartozó brassói és brádi gimnáziumokra s a brassói alreáliskolára nézve Kuncz Elek kolozsvári tankerületi kir. főigazgató. 13. A görög-keleti szerb patriárka fohatósága alá tartozó ujvidéki főgimnáziumra nézve dr. Margalits Ede budapesti tudományegyetemi nyilvános rendes tanárt.

Fejlesztés és intelligencia. Bayerthal wormsí orvos két esztendőn keresztül eszközölt méréseket a népiskolák ujonnan felvett tanulóin azon czélból, hogy a fejlettség (a fejkerület nagysága) és a tanuló intelligenciája közötti összefüggés fölül tájékozódjék. Vizsgálatai megállapították, hogy olyan 6 éves fiúk, kiknek fejlettsége az 50 cm.-en és olyan 6 éves lányok, kiknek fejlettsége 49 cm.-en alul van, csak kivételesen mutatnak kielégítő haladást; továbbá, hogy 9—10 éves fiuknál 52 cm. ugyanoly koru leánykánál 51 cm.-nyi fejlettség volt a minimum, mely mellett kiváló iskolai eredmény volt tapasztalható.

Tanügyi irodalom.

Az iskolai zászlóalj szervezése, kidolgozta a kecskeméti községi tanítótestület szervező bizottsága, Máty Gyula, 38. gyalogezredbeli hadnagy közreműködésével. Ára 1 korona, melyet Kecskemétre, Balog Dénes igazgatótanítóhoz, a szervező bizottság elnökéhez kell küldeni.

A kecskeméti elemi iskolákban szervezték Balog és társai az iskolai zászlóaljakat. Fáradságuk, fanatizmusuk mesés. S ha az eredmény arányban áll törekvéseikkel, akkor oly czélt értek el, melyet elismerés követ. Tartunk azonban attól, hogy az elemi iskola nem alkalmas a zászlóalj képzésére. Hagyján, hogy a tanítók „századparancsnok”, „zászlóaljparancsnok”, „ezredparancsnok” címet viselnek ebbeli foglalkozásuk közben. Hogy az iskolák mindegyike osztagját „századnak” nevezik, az sem baj. Aggodalmam ott kezdődik, ahogy a harmadik elemi osztálytól kezdve, tehát nyolczéves korukban „altiszteket” neveznek ki és pedig: mindegyik osztályban tizet. Vannak egy, két, háromszillagu altisztek, vagyis „örvezetők”, „tizzedesek”, „szakaszvezetők”. „Szárnyaltiszteket” és segítőket az ügyesebbek kiválasztandók, szem előtt tartva, hogy az egyetlen köztölt a rangidősb nyer előnyt a tényleges szereplésre. „Ha a körülmények megengedik, ajánlatos olcsó, magyaros egyenruha vagy legalább egyforma főveg beszerzése. A kalapszalagra vagy sapkára varrt számozott fémgombok a zászlóalj tagjainak utcaiz ellenőrzésére szükséges.” „Fegyelmi vétségek elbírálására zászlóalj-bírósg állitattik fel, melynek két tanuló is tagja.” „Az iskolai zászlóaljból való végleges kizárás, mint amely egész életére megbélyegezheti a tanulót, csak javíthatatlan lelki romlottság esetén alkalmazható.” „Zászlóalj-bírósg csak a fontosabb esetekben, a fogadalmi érenek ismételt, vagy súlyosabb megsértésekor alakítandó meg s a hozott büntetés a többiek okulására nevelői eszközül felhasználandó.”

Nem akarjuk folytatni az idézeteket a kecskeméti iskolai zászlóalj szervezési szabályaiából. Elég, sőt sok ennyi is. Annak az elemi iskolai tanulóknak nincs elég érett esze a fogadalmi érenek áthágásának megítéléséhez; de még „a hazafias érenek” megítéléséhez sincs. Sem egyiket, sem másikat, fejletlen koruknál fogva el nem követhetik, még kevésbé alkalmasak arra, hogy tanítóikkal ilyen bűnök

Fölött együtt tanácskoznak s velük egyenlő hatályú ítéletet szavazzanak meg. Szörnyűség még csak a gondolata is, ilyen törvényszéknek. Annál vidámabb a másik oldala a kecskeméti katonásdinak, midőn a fémgombos, egyenruhás, 1—3-csillagos kis kölyök a sárban lever, csupa palkosságából. Azt szeretném látni, hogy hogyan állítják aztán vissza „a tanító házfelgyelmezésén” is átesett „század” tekintélyét.

Parádának egy vagy más esetben, például az alispán, szolgabíró fogadtatásakor jól feszülhetnek ezek a kecskeméti zászlóaljok. Én azonban senki fia parádájáért meg nem rontanám az elemi iskolát s a testgyakorlatokon kívül semmiféle übungnak helyet nem engednék benne.

Izr. Tanügyi Értesítő, XXXIII. évi. 1. szám, szerk. Stern Ábrahám. Első helyen: Az emancipáció negyven éves fordulóján czímmel azokról a törekvésekről emlékeznek meg, melyek az 1867. decz. 27-én szentesített törvény megalkotásához vezettek, mely törvény kimondja, hogy az ország izraelita lakosai polgári és politikai jogok gyakorlásában egyenlők az ország keresztény lakosaival. — Az előbeszéd az iskolában czímmel dr. Szegő Arnold; Hogy tanítsuk a testgyakorlást? czímmel pedig Braun Jakab pedagógiai cikkeket írják. — A pesti izr. hitközség rabbinátusa és vallásoktatási testülete a múlt hóban hitoktatási tanácskozányt tartott Kohn Sámuel elnöklésével, ki a következő három pontot ajánlotta a vallásoktatók figyelmébe: 1. Hogy a hittani osztályzásban a tárgy természetének és a fenforgó viszonyoknak megfelelően a testület tagjai ne fejtessenek ki nagy szigorú, illetőleg a munkatás dolgában nagy óvatosságot tanúsítsanak. 2. A zsidóságnak ne csak próféta tanításaira fektessenek súlyt, hanem a mai viszonyok mérlegelése mellett a rituális életet is kössék növedékeik szívére. 3. Ennek megfelelően a hitoktatók magok is pozitív zsidóság követelményeinek megfelelő életmódot folytassanak, hogy példájukkal is hassanak, vagy legalább ellentétbe ne kerüljenek saját tanításaikkal. — Csukási Fülöp megleghangú visszaemlékezést közöl Kis József jubileuma alkalmából. Egyesületi élet, könyvismertetés, nekrológ.

A rovatvezető üzenetei.

Több tanár. Így értették a dolgot? Mäskor legalább egyikök írja alá a levelet.

IRODALOM

Mozgófényképek.

— Dr. Falk Zsigmond könyve. —

Mint mindenütt, úgy nálunk is az irodalmi vásárcsarnokokban: a könyvpiaczon, ugyanazok az évek vannak divatban, mint minden más emporiumon, ahol az adás és vevés lebonyolításával foglalkozik az ember. Ez az elv: legfelül tenni a javát, hogy az alsó, silányabb árunak is lehessen keletje. Ilyen czégéről szolgált dr. Falk Zsigmond legújabb kötete is, melyet a polcz legfelső sorából emeltünk le. Falk Zsigmond a magyar irodalomnak azok közé a kombatansai közé tartozik, akik már nem okoznak és nem is akarnak meglepetéseket okozni. Először, mert a gyákorli vendég csak azzal a ténykedésével okozhat meglepetést, ha egyszer elmarad onnan, ahol szives fogadással kényeztettek eladdig, másodsor azzal, ha egyetlen egyszer is olyan színben jelenne meg, melylyel lerontaná a személyéről megrögzített benyomást, ha egyetlen egyszer is rosszabbnak mutatkozna a hírével.

Falk Zsigmond a ritka disztinvaltságú írókhoz tartozik, akik a tiszta litteratura szolid bázisán állván, a meglepetések minden nemét megvetik, akik egyenes és egyenletes vonalban, meglepő emelkedések és bosszantó visszaesések nélkül biztosan haladnak azon a pályán előre, melyen tekintetük, a markánsan tiszta célra irányított nézőszögletből már eleve végigsurrant. „Mozgófényképek, novellák és elbeszélések” című kötetében Falk Zsigmond hű maradt sikerében gazdag multjához, melyet nem az ugrások, hanem a biztos lépések, nem szerelenség, hanem imponáló nyugalom jellemznek. Falk Zsigmond kiváló judicium-kitelik belőle.

mal dicsekvő megfigyelő, aki méltányolni tudja azonban ösztönét s így témáin is megérzik, hogy azokat nem kereste, de — megtalálta. Élénkesen tudja felhasználni a társaságbeli ember előnyeit, melyek segítségével sokféle emberkört, társadalmi kasztot, osztályt kereshet fel és ügyesen tudja csoportosítani a sok-sok ember-mocélt, akikkel érintkeznek a napi élet forgatagában.

Otthon van mindenütt, úgy az intim gyermekszobában, mint a zajos löversenyterén, úgy a kisemberek szociális küzdelmében, mint a politika zsivajos és éljendus emporiumán. Ha mindehhez még a művészien egyszerű stílust is észrevesszük, melylyel a kötet szerzője megfigyeléseit elmondja, egy kerek, egységes művészi munkáról mondunk megérdemelt dicséretet. A Honi Nándor és Kovács Károly által gazdagon illusztrált könyv a Singer és Wolfner-czég kiadásában jelent meg. Az előkelő izléssel kiállított novellás könyvet olvasóink figyelmébe ajánljuk.

Censor.

Ady Endre: Vér és Arany.

(Franklin-Társulat kiadása. Ára 3 korona.)

Ady Endre személye és irodalmi jelentősége körül ma már elesitultak azok a szenvedélyes viaskodások, amelyek előző kötetének megjelenését olyan lármássá tették. Ady Endre ment a maga után s elhagyta épp úgy a hozsanát, mint az anatómát kiáltókat. Azok, akik a maguk jeltelenségét mindenáron az ő nevének folytonos hangoztatásához kötötték s azok, akik ezekkel szemben egyetlen kézmozdulattal intézték el az „Uj Versek” minden gyönyörűségét, ma már mind messze elmaradtak Ady Endre mögött s az ő s a maguk belső körein kívül vagy megértéssel, vagy teljes idegenséggel tekintenek föl reá.

Ő maga senkivel sem pajtáskodott, senkire rá nem szorult, nem verekedett és nem győzedelmeskedett. Ment a maga írásával a maga után, megvoltak a maga látásai és a maga érzései, azokat megírta megint csak maga szíve szerint, csak maga-magának. Gyönyöre és gyötörődése, küzdése és diadala mind a magáé, abban senkinek semmi része nincs s Ady Endre teljesen különálló, befejezett, elismert, akár rajongással szeretett, akár mereven visszautasított, de minden körülmények között egyéniséggé. Ady Endrévé vált, akit a huszadik századbeli magyarság közt a versei révén mindenki ismer s éppen ez állapítja meg megdönthetetlenül nagy jelentőségét.

Ady Endre fogalom. A fiatal és tehetségebb verscsinálók igen nagy, majdnem teljes táborra ennek a fogalomnak nevében lirizál, a régebbi irányok elzárkózott követői mint megrendíthetetlen kösziklával, úgy találják magukat ezzel a fogalommal szemben, amely rájuk szakadhat, a semmibe lapithatja őket, de amelyet sem ki nem kerülhetnek, sem meg nem mászhatnak, meghuzódhatnak legelőbb a tövében s a maguk kicsi hangját is belesívihtatják ebbe a hegyi zengésbe. A fogalom megmarad tehát tisztán, töretlenül a nagy lelki átéléseket szenvedő, csendes és mély intellektualitás számára, de ez az intellektualitás Ady-t már régen a szívébe zárta, s amely féltő gondossággal kísérte kezdő lépését, már a második kötete után olyan büszke, diadalmas, vad örömmel vallja a magáénak.

Ebben az új, sorrendben a negyedik kötetében mélyebb, zárkózottabb, szélesebb skálájú lett Ady Endre. Amiótt az együgyűek, a mindent szájukba rágni várók eleitől fogva haragudtak reá, a befejezetlen hangulatkeltések, nagy, őrösen hagyott hátterek, lírai fájdalom és megérzések egyetlen sorban való felzése, ezek a sajátos kiválóságok ebben a kötetben még inkább összehalmozódnak. Egy-egy szó, félsoros versakkord, megindult s hirtelen letört kiáltás vagy káromkodás, egyetlen strófabá összesűrített egész egyéniség, még pedig az Ady Endre egyénisége, új, merész fájdalom, megállott gyötörések, a vér és arany tragédiái cikáznak itt át sorból sorba, régi bánatokról terhes ez a könyv. Egész életre való fájdalomunk és örömlünk

Kötetét négy ciklusra osztotta Ady Endre. A „Halál Rokona” ciklusban az éles s az ő élete legszebb lírájával tárja élénk vallomásait, azokat a végső, lemondásos, nagy fájdalomokat, amelyekkel csak a legerősebbek találkozhatnak. Mély skálájú a hangja és borongók a hangulatai.

Én a halál rokona vagyok,
Szeretem a tűnő szerelmet,
Szeretem megcsókolni azt,
Aki elmegy.

Szeretem az elutazókat,
Sirókat és felébredőket,
S dér-esős, hideg hajnalon
A mezőket.

Szeretem a fáradt lemondást,
Könyvetlen sirást és a békét,
Bőlesek, poéták, betegek
Menedékét...

Avagy másutt:

Megállatok, kinok, sebek,
Ne siessetek.
Meghalok én szépen, szabálylyal,
De beszédem van a Halállal.

Akarom tudni, mit hozott
A szent átkozott?
Mint gyermekségem idejében,
Elalszom-e, nyugodtan, szépen?

A kis álom engem nevet,
Kerül és nem szeret.
Szép, nagy, komoly, altatlan álom,
Jó barát legyen a halálom.

A „Magyar Messiások” ciklusában benne forr és benne jajong a magyarság minden ezeréves átká, félreismertsége, árulása és elárultatása, benne van a költő világot átölelő fajszeretete, amelyet csak a vakok nem látnak, csak a szívtelenek nem éreznek ki. Lükettő, élő fajszeretet ez, ha nem is peng benne a sarkantyú és nem csörren a kard. Ebben a részben Ady minden verse annyira magyar földön nyílt, minden nyilvánkozatása annyira a mi nehéz, ólmos egünk alatt született, hogy megdöbbenő ellenségeknek az a vádja, amely magyartalansággal illeti őt. Ezek a szomorúságok, ez a vakság, ez a szűkös szegénység és korlátoltság, amely a szívverését fojtja és a felelőt kövé párnázza, mind magyar és csak magyar s ugyancsak magyarnak kell hozzá lenni, hogy valakinek fájjon és ostorozza ezt.

Ha a magyar Helikon adta,
Hervatag a hitünk s a székfünk.
Azért bánatba sohse essünk,
Kicsi virág, szegény virág,
Ugy is eldoblak, beszéljessünk.

... Én magamért vagyok s magamnak.
Akkor is, hogyha nőtát mondok
S elpusztítanak rimek és gondok.
Kicsi virág, szegény virág,
Miert irigyelnék a bolondok?

Drága tudás az én tudásom
S egy székfű is sok a magyarnak.
Irigy buták üznek, zavarnak.
Kicsi virág, szegény virág,
Hiszen eldoblak. Mit akarnak?

Avagy másutt:

Szűz borongások, pompás szavak,
Uj nagy látások királyfia vofnek
S lelkelem, szép, pogány lelkelem
Egy csuf rontás ill, pusztit, bitorol meg.

... Finom, dalos titkokkal tele
A lelkelem, S mégse apollói bátor,
Mégse merek. És úgy dalolok,
Mint egy, ósdi, telt száju prédikátor.

Egy urambátyám röpdös körül
Mult századokból nagy pipafüst-szárnynyal,
Egy ösöm, Tollamra néz, dohog
S kezemre csap a füstös pipaszárral.

Az „Ős Kaján” s a „Mi Urunk: a Pénz” u meglátásokban oly erős sorozata után a „Léda dalok” gyönyörű melódiái, szerelemtől, szin arany érzéstől átítatott dalai következnek.

Add nekem a te szemeidet,
Hogy vénülő arczomba ássam,
Hogy én magam pompásnak lássam.

... Add nekem a te szemeidet,
Amelyek ölnék, égneek, vágnak,
Amelyek engem szépnek látnak.

Add nekem a te szemeidet. Magam szeretem, ha szeretlek S irigye vagyok a szemednek.

A „Holnap Elébe“ ábrándos, falusi esend után vágyó ciklusa zárja be a kötetet. De a nagy pihenés, az elégtétel éjszakája előtt a könyv utolsó versében még élénk dübörög A dy vér-ek lüktetése:

Az Ér nagy, álmos, fücsa árok. Poesolyás viz, sás, káka lakták. De Kraszna, Szamos, Tisza, Duna Oceánig hordják a habját.

S ha rám dől a szittya magasság. Ha száz átok fogja a vérem, Ha gátat tur föl ezer vakond, Az Océánt mégis elérem.

Akarom, mert ez bus merészség. Akarom, mert világ csodája: Valaki az Értől indul el. S befut a szent, nagy Océánba.

A dy költészetének egész varázslatát foglalja magában ez a kötet.

Megbabonázó egyénisége megnöve, minden fényt felfogva és kisugározva lép elénk. S ahogy mérhetlen távolságban, a szívünkhez még is oly lüktető közelségben elhalad mellettünk, világosságot, örömet, megbékülést derít reánk szomorú és vigasztalan napjainkban. Bekapcsol a nagy kulturák keringésébe, fölvezet a hegyre s rámutat az álmok, a hit, reménységünk igéretföldjére. Ez az én országom, ahová elvezettek.

Miklós Jenő.

* Uj Idők. (Szerkeszti Herczeg Ferencz.) Az e heti szám egy csomó képet hoz a Szapáry-palota elégett műkincseiről. Az illusztrációk közt találni még a „Varázskeringő“ főszereplőit, Zádor István eredeti rajzát, humoros felcímeket, a Petőfi-Társaság új tagjait stb. Herczeg Ferencztől regényfolytatást közöl a lap. Novellát Szomaházy István, Farkas Pál, Ritoók Emma írtak, cikket Gárdonyi Géza és Keve, verset Szabolcska Mihály és Domokos László. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona.

* Tári Béla: A főkegyuri jog és az autonómia. A megvalósulás küszöbén álló katolikus autonómia legfontosabb kérdését tárgyalja Tári Bélának „A főkegyuri jog és az autonómia“ című most megjelent munkája. Ez a könyv sok történelmi ismeretnek s nagy erudíciónak eredménye. Megjelent a Szent István-Társulat Tudományos és Irodalmi Osztályának kiadásában; ára 1 korona 60 fillér. Megrendelhető a Szent István-Társulat könyvkereskedésében (Budapest, IV., Kecskeméti-utca 2. sz.) s minden hazai könyvkereskedésben.

* Rákóczi szabadságharcza. Farkas Emőd szerkesztésében megjelenő sorozatos történelmi munkának negyedik folytatása a napokban került ki a nyomdából. A Rákóczi érdekes korát történelmi hűséggel leíró munka utolsó számát, hasonlóan az előbbiekhez, a gördülékeny stílus és a szép tipografiai kiállítás jellemzi.

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

154. számú játszma.

Játszották a karlsbadi mesterversenyen 1907. szeptember hó 14-én.

Caro - Kann megnyitás.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves for Caro-Kann opening.

A szokásos és természetesebb folytatás 3. Hb1-c3. A futár most f3-ra kerül, ahol nem a legszerencsésebben áll. Érdekes és jó kilátásokat nyújt a következő gyalogáldozat: 3. f2-f3, d5xe4, 4. f3xe4, e7-e5! 5. Hg1-f3! e5xd4 6. Ff1-c4! stb.

3. .... d5xe4 4. Fd3xe4 5. Fe4-f3 g7-g6

A sötét állás nyílt tételét czélzó 5. .... c7-e5 nem volna jó, mivel 6. d4xe5, Vd8-a5! 7. Hb1-c3, Va5xe5! 8. Hg1-e2 lépésekkel világos óriási előnyt nyerne a fejlődésben.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves for Caro-Kann opening.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

Kétes értékű gyalogáldozat. 12. Hg1-e2 Világos a gyalogot nyugodtan üthetné; pld. 12. Ff3xd5, Hb6xd5 13. Va5xd5, Vd8-b6 14. Hg1-f3, Fd7-c6 15. Vd5-c5 stb. - vagy 13. .... Fd7-c6 14. Vd8xd8! Ba8xd8 15. Hg1-f3, Fc6xf3 16. g2xf3 Bb8xd4 (16. .... Fg7xd4? 17. Bd1xd4, Bdsxd4 18. Ff4-c5 stb.) 17. Ff4-c5! Bd4xd1! 18. Bh1xd1 stb. és világos előnyben van.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

Nem tartható szerencsés gondolatnak, mert a futárnak itt épp annyi értéke van, mint egy gyalognak.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

A legfőbb, melylyel sötét elkerülheti a királyszárnyú gyalogok fölszakítását. Ha ugyanis világos most 19. h4-h5-öt játszik, ugy következnek 19. .... g6-g5, és 19. g4-g5-re pedig 19. .... h6-h5-tel folytatná sötét.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

Ha világos támadást akar, ugy nincs más, mint a tisztáldozat. Minden egyéb lépésre sötét Hd6-f5-öt játszanék és jó állása volna.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

Szükséges, mivel azonnali Hg3-h5-re 23. .... Hd6-f3 után a tisztáldozat ellenében világosnak nincs semmije.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

A vezérnek d6-on kellene maradni; jobb volt azonnal 25. .... a5- a5-a4

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

Most fenyeget 31. Hh5-f6, Fg7xf6 32. g5xf6 s utána Be5-h5! stb.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

Sötét nem találja el a helyes folytatást. 30. .... Fc6-b5! s utána Bc8-al kitűnő állása volna.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

Most már késő, mert sötét a bástyával nem foglalhatja el a c-vonalat.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

Világosnak a bástyahátrány daczára nyert állása van.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

Nincs jobb: ha 35. .... Kh8-g7, ugy 36. h4-h5, Bg6xf6, 37. g5xf6! és utána Bg2-g7.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

A fenyegető Bg2-g5 stb. ellen sötétnek nincs védelme.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

Azonnali 38. Bg5-h5 nem volna jó 38. .... Bc3-c1! miatt.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

Fenyeget nemcsak 40. Bg5-g8!, hanem 40. Vc1-c8! is.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

155. számú játszma.

Játszották a berlini versenyen 1907. október hó 17-én.

Olasz játék.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

Jobb védelmet nyújt 4. .... Hg8-f6. 5. d2-d4 e5-d4 6. c3xd4 Fe5-b6

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

Mint ismeretes, 6. .... Fc5-b4! nem volna jó 7. Ke1-f1! miatt, mire fenyeget d4-d5 és Vd1-a4! tisztinyeréssel.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

Jobb 7. .... Hg8-f6, mint többek közt Maróczy is játszotta Leonhardt ellen a karlsbadi versenyen.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

Sokkal erősebb itt 8. Fc4-h5!, mire a tankönyvek a következő folytatást adják:

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

8. Fc4-h5, Fg4xf3 9. g2xf3, Vd8-h4 10. 0-0! (van der Lasa ajánlotta), 0-0-0 11. Fb5xc6, h7xc6 12. a2-a4, a7-a5 13. Ba1-b1 stb. világosnak jobb játékkal.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

8. .... Hg8-f6 9. Fc4-h3 Elkerülni Hf6xe4 s utána d6-d5-öt.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

Hasonló állásban Leonhardt ellen Maróczy 10. Bf8-e8-at játszott. Hoffer 10. Fg4-h5 s utána Fh5-g6-ot ajánlja.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

Merésznek látszik, de mgis a legjobb. 11. .... Hc6-b4

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

Roszl lépés; számításba jönne 11. .... Fg4-h5 kapcsolatban Fh5-g6-tal.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

Vagy 13. .... d6xe5 14. d4xe5, Hf6-e8. 14. d4xe5 d6xc5 15. Fe3-g5 Ve7-c7 16. a2-a3 a7-a5

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

Ezen lépésre veszíteni kellene, de nem látszik kielégítőnek 16. .... Hb4-c6 sem 17. Hc3-d5 miatt.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

Döntő lépés! 17. .... f7xe6 18. Bd1-d7 Vc7-e8 19. Hf3-e5 Hb4-c6 20. Vb5xb6

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

Világos most nem játszik elég érdeyesen: itt 20. He5xg4, Vc8xd7, 21. Vb5xb6 elég volna a nyereshez.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

21. Bd7-d8-ra következnek 21. .... Vc8-c7! Ez mindenesetre mégis jobb volt, mint a tett lépés.

Table with 2 columns: Világos: and Sötét: listing chess moves.

Sakk-hirek.

A Budapesti Sakk-kör folyó hó 5-én, vasárnap délután tartotta meg évi rendes közgyűlését Schuster Zsigmond elnöke alatt. A szokásos titkári és pénztári jelentés után megvitették a tisztikar választását, melynek eredménye a következő: Elnök: Schuster Zsigmond, alelnökök: dr. Jacobl Samu és Ehrenstein Mór, titkár: Balázs Mór, pénztárnok: Kornfeld Dávid, ellenőr: dr. Győri Lipót, könyvtárnok: Gajdos János, háznagy: dr. Bretter Dániel. Választmányi tagok: Adorján Dezső, Bláthy Ottó Titusz, dr. Bródy Lajos, Fleissig Sándor, Fuchs Richárd, Havasi Artur, Hatvány-Deutsch Sándor, Heller Mór, Hoffer Márton, Maróczy Géza, Nyári Henrik, dr. Paul Leó, Vársárhelyi Rezső, dr. Weisz József. A körnek száz tagja van. A titkár indítványára a kör elhatározta, hogy január havában háziversenyt, a nyár folyamán pedig országos versenyt rendeznek.

Vertical text on the right edge of the page, partially cut off, containing names and dates.

Üzleti hetiszemle.

Sertésvásár. Budapest-Köbánya, 1908 jan. 10. Az üzlet igen csendes volt. Heti átlagárak magyar válogatott áru 320-380 kilogr. nehéz 120-122 fill. 280-300 kgr. nehéz, 123-125. Öreg 300 klg. tuli - fillér, vidéki sertés - fill. Szerb - fill. tiszta klg.; páronként 45 klg. ételsúlylevonás és 4 százalék engedmény szokásos. Egységárak: Tengeri uj K 15.40. Arpa K 16.30 Köbányán átvéve. Helyi állomány: Jan. 3-án maradt 23976 drb. Felhajtás: Belföld 613 drb. Szerbiából - egyéb államokból - drb. összesen 24589 drb. Elhajtás: Budapesti fogyasztásra (I-X. ker.) 502 drb. belföldre 382 drb. Bécsbe 418 drb. osztrák tartományokra 259 drb. német birodalomba (Bajorország) - drb. egyéb országokba (Helvétia) - drb. a szappangyárban feldolgozott: a szállásokban elhullott 3 drb. waggonokból kirakott hullá 1 drb. borsókásnak találtatott 1 drb. összesen 1566 drb. maradt állomány 23.023 drb. A részvényszállásokban elhelyezve 5352 drb van. Bécsi vásár; jan. 7. Felhajtás 15703 drb sertés; köztük 7707 drb süldő. Vásár lanyha volt. Nehéz 104-107 fill. közep nehéz 101-104 fill. süldő 72-110 fill. 100 kgr.-ként elevensúlyban. Dresdai vásár: decz. 30. A vásáron volt 1921 darab vidéki és - drb. magyar sertés; előbbie 54-63 utóbbiak - márkán keltek; 50 kg. eleven súly szerint. Berlini vásár: jan. 4. Felhajtás 15314 darab sertés. Az üzlet szilárd volt. Finom husos 58-59, husos 56-58, silányabb 52-55 szalonna sertés - márká.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.) A vörös löhere árának emelkedése a legutóbbi napokban még tovább haladt. Métermázsánként követelt 4-6 korona többletet szivesen megadták. Erdélyi exportkereskedők még a legcsekélyebb engedményekre sem voltak hajlandók. Szemben a nagyon felemelt árakkal, igen nehezebb is esik a vidéki közvetítő kereskedőnek, hogy szükséglete fedezésére elhatározza magát. Ha pedig alacsonyabb árakat akarna a közvetítő kereskedés bevárni, akkor könnyen megeshetik, hogy ez évben egyáltalán áru nélkül marad; mert Németország az összes minőségi árut és minden mennyiségben már most szivesen folszedi. Egy hamburgi jelentés szószertint így hangzik: „A lefolyt héten fokozottan erős kereslete volt a löherének. Némely vélemények oda hajlanak, hogy 100 kilónként 200 márkás = 240 koronás árak nagyon is közel állanak. A helyzet oly szilárd, aminő 25 év óta nem volt”. Luczerna. Erre vonatkozólag szintén egy hamburgi tudósítás a következőket jelenti: „Luczernát igen erősen keresik, irányzata nagyon szilárd. Franciaország 100 kilónként 10 frankkal uőlág is felemelte árait. E mag készletei fogyni kezdenek és még a jelenlegi magas árak mellett is nehéz árut kapni. Lengereutuli piacokról már nagyobb rendelések érkeztek és ha - ugy, mint ez idő tájban többnyire történni szokott - a tengerentúli szükséglet erősen megindul, akkor további nagy ár-emelkedés nem lehetetlen”. Nyulszapuka igen szilárd. A mult héthez arányitva, az összes egyéb magvakra nézve nem történt változás. Jegyzések nyers árúért 100 kilogrammonként: Vörös löhere, természetű arankamentes 180-190 K, vörös löhere, kis arankás 175-180 K, vörös löhere, nagy arankás 155-160 K, luczerna, természetű arankamentes 155-160 K, luczerna, világoszemű arankás 145-150 K, luczerna, barnás szemű 135-140 K. biborhere 36-40 K, baltaczim 32-34 K, tavaszi bukköny 18-20 K, muharmag 15-16 K. Szalonna, disznósír, szilva. Táblaszalonna. A sertés felhajtás e héten a szokottnál erősebb volt, miáltal a termelés táblaszalonnában nagyobb mérvet öltött. Ezen körülmény az árban változást nem idézett elő, miután jó vételkedv uralkodott, ugy spekulációra, mint prompt üzletre. A kínált tételek gyorsan vevőre találtak és meg lehetős nagy forgalom mellett vétetett, 3/100 tábla szalonna 55%-56 K és 4/100 52% K. Disznósír. Jó kereslet mellett az árak tartották magukat és Ia budapesti disznósír a hét végével jegyzett 69.- K pénz és 69% áru. Szilva. Nagyobb vételkedv folytán, mely ellen a nagyon csekély készletek miatt csak gyér kínálat volt; az üzlet irányzata igen szilárd. Árak emelkedő irányt követnek és egyes minőségek 1/4-1/2 K-vel 50 kg.-ként magasabbak. Forgalomba jött: 115/120 darabos szilva 15%—15 1/2 K, 95/100 darabos: 17%—17 1/2 K, 80/85 darabos 20%—20 1/2 K és 70/75 darabos 22%—22 1/2 K 50 kilogrammonként, szerb állományokról. Szilva Irányzata hasonlóan szilárdabb és 16% koronáért a termelő helyeken keresetett. A tulajdonosok ebben a cikkben is visszatartók, mivel a készletek szintén erősen megcsappantak. Gyapju. Piacunkon az üzlet még mindig szűnétel és immár hat hete, hogy adás-vétel nem történik. Oka ennek az általános rossz közgazdasági helyzetben és a világpiacz lanyha irányzatában rejlik. A leg-

utóbbi napokban mutatkozott ugyan némi kereslet, de a tárgyalások csak vontatva folynak. A tulajdonosok nagy eladási hajlandóságuk dacára még mindig vonakodnak a legutóbb alakult áralapot, mint ilyen elfogadni és így a követelés és kínálat közti különbség még mindig tetemes. Mihelyt ezen ellentét kiegyenlítődik, a kis készletek keretén belül nagyobb forgalom várható. A lefolyt év zártával piacunkon körülbelül 6000 zsáknyi készlet maradt, mely főleg másodrendű, középminőségű gyapjuból áll.

Széna, szalma, takarmány. (Fuchs József jelentése.) A hetivásáron széna és szalmában csekély behozatal és jó kereslet volt. Eladatott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 3-4. muhar 440-ig, alomszalma 265, zsupszalma 325, szecska 310, per kiló fuvarként szállítva. Préselt széna 360-4. préselt szalma 180-2. - ko.-ként a jözsefvárosi pályaudvaron.

Petroleum. A forgalmi akadályok egyre ismétlődnek és így a nyersolaj beszerzése mind nagyobb nehézséggel jár. Ez okból a gyárak nagy része üzemet tetemesen megszorítani kénytelen. Sőt ha a zavarok még egy ideig tartanak, félek, hogy kénytelenek lesznek azt teljesen beszüntetni. A kereslet azonban szállítandó áru iránt egyre sürögösebb, és ennek folytán az árak megint fellebb mentek. A Kőolajipari részvénytársaság gyárterméseinak árjegyzése nagyban eladásnál a következő: Fiumei kristály kőolaj 39 K 50 f. Fiumei White-Star kőolaj (háromcsillagos) 33 K 50 f. Fiumei Standard-White kőolaj (kétszillagos) 31 K 50 f. (Az árak 100 kg. tisztasulýért nényleges göngysulýval, hordóstul Budapestre bérmentve szállítva értendők). Egyes hordók 1 K-vel drágábbak.

Ásványkenőolajok. A Kőolajipari részvénytársaság kenőolajgyártmányainak árjegyzése nagyban eladásoknál a következők: Fiumei 0. sz. tisztítottolaj 21.- K. Fiumei 1. sz. orsóolaj 31.- K. Fiumei 2. sz. könnyű gépolaj 35.- K. Fiumei nehéz gépolaj 41.- K. Fiumei 4. sz. vulkán (henger) olaj 21.- K. Fiumei 5. sz. fénytelen olaj 25.- K. Fiumei 6. sz. kiváló nehéz gépolaj 43.- K. Hengerolaj, sötét 69.- K. 00-jegű hengerolaj, világos 74.- K. (100 kg. tisztasulýért, hordóstul, valódi göngysulýval, Budapestre szállítva).

Szerkesztői üzenetek.

K. Sándor. Ha valaki más állami állásba akar átjönni, ezt szabályszerűen felszerelt kérvény alapján teheti csak. A felszereléshez tartozik a hatósági érkelesi, házassági és az orvosi bizonyítvány. Külön honossági igazolvány nem kell, mert a hatósági bizonyítvány igazolja a honosságot. Ha a kérvény a tanfelügyelő utján jut a miniszterhez, ugy a tanfelügyelőhöz is kell egy kísérő levelet intézni kérvény alakban.

Próska 1000. Sorsjegyei nem nyertek. E. P. gróf Losonczi-Ivándon (Zalamegye) lakik.

Tisztartó. Az új törvény szerint a munkásbiztosítópénztárnál betegség esetére önként biztosíthatják magukat: a) a biztosítási kötelezettség alá nem eső oly alkalmazottak, akiknek évi fizetése lakbérrel egyútt ezer koronát vagy napibére 4 koronát meg nem halad; b) a házi cselédek; c) házi iparral foglalkozók; d) a segédzsemyzet nélküli dolgozó önálló iparosok; e) a közönséges napszamosok; f) a biztosított pénztári tagok családtagjai; g) a műhelyekkel bíró nyilvános tanítványok tanulói; h) a mezőgazdasági munkások és cselédek; i) a javító intézetekben elhelyezettek és letartóztatási intézetek üzemében foglalkoztatott letartóztatottak; j) az e törvény életbeléptét közvélemény megelőzőleg a betegség-egyező pénztáraknál legalább 3 hónapon át önként biztosítottak; k) mindazok az alkalmazottak, akik a jelen törvény értelmében balesetre biztosíthatnak, de betegség esetére való biztosítási kötelezettség alá nem esnek, amennyiben évi fizetésük, illetve keresetük 2400 koronát vagy napi keresetük 8 koronát meg nem halad. Balesetre szabad elhatározásuk alapján biztosíthatják magukat 2400 koronát meg nem haladó jövendelmük, illetve járadalmazásuk erejéig mindazok, akik magukat betegség esetére önként biztosíthatják. Ezekon kívül biztosíthatják: a) az ipari üzemek tulajdonosai önmagukat; b) balesetbiztosítási kötelezettség alá nem eső alkalmazottakat; c) az üzemben rendszeresen vagy hivatásszerűleg megforduló más személyek.

F. József. Páncsova. Állami vinczellériskolák a következők: Bihardioszeg (2 év). Nagyenyed (3), Eger (3) és Pozsony (3). Egyformán ajánlhatjuk. A másik kérdésére azt a felvilágosítást adhatjuk, hogy a legregőbb vinczellériskola a budapest-gellérthegyi volt, 1865-ben létesült társadalmi uton, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület létesítette. Első igazgatója volt dr. Entz Ferencz (Entz Géza mostani évetemlé tanár apla), a második Molnár István mostani országos gyűrtölésészet, kormánybiztos. Aztán létesült, szintén társadalmi uton, a bihadioszegi vinczellériskola 1874-ben, első igazgatója Gábor József volt. Későbbben államosították. Ezek persze még primitív intézmények voltak, tisztán gyakorlati czéllal. A sortrendben következik Ménés, Tarcazi és Pozsony, ezek vinczellériskolái a 80-as évek elején létesültek. Tapolczán a 80-as évek végén állítottat fel. Már tisztán államinak állítottak a 90-es évek végén a kecskeméti és az egeri vinczellériskolák

Károlyi. A macska ugrásának megfigyelésével Hartmann C. német középiskolai tanár foglalkozott és vizsgálódásainak eredményéről beszámol a „Zeitschrift für physikalischen und chemischen Unterricht“ című folyóirat legújabb számában. Egy macska lábaira szalagoeszkákat kötött és az állatot a pántlikákkal tartva, fejével lefelé fogta, majd hirtelen elengedte. A macska lepottyant a padlóra, de talpra esett. Esés közben ugyanis villámgyorsasággal megfordult a levegőben, farka egy félkört írt le és a hatás-ellenhatás törvényénél fogva, lábával kellett leérkeznie. Hogy a tényállást még jobban szemlélhetővé tegye, csináltatott egy macska alakú kasirozott bábut, a középebe vezetett villamos drót segítségével hirtelen megforgatta a levegőben, hogy olyan és akkora utat írjon le, mint a macska és tapasztalta, hogy a modell is hasonló módon esett le a padlóra.

Besorozott. Az önkéntességi kérvényben a kedvezmény iránti előterjesztésen kívül kiteendő a választott csapattest, melynél szolgálni óhajt, az állam költségén leendő szolgálatteljesítés megengedése iránti esetleges kérelem, a honvédségbe leendő helyezés iránti esetleges kérelem s azon időpont megjelölése, ameddig a jelölt a szolgáltat teljesítését elhalasztani óhajtja. Az ekként kiállított belyegmentes folyamodványhoz csatolandók: Önkéntes önkénteseknél: a) belépési bizonyítvány, melyet az illetékes járási tisztviselő általánul állít ki; b) a tudományos előképzettséget igazoló okmányok; c) az apa vagy gyám beleegyező nyilatkozata; d) az apának vagy gyámnak abbéli nyilatkozata, hogy a felöltet a tényleges szolgálat tartama alatt eltartja. Államköltséges önkénteseknél az a), b), c) alatt felsorolt okmányokon kívül még a) vagyontalansági bizonyítvány a járási tisztviselő által hitelesítve; b) családi értesítő; c) érkelesi bizonyítvány. Az ekként felszerelt kérvényt az előállítás évének február hava végéig a járási tisztviselőnél, legkésőbb azonban a fősorozásnál a sorozóbizottsághoz kell benyújtani.

K. László. Sorsjegyre 500 koronát nyert. Megbízónak nincs igaza, tessék ügyvédhez fordulni, csak ön nyerheti meg a pórt.

Tanító K. Köteles, de hivatkozzék rá, hogy már megkapta a segélyt. Csak az illető járás főszozabírálta hitelesítheti, mert csak ez ismeri a bizonyítványok valódiságát.

N. I. Sorsjegyet eddig ki nem hujták.

Beteg vagyok. Ujabb témával próbálkozzék. Ezt igen sokan megirták már önképzó korukban.

T. A. Eger. Sorsjegyet ki nem hujták.

K. Z. M.-r. Sziv esztürelmét kérjük, sorát elűtik.

Kivonat a hivatalos lapból.

Január 11.

Kinevezés. A pozsonyi ítélőtábla elnöke Pap Jenő Lajos végzett joghallgatót a pozsonyi ítélőtábla területére általán foggyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A fehértemplomi törvényszék elnöke Popovics Péter szászabányai járásbírói hivatalozót a fehértemplomi Bucheker József fehértemplomi járásbírói hivatalozót a dettai és Koch István dettai járásbírói hivatalozót a szászabányai járásbírói hivatalozó helyezte át.

Névmagvarosítások. A belügyminiszter Lechtásin János budapesti lakos „Ligeti“-re és kiskoru Groszmann (Groszmann) Móricz kassai lakos család nevének „Tolnai“-ra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A nagyikindai ügyészségnek alügyészi állásra 2 hét, Egerszalókon (Hévesm.) postai ügynöki és a 13. hadtest katonai építésügyi osztályánál egy számfelítői állásra 3 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for dates (Jan. 11, Jan. 12) and measurements (m é t e r) for various locations like Buda, Pécs, Győr, etc.

Hol kell Erényi-lichtiol- Salicilt használni?

- 1. Ahol a viszketegségi bőrbaj ellen nem lehet találni más megbízható szert.
- 2. Ahol a sőtörös viszketegségtől nem tudnak meg szabadulni.
- 3. Ahol a sebek vagy kisebesedések sok bajt és kellemetlenséget okoznak.
- 4. Ahol az aranyeres fájdalmak napirenden vannak.
- 5. Ahol végbél-bántalmak óriási fájdalmakat okoznak.
- 6. Ahol az eczema gyakran mutatkozik.
- 7. Ahol a feldörzsölés és kisebesedés égetési fájdalmakat okoz.
- 8. Ahol a test bármely része vagy a lábak izzadnak.
- 9. Ahol a viszkető fájdalmak jelentkeznek.
- 10. Ahol az ótvár nem volt eddig gyógyítható teljesen.

az eredeti „Erényi-lichtiol-Salicil” 25 koronás dobozokban csak a kizárólagos készítőnél kapható:

Erényi Béla DIANA-gyógyszertára
Budapest, Károly-körút 5.

(Postai megrendelések utánvétel mellett aznap szállítanak.)

Több mint egy millió köszönőlevél és készíti be a világ minden részéből.

Félemler a beteg ember,

Mert hiszen nemcsak munkacseréjét békítja meg a betegség, de együtt szenved vele egész környezetét és ha beteg a családfőtartó, ugyászólván beteg és nyomott hangulata van egész családja is. Sokan túlik néma megadással az idegyöngeségnek retentő kinéjét a nélkül, hogy észükbe jutna, hogy az idegyöngeségnek legnathatósabb szerét: a villamos gyögmódot megkísérléjük. Pedig egyre hódít minden vonalon a villamos gyögmód, mert az orvosi tudománynak ez a része ma már épp olyan reális ismereteken alapszik, mint a gyógyászataknak akármilyen más agra. A letehetőesebb villamszerkezet pedig, mely az idegyöngeségi álapotok lekuzdesére alkalmas: az **ELEKTRO-VITALIZER** készülék, a melyet mindenki foglalkozásának megzavarása nélkül kényelmesen, saját otthonában használhat orvosi utmuistásaink értelmében. Busz-kén valljuk, hogy ezzel a készülékel ma már Magyarországon a betegek ezreit gyógyítottuk meg, de még mindig akadnak kétkedők, mindig vannak elogult emberek, a kik bizalmatlansággal visetnek ezen kiváló gyögmódot iránt, pedig ezt a gyögmódot megismerni minden betegnek kötelessége volna. Mi éppen nem titkoldzunk ezen gyögmód kibonlétét, hanem ellenkezőleg egész nyiltan és őszintén hirdéjük, hogy teljesen inryen módot nyújtunk mindenkiné, hogy ismerkedjék meg az **ELEKTRO-VITALIZER**-rel s az azzal elért fényes eredményekkel.

INGYEN és bérmentve adunk a közönség kezébe egy népszerű nyelven megír, gazdagon illusztrált értekezést, mely külön kötetben terjesztet és nők részére tárgyalja gyögmódukat. Mindenki tehát, aki ezen lapra való hivatkozással kéri, **ingyen** és zert borítékban megkapja azt. Az ilyen alkalmat kár volna elmulasztani, mert ilyen érdekes és szép könyvet nem hiszünk, hogy akármely is tudna ingyen a közönségnek nyújtani.

Az **ELEKTRO-VITALIZER** készülék az idegyöngeség általános eseteiben, reuma, neuralgiás bántalmaknál, fejfájás, álmatlanságnál, bénulásnál nagyon szép sikereit alkalmazható és az **ELEKTRO-VITALIZER** elnyeit ma már Európának leghíresebb szaktekintélyei is elismerik, miről a legszébb bizonylatok tanuskodnak.

Az **ELEKTRO-VITALIZER** orvosi rend-int., Budapest, Károly-körút 2., félem. 10.

Szelvény egy ingyen könyvre.

Elektro-Vitalizer orvosi rendelő-intézet
Budapest, Károly-körút 2., félem. 10.

Kérem részemre díjtalanul, bérmentesen és zárt borítékban elküldeni a **Modern villamos gyögmódról** szóló művet férfiak részére. (A nem kívánt kötet töröndő)

Név: _____
Cím: _____

ELISMERŐ-LEVEL.

Dorogi Áron Bécs-Szentandrás, Patika-utca 205.

Mióta feleségem az Elektro-Vitalizer készüléket használja, mintha kicserélték volna. Most vidám és életerős, kezei nem reszketnek, az ideges szivdobogás teljesen megszűnt. Az eredménynyel nagyon meg vagyok elégedve.

1923. 1903. 1904. éven 10 első díjjal kitüntetve
KALLAI LAJOS motorgyára
BUDAPEST, VI., Gyár-utca 28. szám.
(Régi házszám VI., Gyár-utca 50. szám.)
Teljes jótállás kitűnő oséplésért!

KALLAI LAJOS-féle
bíreves villamos benzinközo
mobil osépkészletek,
melyek gépész nélkül bárki ált
Kénylen szemben tarthatók, legjobban ajánlatok.

GOZDÉK BECSERÉLTETNEK.
Ezen motorok több 100 példányban kitűnően működnek az ország minden részében. Többek között: Kozma József Kádárkut, Somogyország, Tóth Péter bagyi földhíri okos, Csantavér B. B-m. G. Bíró József földhíri okos, Csantavér, Pest-megyé.

Olasz árak részlete. Árjegyzék ingyen.

Felesége keres
gépkezelési 20 koronáig.
A gép megveleléni garantiát kap arra nevez, hogy bizonyos munkával eláják és hogy osia osor részesték. Tavolsak nem ké az akadályt. Pártyának is a kalmas. Elismerő levelek rendelkezésre állanak. Kérjen prospektust, Schöndorfer F. Wien III. Neuhammerstr.

Kérje ingyen és bérmentve a ny árjegyzékemet pontos órákról gyári árakon: Omega, Bille, des, L. iakt Schaffhausen, Grazlwa és v. ed. i kakus-órák 7.50 iról felebb.
J. HANN JORKO órák és ós. i. r. osági hítes becsés Wien, III/4, Rennweg No. 7.
Arany és ezüst-órák kivitteli naza, órák és javítások műhelye. Ma enajta zseboráca egy új rugó ára 40 kr. Valódi svájci ezüst Remontoir óra 3.00 tól eljebb. Ezüstláncok 1.50 tól felebb. Brillánsgyűrűk, 11 ny-urt és női órák kedvező áron, dus valasztékban. Nagy rak ár vőrákban 6 iról felebb. Jó óresztő óra 1.20 tól. Minden nalam aszrott vagy javított óraert szigorú jó állást vállalok, visszedés teljesen kizárva.

GUMMI szerek
Válódi francia és amerikai gyártmány!
♦ Gyorslag ajánlja! Feltétlen biztos!
♦ Gummi.
Eredeti csomagolásban!
Árak: 12 db. spong minőség K 2-4
12 db. francia gyártm. K 6-10
12 db. eredeti amerikai K 10-12
Csanet american (rövid) K 4-6
12 db. finom... K 6-10
Non plus ultra... K 12-16

Minta-gyűjtemény
csalásztú készletállásban, 12 darab K 6.-
12 darab K 8.-

Női óvszer "Pessarium" csalásztú... K 9-5

Sérvekötő orvosi rendelőre valódi angol acél rugóval K 7 10 C. és kir. szabed. Keleti-féle pneumatikuss polttával K 12.-

Suspensor (heretarió) darabja	K 1-2.40
Kaviósj kötés darabja	K 5-1
Mackós darabja	K 7-24
Gummi göröcsér-larfenya darabja	K 3-12
rrigator teljesen felszerelve, darabja	K 5-8
Uji "Auto vaginal Spray" legmegbízhatóbb női köbön- logaság K 15.-	

Székülés utóktartás mellett. - Képes Árjegyzék ingyen és bérmentve.

KELETI J. gummiárak és beteg-
ápolási cikkek gyára.
Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 17/1.

6 évi jótállással 6
ÓRÁK
arany- és ezüst-lánczok,
ÉKSZEREK
OSKÉLY
RÉSZLET-
* FIZETÉSRE.
DIAMANT S.
BUDAPEST,
JÓZSEF-KÖRÚT 9. szám
az udvarban.

Képes árjegyzék ingyen. Oskély részletfizetésre.